

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

28'inci Birleşim
10 Aralık 2018 Pazartesi

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11)

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Erkan Baş'ın, Parlamentoda grubu olmayan partiler ile bağımsız milletvekillerinin temsil ettikleri kitlenin görüşlerini ifade edebilme koşullarının yaratılması gerektiğine ilişkin açıklaması

2.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İzmir Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu'nun 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İzmir Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu'nun konuşmasının hem Adalet ve Kalkınma Partisinin seçmenine hem de milletvekillerine yönelik mesajlar içerdiğine ilişkin açıklaması

4.- İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu'nun, AK PARTİ grup başkan vekillerinin konuşurken kendi siyasi vizyonlarının hilafına davrananları terörize etmelerinden ikrah ettiklerine ilişkin açıklaması

5.- İstanbul Milletvekili Ravza Kavakcı Kan'ın, birçok ülkeyi ziyaret ettiklerine ve sistemle alakalı bilgi alışverişinde bulunduklarına ilişkin açıklaması

6.- Ankara Milletvekili Mustafa Destici'nin, Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında hiç kimsenin Türk ordusunu işgalci olarak gösteremeyeceğine ilişkin açıklaması

7.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Mehdi Eker'in, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

8.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

9.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

10.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

11.- İstanbul Milletvekili Nazır Cihangir İslam'ın, bütçe görüşmelerinin hayırlı olmasını dilediğine ve grubu olmayan siyasi partiler ile bağımsız milletvekillerine söz hakkı verilebilmesi için tüm siyasi parti gruplarından destek beklediklerine ilişkin açıklaması

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Binali Yıldırım'ın, Meclis başkan vekillerinin uygulamada birlik sağlanmasına yönelik 7 Nisan 2016 tarihli kararına ilişkin açıklaması

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Mersin Milletvekili Lütfi Elvan'ın 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanına ve Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

2.- Mersin Milletvekili Lütfi Elvan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanına ve Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

4.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

5.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında İYİ PARTİ'ye sataşması nedeniyle konuşması

6.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında Adalet ve Kalkınma Partisi ile şahsına sataşması nedeniyle konuşması

7.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

8.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanına ve CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

9.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde aleyhte yaptığı konuşmasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

10.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

VII.- DİSİPLİN CEZASI İŞLEMLERİ

1.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'e, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'a sarf ettiği bazı sözler nedeniyle iki birleşim için Meclisten geçici çıkarma cezası verilmesi

VIII.- ÖNERİLER

A) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın yapılacak görüşmelerinde, konuşma sürelerinin yeniden belirlenmesine ilişkin önerisi

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 100 Günlük İcraat Programı kapsamında Bakanlığın faaliyet alanında yapılacak olan çalışmaların tamamlanma durumuna ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in cevabı (7/5532)

2.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, BOTAŞ'ın yüklenici firmalara ödemelerini yapmadığı iddiasına ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in cevabı (7/5533)

3.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırloğlu'nun, Manisa'nın çeşitli ilçelerine doğal gaz verilmesine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in cevabı (7/5534)

10 Aralık 2018 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.03

BAŞKAN: Binali YILDIRIM

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Fatma KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır.

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın görüşmelerine başlıyoruz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10) ^(x)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11) ^(x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Sayın milletvekilleri, Komisyon Raporları 10 ve 11 sıra sayılılarıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Şimdi görüşmelere geçiyoruz.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım bir söz talebim var.

^(x) 10,11 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri tutanağa eklidir.

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – İç Tüzük'ün 59'uncu maddesine göre gündem dışı söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bugün bütçe görüşmeleri özel gündemiyle toplantımızı başlatmış bulunuyoruz, dolayısıyla gündem dışı söz talebini uygun bulmadım.

Toplantımıza devam ediyoruz.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, takdiriniz, sizin yetkiniz dâhilinde söz vermeyebilirsiniz fakat bu durumda benim hakkım da...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Devam edelim Sayın Başkan.

ERKAN BAŞ (İstanbul) - 63'üncü maddeye göre usul üzerinde tartışma açmak istiyorum.

BAŞKAN – Evet, gündeme geçiyoruz.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, usul hakkında bir tartışma açmak istiyorum.

BAŞKAN – Şimdi, yürütme adına bütçe sunuş konuşmasını yapmak üzere...

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, usul üzerinde söz talebimiz var, usul tartışması açmak durumundasınız.

BAŞKAN – ...Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Berat Albayrak'a söz veriyorum.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, usul tartışması açmak zorundasınız.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi ve ekran başında bizleri dinleyen yüce milletimizi saygıyla selamlıyorum.

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmeleri, malumunuz, yoğun bir çalışma temposu sonunda tamamlandı.

Öncelikle, yaptıkları tüm bu çalışmalar için Plan ve Bütçe Komisyonunun çok değerli Başkan ve üyelerine, bu süreçte önemli katkıda bulunan bakan arkadaşlarıma ve kamu idarelerinin temsilcilerine teşekkür ediyorum.

Bugünkü konuşmam makroekonomik gelişmeler, 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabı, 2018 yılı merkezî yönetim bütçe gerçekleştirmeleri, 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi, kamu finansmanı, gelir politikaları ve uygulamaları bölümlerinden oluşacaktır.

Sayın Başkan ve değerli vekiller; ilk olarak, makroekonomik gelişmelere ilişkin değerlendirmelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

2017 yılında küresel ekonomi, üretim, yatırım ve uluslararası ticarete güçlü bir performans gerçekleştirmişti. Ekonomik aktivite 2018 yılına da güçlü bir başlangıç yapmış ancak kısa vadeli risklerin belirginleşmesi ve yılın ortalarından itibaren göreceli bir ivme kaybı yaşanmıştır. Bu ivme kaybı özellikle gelişmekte olan ülkelerde farklılaşan büyüme performanslarından kaynaklanmıştır. Amerika Birleşik Devletleri ve Japonya ekonomileri olumlu bir görünüm sergilerken İtalya'daki bütçe açığı ve kamu borç stokuna dair endişeler, Brexit kaynaklı belirsizlikler ve Amerika Birleşik Devletleri kaynaklı gümrük tarifeleri uygulamaları ile avro bölgesindeki ekonomik büyümenin yavaşlayabileceğine dair endişeler bu noktada etkin hususlar olmuştur. Jeopolitik riskler ve sıkılaşan finansal koşullar da değerlendirildiğinde IMF, OECD ve Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlar 2019 yılı küresel büyüme tahminlerini aşağı yönlü revize etmişlerdir.

Artan korumacılık söylemlerinin etkisiyle uluslararası ticaret hız kaybetmektedir. 2017 yılında yüzde 5,2 büyüyen küresel ticaret hacminin 2018 yılında yüzde 4,2; 2019 yılında ise yüzde 4 oranında genişlemesi beklenmektedir. Gelişmiş ülkelerde artan istihdam, ABD'deki vergi indirimleri ve hâlen destekleyici olan finansal koşullar ekonomik aktiviteyi olumlu etkilemektedir. Gelişmiş ekonomilerin 2018 yılında yüzde 2,4; 2019 yılında ise yüzde 2,1 büyümesi beklenmektedir.

ABD ekonomisi, büyüme performansı ile gelişmiş ülkeler arasında pozitif ayrılmaktadır. ABD ekonomisinin 2018 yılında yüzde 2,9; 2019 yılında ise yüzde 2,5 oranında büyümesi tahmin edilmektedir. Avro bölgesinde ise 2017 yılında yüzde 2,4 bir oranla son on yılın en yüksek seviyesine ulaşan ekonomik büyümenin 2018 yılında yüzde 2, 2019 yılında yüzde 1,9 büyümesi beklenmektedir.

Küresel ticaretteki sınırlamalar ve faizlerdeki yükselişe bağlı olarak sıkılaşan finansal koşulların gelişmekte olan ülkeleri olumsuz yönde etkilemesi beklenmektedir. Bu nedenle, 2018 yılında gelişmekte olan ülkelerin büyüme performansı finansal kırılganlıklarına bağlı olarak ayrışmalar göstermektedir. Son dönemde düşen petrol fiyatları da özellikle petrol ihracatçıları olumsuz yönde etkileyecektir.

2017 yılında yüzde 4,7 büyüyen gelişmekte olan ülkelerin aşağı yönlü riskleri dengeleyen güçlü iç ve dış talebin etkisiyle 2018 ve 2019 yıllarında da aynı oranda büyümesi beklenmektedir. Çin'in iç talepteki zayıflama, ABD'yle yaşadığı ticari gerilim ve ekonomideki yapısal dönüşüm sürecine bağlı olarak daha ılımlı bir büyüme performansı sergilemesi beklenmektedir. Çin ekonomisinin 2018 yılında yüzde 6,6; 2019 yılında ise yüzde 6,2 büyümesi beklenmektedir.

2016 yılından bu yana petrol fiyatları artan talep, jeopolitik riskler, üretim kısıtlamaları ve bazı petrol ihracatçısı ülkelere yönelik yaptırımlar nedeniyle yıl içerisinde 85 dolar/varil (Brent) seviyesine kadar yükselmiştir. Son dönemde ise küresel petrol talebindeki yavaşlama ve ABD'nin İran'ın petrol ihracatına ilişkin yaptırımlar konusunda içinde Türkiye'nin de olduğu 8 ülkeye geçici muafiyetler vermesi Brent petrolün 60 dolar seviyesine gerilemesinde etkili olmuştur.

2018 yılının ilk çeyreğinden sonra artan küresel ticari gerilim, Amerika Merkez Bankası FED'in sıkılaştırıcı para politikası ve doların güçlenmesiyle gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye akımları ivme kaybetmiştir. Önümüzdeki dönemde gelişmiş ülkelerde ekonomik büyümenin hız kesmesi, ticari gerilimin azalması ve Avrupa Merkez Bankası ile Japonya Merkez Bankasının parasal normalleşmeyi zamana yayması beklenmektedir. Bu çerçevede, önümüzdeki dönemde gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye akımlarının devam edeceği ancak son yılların altında gerçekleşeceği öngörülmektedir.

Önümüzdeki döneme ilişkin olarak ticari gerilim, finansal oynaklıklardaki artış ve yükselen borçlanma maliyetleri, küresel ekonomik görünüm üzerinde baskı oluşturacak risk unsurlarıdır. Finansal piyasalarda artan risk algısıyla elverişli finansal koşullar kademeli olarak sıkılaşmaya devam edecektir. Orta vadede de küresel ekonomi açısından aşağı yönlü risk faktörleri ağırlığını korumaktadır.

Sayın Başkan, değerli vekilleri; son birkaç yılda yaşadığımız iç ve dış şoklar makroekonomik istikrarımızı olumsuz etkilemiştir. Bu şokları bertaraf etmek amacıyla ekonomiyi canlandırmaya yönelik uygulamaya koyduğumuz mali tedbirler, destekleyici makro ihtiyati politikalar, KGF aracılığıyla sağlanan krediler ve olumlu dış konjonktürün etkisiyle 2017 yılında yüzde 7,4'lük güçlü bir büyüme performansı elde ettik. Bu büyüme performansı Türkiye G20 ülkeleri arasında en hızlı büyüyen ülke olmuştur.

2018 yılının ilk yarısında da Türkiye ekonomisi yüzde 6,2 büyüyerek küresel ve yerel ölçekteki birçok belirsizliğe rağmen güçlü seyrini sürdürmüştür. Yılın ilk yarısında büyüme tarafındaki pozitif görünümün devam etmesinde tüketim ve yatırım kanalından gelen güçlü katkılar belirleyici olmuştur.

2018 yılının ikinci çeyreğinden itibaren gelişmekte olan ülkelere yönelik risk algısının bozulması ve FED'in faiz

artışlarıyla uluslararası sermaye akımları yavaşlamıştır. Bu süreçte dış finansman ihtiyacımızın yanında Türkiye ekonomisine ve Türk lirasına yönelik spekülasyon saldırılar neticesinde ülke risk primimiz yükselmiş ve Türk lirası değer kaybetmiştir.

Finansal piyasalarda gözlenen bu dalgalanmaları azaltmak, likidite sıkışıklığını gidermek, finansal istikrarı desteklemek ve piyasaların etkin işleyişini sağlamak amaçlarıyla Türk lirası ve döviz likiditesine yönelik gerekli tedbirler alınmıştır. Bu kapsamda, bankaların "swap" işlemlerine yüzde 25 öz kaynak sınırı getirilmesi, mevduat hesaplarında stopaj oranlarının ayarlanması, ihracat bedellerinin yurt içine getirilmesi ve döviz olarak yapılan sözleşmelerin TL cinsinden hazırlanması gibi birçok önemli adımlar atılmıştır. Bu tedbirlerin finansal piyasalar üzerindeki etkileri olumlu şekilde görülmeye başlanmıştır.

Yılın üçüncü çeyreğinde kur ve faizle yaşanan dalgalanmalarla birlikte dış finansman imkânlarının azalması neticesinde iç talep ivme kaybetmiştir. Ancak aldığımız tedbirler ve uyguladığımız dengelenme politikalarıyla ekonomideki olumsuzlukları en aza indirdik. İç talepteki daralmayı mal ihracatı ve turizmdeki güçlü performansla dengeledik. Yeni Ekonomi Programı'mıza göre sıkı para ve maliye politikaları uygulanarak ekonomideki dengelenme süreci etkin bir şekilde yönetilecek, enflasyon, cari işlemler ve dış finansman ihtiyacı kaynaklı risklerimizi minimize eden, sürdürülebilir bir büyüme patikası izlenecektir. Bu doğrultuda büyümenin 2018 yılında yüzde 3,8; 2019 yılında ise yüzde 2,3 olarak gerçekleşmesini öngörüyoruz.

Ekonomimizdeki güçlü büyümenin yanı sıra, destekleyici iş gücü politikalarının etkisiyle istihdamda oldukça iyi bir performans elde ettik. 2018 yılı Ocak-Ağustos döneminde ortalama yıllık istihdam artışı 836 bin kişi olarak gerçekleşmiştir. Böylelikle 2018 yılı Ağustos dönemi itibarıyla istihdam edilenlerin sayısı 29 milyona ulaşmıştır.

Bu dönemde iş gücü piyasasına yönelik uyguladığımız teşvik ve politikalar istihdam artışlarına katkı sağlamaya devam etmiştir. Ancak buna karşılık iş gücünün de artmasıyla işsizlik oranlarında bir miktar yükseliş gözlenmiştir. 2018 yılı Ağustos dönemi itibarıyla manşet işsizlik oranı yüzde 11,1 olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılı genelinde iş gücü arzının artmaya devam etmesi, ekonomik dengelenmenin belirginleşmesi ve yavaşlayan iç talep nedeniyle işsizlik oranının bir miktar artarak yüzde 11,3 olarak gerçekleşmesini öngörüyoruz. Önümüzdeki dönemde ekonomik aktivitedeki yavaşlamaya rağmen, iş gücünün niteliklerinde ve iş olanaklarında sağlanacak iyileşmeler ve uyguladığımız politikalar iş gücü piyasasını ve ekonomiyi desteklemeye devam edecektir.

2016 yılından bu yana enflasyona dair gelişmelerde temel olarak döviz kurundaki artış başta olmak üzere, enerji ve ithalat fiyatları, işlenmemiş gıda fiyatları ile güçlü talep artışı belirleyici olmuştur. Özellikle 2018 yılının ikinci çeyreğinde tüketici ve üretici enflasyonu hızlı bir artış kaydetmiştir. Son enflasyon rakamları ise yüksek enflasyona karşı atılan adımların ve Enflasyonla Topyekün Mücadele Programı'nın başarısını ortaya koymuştur. Yeni Ekonomi Programı sonrasındaki dengelenme süreci kur ve faizlerden sonra enflasyon göstergelerinde de etkisini göstermeye başlamıştır. Kasım ayı itibarıyla tüketici enflasyonu bir önceki aya göre yıllık bazda 3,62 puan gerileyerek yüzde 21,62 olarak gerçekleşmiştir. Bu süreci, para ve maliye politikalarımızdaki güçlü duruşla desteklemeye devam edeceğiz. Kasım ayından sonra aralık ayında da devam edecek KDV ve ÖTV indirimlerinin ve enerji fiyatlarında zam yapılmayacak olmasının etkisiyle enflasyonla mücadelede güçlü bir performansı yakalayacağımıza inanıyoruz. Buna ilave olarak, kurun daha istikrarlı patikaya oturması ve petrol fiyatlarındaki düşüş dezenflasyon sürecini destekleyecektir. Böylece, YEP'teki 2018 yılı hedefimizi yakalayacağımızı öngörüyoruz.

Ekonomideki dengelenme süreci dış talep yönünden beklentilerimizden çok daha olumlu yönde seyretmektedir. 2017 yılında 157 milyar dolara yükselen yıllık ihracatımız, dış ticarete artan korumacılık ve jeopolitik risklere rağmen, 2018 yılında bu artışı sürdürerek kasım ayında yıllık bazda 168,1 milyar dolarla bugüne kadarki en yüksek değerine ulaşmıştır ve inşallah, yıl sonu itibarıyla 170 milyar dolarlık hedefi de yakalayacaktır. 2018 yılının ilk on ayı itibarıyla en büyük ihracat pazarımız olan Avrupa Birliği ekonomisine yönelik ihracatımız yüzde 15,5 artarak toplam ihracatımızın yüzde 50,3'ünü oluşturmaktadır.

Turizmde yaşanan toparlanma, cari açığın düşmesinde etkili olmuştur. Artan turist sayısına bağlı olarak turizm gelirlerimizde de önemli artışlar yaşanmıştır. Ülkemizi ziyaret eden yabancı sayısı 2018 yılı Ekim ayında yıllık bazda 38,9 milyon kişiyle rekor seviyelere ulaşmıştır. Turizm gelirlerimiz de eylül ayında yıllık bazda bakıldığında 24,9 milyar dolara ulaşmıştır. Bölgesinde bir cazibe merkezi hâline gelen ülkemizin önümüzdeki dönemde bu rakamları çok daha yukarıya taşıyacağına inanıyoruz.

2018 yılının Mayıs ayından itibaren cari dengede çok ciddi bir iyileşme yaşandığını görüyoruz. Ağustos ve eylül aylarında verilen cari fazlalardan sonra ekim ve kasım aylarında da cari fazla vereceğimizi çok yakında hep birlikte göreceğiz. Çekirdek cari denge olarak nitelendirilen altın ve enerji hariç denge de 2018 yılı Haziran ayı itibarıyla bugüne kadar bu eğilimde fazla vermeye devam etmiş, eylül ayında bu rakam 5,1 milyar dolar seviyesine yükselmiştir. 2018 yıl sonunda cari açığın Yeni Ekonomik Program'la öngördüğümüz 36 milyar doların da altına inmesini bekliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son dönemde finansal piyasalarda yaşanan dalgalanmalara karşın bankacılık sektörü sağlıklı ve güçlü yapısını korumuş, finansal istikrarı ve reel ekonomiyi desteklemeye devam etmiştir. Ayrıca, Yeni Ekonomi Programı'nda belirlediğimiz çerçevede bankaların mali yapıları ve aktif kaliteleri yakından izlenmekte ve sektörün mali yapısını güçlendirecek kapsamlı bir politika seti uygulanmaktadır. Bankacılık sektörünün aktif kalitesinin en önemli göstergelerinden biri olan ve sektörün kredi riskini gösteren kredilerin takibe dönüşüm oranı 2018 Ekim ayı itibarıyla yüzde 3,5'tir. Sermaye yeterlilik oranı ise aynı dönemde yüzde 18,2 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran, hedef oran olan yüzde 12'nin oldukça üzerinde, yasal sınır olan yüzde 8'in 2 katından daha fazladır.

Küresel ekonomideki riskler ve yavaşlayan büyüme ortamı göz önüne alındığında, Türkiye ekonomisinin sermaye akımlarındaki hızlı değişimlere ve jeopolitik risklere karşı zayıf kalmasının önüne geçilmesi, bütün bu çerçeve, güçlü duruş çok büyük bir önem arz etmektedir. Bu çerçevede, içinde bulunduğumuz ekonomik dengelenme sürecinde yüksek borçlanma maliyetlerini azaltacak, yatırımcı ve tüketici güvenliğini artıracak ve döviz kuru istikrarını sağlayacak adımları atık ve atmaya devam ediyoruz. Bu süreçte uygulayacağımız maliye politikaları, bütçe disiplini ve kamu tasarruflarının artırılması makroekonomik temellerin güçlendirilmesi açısından büyük önem arz etmektedir.

Türkiye, 2002 yılından bu yana uyguladığı mali disiplin ve ihtiyatlı makroekonomik politikalarla kamu maliyesinde küresel ölçekte örnek gösterilen bir ülke hâline gelmiştir. Kamu maliyesinde 2002 yılından bu yana yaptığımız reformlar sayesinde bütçe açıklarını ve borç stoklarını çok düşük seviyelere indirdik. Küresel krizin yaşandığı 2009 yılı hariç, son on dört yıldır genel devlet açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı Maastricht Kriteri olan yüzde 3'ün altında gerçekleşmiştir. Benzer şekilde kamu borç yükümüz de tarihin en düşük seviyelerindedir. 2002 yılında yüzde 72,1 olan kamu borç stokunun millî gelire oranı 2017 yılında yüzde 28,3 olmuştur.

2018 yılında kamu maliyesini, bir yandan mali alanı ve enflasyonla mücadeleyi desteklerken diğer yandan yapısal, konjonktürel ve sosyal ihtiyaçları karşılayacak şekilde yürüttük. Bu dönemde kamu gelirlerini artıran önemli düzenlemeler yürürlüğe konulmuş, kamu giderlerinde tasarruf sağlayan kararlar alınmış, yapılan vergi düzenlemeleriyle enflasyonla mücadeleye katkı sağlanmıştır. Öte yandan, yatırım, üretim, istihdam ve ihracatı destekleyen nakdi ve vergisel teşvikler sağlanmış, gelir dağılımını ve sosyal adaleti pekiştiren düzenlemeler hayata geçirilmiştir. Ekonomik ve sosyal teşvikler mali dengeler üzerinde bir miktar maliyet yaratmıştır.

Yeni Ekonomi Programı'nda mali disiplini ekonomi politikasının temel çıpası olarak belirledik. Başta tasarruflar olmak üzere, uygulamaya konulacak yapısal tedbirlerle merkezî yönetim bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranını program dönemi boyunca yüzde 2'nin altında tutacağız. Bu çerçevede, 2017 yılında yüzde 1,5 olarak gerçekleşen merkezî yönetim bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranının 2018 yılında yüzde 1,9; 2019 yılında ise yüzde 1,8 olacağını öngörüyoruz. Buna bağlı olarak 2017 yılında yüzde 1,8 olan genel devlet açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranının 2018 yılında yüzde 2,4; 2019 yılında ise yüzde 1,6 olmasını hedefledik. Bu oranlar yüzde 3 olan Maastricht Kriterlerinin oldukça altındadır, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin bütçe açıklarına kıyasla da oldukça düşük düzeydedir. Benzer şekilde, kamu borç yükü de küresel ölçekte görece düşük bir seviyededir. Son dokuz yılda kamu borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranı OECD ülkelerinde ortalama yüzde 108'ken, avro bölgesinde yüzde 88,2'ye yakın gelişmekte olan ülkelerde ortalama yüzde 42,3 gerçekleşmiştir. Buna göre, Türkiye'de kamu borç yükü gelişmiş ülke ortalamalarının yaklaşık dörtte 1'i kadarken gelişmekte olan ülkelerin ortalamasından da yaklaşık 11 puan daha düşüktür.

2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabı:

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın bu bölümünde, 2017 Yılı Kesin Hesap Kanun Tasarısı'na ilişkin bazı büyüklükleri sizinle paylaşmak istiyorum.

2017 yılında, bütçe giderleri 678,3 milyar TL, gayrisafi yurt içi hasılaya oranı da yüzde 21,8; bütçe gelirleri 630,5 milyar TL, gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 20,3; bütçe açığı 47,8 milyar TL, yine aynı şekilde gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 1,5; faiz dışı fazla 8,9 milyar TL, gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 0,3 olarak gerçekleşmiştir.

2017 yılı bütçe giderleri, bütçe başlangıç tahminine göre yüzde 5,1 oranında, yıl sonu gerçekleşme tahminine göre yüzde 0,7 oranında artmıştır. Buna karşın bütçe gelirlerimiz bütçe başlangıç tahminine göre yüzde 5,4 oranında, yıl sonu gerçekleşme tahminine göre yüzde 3 oranında artış göstermiştir.

2017 yılında 47,8 milyar TL olarak gerçekleşen bütçe açığı başlangıçta öngörülen açığın 928 milyon TL üzerinde ancak yıl sonu gerçekleşme tahmininin ise 13,9 milyar TL altında gerçekleşmiştir.

2018 yılı merkezî yönetim bütçe gerçekleştirmelerine baktığımızda, bu bütçe gerçekleştirmelerine ilişkin yıl sonu beklentimiz şu şekildedir: 2018 yılında merkezî yönetim bütçe giderlerinin 821,8 milyar TL, bütçe gelirlerinin 749,6 milyar TL, bütçe açığının 72,1 milyar TL, faiz dışı dengenin ise 4,3 milyar TL olarak gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz.

2018 yıl sonu bütçe açığının 72,1 milyar TL'yle bütçe başlangıç hedefinin 6,2 milyar TL üzerinde gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz. Bu açığın millî gelire oranının ise yüzde 1,9 olacağını öngörüyoruz.

Bütçe giderlerinin detaylarına bakacak olursak; 2018 yılında personel giderlerinin 200,3 milyar TL, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinin 34,4 milyar TL, mal ve hizmet alım giderlerinin 69,3 milyar TL, cari transferlerin 323,1 milyar TL, sermaye giderlerinin 78,7 milyar TL, sermaye transferlerinin 17,3 milyar TL, borç verme giderlerinin 22,2 milyar TL, faiz giderlerinin 76,4 milyar TL olarak gerçekleşmesini bekliyoruz.

2019 yılı merkezî yönetim bütçesine baktığımızda, merkezî yönetim bütçe kanun teklifi hakkında konuşmamın önceki bölümlerinde de sizlerle paylaştığım Yeni Ekonomi Programı kapsamında açıklanan ekonomik, mali ve sosyal hedeflerle uyumlu olacak şekilde bir bütçe hazırladık.

2019 yılı bütçemize baktığımızda bütçe giderleri 961 milyar TL, faiz hariç giderler 843,7 milyar TL, bütçe gelirleri 880,4 milyar TL, vergi gelirleri 756,5 milyar TL, bütçe açığı 80,6 milyar TL, faiz dışı fazla 36,7 milyar TL olarak öngörülmüştür.

2019 yılı bütçe ödenekleri 2018 yılına göre yüzde 26 oranında artmaktadır. Bu artış yaklaşık 198 milyar TL'ye tekabül etmektedir. Diğer kalemlerdeki artış ve azalışlar bir kenara bırakıldığında sadece 4 kalemdeki artış, bu artışın tamamı diyebileceğimiz 197 milyar TL'ye tekabül etmektedir.

Bu kalemlerden birincisi, toplam bütçe harcamaları içerisindeki payı yüzde 30,6 olan personel giderleridir. Personel ücretlerine 2019 yılı içerisinde yansıtılacak olan enflasyon farkı ödemeleri ile 2018 yılında kadroya geçen taşeron işçilerin ücret ödemeleri nedeniyle personel giderleri geçen yıla göre yüzde 35,6 oranında artarak 216 milyar 570 milyon TL'den 293 milyar 678 milyon TL'ye yükselmiştir.

İkinci kalem, toplam bütçe giderleri içerisindeki payı yüzde 19,3 olan Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan transferlerdir. 2019 yılı içerisinde emekli ve yaşlılık aylıklarına yapılacak enflasyon farkı dâhil zamlar ile emeklilere verilecek bayram ikramiyeleri nedeniyle Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan transferler yüzde 36,5 oranında artarak 135 milyar 684 milyon TL'den 185 milyar 160 milyon TL'ye yükselmiştir.

Üçüncüsü, toplam bütçe giderleri içerisindeki payı yüzde 11,9 olan, gelirden ayrılan paylardır. Gelirlerdeki artış nedeniyle gelirden ayrılan paylar 2018 yılı ödeneklerine göre yüzde 27,2 oranında artarak 89 milyar 860 milyon TL'den 114 milyar 344 milyon TL'ye yükselmiştir.

Dördüncüsü, toplam bütçe giderleri içerisindeki payı yüzde 12,2 olan faiz giderleridir. Faiz oranında ve döviz kurundaki yükselişe bağlı olarak borçlanma maliyetlerindeki ve dış borç faiz ödemelerindeki artış nedeniyle faiz giderleri 2018 yılına göre yüzde 63,6 oranında artarak 71,7 milyar TL'den 117,3 milyar TL'ye yükselmiştir.

2019 yılı bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre dağılımı ise şöyledir: Personel giderleri 247,3 milyar TL, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri 43,4 milyar TL, mal ve hizmet alım giderleri 67,6 milyar TL, sermaye giderleri 54,4 milyar TL, sermaye transferleri 10 milyar TL, borç verme giderleri 21,7 milyar TL, yedek ödenekler 7,9 milyar TL, faiz giderleri 117,3 milyar TL'dir.

Merkezî yönetim bütçe gelirleri yüzde 17,4 artışla 880,4 milyar TL; vergi gelirleri yüzde 20 oranında artarak 756,5 milyar TL, vergi dışı gelirlerin ise yüzde 4 oranında artarak 123,9 milyar TL'ye ulaşacağını öngörüyoruz.

2019 yılı vergi gelirlerinin alt kalemlerine baktığımızda, gelir vergisi 171,9 milyar TL, kurumlar vergisi 74,2 milyar TL, dâhilde alınan KDV 70,7 milyar TL, özel tüketim vergisi 162,6 milyar TL, ithalde alınan KDV 165,8 milyar TL, damga vergisi 20,8 milyar TL, harçlar 27,7 milyar TL, banka ve sigorta muameleleri vergisi 19 milyar TL, motorlu taşıtlar vergisi 16 milyar TL, diğer vergiler 27,8 milyar TL olarak tahmin edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli vekiller; 2019 yılı bütçesinin temel özelliklerine baktığımızda, Yeni Ekonomi Programı'nda ortaya konulan dengelenme sürecinin en temel destekleyicisi olacaktır bu bütçe. Maliye politikası, para politikasıyla eş güdümlü olarak, enflasyon başta olmak üzere, cari açık ve büyümeye ilişkin hedeflerle uyumlu olarak yönetilecektir.

Yeni Ekonomi Programı'nda ortaya koyduğumuz hedefler doğrultusunda hazırladığımız 2019 yılı bütçesinin en önemli özelliklerinden biri tasarruf bütçesi olmasıdır. Özellikle altyapı yatırımlarımız uygunluk noktasına ulaştığı için öncelikli tasarruf alanımız burası oldu. Bir yandan tasarruflar sayesinde kamu kaynaklarının verimsiz alanlara yönelmesinin önüne geçilirken, diğer yandan memurumuzun, işçimizin, emeklimizin haklarını koruduk.

Daha önceki yıllarda olduğu gibi, 2019 yılı bütçesinde de kadınlara, çocuklara, gençlere, yaşlılara ve engellilere sağladığımız imkânları artırarak devam ettirdik.

Diğer taraftan, ihracata, teknoloji üretimine ve turizme yönelik ayrılan kaynaklarda temel olarak kesinti uygulanmamıştır.

Yeni Ekonomi Programı'nda da ilan ettiğimiz gibi, 2019 yılı bütçesinden başlayarak üç yıllık dönemde kaynaklarımızı öncelikli olarak ihracatı artıracak, teknolojik ürün üretimi sağlayacak ve cari açığı azaltacak yatırımlara kanalize edeceğiz. Bu kapsamda, daha önce ilan ettiğimiz bütçe disiplini ve sıkı maliye politikası yaklaşımımız 2019 yılında da tavizsiz şekilde uygulanmaya devam edilecektir.

Gelir tarafında tek seferlik gelir artırıcı tedbir bu bütçede öngörmedik. Dönem içerisinde meydana gelebilecek tek seferlik uygulamalar bütçemizi pozitif olarak etkileyecektir.

Bütçemizin en önemli özelliği sermaye giderlerinde sağlayacağı ortalama yüzde 20'lik düşüşle arzu ettiğimiz ekonomik dengelenme sürecine büyük katkı sağlayacak olmasıdır. Tek seferlik gelirlere dayanarak kalıcı harcamalara bütçemizde yer vermedik ve bütçemizde yine en büyük payı eğitime verdik.

Günümüzde nitelikli insan gücünün, bilimsel ve teknolojik gelişmişliğin ön şartı eğitimidir. AK PARTİ hükümetleri olarak daha önceki yıllarda olduğu gibi, 2019 yılında da bütçemizdeki en büyük payı eğitime ayırıyoruz. Eğitime ayırdığımız kaynağı 2019 yılında 161 milyar TL'ye çıkarıyoruz. Böylelikle, bütçe giderlerinin yaklaşık yüzde 17'sini doğrudan eğitime ayırıyoruz. Başka bir ifadeyle, 2019 yılında toplanan vergi gelirlerinin yüzde 21'ini eğitime harcamış olacağız.

Sağlığa önem veriyoruz. Sağlık alanında yaptığımız reformlarla vatandaşlarımıza sunduğumuz sağlık hizmetinin kalitesini artırıyor ve her bir vatandaşımız için ulaşılabilir olmasını sağlıyoruz. Bu kapsamda, ruhen ve bedenen sağlıklı nesillerin yetişmesi için sağlık alanındaki harcamalarımızı da artırdık. Bu amaçla 2019 yılında bütçemizden sağlığa yaklaşık olarak 157 milyar TL kaynak ayırdık. 2002 yılında yüzde 11,3 olan sağlık harcamalarının bütçe içerisindeki payını 2019 yılında yüzde 16,3'e çıkardık.

2019 yılında özel sektörün yenilikçi ve üretken yatırımlarını destekleyecek yatırımlara önem veriyoruz. 2019 yılında bütçeden yatırımlar için 65,1 milyar TL kaynak ayırıyoruz.

Hükümetlerimiz döneminde yerel yönetimlere daha fazla önem verdik. Kamu hizmetlerinin sunumunda yerel yönetimlere daha çok görev ve sorumluluk vererek merkezden yürütülen birçok hizmetin mahallinde daha etkin ve verimli sunulmasını sağladık. Yerel yönetimlere verdiğimiz bu önem doğrultusunda iktidarımız döneminde yerel yönetimlere bütçeden ayrılan kaynak miktarı da artırılmıştır. Bu kapsamda büyükşehir ve diğer belediyelerimiz ile il özel idarelerimize ayırdığımız kaynağı yüzde 28,4 artırarak 93,6 milyar TL seviyesine ulaştırıyoruz.

Sosyal yardımlar hız kesmeden devam ediyor. Hükümetlerimiz döneminde ekonomik büyüme sayesinde elde ettiğimiz refah artışından ülkemizin her sosyal kesiminin pay almasını sağladık. Sosyal yardımlar alanında reform olarak nitelendirilebileceğimiz birçok yeni uygulamayı hayata geçirdik, sosyal yardım programlarını çeşitlendirdik. Bu kapsamda 2019 yılı bütçemizde sosyal harcamalar için ayırdığımız kaynak miktarını 62,1 milyar TL'ye çıkardık. Bu tutar 2019 yılı bütçesinin yüzde 6,5'ine denk gelmektedir. Oysa 2002 yılında bu oran o günün bütçesinin yalnız ve yalnız, sadece yüzde 1,3'üydü ve ayırdığımız kaynak hissesi sadece 1,6 milyar TL'ydi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Tarımı desteklemeye devam ediyoruz. 2019 yılında bütçemizden yatırım ödenekleri dâhil tarıma ayırdığımız kaynak toplamı 26,5 milyar TL'dir ve bu kapsamda; tarımsal destek programları için 16,1 milyar TL, tarım sektörü yatırım ödemeleri için 5,1 milyar TL, tarımsal kredi sübvansiyonu, müdahale alımları, tarımsal KİT'lerin finansmanı, ihracat destekleri ve diğer tarımsal destekler için 5,3 milyar TL kaynak ayırıyoruz.

Reel sektörü desteklemeyi sürdürüyoruz. 2019 yılında da özel sektör öncülüğünde büyüme stratejimizi sürdürüyoruz ve bu kapsamda, reel kesim destekleri için bütçemizden 32,8 milyar TL kaynak ayırıyoruz.

Yurt içi tasarrufları teşvik etmeye devam ediyoruz. Yurt içi tasarruf oranının artırılması, Hükümetimizin ekonomi politikasının önemli bileşenlerinden bir tanesidir. Yurt içi tasarrufların artırılması yoluyla sürdürülebilir yüksek büyümeyi sağlamayı hedefliyoruz. Bildiğiniz üzere, bu amaçla attığımız adımlardan biri de 2013 yılı itibarıyla geçiş yaptığımız Bireysel Emeklilik Sistemi'nde doğrudan devlet katkısı sistemidir. 2019 yılında Bireysel Emeklilik Sistemi kapsamında devlet katkısı tutarı için bütçemizden 4,1 milyar TL kaynak ayırdık. 2019 yılı sonunda bütçeden karşılanan toplam devlet katkısı tutarı da 19,4 milyar TL'ye ulaşmış olacaktır ve bugün itibarıyla, Bireysel Emeklilik Sistemi'ndeki katılımcı sayısı 7 milyon kişiye, birikmiş fon tutarı ise devlet katkısı dâhil 87 milyar TL'ye yaklaşmıştır.

Çalışanlarımızın mali ve sosyal haklarını iyileştirdik. İktidara geldiğimiz 2002 yılı sonundan bu yana kamu görevlilerimizin mali ve sosyal haklarında ciddi iyileşmeler sağladık, onların yaşam standartlarını yükselttik ve yükseltmeye de devam edeceğiz.

2002-2018 Kasım döneminde kamu görevlilerimizin aylık ve ücretlerinde enflasyonun oldukça üzerinde artış sağladık. Nitekim, aile yardımı ödeneği dâhil en düşük memur maaşı 2002 Aralık ayında 392 TL iken 2018 Kasım ayında 3.133 TL'ye çıkarıldı ve artış oranı yüzde 699'a ulaştı. Aile yardımı ödeneği dâhil ortalama memur maaşı 2002 Aralık ayında 578 TL iken 2018 Kasım ayında 3.806 TL'ye çıkarılarak artış yüzde 559'a ulaştırıldı. Muhtar aylığı 2002 Aralık ayında 97 TL iken 2018 Kasım ayında 1.726 TL'ye çıkarıldı ve bu artış yüzde 1.673 seviyesine ulaştı. Güvenlik korucu ücretleri 2002 Aralık ayında 236 TL iken 2018 Kasım ayında 1.727 TL'ye çıkarılarak artış yüzde 631'e ulaştırıldı ve aynı dönemde gerçekleşen enflasyona baktığımızda da yüzde 349,5 olmuştur.

2018 yılı nakit ve borç yönetimine ilişkin gelişmelere baktığımızda, ülkemizde son on altı yılda uygulanan mali disiplin sayesinde kamunun borç yükü oldukça düşük seviyelere indirilmiştir. AB tanımlı genel yönetim borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2002 yılı sonu itibarıyla yüzde 72,1 seviyesinde iken 2018'in ikinci çeyreği itibarıyla yüzde 29,2 seviyesine gerilemiştir ve bu oran, 2018 yılı birinci çeyreği itibarıyla Avrupa Birliği Bölgesi'nde yüzde 81,5 seviyesindedir.

Diğer taraftan, bu dönem içerisinde sadece borç yükü azaltılmamış, aynı zamanda borcun vadesi uzamış ve borç stokunun yapısı iyileştirilmiştir. Merkezî yönetim brüt borç stoku içerisindeki değişken faizli senetlerin payı 2002 yılındaki yüzde 51,1 seviyesinden 2018 yılı Ağustos ayı itibarıyla yüzde 23,8 seviyesine gerileyerek borç stokumuzun faiz oranına olan duyarlılığı önemli ölçüde azaltılmıştır.

Uygulanan ihtiyatlı makroekonomik politikalar sayesinde hazine borçlanma gereksinimi azaltılmıştır. 2018 yılı için açıklanan Hazine Finansman Programı'nda yüzde 110 seviyesinde öngörülen iç borç çevirme oranının yaşanılan tüm finansal saldırılara rağmen yüzde 95 seviyesinde gerçekleşmesi planlanmaktadır.

Ülkemize karşı gerçekleştirilen spekülatif ataklara karşı devreye aldığımız güçlü aksiyon adımlarıyla, oluşturulmak istenen negatif havayı elhamdülillah dağıttık. Ekonomi yönetimi içerisinde yer alan tüm kurum ve kuruluşlarımızla kurduğumuz güçlü koordinasyon ve sinerji bu dönem elde edilen başarının en büyük sebebi olmuştur.

Spekülatif saldırılara karşı aldığımız tedbirlerle tüm paydaşların süreçten en az zararlı çıkmasını sağladık. Bunun yanında, göstergelerdeki negatif seyri kırdık ve bir ayı aşkın süre göz önüne alındığında, gelişmekte olan ülkeler arasında para birimi ve CDS primlerindeki pozitif ayrılmayla öne çıkan ülke olduk.

Bu sürecin sonunda sermaye piyasalarında geçtiğimiz ekim ayı içerisinde, altı ay aradan sonra dolar cinsinden çok başarılı bir tahvil ihracı gerçekleştirdik. İhraç miktarının 3 katının üzerinde taleple karşılaştık. Küresel finans sistemindeki

dalgalanmaların bu denli yüksek olduğu bir dönemde ihrac tutarının 3 katından fazla gerçekleşen bu talep piyasaların ve yatırımcıların ülkemiz ekonomik temellerine duyduğu güvenin bir göstergesi olması açısından gayet önemlidir.

Bu ihracın ardından kasım ayında avro cinsinden yine oldukça başarılı bir tahvil ihracı daha gerçekleştirdik. Bu ihracda da 200'den fazla yatırımcı ihrac tutarının yine 3 katından fazla talep gösterdi.

Son olarak sermaye piyasalarının geliştirilmesi ve derinleştirilmesi stratejisi kapsamında Türkiye'nin ilk ve en büyük varlığa dayalı menkul kıymet ihracını geçtiğimiz hafta gerçekleştirdik. 4 banka tarafından sonuçlandırılan ihraca 118 farklı yatırımcıdan toplam 2,43 kat talep geldi ve 4 bankaya çok önemli bir yeni finansal likidite altyapısı oluşturulmuş oldu. İhrac edilen varlığa dayalı menkul kıymetler JCR Eurasia tarafından "yüksek düzeyde yatırım yapılabilir" kategoride değerlendirildi, uzun vadeli notu da AAA olarak belirlendi.

Bu başarılı tahvil ihracı, atılan adımların ve Yeni Ekonomi Programı'mızın küresel finans çevrelerinde ne kadar güçlü karşılık bulduğunu ortaya koymuştur. Özellikle ağustos ayından sonra görülen piyasa oynaklığını dikkate alarak etkin borç yönetimi çerçevesinde piyasalara arz edilen iç borçlanma senet miktarını azaltarak, borçlanma vadesini kısaltarak ve senet çeşitlerini piyasa koşullarına göre revize ederek geçici piyasa oynaklığına karşı çok sıkı ve ciddi önlemler aldık.

2018 yılı içerisinde yatırımcı tabanının genişletilmesi ve yatırım enstrümanlarının çeşitlendirilmesi amacıyla bireysel yatırımcılara yönelik çalışmalar hız verilmiş olup bu kapsamda yurt içinde altın tahvili ve altına dayalı kira sertifikası ihracı gerçekleştirilmiştir ve önümüzdeki çok kısa süre içerisinde yine Hazine garantili bir altın tahvili ve altına dayalı kira sertifikası ihracı daha gerçekleştirilecektir. Vatandaşlarımızın devlet garantisi altında olan ve kendilerine hem faizli hem de faizsiz yatırım imkanı sağlayan bu ihraçlara teveccühünün de çok daha güçlü olacağına inanıyoruz.

Kamu kurumlarının mali kaynaklarının yönetimini tek elde toplayacak Tek Hazine Kurumlar Hesabı 17 Ekim tarihi itibarıyla uygulamaya geçirilmiştir ve önümüzdeki dönemde adım adım kurumların sayısının artmasıyla birlikte kapsamı genişletilecek olan Tek Hazine Kurumlar Hesabı'yla kamu nakit kaynakları Hazine tarafından tek bir hesapta izlenerek yaklaşık 40 milyar TL'lik kamu kaynağı tek hesap üzerinden çok daha etkin ve verimli bir şekilde yönetilecektir. Bu sayede kamu borç ve nakit yönetiminde etkinlik artıracak, kamunun borçlanma maliyetleri çok daha aşağıya düşürülecektir. Tek elde toplanacak nakit rezervinin en uygun finansal araçlarla nemalandırılması sayesinde yıllık 3 ila 4 milyar TL asgari bir tasarruf elde edilecektir.

Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda belirlenen limitler ile Hazine garantileri ve borç üstlenim taahhütlerinden kaynaklanabilecek riskleri sınırlandırdık. 2019 Yılı Bütçe Kanunu'nda 2019 yılında öngörülen kredi talepleri ve gerçekleştirilmesi planlanan projeler dikkate alınarak Hazine garantili imkân ve dış borç ikrazı limiti 4,5 milyar dolar ve borç üstlenim taahhüt limiti de 4,5 milyar dolar olarak belirlenmiştir. Hâlihazırda 7 ulaştırma projesi için 15,4 milyar dolar tutarındaki krediye borç üstlenim taahhüdü sağlanmıştır. Hazine geri ödeme garantili kredi stoku ise 2018 yılı Haziran sonu itibarıyla 14,1 milyar ABD doları seviyesine ulaşmıştır. Hazine garantilerinden ve borç üstlenim taahhütlerinden kaynaklanabilecek koşullu yükümlülükler kapsamındaki risklerin borç stokuna, borcun sürdürülebilirliğine ve mali disipline muhtemel etkileri çeşitli senaryo analizleri ve araçlar vasıtasıyla ölçülmekte ve çok yakından takip edilmektedir.

2018 yılında kamu kurum ve kuruluşlarımızın Yılı Yatırım Programı'nda yer alan projeleri ile bankacılık kesimi aracılığıyla özel sektörün finansmanına yönelik dış finansman çalışmalarımız devam etmiştir. Bu çerçevede, 2018 yılının geri kalan bölümünde Hazine geri ödeme garantisi altında toplam 1 milyar 887 milyon dolar ve Bakanlığımızın borçlu olduğu 183 milyon dolar olmak üzere toplam 2 milyar 70 milyon dolar tutarında dış finansman sağlanmıştır.

Gelir politikaları ve uygulamalara baktığımızda, gerçekleştirdiğimiz tüm bu çerçevedeki uygulamalar ve son dönemde temel politika önceliklerimiz çerçevesinde bilhassa imalat ve üretim faaliyetlerinin teşvikine yönelik olarak vergisel alanda birçok düzenlemeyi hayata geçirdik. 2017 ve 2018 yıllarında imalat sektöründe gerçekleştirilen yatırımlara, ilave kurumlar vergisi ve KDV desteği sağladık. Bu yatırımlar için; yatırıma katkı oranını 15 puan artırdık, yatırıma katkı tutarının tamamının diğer kazançlardan indirilmesine imkân sağladık, indirimli kurumlar vergisi oranını sıfıra indirdik, inşaat harcamaları nedeniyle ödenen KDV'nin daha hızlı iadesine imkân tanıdık.

Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen kanun teklifiyle, imalat sanayi yatırımlarına sağlanan yukarıdaki teşvik unsurlarının 2019 yılında da uygulanması öngörülmektedir.

Makine ve teçhizat yatırımlarını daha güçlü destekliyoruz ve bu kapsamda, imalat sanayisinde yeni makine ve teçhizat alımlarını 2019 yılı sonuna kadar KDV'den istisna ettik. AR-GE, yenilik ve tasarım faaliyetlerinde yeni makine ve teçhizat alımlarını KDV'den müstesna tuttuk. Ve yine, imalat sanayisinde, AR-GE ve tasarım faaliyetlerinde ve yatırım teşvik belgeli yeni yatırımlarda kullanılmak üzere alınan makine ve teçhizatın amortisman süresini yarıya indirdik.

Ekonomik canlanmaya katkı sağlamak amacıyla, konut ve iş yeri teslimlerindeki KDV oranını yüzde 8'e, taşınmaz alım satımlarındaki tapu harcı oranını yüzde 3'e indirdik; ikisinin düşürülmesiyle birlikte uygulanan indirimleri yıl sonuna kadar uzattık. Yıl sonuna kadar mobilyada yüzde 18 oranındaki KDV oranını yüzde 8'e, beyaz eşyadaki yüzde 6,7 oranındaki ÖTV oranını sıfıra düşürdük. Yıl sonuna kadar uygulanmak üzere, motor hacmi 1600 cc'nin altında olan taşıtların ÖTV oranlarında 15'er puan indirim yaptık, ticari araçlarda yüzde 18 olarak uygulanan KDV oranını yüzde 1'e indirdik.

Uygulamakta olduğumuz istihdam politikalarına katkı sağlamak ve işsizliği azaltmak amacıyla çok önemli düzenlemeler yaptık. 2018-2020 yıllarında işe alınacak her bir işçi için asgari ücret üzerinden ödenmesi gereken tüm SGK primleri ve vergileri on iki ay boyunca devlet olarak karşılıyoruz. Kadın, genç ve engelli istihdamı ise bu teşvikten on sekiz ay boyunca yararlanmaktadır.

İmalat ve bilişim sektöründe işe alınacaklar için SGK prim desteği 2.029,5 TL'ye kadar çıkabilmektedir. İmalat sektöründe 2018 yılında ilk defa istihdam edilecek her genç çalışan için iki ayda bir olmak üzere 883 TL vergi ve prim desteği, 1.603 TL ücret desteği olmak üzere toplam 2.486 Türk lirası tutarındaki tüm maliyetler devletimiz tarafından karşılanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli vekiller; mükelleflerimizin vergiye gönüllü uyumunu güçlendirmek, zor günlerinde de devlet olarak yanınızda olduğumuzu göstermek için çok önemli düzenlemeleri hayata geçirdik. Vergisini düzenli olarak ödeyen mükelleflerimize, hesaplanan gelir ve kurumlar vergisinin yüzde 5'i oranında indirim imkânı getirdik. Zor durumda kalan vergiye uyumlu mükelleflerimize destek olmak için vergi borçlarını altmış aya kadar vade ve düşük faiz oranıyla ödeme imkânını getirdik.

Uygulamakta olduğumuz vergi politikalarıyla sosyal ve çevresel politikalara da destek olmaya devam ediyoruz. İşte, bu kapsamda, net asgari ücretin vergi tarifesine sebebiyle dönem başında belirlenen miktarın altına düşmesini kalıcı olarak önledik. İşverenlerce kadın hizmet erbabına sağlanan kreş hizmetlerini ise gelir vergisinden istisna ettik. Kreş hizmeti verilmeyen durumlarda ise kreşlere ödenen tutarın aylık olarak asgari ücretin yarısına kadar olan kısmını gelir vergisinden muaf tuttuk.

16 yaş ve üzerindeki ikinci el araçlarını 2019 yılı sonuna kadar hurdaya çıkarmak suretiyle trafikten çeken araç sahiplerine yurt içinden yeni araç alımında 10 bin TL'ye kadar ÖTV indirimi sağladık.

Şehir içi ticari yolcu taşımacılığında kullanılan taşıtlar ile yük taşımacılığında kullanılan taşıtların 30 Haziran 2019 tarihine kadar özel tüketim vergisi ödenmeksizin yenilenebilmesini mümkün kıldık.

Kayıt dışı ekonomiyle etkin mücadeleye devam ediyoruz. Kayıt dışı ekonominin azaltılması için planlı mücadelemizi yürütmeye devam ediyoruz. Mükelleflerin uyum düzeyinin artırılarak uyumlu mükellefler aleyhine oluşabilen haksız rekabetin

önlenmesi ve kayıtlı ekonominin teşvik edilmesi amacıyla Gelir İdaresi Başkanlığı bünyesinde yeni bir veri ve risk analizi merkezi kuruyoruz. Kurulacak bu merkezde, farklı veri kaynaklarından elde edilen bilgilerle, faaliyet grupları ve sektörler itibarıyla analizler yapılmak suretiyle vergilemede muhtemel risk alanları tespit edilecektir. Bu yıl tamamlamayı hedeflediğimiz yeni bir eylem planı çerçevesinde kayıt dışı ekonomiyle mücadele çalışmalarımıza daha da güçlü devam edeceğiz.

Bunun yanında, elektronik uygulamaları yaygınlaştırmaya devam ediyoruz. Vergi beyannamelerinin verilmesi, tahsilat işlemleri, defter ve belgeler dâhil olmak üzere, vergi kanunlarımızın mükelleflere getirdiği yükümlülüklerinin neredeyse tamamının artık elektronik uygulamalar vasıtasıyla gerçekleştirilebilmesini sağladık. Bunun yanı sıra, idari işlemlerimizi de elektronik ortama taşındık. Kurduğumuz e-Tebligat sistemiyle, yaklaşık 30 milyon adet tebliğ belgesini elektronik ortamda tebliğ ettik ve yaklaşık 300 milyon TL tasarruf sağladık.

Defter beyan sistemini uygulamaya geçirdik. Özellikle serbest meslek erbabı, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ile basit usule tabi olan mükelleflerin kayıtlarının elektronik ortamda tutulmasına imkân veren defter beyan sistemini hayata geçirdik. Bu kapsamda yaklaşık 2,1 milyon mükellefin gelir ve gider kayıtlarının portal üzerinden elektronik ortamda tutulmasını, beyannamelerin kullanıcı dostu arayüzler vasıtasıyla sistem üzerinden doldurulmasını hedefliyoruz. Böylece, küçük ölçekli mükelleflerimizin vergiye uyum maliyetlerini azaltıyoruz. Katma değer vergisi mükelleflerimizin iade taleplerini hızlı bir şekilde sonuçlandırmasını sağlıyoruz. İşte bu kapsamda, KDV iadelerinin hızlı ve doğru yapılabilmesini sağlamak için yoğun bir çalışma ortaya koyuyoruz. İşte bu kapsamda, daha önce yapmış olduğumuz hizmetlere ilave olarak belirli şartları sağlayan mükelleflerimizin, yeminli mali müşavirlerce hazırlanmış KDV iadesi tasdik raporuyla talep ettikleri KDV iade tutarlarının yüzde 50'sinin yapılacak ilk kontrollere göre on iş günü içerisinde teminat alınmaksızın iade edilmesini, kalan tutarın da daha sonra yapılacak kontroller çerçevesinde iade edilmesini öngören bir sistemi önümüzdeki yıl itibarıyla başlatıyoruz.

Mükellef Hizmetleri Merkezini etkinleştiriyoruz. Vergisel konularda anlaşılabilirliğin sağlanması, mükelleflerin hak ve ödevleri konusunda bilgilendirilmesi yoluyla vergi bilincini ve gönüllü uyumu daha da artırmak üzere Mükellef Hizmetleri Merkezini yeniden yapılandırıyoruz.

İnteraktif vergi dairesinin kapsamını genişletiyoruz. Vergi dairesine gidilerek yapılan işe başlama bildirimi, adres değişikliği gibi birçok işlemi elektronik ortama taşıyarak vergi dairesine gitmeden yapılabilir hâle getirdik ve bu sayede, vergisel işlemlerde kolaylık, hız ve etkinlik sağladık.

Dünya Bankasının hazırladığı rapora göre, İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde Türkiye, 2018 yılında 190 ülke arasında bir önceki yıla bakıldığında 17 basamak yükselerek 60'ıncı sıradan 43'üncü sıraya yükselmiştir. Raporda, Türkiye, iş yapma kolaylığı açısından en büyük ilerleme kaydeden ülkelerin arasında gösterilmiştir.

Sayın Başkan, değerli vekiller; çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarının sayısını artırıyoruz. Türk müteşebbislerin diğer ülkelere vergisel yönden öngörülebilir ve kurallara bağlanmış bir ortamda çifte vergilendirme riski olmaksızın ticari, mesleki faaliyetlerini sürdürmelerine ve her türlü yatırımda bulunmalarına imkân tanımak; benzer şekilde, yabancı müteşebbislerin ve yatırımcıların da aynı koşullarda ülkemize güven içinde gelmelerini sağlamak amacıyla çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları imzalamaktayız. Bu kapsamda imzalanan anlaşma sayımız 90'a ulaşmış olup bunlardan 85 tanesi yürürlükte, diğer anlaşmaların onay süreci devam etmektedir.

Gelir politikalarımızı, 2019 yılında gerekli mali alanın temini suretiyle makroekonomik dengelenme sürecinin desteklenmesi; 2020 ve 2021 dönemindeyse kamu harcamaları için ihtiyaç duyulan finansmanın sağlanması, sosyoekonomik kalkınma ve adaletin daha da güçlendirilmesi, ekonominin uluslararası düzeyde rekabet gücünün artırılması ve yurt içi tasarruflara katkı sağlanması hedefleri doğrultusunda yürütmeye devam edeceğiz. Yeni Ekonomi Programı'nda gelir politikalarına yönelik yer verdiğimiz hedefler çerçevesinde, önümüzdeki dönemde mali disiplinin hassasiyetle korunması ekonomi politikalarımızın en öncelikli hedefi olacaktır. Vergi sisteminin daha basit, etkin, geniş tabanlı ve daha adil bir yapıya kavuşturulmasına ve vergi mevzuatının sadeleştirilmesine yönelik çalışmalarımıza çok daha hızlı ve güçlü adımlarla devam edeceğiz. Etkinliği olmayan istisna, muafiyet ve indirimleri kademeli olarak kaldıracak ve mecbur olmadıkça yeni istisna, muafiyet ve indirim getirmeyeceğiz. Mükelleflerimizin vergiye uyum seviyelerini güçlendirecek ve kayıtlı ekonomiye geçişi hızlandıracaktır. Gelir politikalarımız ile ihracat odaklı ve teknoloji tabanlı bir üretim modeli çerçevesinde, nitelikli yatırımları, katma değerli üretimi, istihdamı ve ihracata dayalı büyümeyi destekleyerek ekonomimizin rekabet gücünü daha da geliştireceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2002 yılından bu yana yürüttüğümüz ekonomi politikalarıyla yatırım, üretim, istihdam ve ihracatı çok güçlü bir şekilde destekledik. Ekonomide büyüme ve kalkınmayı önceliklendirerek vatandaşımızın refahını ve ülkemizin geleceğini her daim gözettilik. Özellikle, kamu maliyesinde ve bankacılık alanında elde ettiğimiz kazanımlar ile dalgalanmalara karşı attığımız doğru adımlar sayesinde başta 15 Temmuz hain darbe girişimi olmak üzere pek çok iç ve dış şoku atlatmayı başardık. İçinde bulunduğumuz süreçte ekonomide yaşanan dengelenmenin ardından Türkiye'yi yüksek gelirli ülkeler grubuna yükseltecek, küresel bir güç olma yolundaki ilerleyişini destekleyecek yapısal reform öncelikli politikalarımız devam edecektir. 2019 yılı bütçesinde de temel ilkimiz olacak mali disiplin, dengelenme bu sürecin en temel destekleyicisi olacaktır.

Uyguladığımız tasarruf politikasının yapısal değişikliklerle kalıcı hâle gelmesi sağlanacaktır. Kamu maliyesinde en temel hedeflerimizi, mal ve hizmet, sermaye, yatırım ve cari transferler ile faiz giderlerinin azaltılması ve kamu gelirlerinin artırılması olarak belirledik.

Farklı bir siyasi yapı ya da konjonktürde belki de etkisi birkaç yıl sürecek bu dönemi, elhamdülillah, üç dört ay gibi bir sürede atlattık. Çok iyi bir performansla spekülasyon saldırılarının öncesindeki göstergelere ulaştık. Yaklaşık son iki ayda CDS primlerinde, faizlerde sağladığımız gelişmelerle dünyada en pozitif ayrılan ülke olduk. Yapılan spekülasyon kur atakları sonucunda 7,20'lere kadar yükselen kurda normalleşme süreciyle 5,14 seviyelerine kadar geri çekilme sağladık.

Yıl sonu itibarıyla, negatif volatilitenin büyük oranda önüne geçtik. İki yıllık faizlerde yüzde 26'lardan yüzde 20'nin altına, benzer şekilde, beş yıllık kâğıtlarda yüzde 26'lardan yüzde 16-17'lere, on yıllık kâğıtlarda ise yüzde 22 seviyesinden yüzde 15-16 seviyelerine gerileme sağladık.

Kredi faizlerinde de yüzde 45'lere kadar gerçekleşen yükselişi kırdık ve faizlerde bugün itibarıyla yüzde 25'lerin altına inen bir sürece geldik. Dengelenme süreci, hedeflerimiz doğrultusunda güçlü bir şekilde devam etmektedir.

On altı yıldır, bu ülkeye çok büyük hizmetler, çok büyük reformlar kazandırdık ve ekonomimizi yaklaşık 4 katından fazla büyüttük. Türkiye, son on altı yılda çok güçlü bir performansla büyüdü. 2002'de 36 milyar dolar olan ihracatımız 2018 yılı sonu itibarıyla 170 milyar dolar seviyesine ulaşıyor. Gayrisafi yurt içi hasılamız 236 milyar dolardan 851 milyar dolara çıktı. AK PARTİ'nin ekonomik karnesine baktığımızda bu resmi çok net bir şekilde görüyoruz. Her dönem günün koşullarında yaşanan tüm bu saldırılara rağmen, AK PARTİ iktidarları yapılması gerekenin en iyisini ortaya koymaya çalışmıştır ve sonunda da her daim milletimizin teveccühüne mazhar olmuştur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye, küresel ekosistemin paradigmalarının değiştiği bu dönemde siyasetten ekonomiye, iktisadi hayattan üretim ve tüketim alışkanlıklarına kadar her şeyi gözden geçirip güncellemek durumundadır. İşte, biz ekonomik hedeflerimizle birlikte değişim vurgusunu bunun için yaptık. Küresel finansal sistemin nereye evrildiğini gayet iyi biliyor ve yakından takip ediyoruz ve son beş yıla

baktığımızda, Mayıs 2013'ten bugüne baktığımızda politika faizlerinin yüzde 4,52'yle cumhuriyet tarihinin en düşük seviyesinde olduğu günleri gördük ve özellikle yüzde 70'ler seviyesinde olan bu oranların AK PARTİ iktidarları döneminde bu oranlara indiğini gördük.

Tüm finansal ve makro ekonomik göstergeler Türkiye tarihinin en iyi seviyelerini gösteriyordu. Yatırım için, sanayi atılımı için hiç olmadığı kadar elverişli bir dönemi yaşıyordu. Önünde muhteşem bir yol, büyük hedefler vardı. O günlerde başlatılan plan ve bu planlar çerçevesi içerisinde Türkiye son beş yılda neler yaşadı? Gezi, 17-25 komplosu, çözüm sürecini bitiren saldırılar, sınırımızın hemen dibinde kurulmak istenen terör devleti, Orta Doğu'da huzuru bozsun diye üretilen DEAŞ, FETÖ'nün onlarca ihanet girişimi ve 15 Temmuz. Biz tüm bunlarla mücadele ederek hem bu milletin özgürlüğünü, bu ülkenin demokrasisini kurtarmaya çalıştık hem de ekonomimizi güçlü kılmak, yaşanan süreçlerden etkilenmeden çıkmak için çok daha fazla çalıştık. İşte, bu fotoğrafı daha net bir şekilde ortaya koymak gerekirse 4,54 seviyesinden başlayan bu faizler Gezi süreciyle birlikte 4,5'ten 8,5'lere neredeyse 2 katı arttı, hemen ardından devreye giren 17-25 darbe girişimiyle yüzde 11'lere yükseldi. Türkiye hem 3 terör örgütüne karşı her cephede aynı anda mücadele verirken hem de ekonomik bağımsızlık mücadelesinin fitilini her cephede ateşledi. AK PARTİ iktidarları olarak, Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak, bu mücadele devam edecek ve bu mücadelede öyle ya da böyle sonuna kadar kazanan biz olacağız ve milletimiz olacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bakan, bir dakikanız var.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK (Devamla) – Biz bu mücadelede, her zaman olduğu gibi, her zaman olduğu gibi sadece ve sadece milletimizin desteğine inanıyoruz. Son dört aydır da benzer süreçleri yaşadık. Son beş yılda yaşadıklarımızdan çok şeyler öğrendik ama bundan da önemlisi, milletimiz çok büyük bir tecrübe kazandı. Bu millet, söyleyenin niyetini de söylediğini de çok iyi analiz ediyor. Biz milletimize inanmaya, milletimiz için çalışmaya, mücadele vermeye devam edeceğiz; hem de bugün dünyanın en önde gelen finansal kurumlarının parmak ısırıldığı, inanmadığı bir performansı her daim sergilemeye devam ederek.

Son olarak bugün açıklanan büyüme rakamlarına da değinmek istiyorum. “Türkiye stagfasyona girdi.” “Türkiye küçülecek.” “Türkiye resesyona girdi.” gibi bir çok şey duyduk. Türkiye, küresel ekonomideki bu denli sert süreçlere rağmen, tarihinin en büyük kur saldırısını yaşamasına rağmen o saldırıyı yaşadığı dönemde dahi bir önceki çeyrekteki 11,1'lik baz etkisine rağmen büyümüştür. TÜİK tarafından bugün açıklanan verilere göre Türkiye ekonomisi 2018 yılı üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre reel olarak 1,6 oranında büyüme kaydetti. İç ve dış konjonktürde olumsuzluk yaşadığımız bir dönemde yıllık bazda kaydedilen pozitif büyüme, aldığımız güven artırıcı politika kararlarının etkili olduğunu ve Türkiye ekonomisinin sağlam duruşunu devam ettirdiğini göstermektedir. Ekonomide 2018 yılı ikinci çeyreğinde başlayan dengelenme sürecinin üçüncü çeyrekte belirginleşerek devam ettiğini görüyoruz. Bu denli sert süreçlerde Türkiye, ekonomide yumuşak geçişleri sağlayabildiğini, kontrollü bir yol izleyebildiğini göstermiştir ve bu dönemde nihai yurt içi talep büyümeye sınırlı katkı verirken ihracat ve turizm gelirlerindeki güçlü görünüm ve zayıf ithalat nedeniyle net dış talep büyümeye kuvvetli bir katkı sağlamıştır. Son dönemde finansal piyasalarda gözlenen olumlu gelişmeler ve öncü göstergelerdeki görece iyileşmeler, önümüzdeki dönemde büyümenin, YEP'te öngördüğümüz gibi sürdürülebilir bir patikada seyredeceğini net bir şekilde göstermektedir. Yeni Ekonomi Programı'nda ilan ettiğimiz üzere, enflasyonla topyekûn mücadele, kamu maliyesindeki disiplin ve cari açığın sürdürülebilir seviyelere düşürülmesi politikalarımızı tavizsiz sürdürmekteyiz. İnovasyon ve verimlilikteki ilerlemeye bağlı olan rekabetçiliği artırmak için, ekonomi politikalarımızı bunu destekleyecek şekilde kurgulamaya devam ediyoruz ve ekonomideki dengelenme, disiplin ve değişim süreciyle ulaşacağımız katma değerli üretim ve sürdürülebilir büyüme yoluyla, tüm vatandaşlarımızın refahını kalıcı olarak artıracak ve daha güçlü bir Türkiye nihai hedefimize en kısa sürede ulaşacağız ve Allah'ın izniyle bundan sonra da çok daha büyük, çok daha stratejik ve yapısal adımlarla hedeflerimize yürümeye devam edeceğiz.

Son olarak, bütün çalışmalarımızda bizden her daim desteğini esirgemeyen Cumhurbaşkanımıza ve bütçe teklifinin oluşturulmasına katkıda bulunan Plan ve Bütçe Komisyonuna, tüm bakanlarımıza ve kamu idarelerimize teşekkürü bir borç biliyorum. Yapacağınız yoğun ve yorucu çalışmalar için, ayrıca dinleme sabrınız için hepinize teşekkür ediyorum.

2019 yılı bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ederek yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, bütçe görüşmeleri, Genel Kurulun 4/12/2018 tarihli 25'inci Birleşiminde alınan karara uygun olarak bastırılıp dağıtılan program çerçevesinde yapılacaktır.

Başlangıçta, bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde siyasi parti gruplarına ve İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince, istemi hâlinde görüşlerini belirtmek üzere yürütmeye altmışar dakika söz verilecek, bu süreler birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir. Şahısların konuşma süresi on dakika olacaktır.

Şimdi bütçenin tümü üzerinde siyasi parti grupları, yürütme ve şahıslar adına söz alanların adlarını sırasıyla okuyorum: Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Eş Başkanlar İstanbul Milletvekili Sayın Pervin Buldan ve Van Milletvekili Sayın Sezai Temelli; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Genel Başkan ve İzmir Milletvekili Sayın Kemal Kılıçdaroğlu (CHP sıralarından alkışlar); Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Manisa Milletvekili Sayın Erkan Akçay ile Sakarya Milletvekili Sayın Muhammed Levent Bülbül; İYİ PARTİ Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü Türkkan; Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Lütfi Elvan ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Muş; şahsı adına, lehte, Grup Başkan Vekili ve Tokat Milletvekili Sayın Özlem Zengin; yürütme adına Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay; şahsı adına, aleyhte, Siirt Milletvekili Sayın Meral Danış Beştaş.

Şimdi, gruplar adına ilk sözü vermeden önce İstanbul Milletvekili, Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Sayın Erkan Baş'a yerinden bir açıklama için söz veriyorum.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Erkan Baş'ın, Parlamentoda grubu olmayan partiler ile bağımsız milletvekillerinin temsil ettikleri kitlenin görüşlerini ifade edebilme koşullarının yaratılması gerektiğine ilişkin açıklaması

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii, Meclisi çalıştırmak hepimizin en önemli görevi ve hepimiz bizi seçen halkımıza bize verdikleri görev doğrultusunda en etkin biçimde faaliyette bulunmaya, katkıda bulunmaya çalışıyoruz. Bütçe görüşmesi yapıyoruz ve hepimiz kabul ederiz ki Meclisin olağan gündemlerinin ötesinde bir ilgi gördüğüne göre, bu önemli bir başlık. Bu başlıkta, Türkiye'de toplumun yüzde 90'ını oluşturan ücretli çalışanların, işçilerin, memurların, kayıt dışı çalışanların, işsizlerin, emeklilerin, emeklilikte yaşa takılanların da bütçeye ilişkin görüşlerini partimiz adına ifade etmek istiyoruz.

Bu doğrultuda, burada sadece bir söz talebinde bulunmadık, açıklamayı şöyle netleştirelim: Genel Kurulumuz Sayın Başkanın ifade ettiği bu kararı aldıktan sonra biz parti adına bir dilekçeyle Meclis Başkanlığına başvurduk. Çok basit bir hesap

sevgili arkadaşlar, bu Parlamento ilk defa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, tamamlıyorum.

BAŞKAN – Lütfen sözlerinizi tamamlayın sayın konuşmacı.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Parlamentomuzun bu dönem özgün bir yanı var, grubu olmayan çok sayıda parti ve bağımsız milletvekilleri de bu Parlamentoda temsil ediliyorlar. Dolayısıyla bu arkadaşlarımızın da temsil ettikleri kitlelerin, halkımızın düşüncelerini, görüşlerini burada ifade etmesinin koşullarının yaratılması gerekiyordu. Kuşkusuz daha geniş bir İç Tüzük değişikliği gerektirir ama mevcut İç Tüzük de bu açıdan yorumlanabilir. Şahıslar adına yapılacak görüşmelerde bağımsız milletvekilleri ile grubu olmayan partilere bir öncelik tanınabilir.

Sayın Başkan, gündem dışı söz talebim esas olarak bu çalışmaya ilişkindi. Bunu kabul etmeme hakkınız İç Tüzük'e göre var. "Söz verebilir." diyor, dolayısıyla vermeyebilirsiniz de, bunu saygıyla karşılamak durumundayım. Ancak 63'üncü maddeye göre usul tartışmasını yani bu tavrınızı Genel Kurulun usulen tartışması gerektiğini talep ettim. Burada bana göre inisiyatifiniz yok. Tüzük, bu tartışmayı açmanız gerektiğini söylüyor. O yüzden usul üzerine tartışma açmanızı ve tavrınızın aleyhinde üç dakika söz vermenizi talep ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Binali Yıldırım'ın, Meclis başkan vekillerinin uygulamada birlik sağlanmasına yönelik 7 Nisan 2016 tarihli kararına ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, evet, usul tartışması talebi olabilir ancak Meclis başkan vekillerinin uygulamada birlik sağlanmasına yönelik 7 Nisan 2016 tarihli bir kararı var. Bu kararı okuyorum:

"Başkanlıkça karşılanmayacak usul tartışması talepleri

İç Tüzükçe açıkça düzenlenmiş veya teamülü yerleşmiş hususlar ile gündem dışına çıkılmasını konu edinen usul tartışması talepleri Başkanlıkça karşılanmayacaktır."

Bu çerçevede, size kısa bir açıklama için söz verdim, şimdi gündeme devam ediyoruz.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, kayıtlara girsin diye söylüyorum: Bakın, usul tartışması açmanızı talep ettim, usul tartışmasını açmadınız. Bence İç Tüzük'e aykırı bir davranış. Ayrıca, bunu açıp açmamanızı da usul tartışması olarak tekrar gündeme taşıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, konuşmanız kayıtlara geçmiştir.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildirimiminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi gruplar adına ilk söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu Eş Genel Başkanı ve İstanbul Milletvekili Sayın Pervin Buldan'a aittir.

Buyurun Sayın Buldan. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz otuz dakikadır.

HDP GRUBU ADINA PERVİN BULDAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi üzerine Halkların Demokratik Partisi olarak görüşlerimizi ifade etmek üzere söz almış bulunmaktayım. Sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen herkesi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Konuşmama geçmeden önce, Hakkâri halkının seçilmiş iradesi olan Sevgili Leyla Güven'in hukuka aykırı bir biçimde cezaevinde rehin olarak tutulması nedeniyle Parlamentonun 1 eksikle toplandığını özellikle kayda geçmek istiyorum.

Buradan Sevgili Vekilimiz Leyla Güven'i, Selahattin Demirtaş'ı, Figen Yüksekdağ'ı, Selma Irmak'ı, Sebahat Tuncel'i, Çağlar Demirel'i, Gülser Yıldırım'ı, Burcu Çelik'i, İdris Baluken'i, Sırrı Süreyya Önder'i, Ferhat Encu'yu, Abdullah Zeydan'ı, Gültan Kışanak'ı ve rehin tutulan tüm arkadaşlarımızı sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Arkamızdaki duvarda "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." yazıyor. Ne yazık ki bugün bu Parlamentoda ve dışarıda olması gereken seçilmişlerin, cezaevlerinde hukuksuz bir biçimde rehin tutuluyor olması egemenliğin halkta değil muktedirlerin elinde olduğunu göstermektedir. Bugün adına "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" denilen yönetim şekli farklılıkların ret ve inkârı üzerine kurulmuştur. Tekçidir, merkeziyetçidir, milliyetçidir, otoriter ve baskıcıdır. Demokratik katılımıcılığı ve çoğulculuğu değil "tek adam" dayatmasını esas almaktadır. Özgürlükçü değil güvenlikçidir, hukukun üstünlüğüne değil saray talimatıyla çalışan siyasal yargı gücüyle hareket etmektedir. Bu rejim, etkisiz bir parlamenter sistemi ve demokratik siyasetini tasfiyesini hedeflemektedir.

Yeni rejimde sadece iktidara biat edenlerin hakları vardır. Bu toprakların kadim halkları olan Kürtlerin, Alevilerin, Ermenilerin, Süryanilerin, Ezidilerin, tüm inanç ve kimliklerin; kadınların, gençlerin, emekçilerin, ezilenlerin hakları yoktur. Herkes vergi öderken eşit olacak ama haklar söz konusu olduğunda kimliklere ve inançlara karşı ayrımcılık yapılacaktır; bu, en büyük zulümdür.

Otoriter rejimin toplumsal, siyasal, ekonomik yaşama yansıması tam anlamıyla faşizmdir. Rejim; varlığını, korkutmayla, sindirmeyle, diz çöktürme ve kutuplaştırmayla sürdürmeye çalışmaktadır. Toplum faşizmle yaşamaya alıştırılmak istenmektedir. Hesap sormayan, talepte bulunmayan, her şeyi sessiz bir kabulle onaylayan bir toplum hedeflenmektedir. İtiraz edene, sesini yükseltene dayatılan ise dört duvarın arasındır, işsizliktir, yoksulluktur.

Toplum duyguda, acıda, sevinçte bölünmüştür. Ayrışma ve kutuplaşma tehlikeli boyutlara doğru ilerlemektedir. Bir tarafın acısına diğer taraf seviniyorsa bu tablo iktidarın eseridir. Aysel Tuğluk'un annesinin mezarına yapılan ırkçı saldırı "öteki

düşmanlığı"nın geldiği boyutu gösteren sadece tek bir örnektir. Barışa, özgürlüklere, adalete olan umut ve özlem iktidar eliyle bir bir tüketilmeye, toplum ruhen çökertilmeye çalışılmaktadır. Sokakta geleceğe umutla bakan tek bir insan ne yazık ki göremezsiniz. İnsanların kapısına polisin dayandığı, işinin, ekmeğinin elinden alındığı, her gün bir kadının cinayete kurban gittiği, gençlerin savaşta toprağa düştüğü, annelerin ağladığı, çocukların öksüz kaldığı, adaletin isminin sadece duvarlarda kaldığı, fabrika yerine yeni cezaevlerinin yapıldığı, özgür medyanın bir bir susturulduğu bir coğrafyada iyi bir gelecekte nasıl söz edilebilir ki? Evet, AKP iktidarı bu ülkede umutları, hayalleri, sevinçleri, beklentileri, sevgi ve saygıyı bir bir yok etmektedir. Düşünün, Cumhurbaşkanına eleştiriler nedeniyle bugüne değin 20 bin soruşturma açılmış. Kendi halkından korkan bir yönetimin rakamıdır bu. 7 yaşındaki bir çocuk ile 78 yaşındaki Sise annesi cezaevine koyan anlayıştan adalet beklenebilir mi? Roboski'de köylüleri, Soma'da işçileri; Sivas'ta, Gazi'de, Gezi'de Alevileri, sokaklarda kadınları katledenlerden; Uğurların, Berkinlerin, Ali İsmaillerin, Kemal Kurkutların, Şenyurtların, Suruç'un, Gar'ın faillerinden hesap sormayan bir yargı sistemi saray için seferber olmuş. Cumhurbaşkanının yüzlerce araç filosunun yanında, aynı zamanda yargıç filosu da oluşturulmuş.

Değerli milletvekilleri, bugün burada halkın değil sarayın bütçesi görüşülüyor. Ülke tablosu sarayın ışıklı pencerelerinden tozpembe görünebilir ama halkın yaşadığı tablo içler acısıdır. Bir yanda yoksulluk, işsizlik ile açlık ve sefalet, diğer yanda ise devletin tüm gücü ve imkânlarını har vurup harman savuran bir yönetim anlayışı var. Kürt'ün Türk kadar, Alevi'nin Sünni kadar, kadının erkek kadar, emekçinin patron kadar, yoksulun zengin kadar hakkı ve hukuku yoksa, haklı olanlar değil güçlü olanlar korunuyorsa soruyorum size: Adalet bunun neresinde? Eşitlik ve vicdan bunun neresinde? Eğer bir yerde sokaktaki ayakkabısız çocukların sayısı artıyorsa orada bilin ki birileri mutlaka zenginleşiyordur. Sarayın şaşaalı ışıkları kesintisiz yanıyorsa bilin ki orada halkın sofrasında bölüştüğü ekmeğin her geçen gün azalıyor. Adalet sadece muktedirleri ve güçlüleri koruyorsa bilin ki orada haklının, mazlumun hakkı olan adaletten çalınıyordur. Devletin bekası diyerek iktidarın bekası korunuyorsa bilin ki orada toplumun bekasından çalınıyordur. Yalanlar doğrunun yerini almaya başlamışsa emin olun ki orada hakikatten çalınıyordur. Demokrasinin yerini faşizmin, özgürlüğün yerini esaretin, adaletin yerini hukuksuzluğun, eşitliğin yerini ayrımcılığın aldığı karanlık bir dönemi hep birlikte yaşıyoruz. Ama unutulmasın ki bu topraklara faşizm tohumu ekenler, sonunda mutlaka isyan ve direniş biçeceklerdir.

Sayın milletvekilleri, yaşadığımız bu tabloyu, vicdanı ve ırfanı olan herkesin sorgulaması gerekir. Türkiye, cumhuriyet tarihinin en derin, siyasi, ekonomik ve toplumsal krizini yaşıyor. Her seçimde istikrar diyerek halkın desteğini alan ancak ülkeyi istikrarsızlığın, darbe ve krizlerin tam da ortasına sürükleyen bu yönetim anlayışının görülmesi gerekiyor. Bu sistemle ülke ve toplumun daha büyük felaketlerle karşılaşmayacağını hiç garantisi yoktur.

Bakınız, bu noktaya nasıl geldiğimizin doğru anlaşılması için sizleri çok değil, bundan dört beş yıl öncesine götürmek istiyorum. 2013'te Kürt sorununun demokratik, barışçıl çözümüne yönelik ciddi bir süreç başlatıldı, taraflar arasında müzakere görüşmeleri yürütüldü. Ben de Sırrı Süreyya Önder ve İdris Baluken'le birlikte bu sürecin içinde yer alanlardan sadece biriyim.

Türkiye'de çok olumlu bir iklim başlamıştı, güven ve istikrar giderek geliyordu, demokrasi ve özgürlüklerin önü açılıyordu. Edirne'den Hakkâri'ye herkes umutlanmıştı, barışa olan inanç ve bir arada yaşama iradesi güçlenmişti, hepsinden önemlisi ölümler durmuştu. Croesus "Barışta oğullar babalarını, savaşta ise babalar oğullarını gömer." der. İşte, çözüm süreciyle birlikte, babalar artık oğullarını gömmüyordu, anneler ağlamıyordu. Dolmabahçe mutabakatıyla ve çerçeve yasayla çözüm süreci ilerliyordu ve çatışmalı dönem artık geride kalacaktı.

Bakınız, o dönem iktidar adına yapılan açıklamaları bu vesileyle bir kez daha Parlamentonun dikkatine sunmak istiyorum: "Silahların değil; fikirlerin, siyasetin konuşmasını istiyoruz. Savaş kolaydır, barış zordur. Biz zor olana talibiz." Başbakan Erdoğan, 16 Şubat 2013. "Şu anda, İmralı, beklentilerimize cevap verecek şekilde adımlarını atıyor." Başbakan Erdoğan, 1 Şubat 2013. "Öcalan, bölgenin ve Türkiye'nin reel politliğini daha sağlıklı değerlendiriyor." Dönemin Adalet Bakanı Sadullah Ergin, 25 Ocak 2013. Sayın Öcalan'ın 2013 "Nevroz"undaki çağrısına ne demiş Sayın Erdoğan: "Doğrusu, bu açıklamayı, daveti olumlu bir gelişme olarak görüyorum." demiş. 28 Şubat 2015'te Dolmabahçe mutabakatı için Cumhurbaşkanı Erdoğan aynen şöyle diyor: "Bu, hasretle beklediğimiz bir çağrıdır." diyor. Başbakan Yardımcısı Arınç, bakınız ne demiş çözüm sürecinde: "İktidardan gidelim ama yeter ki çözüm süreci başarıya ulaşsın, bu gözyaşları bitsin, bu kan dökülmesin artık." demiş. Tarih 23 Mayıs 2015. İşte bütün mesele de burada başladı, iktidardan olma meselesinde.

7 Haziran seçimlerinde çözüm sürecinin de etkisiyle Türkiye halkları barış ihtimalinin belirmesine paralel olarak sandıktan demokratik cumhuriyet sonucunu çıkarıyordu ancak AKP'nin de dâhil olduğu resmî ideoloji, demokratik cumhuriyet ve barış talebini tarihsel bir dönüşüm olarak kabullenmek yerine, bunu tekçi, vesayetçi sistemin sonu ve aynı zamanda, bir Türklük krizi olarak gördü. Çözüm sürecini, bugünkü tek adam rejiminin ve Suriye politikasının önünde engel olarak gören AKP iktidarı çözüm masasını devirerek çatışmalı sürecin önünü açtı. Bugün "Cumhur İttifakı" denilen ve 7 Haziran gecesi bizzat çözüm sürecinin bitirilmesi, tekçi devlet yapısının yeniden şekillendirilmesi için kuruldu. Masanın devrilmesi süreci 5 Nisan 2015'te İmralı'da Sayın Öcalan'a yönelik uygulamaya sokulan tecritle başlatıldı. Sürecin bitirilmesiyle neler olduğunu herkes biliyor. Erdoğan "Gerekirse baldıran zehri içeriz." demişti, iktidar çözüm sürecini bitirerek baldıran zehrini topluma içirdi. Sürecin bitirilmesi 15 Temmuzda yaşanan darbe girişiminin de ne yazık ki önünü açtı. Sayın Erdoğan 15 Temmuz için "Allah'ın lütfu" demişti, bu lütfu sonra anlaşıldı. Darbe girişimi fırsat bilinen demokratik siyasete ve toplumsal muhalefete resmen darbe yapıldı.

15 Temmuz AKP'ye karşı bir darbe girişimiydi, doğrudur; 22 Temmuzda OHAL ilanıyla başlayan süreç ise AKP iktidarının demokratik siyasete bir darbesidir. Dokunulmazlıkların kaldırılması; Demirtaş'ın, Yüksekdağ'ın, Baluken'in, milletvekili ve belediye başkanlarımızın rehin alınması; halk iradesinin gasbedilerek belediyelere kayyum atanması, KHK'lerle 100 binlerce insanın kamudan tasfiye edilmesi; muhalif kurumların, medyanın kapatılması; gazetecilerin, aydınların, siyasetçilerin tutuklanması herhâlde demokratik açılım olmasa gerek. Bu, düpedüz çözüm sürecinin ve 7 Haziranın intikamının alındığı bir darbe açılımıdır. Eğer 15 Temmuz başırlı olsaydı, iktidarın tam da iki yıldır yaptıkları zaten yaşanacaktı.

Soruyorum size: Çözüm süresinde önemli rol ve risk alan İdris Baluken neden rehin olarak tutuluyor? Geçen hafta Sevgili Sırrı Süreyya Önder de cezası onaylanarak cezaevine girdi. Her iki arkadaşımız da bu ülkede ölümler yaşanmasın diye İmralı, Kandil ve devlet arasında benimle birlikte mekik dokudu. Ölümleri durdurmak suç mudur? Bu neyin intikamıdır? Halkın, kamuoyunun bunu bilmesi ve görmesi gerekir. O süreçte bu görüşmelerin tamamı bizzat dönemin Başbakanı Erdoğan'ın Hükûmetinin ve devletin bilgisi, onayı ve talebi doğrultusunda yapıldı. Eğer bu görüşmeler suç ise -ki asla değil- peki, buna onay veren Erdoğan dâhil, Hükûmet ve devlet yetkililerinin de içeride olması gerekmez mi? Suç olmadığına göre arkadaşlarımızın derhâl serbest bırakılması gerekir.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – İtraflar havada uçuşuyor yahu!

PERVİN BULDAN (Devamla) – Bugün arkadaşlarımızı rehin tutarak barış sürecini mahkûm etmeye çalışanlar şunu unutmasınlar: Barış sürecini bitirerek annelerin gözyaşı dökmesine sebep olanlar, bu ülkeyi darbe ve krizlerin içine sürükleyenler er geç yargı önüne çıkacak ve hesap verecektir. Bugün barışı yargılayanlar, yarın barış tarafından yargılanacaktır. (HDP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İmralı'da Sayın Abdullah Öcalan'a karşı üç yıldır kesintisiz, ağırlaştırılmış bir tecrit uygulanıyor. 5 Nisan 2015'ten bu yana İmralı'dan haber alınmıyor. Hukuka aykırı bir biçimde, avukat ve aile görüşüne izin

verilmiyor, tüm görüşme talepleri reddediliyor. Sayın Öcalan'ın devrede olduğu süreçte demokrasi, özgürlükler, demokratik anayasa, demokratik cumhuriyet, barışçıl dış politika konuşuluyordu. İmralı'nın kapısına kilit vurulduğu günden bu yana demokrasi de kilitlendi. O gün bugündür, kriz, baskı, şiddet, ölüm, gözyaşı, darbe, OHAL; adaletsizlikler, hukuksuzluklar ülkenin temel gündemi oldu. Bu yönüyle tecrit, sadece İmralı'ya değil tüm ülkeye uygulanıyor. Demokrasi, adalet, özgürlükler, barış umutları ve bir arada yaşama iradesi tecrit altındadır, bu Parlamento tecrit altındadır. Meclisin bir etkisi ve gücü kaldı mı? Her şey saraya devredildi ne yazık ki. Çözumsuzluğun ve tecridin ülkeyi getirdiği nokta kriz ve çöküştür, darbelerle açık bir ortam oluşmasıdır. Ne zaman çözüm bitirildi, ülke çözülmeye başladı.

Değerli arkadaşlar, yüz yıllık tarihsel geçmiş olan Kürt sorunu, bu ülkenin kanayan bir yarasıdır ve bu sorunun içeride çözülmesi gerekir, çözüm geliştirilmediği sürece de bu yara kanamaya ve kanatılmaya devam edecektir. İşte bu yara büyümesin, barış umutları sönmeyin diye Leyla Güven rehin tutulduğu Diyarbakır Cezaevinde açlık grevine başladı, bugün otuz üçüncü gününde. Acaba, haberiniz var mı, merak ettiniz mi hiç veya sorguladınız mı "Bir milletvekili niye bedenini açlığa yatırır?" Leyla Vekilimiz sorunlara gözünü kapatan bir parlamentonun yapmadığını yapmak için otuz üç gündür eylemde. Bu Meclis torba yasalarla uğraştırılırken vekilimiz ise tecridin kaldırılması, barışın ve çözümün gelmesi için mücadele ediyor. Parlamenteoya seslenmek istiyorum: Vekilimiz kendi özgürlüğü ve koşulları için değil, barış için, Türkiye halklarının geleceği için açlık grevindedir.

Sayın Meclis Başkanı ve değerli milletvekilleri; bu sesi duymalısınız. Bu Parlamenteonun bir üyesi açlık grevi gibi ciddi bir direnişin içine girmişse bunu görmeyen ve duymazdan gelemezsiniz, kayıtsız kalamazsınız. Buradan bir kez daha iktidara çağrı yapıyorum: Bu hukuksuz tecride derhâl son verilmelidir, Parlamento görev almalıdır, Meclis, Leyla Vekilimizle görüşerek niye açlık grevinde olduğunu mutlaka dinlemelidir.

Ben bu kürsüden şunu açık ve net vurgulamak istiyorum: Eninde sonunda bu ülkede barış ve çözüm masası mutlaka yeniden kurulacaktır. AKP Genel Başkanı "Kürt sorunu yoktur." diyor. "Yoktur." deyince bir sorun yok olmuyor. Bu tutumla ancak çözümü erteleyebilirsiniz, erteledikçe de sorun daha da büyüyecek ve uluslararası bir boyut kazanacaktır. Kürt sorunu vardır değerli arkadaşlar, çözümü de müzakere ve barıştır, bundan asla kaçamazsınız. Siz kaçsanız da barış ve çözüm peşinizi bırakmayacaksınız çünkü barış milyonların talebidir. Barışı getirecek olan da işte bu milyonların iradesidir ve gücüdür. "Barışa giden yol yoktur, barışın kendisi bir yoldur." der Gandhi. Evet, barıştan yana olan milyonlar bu barış yolunda yürümeye devam edecektir, ta ki barışa erişinceye kadar.

Buradan şunu hatırlatmak isterim. Kendi iç sorunlarını çözememiş, halklar arası diyalogu doğru kuramamış bir ülkenin dünyada saygınlığı da olmayacaktır. Şu gördüğümüz bütçeye bakıyoruz, insana ve yaşama değil, silaha, savunmaya, savaşa bütçe ayrılıyor. Oysa bu ülkenin gençlerine yakışan toprağın altına düşmek değil, toprağın üzerinde fidan gibi yetiştirmektir, yeşermektir. Bugün çözümsüzlüğü hem içeride dayatan hem de Suriye'ye taşıyan, Suriye halklarının kendi çözüm çabalarını ve kazanımlarını berhava etmeye çalışan AKP iktidarı bu politikasında başarıya ulaşamayacak. Çözumsuzluğu derinleştirdikçe iktidarın kendisi de çözülecektir. Bu Meclis bugüne değin çözümsüzlük siyaseti yürüten ne iktidarlar gördü, koridorlar onların arşiviyle doludur. Çözüm üretmeyen AKP'nin yer alacağı yer de tasfiye olan siyasi iktidarların fotoğraf arşivi olacaktır.

Değerli milletvekilleri, sorunlara çözüm üretmek yerine sorunu yok saymaya, çözüm arayışında olanları da tasfiyeyle meşgul olan mevcut iktidarın baskı politikasından en fazla nasibini alan bir partiyiz. Eski eş başkanlarımız, milletvekilllerimiz, belediye başkanlarımız, binlerce yönetici ve üyemiz bugün cezaevlerinde rehindir. Kadrolarının neredeyse yarısı cezaevinde olan bir siyasi partinin Eş Genel Başkanı olarak burada konuşuyorum. Binbir türlü engellemelere, tehditlere ve baskıya rağmen halkımızla birlikte barajları yıkarak 24 Haziranda Parlamenteoya girdik. Seçimlerde valisinden polisine varıncaya kadar tüm devleti ve devlet imkânlarını kendi seçim çalışmaları için seferber eden AKP'yle eşitsiz koşullarda yarışarak buraya gelmeyi başardık. Bu hazmedilmediği için her gün bize saldırı yapıyor. Partimize yapılan saldırılar, operasyonlar hukuki değil, tamamen siyasidir. İktidar, partimizi sürekli hedef gösteriyor, yargı da bunu talimat olarak alıyor ve düğmeye basıyor.

Sayın Demirtaş hakkında AIHM tahliye kararı verdi, AKP Genel Başkanı kendisini mahkeme yerine koyarak "Kararı tanımıyoruz." dedi. Ardından, Demirtaş'ın istinaftaki hukuka aykırı cezası jet hızıyla onaylandı. İşte size talimatla çalışan siyasal yargı örneği. Demirtaş hakkındaki uyduruk fezleke ve iddianameleri hazırlayan polis ve savcıların FETÖ'cü olduğunu biliyor musunuz? Çok net söylüyorum, bu iddianameye sahip çıkan siyasiler FETÖ'nün siyasi ayağıdır. Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bir tarafıdır. AIHM kararı bağlayıcıdır. Kararı tanımıyorsanız çıkın düristçe deyin ki: "Biz bu sözleşmeden imzamızı geri çekiyoruz, Avrupa Birliğiyle de ilişkileri bitiriyoruz." İşinize gelince "Avrupa Birliği", gelmeyince de "Tanımıyoruz." demek tam anlamıyla tutarsızlıktır. AIHM kararını uygulamamak açıkça hukuk gasbidir. Bu tutum bağımsız yargının kalmadığının da bir kanıtıdır. Saray mahkemeleri gibi çalışan yargı şunu bilmelidir ki bu iktidar yarın arkanızda durmaktan vazgeçtiğinde -ki örnekleri var- ne yapacaksınız, soruyorum. Kelli felli yargıçların nasıl kaçtığından biraz ders alın. Sizin rehberiniz sarayın talimatları değil, evrensel hukuktur.

Bakınız, aynı gaspçı anlayış belediyelerde de yaşandı. AKP, OHAL süreciyle birlikte 96 DBP'li belediyeye hukuksuz bir biçimde kayyum atadı. Bu belediyelerin sınırları içinde 6 milyonu aşkın insanımız yaşamaktadır, oralarda ikamet etmektedir. Kayyum atamak, bu 6 milyon insanın iradesini hiçe saymak, gasbetmektir. AKP sandıkta kazanamadığı yerleri kayyum atayarak ele geçirme yoluna girmiştir. DBP'li belediyelerde tek bir kalem dahi yolsuzluk tespit edilememiştir. Yolsuzluklar asıl kayyumlarla başlamıştır. Sayıştay raporları da bu durumu belgelemiştir. Kayyumların görevlerindeki ilk icraatları ise Kürtlerin dilleri, tarihleri, bellekleri ve hakikatleriyle bağını kesmek olmuştur. Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesindeki Roboski Anıtı, Cizre'de Orhan Doğan, Kızıltepe'de Uğur Kaymaz, Ağrı'nın Doğubeyazıt ilçesinde Ahmedî Hani Anıtı kayyumlar tarafından yıkılırken Van'ın Çatak ilçesinde "Tahir Elçi" adı parktan kaldırıldı. AKP kayyumlarının marifeti işte budur; yolsuzluk ve halkın değerlerine saldırı. Kayyum siyaseti Kürtlerin ret ve inkârı çizgisinin bir devamıdır. Kayyumlar Şark İslahat döneminin bugünkü umumi müfettişleridir. Merak ediyoruz, AKP ne ara ittihatçıların çizgisini öğrendi ve buna sarıldı. Kayyum politikasının halkta nasıl bir kırılma ve öfke yarattığını göremeyen zihniyet, ektiğini 31 Martta mutlaka biçecektir, o gaspçı kayyumları sahibine iade edecektir. (HDP sıralarından alkışlar)

Tutuklamayla, baskıyla, kayyum gaspıyla halk iradesinin engellenemeyeceğini bu iktidar bir türlü anlamıyor ve göremiyor. Bu operasyonların onda 1'i AKP'ye yapılsaydı şimdiye çoktan tuz buz olurdu. Ama biz halkımızın gücüyle dimdik ayaktaız, buradayız, burada olmaya da devam edeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar)

İktidarın ayrıştırma politikalarına rağmen bugün toplumun bir arada yaşamasının teminatı ve güvencesi Halkların Demokratik Partisi ve onun demokratik ilkeleridir. Kürt, Türk, Arap, Alevi, Ermeni, Süryani, Ezidi, Çerkez, Laz, Sünni, kadın, genç yani bu ülkenin toplumsal ve inançsal tüm renklerini temsil eden, çatısı altında bir araya getiren bir siyasi hareketiz. Yok edilmeye çalışılan demokratik alanı ve özgürlüklere olan inancı koruyan Halkların Demokratik Partisidir. HDP, tıpkı 1920 ruhu gibidir, rengârenk halklar bahçesidir. Bu renkleri soldurmaya kimsenin gücü yetemeyecektir. HDP'ye bu denli saldırıların amacı, bir arada yaşama iradesinin ortadan kaldırılmasıdır. HDP'yi terörist olarak göstermek, bizlere oy veren 6 milyon seçmenin terörist olarak görülmesidir, böyle göstermektedir iktidar. İktidar öyle bir mekanizma yarattı ki AKP muhalifi herkes terörist ilan edilmiş durumdadır. Unutmayın, bu mekanizma gün gelir kendi sahiplerini de aynı tanımın içine oturtur.

Soruyorum size: HDP'nin karşısına siyasetle değil, yargı, ordu, polis gücüyle çıkmak mertlik midir? Biz, tüm baskılara

rağmen, herkesin hakkını, hukukunu, demokrasi, özgürlük, eşitlik ve adalet talebini savunmaya, bunların gerçekleşmesi için mücadele etmeye devam edeceğiz, ilkelerimizden asla geri adım atmayacağız. Bizi yok etseniz de ilkelerimiz yaşamaya devam edecek. İktidarın tüm müdahalelerine rağmen demokratik siyaset bitirilemeyecek, tasfiye edilemeyecek. Siyasette, Parlamentoda, meydanlarda, yaşamın her alanında halkın içinde olan HDP'nin varlığı bunun teminatıdır.

Sevgili kadın arkadaşlarım, toplumun yarısını oluşturan kadınlara bu ülkede yaşam hakkı reva görülüyor ki kadına bütçe hakkı tanınsın. En nihayetinde, kadınlar "Kadın erkek eşitliğine inanmıyorum." diyen bir zihniyetle karşı karşıya. Bu zihniyetin sokaktaki yansıması da kadına şiddettir. Devletin şiddetini yaşayan kadın, erkeğin şiddetini yaşayan kadın, ekonomik, sosyal krizin şiddetini yaşayan yine kadın. Kadına yönelik şiddette sürekli işleyen üçlü bir mekanizma var; devlet, yargı, erkek. Dolayısıyla şiddetin nedeni kişisel değil politiktir. Yaratılan tekçi iktidar olgusunun sokaktaki yansımasıdır şiddet. Dikkat edilirse kadına yönelik şiddete cezasızlık bu iktidar döneminde sistemleşmiştir. Bu bütçe de şiddetten besleniyor. Kadının adı yok ki bütçede pay ayrılsın. "Nasıl olsa kadınlar her gün öldürülüyor, ne gerek var bütçe ayırmaya." diyen bir anlayışı görüyoruz. Bütçenin mantığı işte budur.

Değerli kadınlar, erkek devlet ve erkek iktidar kadına hiçbir zaman, yaşamda, adalette, çalışma hayatında eşit hak ve temsiliyet sağlamayacaktır. Kadınlar haklarını ancak örgütlenerek, mücadele ederek, kadın ittifakı kurarak elde edebilir. Tüm kadınlara buradan çağrı yapıyorum: Haykırın, sesinizi yükseltin, itiraz edin, size dayatılan köleliği asla kabul etmeyin sevgili kadınlar. (HDP sıralarından alkışlar) Buradan siyasi parti ayrımı yapmaksızın tüm kadın parlamenter arkadaşlarıma da seslenmek isterim: Kadına yönelik şiddete karşı daha güçlü birliktelik oluşturalım. Sorunlarımızın çözümü için bir araya gelelim. Ortak çözümler üretilim. Parlamento'yu en etkin şekilde işletelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın lütfen Sayın Buldan.

PERVİN BULDAN (Devamla) – Tamam Başkanım.

Kadının hakkını, hukukunu ve eşitlik taleplerini yasal güvenceye alacak kanunları birlikte yasalaştıralım. Gelin, bu Parlamento, kadınların umudu ve sesi olsun.

Değerli kamuoyu, Türkiye bir yol ayrımındadır. Faşizm ile demokrasi arasındaki bir ayrımdır bu. Eğer özgürlüğe, demokrasiye, adalet ve eşitliğe sahip çıkmazsak hep beraber faşizmin girdabında boğulacağız. Halklara nefes aldırmayan bu otoriter, baskıcı rejim karşısında sessiz kalamayız. Bize dayatılan diz çöktürme politikalarına boyun eğemeyiz, eğmemeliyiz. İnanın ki bu rejim toplumu korkuttuğu oranda ayakta kalabilmektedir. Korku biterse iktidar da biter. Ve bu sistem fazla uzun sürmeyecektir. Demokrasi mutlaka kazanacaktır. Bunun için cesur olmalıyız, korkmamalıyız, umutsuzluğa asla kapılmamalıyız. Barış için, özgürlük için, demokratik cumhuriyet için, emek ve adalet için yan yana durursak, hep birlikte mücadele edersek bu karanlık günleri aydınlığa çevirebiliriz. Türkiye halkları bunu mutlaka başaracaktır. Bu ülkede barış umutları asla söndürülemez, özgürlük türküsü asla susturulamayacaktır. Saidi Nursi "Ekmezsiz yaşarım ama hürriyetsiz yaşayamam." demiştir. Evet, insanca, onurluca ve özgürce yaşayabilmek için, halklar olarak, HDP'nin amblemindeki koca çınar ağacı gibi olacağız. Derinlerine inen köklerimiz, semalara yükselen dallarımız gibi dimdik duracağız, güçlü olacağız. Para, pul, rant, makam, şan muktedirlerin olsun, insanlık onuru bizim olacak ve bu onur asla yere düşmeyecek.

Bugün 10 Aralık İnsan Hakları Günü. Bu vesileyle, tüm insan hakları savunucularını ve mücadelelerini selamlıyor, dayanışma mesajlarımı gönderiyorum.

İnsan haklarına, eşitlik anlayışına, barışa, demokratik yaşama, toplumsal cinsiyet eşitliğine aykırı olan bu bütçeye karşı olduğumuzu, bu bütçenin geçmemesi için tüm ezilenler adına burada en etkili muhalefeti yapacağımızı belirtiyor, Parlamento'yu saygıyla selamlıyor, teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Konuşmacı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bostancı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkanım, Sayın Buldan'ın, Sayın Eş Genel Başkanın çok ağır sataşmaları var yarım saatlik konuşması içerisinde, partimize yönelik ağır sataşmalar bunlar; dolayısıyla bunlara cevap hakkı doğduğu kanaatindeyim. Ancak usul olarak...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, daha ikinci konuşmacımız var, daha devam ediyoruz, konuşmalar bitmedi, biz devam ediyoruz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – ...Sayın Eş Genel Başkan Sezai Bey konuştuğundan sonra mı söz verirsiniz, yoksa şimdi mi konuşmak gerekir, takdir sizin.

BAŞKAN – Evet, grup konuşmalarını tamamlayalım, sonra değerlendirelim. Teşekkür ederim

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Başkan, bir saatlik grup konuşmaları var, o zaman cevap verirler.

BAŞKAN – Şimdi, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Eş Genel Başkan Van Milletvekili Sayın Sezai Temelli konuşmasını yapacaktır.

Buyurun Sayın Temelli. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SEZAI TEMELLİ (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama sizleri ve Türkiye halklarını selamlayarak başlamak istiyorum.

Bütçe konuşmasının 10 Aralık İnsan Hakları Günü'ne denk gelmiş olması gerçekten anlamlı bir tesadüf oluşturdu. İnsan hakları düzeninin sarsıldığı, hukuka güvenin bittiği bir ülkede bütçeyi konuşuyoruz. 2019 bütçesi de AKP'nin insan hakları ihlalleri raporu gibidir. Bütçe hakkını gasbeden, bütçeyi âdeta Parlatmentonun iradesinden, denetiminden kaçırarak bir anlayışa karşı bütçe hakkını, toplumun en temel haklarını savunmaya devam edeceğiz.

Bütçe yapmak, bütçe hakkını korumak toplum olmaaktır; eşit vatandaşlık hukukuna dayalı bir demokrasiyi inşa etmektir. Bugün demokrasiyi bir araç olarak görenlere inat, radikal demokrasi anlayışımızla halklarımızın barış içinde yaşama hakkını, bütçe hakkını savunarak bu mücadeleyi devam ettireceğiz.

Bütçe hakkının korunması adaletin korunmasıdır. Adaleti vicdanlarında duymayanlar, adaleti kendi siyasi çıkarlarıyla tutsak alanlar bütçeyi de bu adaletsizlik girdabına sıkıştırmaktan geri kalmadılar. Unutmayalım, herhangi bir yerde haksızlık varsa adalet her yerde tehlikede demektir.

Aslında konuşmama Sevgili Sırrı Süreyya Önder'in 2013 "Nevroz"unda yaptığı konuşmayla başlamak isterdim barıştan, demokrasiden, umuttan bahsederek. Ama Sırrı Süreyya Önder zaten cezaevine "Nevroz"da söylediği sözler nedeniyle girmede; kanıtlarını sunduğu hâlde, hiç kullanmadığı kelimeler, söylemiş gibi, Sırrı Süreyya Önder'in iddianamesine konu; hakikat çarpıtıldı, adalet bir kez daha herkesin gözleri önünde yok edildi.

Açıp tutanaklara bakın, 2013 "Nevroz"unda yapılan konuşmaları o gün Mecliste barış ve kardeşlik mesajları olarak yorumlayanlar bugün sevgili vekilimizi, vekillerimizi gayet rahat suçlayabiliyorlar. İşte, bizim vekillerimiz, tam da o gün Mecliste söylendiği gibi, barış ve kardeşlik dili nedeniyle rehin alındı. Bugün biz kullandığımızda terörist ilan edildiğimiz "barış" kelimesi sadece o gün Mecliste tam 45 kez kullanılmış. Ne değişti? Kürt meselesi bu arada buharlaşıp yok mu oldu? O günden bugüne

milletin temsilcileri cezaevine konuldu, yerlerine kayyum atandı. 27 milletvekili -bir kısmı birden fazla olmak üzere- 67 kez gözaltına alındı. 21 vekilimize ceza yağdı. Leyla Güven, cezaevinde açlık grevinde girerek fikrini ifade etmek zorunda kalıyor. Biz burada konuşurken Sevgili Leyla Güven açlık grevinin 33'üncü gününde. Evet, bir vekiline bile kulak vermeyen Meclis halka nasıl kulak verebilir? Leyla Güven İmralı tecridini boşu boşuna gözümüzün içine sokmuyor arkadaşlar. Tecridin yol açtığı sonuçlar, sadece bugüne kadar yaşadığımız katliamlara bakarak bile anlaşılabilir. Tecritle birlikte âdeta bir katliamlar coğrafyasına bu ülke yeniden döndü. 2015 yılında Suruç katliamı, 10 Ekim katliamı, Antep katliamı başta olmak üzere yüzlerce insan yaşamını yitirdi. Çocuklar, yaşlılar zırhlı araçların altında can verdi. Silopi'de Furkan ve Muhammet uykularında öldü ve onları ezen kişi ilk duruşmada beraat etti. 85 yaşındaki Pakize Hazar sokak ortasında panzerin altında yaşamını yitirdi. Tam 202 kişi evlerinde, kapalı alanlar içerisinde yaşamını yitirdi. Taybet ana çocuklarını büyüttüğü, komşularıyla sohbet ettiği evinin avlusunda can verdi.

Cezaevinde tutukluların sayısı bugün 240 bine ulaşmış durumda, hükümlü ve tutuklular. Şu anda cezaevlerinde 70 bin öğrenci var. AKP'nin insani sınırlarını görmek isteyen, cezaevlerine döner, bakar. Urfa'da 1 yaşındaki Arin bebek çok hasta olmasına rağmen annesiyle birlikte cezaevinde. Bu konudaki bütün taleplerimiz reddedildi. Gözlerinizin içine bakarak sormak istiyorum: 1 yaşındaki çocuk nasıl cezalandırılıyor? Bunu vicdanınıza nasıl sığdırıyorsunuz? İstedığınız kadar icraat anlatın, Kürt halkının AKP'yi hatırlayacağı tarih işte bu tarihtir. Biz bunları söylerken içiniz sızlamıyorsa vicdanınızda bir sorun var demektir.

Sevgili milletvekilleri, 2013 "Nevroz"unda "Nevroz" alanını dolduranlar, devasa kalabalığın coşkusuyla, o gün orada, Amed'den İstanbul'a barış güvercinleri uçurmuş, bu güvercinleri uçuran barış emekçileri bugün cezaevinde. Cezaevine girerken inandıkları şeye emek vermiş olmanın güveniyle başları dimdik cezaevine girdiler, yine başları dimdik oradan çıkacaklar. (HDP sıralarından alkışlar) Hiçbirimiz ama hiçbirimiz bu sevdadan vazgeçmedik.

Sevgili milletvekilleri, Meclisin varlık nedeninin başında ülkenin kaynaklarının adil olarak dağıtımını sağlamak gelir. İktidarın topluma ne kadar değer verdiğini anlamak için bütçe sürecine bakmak yeterlidir. Kendine her şeyi az, halka ise her şeyi fazla gören aç gözlü bir yönetimle, bir iktidarla bugün karşı karşıyayız. 10 milyona yakın işçi ayda 1.603 liraya çalışıyor. Bir ailenin açlık sınırı ise 1.900 lira. Sofralarda ejder meyvesi ama asgari ücretlilere dönüp fedakârlık yapın diyebiliyorsunuz. Bütçe değil, sanki kamu kaynakları nasıl talan edilir el kitapçıyı hazırlamışsınız. Kürtlere karşı nasıl finanse ederiz, kadınları nasıl erkeklere bağımlı hâle getiririz, emekçilere bir süre daha böcekli yemekleri nasıl yediririz, çocukları denetimsiz yurtlara nasıl mahkûm ederiz sorularının yanıtlarını bu bütçede bulabilirsiniz.

Biz sürekli olarak ekonominin demokrasiye bağımlı olduğunu anlatıyoruz, ısrarla bu konunun altını çiziyoruz. Bunu bütçeden daha iyi anlatan bir metin olamaz. Bütçe ekonomik olmaktan çok, siyasi bir metindir. Bütçenin zenginler ile yoksullar, kadınlar ile erkekler, çocuklar ile yetişkinler, sosyal desteğe ihtiyacı olanlar ile olmayanlar arasında nasıl bölüşürüleceğine, vergilerin kimden alınacağına karar veren bir siyasi metin olduğu unutulmamalıdır. AKP "aç, yoksul" demeden herkesten vergi alıyorsa, para topluyor ama bu kaynağı bir tek kendisi ve yandaşları için harcıyor. AKP saray iktidarı, bu bütçeyle toplumun bütçe hakkını gasbederek iktisadi bir şiddet uygulamaktadır. Bugün, iflas eden esnaf sayısı 72 bin kişiyi aştı. Tam 72 bin kişi, kim bilir ne umutlarla açtığı, belki anne babasından kalan iş yerlerini kapatmak zorunda kaldı. Milyarlarca lira KOBİ kredisi bugün Türkiye'de takibe düşmüş durumda.

Yeni Ekonomi Programı'nda 2019 yılında 59 milyar lira tasarruf edileceği söylenirken öbür taraftan her yıl 50 cezaevi yapılacağını söylüyorsunuz. Cezaevi yapmak için mi tasarrufta bulunuyorsunuz? Topluma bir tane de hayırlı bir iş yapın.

Bugün güvenlik bütçesini harcayan 7 kurumun toplam bütçesinde son iki yıldaki artış miktarı 38 milyar liradır sevgili arkadaşlar. Şırnak'ta kamu yatırımları için ayrılan bir yıllık rakamsa 169 bin lira. Ayrılan değil, sadece artırılan rakamla bile Türkiye'nin 81 iline üç kez, üçer kez Şırnak'a ayrılan ödenek kadar yatırım yapılabilir ama buna karşı sarayın kredi kartına dönüşmüş örtülü ödenek giderek artıyor. Cumhurbaşkanlığı bütçesi 3'e katlanıyor ama bugün illere ayrılan ödenek, kaynak, işte Şırnak'ta olduğu gibi, komik rakamlarla karşımıza bu bütçede çıkıyor.

Kürt meselesinin ekonomik olarak yarattığı yıkım, Kürt halkına yoksulluk, işsizlik olarak dönüyor. Bursa, Eskişehir, Bilecik bölgesine insan sağlığı ve sosyal hizmet alanında 121 bin yatırım yapılmış. Bölgesel gelişmişlik sırasında en sonda yer alan Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan bölgesine ise yaklaşık 5.700 adet yatırım yapılmış. Bir yanda 121 bin yatırım, bir yanda 5.700 yatırım. Bursa da Bilecik de Ağrı da Kars da daha iyisini hak ediyor, yeter ki bu bütçeyi halk için yapın, o zaman bütün bu iller çok daha iyisine layıktır ve karşılığını da bütçede bulacaktır.

Su, atık ve kanalizasyon hizmetlerinde Samsun, Tokat, Çorum, Amasya bölgesine 95 binden fazla yatırım yapılmış. Van, Muş, Bitlis, Hakkâri'de ise yaklaşık 3.400. Arada devasa bir fark var. Neden? "Çünkü AKP'ye oy vermeyenlere su da yok." diyor iktidar. Hiç güvenlik bahanesini karşımıza getirmeyin. Şeker fabrikalarını güvenlik nedeniyle mi kapattınız? Şeker fabrikalarını kapattınız, bütün pancar üreticilerini mağdur ettiniz, onun yerine yapay şeker tekellerini kolladınız. Çiftçinin borcu 13 kat artmış durumda.

Dış borca baktığınızda, iktidarlarınız döneminde on beş yılda Türkiye'nin dış borcu 14 kat arttı. AKP borç açığını şu anda halkın bütçesinden dev faizler ödeyerek kapatmaya çalışıyor. Dış mihraklar değil, yıllardır faiz ödemeleriyle zengin ettiğiniz finans kuruluşlarını gelin bu kürsüden halka anlatın.

Siz borcu borçla kapatmaya çalışırken, yandaş şirketler yıllardır tek kuruş vergi ödemiyor, vergi borçları her fırsatta affediliyor. Biraz önce Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ı dinledik. Temmuz ayında aynı Bakan yaptığı açıklamada mali disiplin sağlamak amacıyla bundan sonra kamu alacakları için yeni bir af getirmeyeceklerini belirtmişti ama aynı Bakan, af çıkarmayacaklarına dair verdiği sözün üzerinden dört ay bile geçmeden af tasarısını getirdi. Şimdi, ekonomi mi Bakanı dinlemiyor, yoksa Bakanın ekonomiden mi haberi yok? Evet, bu dört aylık süre aslında bize ekonomi ve ekonomi yönetiminin içinde bulunduğu durumu bütün açıklığıyla gösteriyor.

Kanunda sanki sadece belli gelir altındakilerden vergi alma şartı varmış gibi sürekli olarak işçilerden, yoksullardan, halktan vergi alınıyor. Gelir vergisinin dahi en az üçte 2'sini halk ödüyor. Elektrik, su, doğal gaz faturalarından dört beş çeşit vergi alınmakta. Elektrik ve su faturaları fatura değil, neredeyse bir haraç belgesi.

Bu ülkede iyi giden ne varsa AKP'nin başarısı, kötü giden ne varsa halkın suçu. En çok işsiz üniversitede, üniversite mezunları arasında ama siz "Beceriksiz, o yüzden iş bulamıyor." diyorsunuz dönüp insanlara, üniversite mezunlarına.

Sizin akıttığınız paralarla büyüyen inşaat sektörü iş cinayetlerinin en fazla gerçekleştiği sektör. Bugüne kadar, resmî rakamlara göre, sizin döneminizde 22 bin işçi yaşamını yitirdi ama siz iş cinayetlerinin de sorumluluğunu "İşçiler cahil." diyerek emekçilere yüklemeye çalışıyorsunuz. Emeklilikte yaşa takılanları da tembellikle suçluyorsunuz. İnsanlar ne emekli olunca ne yaşlanınca çalışmaktan kurtulabiliyorlar. 803 bin kişi 65 yaş üzerinde olduğu hâlde bu ülkede çalışmak zorunda. Toplam emeklilerin yüzde 64'ü çalışmaya devam ediyor.

Sevgili milletvekilleri "Emeklilikte yaşa takılanlar için savunma ve güvenlik harcamalarından Çalışma Bakanlığı bütçesine 20 milyar lira aktarılсын." dedik, reddettiniz. Emeklilikte yaşa takılanlar emekli yapılmazken, AKP, üst düzey kamu yöneticilerine emeklilikte ayrıcalık getiren bir düzenlemeyi apar topar, acilen geçirmeyi de ihmal etmedi, acilen bu yasayı geçirdi.

Cumhurbaşkanlığının bugün araç sayısı 350'ye çıkmış. Bu araçlarla ne yapacaksınız? Krizi bu araçlarla mı

önleyeceksiniz? Hatırlayacaksınız “enflasyonla mücadele” diye zabıta sokakta dolaşıyordu, bütün dünyaya bu görüntülerle rezil olduk. Şimdi zabıta bu araçlara mı binip dolaşacak? 350 tane araç Cumhurbaşkanlığına ait. Niye alıyorsunuz bu araçları? Emeklilere para yok ama saray araca doymuyor.

Bütçesini yıl sonuna yetiremeyen, yetiştiremeyen, ha bire ek bütçe alan iki tane kurum var, kuruluş var. Bunlardan biri Cumhurbaşkanlığı, diğeri Diyanet. Oysa her ikisi de yurttaşlara bugün hizmet eden kurum olmaktan çıkmıştır. Diyanet İşleri Başkanlığı çocukları korkutmaktan başka bir şey yapmıyor. Bugün bu ülkede inanç özgürlüğü çerçevesinde Diyanet İşleri Başkanlığının yapacağı hizmet, tüm inançlara eşit mesafede yaklaşmak, farklı inançların toplumdan, kamudan beklediği hizmeti üretmek olmalıyken bugün Diyanet İşleri Başkanlığı bu görevi yapmak yerine âdeta toplumdaki tüm farklı inançları yok saymaya devam ediyor.

İşsizlik Sigortası Fonu'ndan işsizlerin sadece yüzde 10'u yararlanabiliyor. Fonun yüzde 70'i işsizlik ödeneği dışındaki kalemlere aktarılıyor, buralarda harcanıyor. 2019 yılına kadar 1 milyon yeni işsiz olacağı zaten ekonomi programında vardı. Bakın, büyüme rakamları açıklandı; 3'üncü çeyrek 1,6 geldi, 4'üncü çeyrek negatif gelecek. Bu beklenen 1 milyon işsiz çok daha üzerinde bir işsizlikle ülke karşılaşacak. İşte İşsizlik Sigortası Fonu bir ekonomide aslında işsizleri gözetken, onların işsiz kaldığı sürece ayakta kalmasını sağlayan bir fonken, bu fon bugün kapsamı dışında başka başka yerlere kullanılmakta.

Komisyon'daki bütçe sürecine baktığımızda, aslında, bakanları dinlediğimizde bakanların bu ülkede yaşamadığını anladık. Sanki eğitime son iki yılda ayrılan para sadece yüzde 6 artırılırken, savaşa ayrılan para yüzde 70 artırılmamış gibi sunumlar dinledik. Sanki bu ülkede 43 emekçi aşağılanarak işinden atıldığı için intihar etmemiş gibi, her gün ortalama 400 insan kanun hükmünde kararnameyle işinden atılmamış gibi bakanlar konuştular. Evet, bu Meclisin vekilleri tutuklu değilmiş gibi konuştular. Saray harikalar diyarında, halk perişan.

Sayenizde dış politikada da elinde piyonla şah çekip her defasında mat olan, dillere düşen, bütün itibarını yitiren bir ülkeye döndük. Suriye'de “şah” dediniz mat oldunuz, Libya'da “şah” dediniz, mat oldunuz. Neredeyse mat olmadığınız bir satranç oyununuz bile yok. Satranç bilmiyorsunuz.

Orta Doğu'da İŞİD ne zaman zorda kalsa imdadına yetiştiniz. AKP, bu ülkenin evlatlarına İŞİD'in çetelerine baktığı kadar bakmadı. Kürtler İŞİD'e karşı mücadelesiyle sadece Suriye'de değil, Türkiye'ye ve Avrupa'ya yönelik önemli bir tehdidi zayıflatılar, neredeyse ortadan kaldırdılar. Oysa AKP'li belediyeler İŞİD'lileri makamlarında ağırladılar.

Ticaret Bakanı Afrin'den zeytin çalındığı iddialarını yalanladı ama aynı kabinde Tarım Bakanı Bütçe Komisyonuna geldi bunu kabul etti. Şimdi de arka çıktığınız çeteler arasında yağmalardan elde ettiklerinin paylaşım savaşları yaşanıyor.

Sayın İbrahim Kalın, 21 Mart 2018'de, CNN Internationalın canlı yayınında, Afrin'e giren ÖSO unsurlarının evleri yağmaladıkları konusunda bilgileri olduğunu söyledi. Zaten o zaman ÖSO'nun bir yağmacılar ordusu olduğunu bir kez daha doğrulamıştı. Ve ben buradan hatırlatmak isterim ki tam da 30 Ocak 2018'de AKP grup toplantısında Cumhurbaşkanı Erdoğan şöyle diyor: “Özgür Suriye Ordusu tıpkı Kuvayimilliyeye güçleri gibi sivil bir oluşumdur.” ÖSO'yu savunuyor, sonra İbrahim Kalın da gidiyor bunu başka bir dille yalanlıyor.

Evet, sevgili arkadaşlar, değerli milletvekilleri; “gelecek” dediğimizde akla ilk olarak gençler gelir. Geleceksiz bir ülkeye aslında gençler sıkışıp kaldılar. Ama gençlere bakıyorsunuz, iş arayan her 5 gençten 1'i işsiz, 3 milyon genç ne çalışıyor ne okuyor. Her 10 gençten 8'i kendisine benzemeyenin yanına bile gitmek istemiyor.

Devletin 1925 Şark Islahat Planı'yla Kürtleri asimile etme, yine Takriri Sükun Kanunu'yla bütün muhalefeti susturma planı bugün AKP eliyle uygulanıyor. AKP, 2016 model OHAL teknolojiyle, 2018 model ittihaçlıkla geçmişteki en zorba yöntemlerin taklidini yapmaya devam ediyor ve bunu bize “güvenlik” adı altında gerçekleştirdiğini söylüyor. Ne güvenliği? Kimin güvenliği? Ne zaman yaptığınız ihlalleri dile getirsek “Halkın güvenliği için yaptık.” diyerek bu zorbalıklara karşı halkın sesini kısımaya çalışıyorsunuz. Hemen hemen sıklıkla Kürt kentlerine gidiyoruz. İki ilçe arasında bile 50 kere kontrolden geçiyoruz. Her yerde güvenlik bariyerleri var özellikle de belediyelerin önünde var, kayyum atadığınız belediyelerin önünde var. Onları güvenlik gerekçesiyle yaptığınız bu faaliyetlerle koruduğunuzu sanıyorsunuz. 24 Haziran seçimleri öncesinde Urfa'da Şenyaşar ailesi hastanesinin güvenlik kameraları önünde katledildi. Ne oldu? Tek bir kişi bile yakalanmadı, yargının önüne çıkarılmadı. Kimin güvenliğinden bahsediyorsunuz. Orhan Tunç, Cizre'de ambulans gönderilmediği için yaşamını kaybetti. Hükümet, güvenlik gerekçesiyle ambulansın gidemediğini dile getiriyor. Halk, aynı sokakta bulunan karakolun önünden bile geçemezken karakolların önünde uyuşturucu satılıyor.

Evet, Kürt kentlerine barajlar yaptınız, suyu yok. O barajları neden yaptığınızı siz bile açıklayamazsınız ve yakmadığınız orman kalmadı.

Bu, Kürt illerinde. İstanbul'a geldiğimizde, 37 havalimanı işçisini tutukladınız. İşçiler taleplerini ifade ederken, böcekli yemeklerden, yataklardan, ölümlerden şikâyet ederken oraya gitmeyen bakanlar, jandarma, eylem haberini alır almaz oraya koşma gittiler. İşçiler güvende mi? Üçüncü havalimanı işçilerine haklı olduğunu nereden anlıyoruz biliyor musunuz? Siz de buradan çok iyi anlayabilirsiniz, Anadolu Ajansından. Bakın, Anadolu Ajansı nasıl bir haber geçiriyor, Fransa'daki sarı yeleklilerle ilgili haberinde ne diyor? “Belçika'da sarı yelekliler hükûmete geri adım attırdı. Sarı yeleklilerin protestoları akaryakıt zamlarını engelledi.” Sarı yeleklilerin talepleri aslında üçüncü havalimanı emekçilerinin taleplerinden farksızdır. Evet, belli ki sizler halka güvenlik sağlamak yerine, topluma güvenlik sağlamak yerine büyük bir güvensizliğin kaynağısınız. Halk güvende değil; tam tersine, sizin güvenliği gerekçe göstererek yaptıklarınız nedeniyle halk tehlikede.

Sevgili arkadaşlarım, değerli milletvekilleri; AKP'nin nasıl bir rejim istediğini anlamak için kadınlarla ilgili söylemlerine de bakmak gerekiyor. AKP'nin özgürlükten, eşitlikten duyduğu korkunun kanıtını burada görebilirsiniz. On altı yıldır iktidardasınız, 16 bakanlığın 2'si, 49 bakan yardımcılığının sadece 4'ü kadınlarda. Sosyal yardım almak zorunda kalanların çoğu kadın. 2019'a doğru yol aldığımız bugünlerde her 100 kadından 70'i çalışmak istediği hâlde çalışmıyor. Tarımda çalışanların yarısı kadın ama tamamı kayıt dışı. 2016 faaliyet raporuna göre Aile Bakanlığı bütçesinden yalnızca 9,5 milyonu Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüne ayrılmış. Aynı yıl lüks araç alımına 93 milyon lira ayrılmış. 2018'de bu rakam 109 milyon liraya çıkmış. “Eşitlik” kelimesinden bile korkuyorsunuz, bu kelimeyi resmî bütün metinlerinizden çıkardınız.

Ve yerel seçimlere gidiyoruz. Cumhurbaşkanı Erdoğan geçenlerde yerel seçim kampanyalarında görüntü ve gürültü kirliliğinden kaçınılacağını açıkladı. Ne yapacaksınız? Partiyi mi kapatıyorsunuz? Her seçim döneminde bütün devlet binaları, bütün devlet kaynakları, bütün devlet görevlileri AKP'nin il örgütü gibi çalışıyor. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesine atanan kayyum Cumali Atilla AKP'den aday adayı olduktan sonra istifa edip görevini bırakması gerekirken seçim çalışmalarını hâlâ belediye binası önünde, belediye binasında yürütüyor.

Belediyelerimizde kamp kuran İçişleri Bakanı müfettişlerinin tek bir yolsuzluk, hukuksuzluk belgesi bulamadığını hepimiz biliyorsunuz. Bulsalardı davulla zurnayla ilan ederdiniz. Kürt halkının tamamının aklı, vicdanı belediyelerine kayyum yerleştirilerek bugün aşağılanmıştır. Amed'de esnaf bir kadın kendisiyle yapılan röportajda “Bizi ruhen, kalben incittiler; bizden oy istemesinler.” diyor. Evet, kayyumlarla Kürt halkının onurunu nasıl hiçe saydığınızı bundan daha güzel anlatan bir cümle bulamazsınız. AKP'nin yıllardır içinde tuttuğu Kürt düşmanlığını bu kayyumlar ifşa etmiştir. AKP'nin Kürt düşmanlığını, Kürt halkı kayyumların yapıp

ettiklerinde çok açık bir şekilde gördü. Kayyumlar göreve gelir gelmez yılların birikmiş öfkesiyle Kürt diline, değerlerine saldırdılar.

Seçim sürecinde halkımız tehdit ediliyor, yerinden ediliyor, sandık görevlilerimiz reddediliyor, oy kullanılan yerlerin etrafı panzerlerle çevriliyor. Seçim bölgeleri değiştiriliyor, garnizon etkisiyle oy dağılımı değiştiriliyor, oylarımız çalınıyor. Biz bugüne kadar seçimlerde sadece seçim barajını yıkmadık -ki bu seçim barajı da bu Parlamentonun utançları arasındadır- AKP'nin önümüze getirdiği her türlü barajı yıktık; korku barajını yıktık, hile barajını yıktık, yıkmaya da devam edeceğiz.

Her seçim döneminde HDP'ye yönelik saldırılar arttı. 7 Hazirandan bugüne 200'den fazla saldırı gerçekleşti ama tüm bu saldırılara rağmen mücadelemize, demokrasi ve barış mücadelemize devam ediyoruz ve asla da bu mücadeleden vazgeçmeyeceğiz. Bakın, 2015'ten bugüne 10 bine yakın HDP'li gözaltına alındı, binlerce HDP'li tutuklanarak cezaevine konuldu. Sonuç? Biz oylarımızı artırırken AKP yüzde 7 oy kaybetti. "Kayyum atarız." dediğiniz illerde kayyumlarınız tel örgülerin ardında korumalarla saklanıyor. Kazanamadınız, kazanamayacaksınız.

Sevgili milletvekilleri, konuşmamı bu yıl yitirdiğimiz Sevgili İbrahim Ayhan Vekilimizin sözleriyle sonlandırmak istiyorum. Şöyle diyor İbrahim Ayhan: "Bizler Türkiye'de, ortak vatanda demokratik ulus perspektifiyle diğer halklarla bir arada yaşama umudumuzu koruyoruz. Bu umudun gerçeğe dönüşmesi, Gezi ruhu ile Kobani ruhunun buluşmasından geçmektedir."

Evet, bu barış ve demokrasi mücadelesinden vazgeçmeyenleri saygıyla selamlayarak konuşmamı tamamliyorum.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Bostancı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkanım, esasen Sayın Buldan'ın ardından Sayın Sezai Temelli de çok ağır satışmalarda bulundu, AK PARTİ'nin Kürt düşmanı olduğunu söyledi, Türkiye'deki Kürt illerinden bahsetti. AK PARTİ'nin bu konulara ilişkin yaklaşımı belli.

Kayıtlara geçsin diye konuşuyorum, söz alma talebinde bulunmayacağım, o talebi geri çekiyorum.

Bugün Türkiye'de Türkler de Türkler de Türkiye'nin bütün vilayetlerinde varlar, bu bir sosyolojik gerçek. Plastik bir siyasi dille bu sosyolojik gerçekliği değiştiremezsiniz.

İkincisi: Anayasa'da da yasalarda da böyle bir tanımlama yok. Bunlar son derece keyfi ve hayatın olağan akışına aykırı ama ideolojik olarak siyasal bir inşanın dilidir. Bu dili reddediyoruz. AK PARTİ Kürt düşmanı değildir, AK PARTİ Kürt kökenli vatandaşlarımızdan büyük oranda oy alan bir partidir. Yüzde 40, yüzde 50 bu ülkede oy aldık ama Kürtlerin düşmanı olanlar, kendilerine oy vermeyen Kürtlere karşı sahada ve her yerde düşmanca davrananlardır. Bunu da milletimiz çok iyi biliyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, saat dörtte tekrar bir araya gelmek üzere birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.22

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.02

BAŞKAN: Binali YILDIRIM

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Fatma KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon? Yerde.

Görüşmelere başlıyoruz.

Gruplar adına konuşmalarda Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Genel Başkan ve İzmir Milletvekili Sayın Kemal Kılıçdaroğlu konuşmasını yapacaktır.

Buyurun Sayın Kılıçdaroğlu. (CHP sıralarından ayakta alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KEMAL KILIÇDAROĞLU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, televizyonları başında bizi izleyen saygıdeğer yurttaşlarımız; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına hepinize selamlar, saygılar sunuyorum.

Az önce Sayın Başkanın da ifade ettiği gibi, bir teklif, bir de tasarıyı görüşüyoruz. Bütçe hakkı açısından, Parlamentonun bütçe hakkı açısından son derece önemli olan 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'ni görüşeceğiz.

Değerli arkadaşlarım, bütçe hakkını Anayasa Mahkemesi şöyle tanımlıyor: Bütçe hakkı, vergi ve benzeri gelirler ile kamu harcamalarının çeşit ve miktarını belirleme, onaylama ve bütçe harcamalarının sonuçlarını denetleme hakkıdır. Yani aynı zamanda bir belirleme var, bir onaylama var ve bütçe harcamalarının sonuçlarını denetleme var ve bu, Parlamentonun bütçe hakkıdır. Bütçe hakkı, uzun mücadelelerden sonra, monarşiye karşı verilen mücadelelerden sonra elde edilen bir haktır. Dolayısıyla, Parlamente'ye saygı duyan her irade, Parlamente'ye saygı duyan her yürütme organı bütçe hakkının, hakkıyla teslim edilmesi için ön hazırlıklarını yasaların uygun gördüğü çerçeve içinde yerine getirir.

Ben ne zaman bütçe görüşmeleri olsa gelir bu kürsüden iki şey üzerinde dururum. Bunlardan birisi, orta vadeli program; ikincisi, orta vadeli mali plan. Parlamente bir yasa çıkarmış, bunların ne zaman yayınlanacağı belli. Defalarca söylendi, her seferinde "İşte, şöyle oldu, böyle oldu." diye bir sürü gerekçe buldular. Şimdi hiçbir gerekçe yok, nasıl olsa her şey bir kişiye bağlanmış vaziyette. Bütün bunlara rağmen orta vadeli program ve orta vadeli mali plan zamanında yayınlanmadı arkadaşlar.

Şimdi, ben özellikle iktidar partisinin saygıdeğer milletvekillerine seslenmek isterim: Yetki verdiniz, güç verdiniz, hatta kendi yetkilerinizi de devrettiniz, şu soruyu sormayacak mısınız yürütme organına: "Arkadaş, ne istediysen verdik sana, bütün imkânları verdik. Orta vadeli program ile orta vadeli mali planı niye zamanında yayınlamıyorsun? Elinden tutan kim, kim engel oldu sana?" Bu soruyu bekliyorum.

İkincisi, değerli arkadaşlar, Parlamente'ye saygı gösteren bir yürütme organı Parlamente'ye sevk ettiği bir kanun tasarısı çıkmadan veya kanun teklifi çıkmadan o konuda çaba harcamaz. Şimdi, bakın, "FİKKO" diye Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi kurulmuş; doğrudur, kurulabilir. Parlamente'ye sevk edilmiş mi? Kanun teklifi verilmiş mi? Verilmiş ama bakın, işin başında olan damat bey şunu söylüyor: "Biz iki kez üst üste toplantı yaptık, faaliyetlerimize devam ediyoruz." Peki, bu, Parlamente'ye saygısızlık demek değil midir? Parlamente'den çıkmayan bir kanun var, organ oluşturuyorsunuz ve o organın toplantılarını yapıyorsunuz ve sanki kanun çıkmış gibi de sonuçlarını kamuoyuyla paylaşıyorsunuz. Ben özellikle iktidar partisinin milletvekillerine sesleniyorum: Yetki verecekseniz, güç verecekseniz, "Ne yaparsanız yapın, biz nasıl olsa arkanızdayız." diye bir düşünceye sahipseniz kendinizi kurşun asker konumuna sokmuş olursunuz. Onlar da hadlerini bilecekler, biz de görevimizi bileceğiz. Elbette bu kanun teklifi yapılabilir, elbette kabul edilebilir, bizim buna itirazımız yok ama çıkmış gibi, Parlamente'den

geçmiş gibi bir irade sergilemek doğru değildir.

Değerli arkadaşlarım, 2019 bütçesi hangi koşullarda hazırlandı önce ona bakmamız lazım. 2019 bütçesi, daha önceki bütçeler gibi belli koşullarda hazırlanmış değildir. İki temel alan var ki bütçenin hazırlanmasında, bu iki temel alana dikkat etmemiz gerekir. Birincisi şu: Bu 2019 yılı Merkezî Hükümet Bütçesi bir ekonomik kriz döneminde hazırlanmıştır ve ekonomik krizin önümüzdeki süreçte daha da derinleşmesi beklenmektedir. İkincisiyse, bu bütçe demokratik bir ortamda değil bir darbe döneminde, bir sivil darbe döneminde hazırlanmıştır. Dolayısıyla, bu bütçenin bu çerçevede dikkate alınıp değerlendirilmesi lazım.

Önce şuna bakalım: 2019 bütçesi toplumun hangi sorunlarına çözüm üretiyor veya üretecek? Öyle ya, bir ekonomik kriz var. Kriz önümüzdeki süreçte derinleşecek, peki krizin faturasını kim ödeyecek? Bütçe, krizin faturasını kimin ödeyeceğini gösteren temel bir belgedir. Bakıyoruz bütçeye, asgari ücretin altında ücret alan –asgari ücret demiyorum- ya da geliri olan 1 milyon 800 bin kişi var. 1 milyon 800 bin kişi asgari ücretin altında ücret alıyor ve bunlar ailelerini geçindiriyorlar, bunlar elektrik parası, doğal gaz parası, okul masrafı vesaireyi karşılıyorlar. Bu bütçe 1 milyon 800 bin kişinin yarasına merhem olacak bir hüküm içeriyor mu? Hayır.

Geçiyorum, asgari ücretliler yani ayda 1.603 lirayla geçinmek zorunda olan asgari ücretliler. Asgari ücretlilerle ilgili -ki bunların sayısı da 6 milyon 700 bin kişi- 6 milyon 700 bin kişinin, asgari ücretlinin yarasına merhem olacak bir düzenleme var mı? O da yok.

Geçiyorum, işsizlik... Değerli arkadaşlarım, işsizlik bütün kötülüklerin anasıdır. İşsiz adam kendisini, çocuk çocuğunu geçindirmek için bir noktaya gelir ki her yola başvurur. İşsizlikle mücadele etmenin iktidarın, muhalefetin değil, aslında hepimizin ortak görevi olması gerekir. Kişinin işsiz kalması ne demektir? Kişinin geçinemez noktaya gelmesi ne demektir? Ne zaman yapıyoruz bunu? 21'inci yüzyılda.

Bakın değerli arkadaşlarım, size 2 fotoğraf göstereceğim, 2 fotoğraf. Fotoğrafların 2'si de Kilis'te çekiliyor. Türkiye İş Kurumu belli bir süre -bir yıldan daha az- çalıştırmak için işçi arıyor. İnsanlar kuyrukta; kadınlar ayrı kuyrukta, erkekler ayrı kuyrukta. On altı yıldır Türkiye'nin geldiği nokta budur değerli arkadaşlar.

Ben size böyle çok güzel laflar ya da çok sert eleştiriler yapmayaacağım. Elinizi vicdanınıza koyun, bu 2 fotoğrafa bakın; Türkiye'yi yürütme organı hangi noktaya getirdi, oturun değerlendirin. (CHP sıralarından alkışlar)

Şunu diyebilirsiniz: "Efendim, bu geçici bir süre." On altı yılın sonunda söylüyoruz biz bunu arkadaşlar, on altı yılın sonunda. On altı yılın sonunda böyle bir tabloyla Türkiye'yi karşı karşıya getirmenin vebali kime aittir?

FEHİMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Sizin dönemi de biliyoruz.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) – On altı yılda Türkiye'yi bu noktaya getirenlerin vebali sarayda oturan ve onun çevresindekilere aittir, size değil. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu bütçe işsizlik sorununa çözüm üretiyor mu? Hayır, hiçbir çözüm üretmiyor.

Emekliler... Neyse, zorladık, şudur budur, emekliye 2 maaş; 1'er maaş ikramiyeyle götürdünüz. Bu bütçe ne getiriyor emekliye? Ne vereceksiniz emekliye? Hiçbir şey yok. 4 milyon emekli iş arıyor arkadaşlar, 4 milyon emekli. Sıradan değil, 4 milyon emekli. İş bulamayanlar var, bunların aylığı var ama geçinmiyorlar ve iş arıyorlar; 4 milyon emekli.

Çiftçiye bakalım: Çiftçinin durumu nasıl ve bu bütçe çiftçiye ne getiriyor? Değerli arkadaşlarım, gübre fiyatlarını herhâlde siz de benden daha iyi biliyorsunuz, ilaç fiyatlarını benden daha iyi biliyorsunuz, akaryakıt fiyatlarını herhâlde benden daha iyi biliyorsunuz, nereler için gittiğini. Herhâlde siz de gidip çiftçilerle oturup bir konuşuyorsunuz, neler yaptığınızı ve Türkiye'nin bu tabloya nasıl geldiğini herhâlde size soruyorlardır.

Değerli arkadaşlarım, Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesi var. Bakın, burada Parlamento'yu suçlamıyorum; Parlamento üstüne düşen görevi yapmış, kanun çıkarmış, Tarım Kanunu. 21'inci maddede diyor ki: "Her yıl gayrisafi millî hasılanın en az yüzde 1'i oranında çiftçiye destek verilir." Nokta. "Verilir." diyor, "verilebilir." demiyor, emredici hüküm, "Çiftçiye bu parayı vereceksiniz." diyor. 2006, 2019, hiçbir zaman yüzde 1'i bulmadı, hiçbir zaman. Çiftçilerin AK PARTİ hükümetlerinden olan alacağı ne kadar biliyor musunuz 2006'dan 2019'a? 154 milyar 850 milyon lira. Yani yüzde 1'ini verseydiniz 154 milyar lirayı çiftçiye verecektiniz. O zaman ne mercimek ithal ederdimiz ne saman ithal ederdimiz. Hayvan ithal ediyorsunuz, canlı hayvan, onu beslemek için samanı da ithal ediyorsunuz. Böyle bir tabloyla Türkiye hiçbir zaman karşı karşıya kalmadı. Ne veriyorsunuz?

Sayın Başkanın Başbakanlık yaptığı dönemde Balıkesir'de güzel bir konuşması var. Tabii, toplamış vatandaşları, konuşuyor: "Çiftçiye destek vereceğiz." Gayet güzel, verin, elinizden tutan mı var? Ve söylüyor Sayın Başkan, "Deponun yarısı sizden, yarısı bizden." diyor. Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bırakın deponun yarısını, çiftçinin ne traktörü kaldı ne toprağı kaldı, hepsi icralık. O zaman ne oluyorsunuz arkadaşlar, nereye gidiyoruz?

Esnafa bir şey getiriyor mu bu bütçe kanunu, ne getiriyor esnafa? Hiçbir şey getirmiyor. Gidin bakın, Ankara'da Siteler var, mobilyanın merkezidir Ankara'da. Gidin bir sorun esnafa ya "Durumunuz nedir?" diye. Ağlayacaktır, ağlayacaktır. Gidin başka yerlere, esnafa sorun, kaç esnaf dükkân kapattı bir sorun bakalım. Yeni iktidar olsanız diyeceğiz ki: "Ya, bir kriz vardı, krizden sonra iktidar oldular." Krizden sonra alınan bütün önlemleri rahmetli Ecevit hükümeti aldı, arkasından geldiniz hazır konunuz. Şimdi Türkiye'yi on altı yıl sonra aynı noktaya ama daha ağır şartlarla getiriyorsunuz. Kirasını ödeyemeyen esnaf var arkadaşlar, kirasını ödeyemeyen.

Bakın, kamyoncu esnafını hiç dinlediniz mi acaba, kamyoncu esnafını? Hangi cezalarla muhatap oluyor, mazotu kaçtan alıyor? 10 numaralı yağ nedir biliyor musunuz? Mazotu almamak için 10 numaralı yağ kullanıyorlar, daha ucuzdur diye. Kamyon satışlarındaki daralma yüzde 80. Bizim bir iktisat gazetesi var malum, Dünya gazetesi, onun manşetindeki haberdir.

Borçlu vatandaşlara ne getiriyor bu bütçe? Öyle ya, vatandaş da borç batağında, ne getiriyor borçlu vatandaşlara, bir kolaylık getiriyor mu? Borçlarını rahat ödesinler diye bir avantaj sağlıyor mu, buna baktık. AK PARTİ hükümetleri döneminde vatandaşların borcu tam 79 kat artmış vaziyette, 79 kat. Borç ne kadar biliyor musunuz? 522 milyar lira. Vatandaş borç batağında, nefes alamıyor. 522 milyar lira, resmî rakamlar bunlar, bizim bulduğumuz rakamlar değil. 522 milyar lirayı bu vatandaş nasıl ödeyecek arkadaşlar? İnsaf denen bir şey var.

Bakın, sadece tüketici kredisi borçları -tüketici kredisi yani bankadan para çekiyor gidip evinin rızkını sağlayacak- artış miktarı 229 kat, 56 milyon liradan 12 milyar 833 milyon liraya çıkmış vaziyette. 56 milyon nerede, 12 milyar 833 milyon nerede arkadaşlar? Ya, insanda biraz vicdan olur, insan biraz vatandaşını düşünür; ya, bu vatandaş nereye gidiyor? Vatandaş siyasetle ilgilenmiyor, neden biliyor musunuz? Türkiye nereye gidiyor diye ilgilenmiyor. Vatandaşın derdi "Akşam eve nasıl ekme götüreceğim, nereden para bulacağım.", vatandaşın derdi bu. Vatandaş bu noktaya kim getirdi? Parlamento'yu, dediğim gibi, suçlamıyorum, Parlamento görevini yapıyor kısmen de olsa ama sizin verdiğiniz desteklerle ülkeyi yönetenler bu noktaya getirdiler. Bakın, sadece ocak ile ekim arası, on ayda icraya düşen vatandaş sayısı 1 milyon 56 bin kişi. Nereye gidecek bu arkadaşlar? Borçlu vatandaşların bir de bankalara ödedikleri faizler var. Bu Hükümetin -Hükümet diyorum, affedersiniz, Hükümet kalmadı, "cumhur Hükümeti" mi diyordunuz yani "saray Hükümeti" diyelim- saray Hükümetinin vatandaşlara yüklediği yükler de var. Borç batağına sokuyorsunuz, bir de, ayrıca, diyorsunuz ki: "Faiz ödeyeceksiniz." Bu yılın ocak-ekim döneminde, bu yılın ocak-ekim döneminde, on ayda vatandaşların ödediği faiz 55 milyar lira, 55 milyar 500 milyon lira. Yani 55 katrilyon liralık bankalara faiz

ödenmiş vaziyette. Kim ödüyor bu faizi? Sırtı kalınlar mı ödüyor, asgari ücretli mi ödüyor, zor bela geçinen vatandaş mı ödüyor, kim ödüyor? Size yemin billah ediyorum, bakın, yemin billah ediyorum, bu Hükûmetin yani bu saray Hükûmetinin yani bu saray çevresinde dolananların tamamı ama tamamı tefecilere hizmet ediyor, tamamı. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, kredi kartı ve tüketici kredisi borçlarına, sadece bu iki kalemden 2003'ten 2018'e -2018'in Ekim ayı itibarıyla- ne kadar faiz ödedi vatandaş biliyor musunuz? 433 milyar 490 milyon lira. 433 katrilyon lirayı -eski parayla- gariban vatandaşa ödetiyorsunuz ya. Ya, insanda biraz vicdan olmaz mı? Nereye gidecek bu memleketin sonu? Niye insanlar geleceğini göremiyor? Biz bunu söylediğimiz zaman kıyameti koparıyorlar. Ya, bunlar gerçek rakamlar. Birileri bu vatandaşın derdini ifade edecek, birileri bunu gündeme getirecek. Kim getirecek gündeme? Sürekli yürütme organını alkışlamak sizi kurşun asker konumuna sokar ve siz geleceği sağlıklı sorgulayamazsınız. O nedenle, bu rakamları söylüyorum, elinizi vicdanınıza koyarak oyunuzu kullanın. Yapmayın, günaha ortak olmayın, harama ortak olmayın; vallahi de billahi de haramdır. (CHP sıralarından alkışlar) Ya, bu kadar faiz ödenir mi? Türkiye Cumhuriyeti'nde hangi hükûmet bu kadar faiz ödedi ya? "Faize karşıyız..." Bütün devlet, bütün vatandaşlar faiz için çalışıyorlar. Sanayicinin sorununu çözüyor mu? Hadi, vatandaş bırak, borç batağında debelenip duruyor, sanayici, sanayici üretemiyor. Nasıl üretemiyor? İthalat olmazsa üretemiyor, ithalatı yaparsa üretebiliyor. Bu ne demektir, Türkiye'yi bağımlı hâle getirmek demektir. Türkiye'yi bağımlı hâle getirdiniz. İthalat olmazsa üretim de olmuyor.

Değerli arkadaşlar, bakın, 4 kez mali af çıktı, yeni ama; arka arkaya, sürekli mali af. "Çıkarmayacağız." "Çıkaracağız." "Çıkarmayacağız." "Çıkaracağız." Şu kürsüde, rahmetli Kemal Unakıtan, ilk mali afı çıkardığında demişti ki: "Bir daha AK PARTİ asla af çıkarmayacak." Bütün dünyada en çok mali af çıkaran hükûmet bu hükûmetler, bütün dünyada, bakın, altını çiziyorum, araştırın, bakın. Fransa'ya sorun, Almanya'ya sorun bakalım, kaç yıl önce mali af ilan etmişler? İsterseniz 100 sefer yapın. Borç batağındaki bir vatandaş nasıl vergisini, sigorta primini ödeyecek? Ödeyemiyor ki. Ödeyemiyor, af çıkarıyoruz, ödeyemiyor, af çıkarıyoruz. "Ya, ödeyemiyorum arkadaş, ödeyemiyorum, bataktayım, nefes alamıyorum." diyor adam. Siz de arka arkaya af çıkarıyorsunuz efendim "Gel, öde." Ödeyemiyor, istediğiniz kadar yapın, ödeyemeyecek zaten.

Değerli arkadaşlarım, insanlar önlerini göremiyorlar. KOBİ'ler... KOBİ'ler de aynı durumda. Buyurun, organize saniye bölgeleri var, ben gidip geziyorum, dinliyorum oraları; sizler de gidin gezin bakalım, ne diyecekler size? Güllük gülistanlıktan mı bahsedecekler, "Nefes alamıyoruz." mu diyecekler, "Önümüzü göremiyoruz." mu diyecekler? Bunu söyleyecekler.

Bu bütçe emeklilikte yaşa takılanlar için bir çözüm getiriyor mu? Hayır arkadaşlar. Beni yaralayan ne biliyor musunuz: Bir şeye karşı çıkılabilir. Bir vatandaş bir hak talebinde bulunur, siyasi iktidar karşı çıkabilir, demokrasilerde bu gayet olağandır. "Benim tercihlerime uymaz, ben bunu kabul etmiyorum." Ama hiçbir kişi kendi vatandaşını "türedi" diye tanımlamaz, "türedi" diye tanımlamaz, hele hele Cumhurbaşkanlığı koltuğunda oturup kendi vatandaşına hak istedi diye "Bu turediler." diye bir lafı edemez. (CHP sıralarından alkışlar) O lafı ediyorsa hiç kimsenin Cumhurbaşkanı değil, hiç kimsenin. Yok öyle bir şey. Kendi vatandaşına hiç kimse, birağın o makamda oturmaya, hiçbir siyasetçi de, hiçbir vatandaş da diğer vatandaşa "türedi" demez ya. Olur mu? Bunlar bizim vatandaşlarımız. Hak talebinde bulunuyor, vermezsin, o kadar. Ama onu aşağılamak, "Niye hak istiyorsun?" diye aşağılamak doğru değil.

İnşaat işçileri var. Hiç inşaat işçisi akrabanız, yakınınız var mı arkadaşlar, hiç onlarla konuşuyor musunuz? Yok, değil mi? Allah aşkına, yoksa gidip bir konuşun ya, gidip bir konuşun bakalım. Dört ay, yılda dört ay aylık alıyor, dört ay, yedi sekiz ay bunlar nasıl geçiyorlar biliyor musunuz? Bir sorun bakalım, evlerinde ne yiyorlar, ne içiyorlar, bir sorun bakalım. Yazık günah değil mi arkadaşlar? Eti gramla alıyorlar, bakın, o da para bulurlarsa, eti gramla alıyorlar arkadaşlar. Bana inanmıyorsanız gidin kasaba sorun. Eti gramla alır hâle getirdiniz vatandaş. Kim getirdi? Kim getirdi Allah aşkına? On altı yıldır yönetiyorsunuz, sonuçta memleketi bu hâle getirdiniz. Sorumlusu kim? Ben sizi suçlamıyorum, bakın, AK PARTİ Grubuna bir şey demiyorum bu süreçte. Ama AK PARTİ Grubunun kabahati onların her dediğine "Evet." demektir, her dediğine. Ya, siz de "Kardeşim, kusura bakma ya, kusura bakma, memleketi bu hâle niye getirdin?" deme cesaretini gösterin, benim sizden istediğim bu, yoksa hiçbir şey istemiyoruz.

Öğrencilerin yurt sorunu, bakın, bir yılda çözülecek sorundu, bir yılda. Bir yılda çözülecek sorun on altı yılda çözülüyor. Ya, çocuklarınız üniversiteye giderken... Tabii, sırtı kalın olanlara bir şey demiyorum, onlar özel evler de tutabilirler, yatlar, yalılar da tutabilir ama bir de garibanın çocuğunu düşünün ya. Ya, bu gidecek, yurttan kalacak, yurt yok. Nerede kalacak bu? Niye yurt sorununu çözmediniz? On altı yıldır, on altı yıldır, bir yıl değil, iki yıl değil, on altı yıldır... Bir yılda çözülür, bir yılda, sıcak suyu da olur, soğuk suyu da olur, geniş bant internet erişimi olur, birer kişilik, ikişer kişilik odalar olur, yani bizim çocuklarımıza bunları niye fazla görüyor bu iktidar, niye fazla görüyor?

Bir şey daha söyleyeyim değerli arkadaşlar: Kışın ortasında elektriği, doğal gazı, suyu kesilen aileler var, kışın ortasında, elektriği, doğal gazı ve suyu kesilen aileler var; bunlar gariban aileler, bunlar siyaset nedir, ne değildir onu yeteri kadar bilmeyen aileler, bunlar günlük meşgale içinde kendilerini geçindirmeye, bütçeyi döndürmeye çalışan aileler. Sadece İstanbul örneğini vereceğim, İstanbul örneği: 580.201 konutun suyu kesildi arkadaşlar, 580.201. Peki, bu ailelere su hakkını da reva görmüyorsunuz arkadaşlar, bunlar su da mı içmeyecekler, bunlar nasıl banyo yapacaklar? Doğal gaz... 493.219 konutun da doğal gazını kesiyorsunuz. Ya, peki, bunu yapan insanlarda vicdan var mı, bunu yapan insanlar uzayda mı yaşıyorlar? Bunlar, bir soru önergesi üzerine İstanbul Büyükşehir Belediyesinin verdiği cevaplardır arkadaşlar. Bu bütçe bunlara bir çözüm getiriyor mu? Bunlar unutulmuş insanlar arkadaşlar, unutulmuş insanlar; bizim insanlarımız ama bunlar görünmeyen insanlar, asgari ücretin altında aylık alanlar görünmeyen insanlardır ama bunların sayısı milyonlardır.

Şehit yakınları ve gaziler arasındaki ayrımcılığı giderecek mi bu bütçe? Hayır. Allah aşkına, ben sizin vicdanınıza seslenmek isterim: Ya, şehit yakınları ve gaziler... Şehit, şehittir ya, şehidin A'sı, B'si olur mu; gazinin A'sı, B'si olur mu? Burada bile ayrımcılık yaptı bu yürütme organı, burada bile yaptı. Ya, insanda biraz vicdan olur ya! Güvenlik güçleri, karda kışta, soğukta, eksi 30 derecede teröre karşı yurt savunması için mücadeleyi ediyor, şehit düşüyor, "Tamam, sen şehitsin." diyorsun, 15 Temmuz... "Gel kardeşim, başımın üstünde yerin var." Ya, bu olur mu arkadaşlar? 15 Temmuz şehidi de bizim şehidimizdir, öbür şehit de bizim şehidimizdir; neden ayırım yapıyorsunuz, neden ayırım yapıyorlar? Allah aşkına, siz elinizi vicdanınıza koyup bu soruyu yürütme organına sordunuz mu? Başka ne sorayım ben size.

Bakın, 24 Aralıkta bir kanun çıkardınız, Türkiye Şehit Yakınları ve Gaziler Dayanışma Vakfı kurulacaktı 2017'de, şimdi 2019'a geliyoruz. Kampanya açıldı, paralar toplandı, nerede bu paralar? Nerede bu kampanya? Hangi bankada yatıyor? Nerede oldu bu para? Ya, iki yıl, iki yıl geçti. Kampanya dediğin nedir Allah aşkına ya? Açarsın bir kampanya... Acaba, o parayı da mı yürüttüler? Aklımıza o geliyor çünkü yürütme organının öyle bir özelliği var; her şeyi yürütmek, bunu da yürütecek. (CHP sıralarından alkışlar) Emin olun, endişem var. Endişem var.

Bu bütçe... Seçim meydanlarında hep vadedyorsunuz. Biz güvenlik güçleri için de, öğretmenler için de vadettik, sonunda AK PARTİ'nin yöneticileri de vadettikler, dediler ki: "Öğretmenlere, güvenlik görevlilerine, sağlık çalışanlarına, dinî hizmetlerde çalışanlara 3600 ek gösterge vereceğiz." Gayet güzel. Bununla ilgili bir şey var mı? Hiçbir şey yok. Niye vermiyorsunuz? Niye söz verdiniz millete? (CHP sıralarından alkışlar)

Geçenlerde -yanlış hatırlıyorsam- İYİ PARTİ'li arkadaşlar bir önerge verdiler, kanun teklifi verdiler; reddettiniz. Niye

reddediyorsunuz? Siz verin kanun teklifini, biz de kabul edelim. Vatandaşın lehine olup da buraya gelen bir şeye nasıl olup da elinizi “hayır” diye kaldırıyorsunuz? Vatandaşın lehine. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Ben şu noktaya geldim: Vatandaşın lehine gelenlere “hayır”, sarayın lehine gelenlere “evet” oyunu kullanıyorsunuz, beni asıl yaralayan nokta budur değerli arkadaşlarım.

Şimdi, biliyorum “3600 ek gösterge verin.” diyeceğiz, diyecek ki yürütme organı: “Efendim, para yok.” Para var arkadaşlar, para var. Sorun, parayı kimin için harcayacağız, parayı kimin için kullanacağız?

Efendim, buraya geldiler, konuştular: “Vergiye tabana yayaacağız.” Yahu, vergi zaten tabanda kardeşim, sen geliri tabana yay da yukarıdan vergi al biraz. (CHP sıralarından alkışlar) Yukarıda vergi veren yok, bir eli yağda, bir eli balda. Ee, vergi; tabana yayaacağız. Esnaf; vergi, çiftçi; vergi, emekli; vergi, yeni doğan çocuk; vergi, milyarları kazananlardan -bakın altını çiziyorum- milyar dolarları kazananlardan beş kuruş vergi yok. Ya, arkadaşlar, Allah aşkına, hadi bizim bir gücümüz var, sizin de bir gücünüz var, yürütme organına, arkadaşlar, “Bu rantıyeyi ne zaman vergileyeceksiniz?” diye niye bir soru sormuyorsunuz? Milyarları götürenler niye vergi vermiyorlar?

Kadroya alınamayan hâlâ on binlerce taşeron işçisi var, kadroya alınamayan. Bu bütçe bir şey getiriyor mu? Hiçbir şey getirmiyor. Taşeron işçisini biz gündeme getirdik, mecbur oldunuz. Ama niye ayırım yapıyorsunuz? Niye ayrımcılık yapıyorsunuz? Taşeron işçisi, taşeron işçisidir arkadaşlar. Olur veya olmaz. Şimdi bir kısmını kadroya alalım, bir kısmını devre dışı bırakalım. Ee, bu, vicdanın kabul edeceği bir şey midir?

Değerli arkadaşlarım, bu bütçe, az önce de söyledim, siyasi açıdan da bir darbe bütçesidir; normal zamanlarda gelen bir bütçe değildir; toplumun baskılandığı dönemde gelen bir bütçedir. Hiç kimse korkudan sesini çıkaramıyor, hiç kimse. Ben “Darbe bütçesidir.” dediğim zaman “Hangi darbe?” diye belki sorarsınız. 20 Temmuz darbesinden sonra gelen bütçedir, 20 Temmuz darbesinden sonra. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, diyebilirsiniz ki: “20 Temmuzdan sonra ne oldu da ‘darbe’ diye nitelendiriyorsunuz?” Sayayım: Bir ülke düşünün, herhangi bir ülkeyi düşünün, yasama, yürütme ve yargı tümüyle bir kişinin kontrolünde yani güçler ayrılığı ilkesi yok. Devlet yönetiminde olması gereken, bir daha söylüyorum, devlet yönetiminde olması gereken denge ve denetleme kurumları fiilen çalışmıyor. Bir ülke düşünün, özel ve kamu dâhil olmak üzere medyanın yüzde 90’ı 1 kişinin kontrolünde, 1 kişinin. Muhalefete o yüzde 90 medya hem kapılarını hem ekranlarını hem de sayfalarını kapatmış durumda, asla vermiyor, asla bir satır dahi vermiyor. Bir ülke düşünün, 100’ü aşkın gazeteci hapiste. Haklarında ceza verilip tahliye edilenler korkudan seslerini kesmiş vaziyettedir. Yazı yazarlar ise kendilerine otosansür uyguluyorlar. Yine bir ülke düşünün, düşünün, kimin terörist, kimin ajan olup olmadığına 1 kişi karar veriyor ve mahkemeler de gidip onu tasdik ediyor. Bir ülke düşünün, kamuda istihdamın ve yükselmenin ölçüsü olan liyakat yani bilgi, birikim ve deneyim bir tarafa atılıyor; otoriteye sadakat, partililik, yandaşlık, rantiyecilik esas alınıyor.

Bir ülke düşünün, barış istediler diye, bakın, barış istedikler diye, bildiri imzaladılar diye yüzlerce akademisyen üniversiteden atılıyor; pasaportlarına el konuluyor, eşlerinin de pasaportlarına el konuluyor, yurt dışına çıkışları yasaklanıyor, çalışmaları yasaklanıyor. Böyle demokrasi nerede var arkadaşlar? Bana böyle demokrasisi olan ve bu durumda olan bir tane ülke gösterin. Bir kişinin düşüncesini beğenmeyebilirsiniz, eleştirebilirsiniz, yargılayabilirsiniz ama atıyorsunuz, beraat ediyor, yine başlatmıyorsunuz.

Bir ülke düşünün, kişilerin mahkemelerde savunma hakları kısıtlanıyor, aylarca iddianameler hazırlanmıyor, yüzlerce kişi iddianamesiz bir şekilde hapiste yatabiliyor, avukatlar bile yasalara aykırı olarak tutuklanıyor.

Bir ülke düşünün, devleti yönetenler harcadıkları paranın hesabını halkına vermiyor; yaptıkları sarayların, inşa ettikleri büyükşehir hastanelerinin, havaalanlarının, köprülerin maliyetini, bırakın halkı, o ülkenin parlamentosu da bilmiyor. Siz biliyor musunuz sarayın maliyetini, köprünün maliyetini, tüp geçidin maliyetini, şehir hastanelerinin maliyetini, kaçta yapıldığını biliyor musunuz? Bilemezsiniz, söyleyemezler size, bilemezsiniz. O zaman niye evet diyorsunuz?

Bir ülke düşünün, yolsuzluk yapanlar, devlet katında sürekli yükseliyor, dürüst, namuslu adamlar ise sürekli aşağılanıyor, hor görülüyor.

Bir ülke düşünün, yaşanan ağır ekonomik krize rağmen iş dünyasından kimse korkudan sesini çıkaramıyor.

Bir ülke düşünün, o ülkenin üst yargı organı başkanı bile çıkıp medyaya, şunu yapıyor: “Yargıya olan güven yüzde 30'lara düştü.” Başka ne söyleyeyim ben?

Bir ülke düşünün, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu... Eski adı “yüksek”ti, kaldırdılar, alçak kurum oldu. Hâkimler ve Savcılar Kurulu, hâkim ve savcılara şunu söylüyor: “Nihai kararı vermeden önce bizden görüş alacaksınız.” Hani hâkimler vicdanlarına göre ve hukukun üstünlüğüne göre karar verirlerdi?

Bir ülke düşünün, siyasal gücü olanlar ile parasal gücü olanlar yargılanmıyor. Bir daha söylüyorum: Siyasal gücü olanlar ile parasal gücü olanlar yargılanmıyor, garibanlar ise yargılanıyor. (CHP sıralarından alkışlar) Varlıklı olup da hapisanede kalan kimse kalmadı. Ne yapıyorlar? Sarayın avukatlarını hemen tutuyorlar, büyük paralar veriyorlar, zaten mesele kendiliğinden çözülüyor.

Bir ülke düşünün, milletvekilleri tutuklu, belediye başkanları görevden alınıyor, otoriteye yakın olan başkanlar da zorla istifa ettiriliyor. Hani halkın iradesine saygı, hani millî iradeye saygı?

Bir ülke düşünün, uygulanması zorunlu olan Anayasa Mahkemesi kararları bile alt mahkeme tarafından uygulanmıyor çünkü alt mahkeme gücünü hukuktan değil, saraydan alıyor. Hangi hukuktan söz edeceksiniz?

Bir ülke düşünün, herkesin telefonları dinleniyor ve bir otoriteye servis ediliyor. Sizin de telefonlarınız dinleniyor, siz de telefonlarınızda rahat konuşamıyorsunuz. Benimki dinleniyor, eşiminki, çocuklarımın, hepimizinki dinleniyor ama biz çekinmiyoruz çünkü biz doğruların arkasındayız, doğruları savunuyoruz. İstedikleri kadar dinlesinler; dinlemezlerse namerttir onlar, dinlemezlerse. (CHP sıralarından alkışlar)

Bir ülke düşünün, bir konsoloslukta cinayet işleniyor. Ses kaydı elinize geliyor, aynı gün ses kaydı elinize geliyor. Aynı gün, cinayeti işleyenler ellerini kollarını sallayarak gidiyorlar ve daha sonra Suudi Başkonsolosu da gidiyor.

Değerli arkadaşlar, böyle bir ülke nerede var? Bana söyler misiniz, bu ülke hangi ülke?

Bir ülke düşünün, ekonomik bağımsızlığını büyük ölçüde kaybetmiş, uluslararası tefecilerden borçlanarak, dünyanın en yüksek faizlerinden birisini verip borçlanarak ancak ayakta durabiliyor ve geldiğimiz nokta... Sadece anaparayı ödemek için değil, anaparanın faizini ödemek için de borçlanıp noktaya geldiniz. Ana paranın faizini ödemek için de borçlanıyorlar. Borcun faizini ödemek için borçlanıyorsanız on altı yılın sonunda... Bir rakam vereyim, kaç lira ödeniyor biliyor musunuz? Kaç lira ödendi on altı yılda? Londra'daki bir avuç tefeciye kaç lira ödendi? 159 milyar dolar ödendi, 159 milyar dolar. Ya insanda biraz vicdan olur ya. 159 milyar dolar ya. İkinci bir Türkiye kurulurdu, üçüncü bir Türkiye kurulurdu 159 milyar dolarla.

Bir ülke düşünün değerli arkadaşlar, tüm bunları yapan yöneticiler hiçbir sorumluluk almıyor. Devamlı bir tane düşman yaratıyor “iç düşman, dış düşman” o kadar. Sorumluluk... Onun çok şükür hiçbir sorumluluğu yok.

Bir ülke düşünün değerli arkadaşlar, on altı yılda 11 kez eğitim sistemi değişiyor ya, 11 kez ya. Ya, kendi çocuklarımızı nasıl denek olarak kullanabilirler? Bizim çocuklarımızı denek olarak kullandılar ya on altı yılda. Sorun Allah aşkına, hangi anne

çocuğunu okula gönderirken, baba çocuğunu okula gönderirken gönderdiği okuldan memnun?

Bir ülke düşünün, devletin harimiismetini yani kozmik odayı teröristlere teslim edeceksin, teröristlere teslim edeceksin, devletin bütün sırlarını onlara vereceksin, devletin bütün sırlarını. Ve o ülkenin genelkurmay başkanını "terörist" diye yakalayıp hapse atacaksın; öyle bir ülke düşünün. Ve o terör örgütüne, devleti yöneten terör örgütüne destek veren, dönemin destek veren yöneticisi, yolsuzlukları ortaya çıkmasını diye "Ne istediniz de vermedik? Niye bunu yapıyorsunuz?" diye bir de sitem etti.

Bir ülke düşünün arkadaşlar "Yirmi dört saatte Suriye'ye gireceğiz, Emevi Camisi'nde namaz kılacağız." dediler, yirmi dört saatte. Ölçü de koydular. Ancak aynı yöneticiler, aynı yöneticiler, kendi topraklarını, Süleyman Şah Türbesi'nin bulunduğu toprakları, kendi topraklarını, vatan toprağımızı terk etmek zorunda kaldılar. Bizim tarihimizde bir iltir arkadaşlar, kendi toprağını terk eden hükümet. Kendi toprağı, vatan toprağı orası. Ben ölürüm, çakılını dahi vermem, çakılını dahi vermem. (CHP sıralarından alkışlar) Orada bin kişi, 10 bin kişi hep beraber ölürüz ama toprağımızı terk etmeyiz.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Bunu siz demeyin bar! Bunu siz demeyin, bunu siz demeyin! (CHP sıralarından gürültüler)

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) – Bana kimse kahramanlık edebiyatı yapmasın, hiç kimse yapmasın.

Bir ülke düşünün...

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Bunu siz demeyin! (CHP sıralarından gürültüler)

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) – Söylediğim her şey doğrudur.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Bunu siz demeyin! (CHP sıralarından gürültüler)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Genel Başkan konuşuyor, akıllı ol!

CAVİT ARI (Antalya) - Önüne bak!

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Zibidi adam!

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) – Söylediğim her şey doğrudur. Eğer bu yöneticilerden birisi Parlamentonun önünde benimle konuşmak isterse ben hazırım. Benim önümde...

SALİH CORA (Trabzon) - Darbe gecesi nasıl olduğunu gördük!

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) – Gelecek buraya, oturup konuşacağız, gelecek ve benim sorularıma cevap verecek "Şurası yanlıştır." diyecek; biz onu çözeriz.

Bir ülke düşünün, görülen bir davada, görülen herhangi bir davada nasıl karar verileceğini bilmek için Anayasa'ya ve hukuka değil, hâkimlerin kimler tarafından atanacağına bakıyor. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

Bir saniye Sayın Genel Başkan...

Arkadaşlar, lütfen, sakın olalım.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ayıptır ya! (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Arkadaşlar, lütfen hatibi dinleyelim, sakın olalım.

Teşekkür ediyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Genel Başkan konuşuyor Sayın Başkan.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen hatibi dinleyelim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Genel Başkan konuşuyor, Genel Başkan.

BAŞKAN - Hatibin konuşmasını sükunetle dinleyelim, daha sonra cevap verirsiniz.

Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Genel Başkan.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) – Bu, bir darbe bütçesidir, darbe yönetiminin bütçesidir dememin gerekçesi budur. Sağlıklı bir demokrasi için de bu bütçe hazırlanmamıştır. Bütçe, bu nedenle sakat bir bütçedir. Demokrasiye inanan herkesin "Hayır." diyeceği bir bütçedir bu. Ya "Demokrasiye geçeriz, bu ülkeye gerçek anlamda demokrasi gelir." ya da "Bu bütçeye 'ret' veririz." diyeceksiniz. Bizim düşüncemiz budur. Peki, bu bütçe kimin bütçesi? Bir soru, asıl soru o.

Değerli arkadaşlarım, bu bütçeden üç kesim yararlanıyor. Bu bütçeden üç kesim yararlanıyor yani bu bütçe üç kesimin bütçesi. Bir, sarayın bütçesidir. Her türlü şatafat, her türlü harcama, her türlü israf, "Bunların hepsi kabulümdür, ben bunları yapacağım." diyor. Sarayın bir eli yağda bir eli balda. Emin olun, Allah inandırсын, Lale Dönemi'nde bile bu kadar şatafat yoktu, Lale Dönemi'nde bile böyle şey olmadı. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Vatandaşa diyorlar ki: "Tasarruf edin." Ya, tasarruf baştan yapılır arkadaşlar. Sen tasarruf yapacaksın ki vatandaş örnek alsın seni. Hangi tasarruf? Vatandaşın cebinde para var da tasarruf mu yapacak? Ya, vatandaş ay başını nasıl getireceğim diye düşünüyor, tasarruf yapacağı bir para yok ki zaten, hangi parayla tasarruf yapacak? Dolayısıyla yazlık sarayda oturanlar, kışlık sarayda oturanlar, uçan saraylarda oturanlar, asla ve asla tasarrufa yanaşmazlar, onlar israfı severler. Bakmayın siz, israf haramdır bizim inancımıza göre ama onlar israftan asla vazgeçmezler.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, siz bu bütçeye "Evet." dersanız, Beyefendi'nin aylığını 59 bin liradan 74 bin liraya çıkaracaksınız, emekli aylığı hariç, bir de o var; yetmiyor para, çift dikiş gidecek. "Ben geçinemiyorum." diyor. Ya arkadaş, doğal gaz parası vermiyorsun, yemek parası vermiyorsun, uçak parası vermiyorsun, okul masrafın yok, hiçbir şeyin yok, bir elin yağda bir elin balda. Ya, nedir bu lüks, nedir bu para aşkı, nereden çıkıyor bunlar; bunu vatandaşın sormasını istiyorum, vatandaş bunu sormak zorundadır, soracak ki bu ülkeye demokrasi gelsin.

Saray çevresi: Sarayın etrafında bir çevre var, etrafını sarmış, bunlar yiyici çevre. Bakın, adını söylüyorum, yiyici çevre, bunlara kamuoyunda "beşli çete" denir. En büyük ihaleleri bunlar alırlar, en büyük ihaleleri. En büyük ihaleleri alırlar, nasıl? Dolar bazında alırlar, Türk lirası olmaz. Dolar bazında garanti alırlar, olur ya batarsa Hazine ödeyecek onun parasını. Dolar bazında yol parası, tüp parası, her şey dolar bazındadır, fiyatlar da öyledir. Vatandaşa "Doları bozdur." Bunlara gelince "Dolarla devam et kardeşim." Bu bütçe, bu bütçedir işte. Bu bütçeye oy vermek haramdır, haram. Vallahi de billahi de haramdır. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakınız, köprü yapıyorlar. Kaça yapıldığını biliyor musunuz? Bilemezsiniz. Yol yapıyorlar. Kaça yaptığını biliyor musunuz? Bilemezsiniz. Şehir hastaneleri yapıyorlar. Kaça yaptığını bilir misiniz? Bilemezsiniz. Havaalanı yaptılar. Kaça yapıldığını biliyor musunuz? Bilemezsiniz, söyleyemezler size, söylemezler size. Peki, onların parası kimin? Kim ödüyor onların parasını? O "garip gureba" dediğiniz, sık sık dillendirdiğiniz o vatandaşların ödediği vergilerle ödeniyor. Vergiye gelince var, onlara gelince yok. Soramazsın. Bütün bu söylediklerimin faturalarının ne kadar şişirildiğini düşünabiliyor musunuz? 1 liralık malın bin liraya alındığını düşünabiliyor musunuz? Büyük avantajlar sağlandığını biliyor musunuz? Ya, vatandaş diyor: "Dolar bozdur." Kardeşim, ihaleyi Türk lirasına çevir, geçişi Türk lirasına çevir, teminatı kaldır. "Hayır, olmaz..." Neden? E, bunlar sarayın çevresinden, onların beslemeleri, sarayın beslemeleri. Sarayın beslemelerinden bu memlekete hayır gelmez arkadaşlar. Vallahi de billahi de hayır gelmez. (CHP sıralarından alkışlar) Hem bunların bir avantajı daha var: Döviz ne kadar yükselirse bunların kârı da o kadar artıyor, ne kadar yükselirse. Bunlar hayatlarından memnun olanlar.

Üçüncü kesim neydi? Bu bütçenin hizmet ettiği üçüncü kesim tefeciler, rantiyeciler; onlara hizmet ediyor. Vatandaş borç batağında, esnaf borç batağında, çiftçi borç batağında, sanayici borç batağında, herkes borç batağında, devlet de borç batağında.

Değerli arkadaşlarım, 2018'in ilk dokuz ayında, Londra'daki bir grup tefeciye, bir avuç tefeciye ödenen faiz ne kadar, biliyor musunuz? 9 milyar 724 milyon dolar. AK PARTİ hükümetleri döneminde ne kadar? Az önce söyledim, 159 milyar 290 milyon dolar. İnsaf denen bir şey var ya. Bu bütçe kime çalışıyor, Allah aşkına? Kimin için bu bütçe? Çıksınlar, desinler ki: "Bu rakamlar yanlış." Biz de bilelim. O zaman diyeceğiz ki: Kaldırın şu internet sitelerinden bu rakamları, bilgiyi vermeyin bari hiç kimseye. Hem gelip burada efeleneceksin "Ülkeyi şöyle yaptım, ülkeyi böyle yaptım." Ya, ülkeyi batırdın arkadaş, batırdın ya! (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, arkadaşlar, dolar yükselse de dolar düşse de kârlı onlar çıkıyor. Bakın, size bir rakam vereceğim: 13 Ağustosta – lütfen, istirham ediyorum, inanmıyorsanız not alın- düşünün, Londra'dan bir tefeci geldi, 1 milyon dolar getirdi Türkiye'ye. 1 milyon doları götürdü, o günkü kur üzerinden Türk lirasına çevirdi. Kaç lira alıyor? 6 milyon 883 bin 800 Türk lirası para alıyor 1 milyon doları getirdiği zaman. Geçiyorum, yüz on dört gün sonra, yüz on dört gün sonra yani 3 Aralık 2018; götürdü, bunu gösterge tahviline yatırdı ve o gün 7 milyon 384 bin 675 lira parasını aldı, 7 milyon 384 bin 675 lira parasını aldı. 7 milyon 384 bin 675 lirayı götürdü, hemen dolara yatırdı. Ne zaman? 3 Aralıkta. Kaç lira dolar alıyor biliyor musunuz? 1 milyon 406 bin 524 dolar. Kaç lira kazanıyor? Yüz on dört günde dolar bazında yüzde 40, yüzde 40 kazandı. Ben diyorum, bunlar tefecilere hizmet ediyor; siz inanmıyorsunuz. Ya, arkadaşlar, bu rakamlara bakın. Ben bilmiyorsam siz bilin, bakın, içinizde hesap bilen, kitap bilen, iş adamı, iş dünyasından gelen var.

Devlet yani Hükümet yani Türkiye Cumhuriyeti ekonomik bağımsızlığını kaybetmiştir ve bu Hükümet sonuçta, on altı yılın sonunda getirip devasa Türkiye Cumhuriyeti'ni bir avuç tefeciye teslim etmiştir. Olay budur. (CHP sıralarından alkışlar)

Dış politika, Allah aşkına, 2 Ekimde Cemal Kaşıkçı gidiyor, 2 Ekimde, giriyor konsolosluğa, çıkmıyor oradan. 2 Ekim günü öldürülüyor orada, herkes biliyor bunu. Yani cinayetin öğrenildiği tarih 2 Ekim, 2 Ekimde ses kaydı var. Sayın Yasin Aktay aynı gün açıklama yapıyor "Havaalanlarına haber verdik, MİT'e haber verdik, Cumhurbaşkanına, Emniyet Genel Müdürlüğüne; kuş uça haberimiz olacak." diyor, ben değil, o söylüyor, açıklama yapıyor. Katiller aynı gün, cinayeti işledikten sonra saat 21.00'de iki özel uçakla gidiyorlar. Niye gidiyorlar? Kim izin veriyor? Sesi dinliyorsun, cinayeti biliyorsun, Cemal Kaşıkçı öldürülüyor, niye izin veriyorsun? Hangi gerekçeyle izin veriyorsun? Konsolos ayın 17'sinde gidiyor, on beş gün sonra, on beş gün sonra Konsolos da VIP'den elini kolunu sallayarak gidiyor. Şimdi, diyorlar ki: Efendim "Onları bize teslim edin." Suudi Arabistan da "Hadi canım, ne teslim etmesi, geç, yoluna geç; teslim etmiyorum." diyor. Ben şu soruyu sordum, Sayın Erdoğan bana diyor ki: "Almanya'ya gittin, Viyana'ya gittin, ne konuştun, çık anlat." Hepinizin önünde söz veriyorum, namus sözü veriyorum hepinizin önünde; ben Almanya'da, Viyana'da, Kıbrıs'ta neleri konuşacağımı gelip bu kürsüde anlatacağım ama bir şartla: Erdoğan bu katilleri hangi gerekçeyle serbest bıraktı, çıkıp anlatsın bana. Hangi gerekçeyle bıraktı? (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, utanılacak bir tabloyu anlatayım size. Fransa biliyor, İngiltere biliyor, Amerika biliyor, dünyanın bütün ülkeleri cinayetin nasıl, kimler tarafından işlendiğini biliyor, kimsenin haberi yok bizden, bize hiçbir bilgi verilmiyor. Hadi bize verilmedi, bari size verilsin bilgi, size verilsin.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâziğ) – Bizim bilgimiz var.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) – Benim bilgim medyadan bildiğim kadarıyla, benim bilgim o. Cinayetin işlendiğini hepimiz biliyoruz, Suudi Arabistan da zaten itiraf etti. Niye bilgi vermiyorlar? Amerika'ya koşu gider MİT Müsteşarımız bilgi vermeye. Ya, MİT Müsteşarı Parlamentoya gelip komisyona acaba bir bilgi verdi mi ya? Sormaz mısınız ya arkadaşlar, bu Parlamento ikinci sınıf Parlamento mu? Buradaki milletvekilleri ikinci sınıf milletvekili mi? (CHP sıralarından alkışlar) Gidip başkalarına bütün olayı anlatıyorsun, bizim Parlamentoya gelince ağzına bant çekiyorsun, burada kimse öğrenmesin. Ya, dünyanın bildiğini bizden niye saklıyorlar, niye saklıyorlar?

Değerli arkadaşlarım, Sayın Erdoğan demiş ki: "MİT Müsteşarının Senato İstihbarat Komitesine bilgi verdiğinden benim haberim yok." Yok, arkadaşlar, bire bir haberi var, bakın, söylüyorum, bire bir haberi var. Niye yalan söylüyor "Benim bilgim yok." diye? Bir MİT Müsteşarı, kendisine bağlı olan bir MİT Müsteşarı Cumhurbaşkanından habersiz gidecek, Amerikan Senatosunda İstihbarat Komitesindeki bazı senatörlere bilgi verecek. Eğer haberi yoksa bir felaket, haberi var, yalan söylüyorsa o başka bir felaket. (CHP sıralarından alkışlar) Böyle bir şey olmaz ya! Yazıktır, günahtır bu devlete. Bu devletin bir saygınlığı vardır, bir itibarı vardır bu devletin. Elbette, izin alıp gidebilir, bilgi verebilir, bakın, bir şey demiyorum ama önce kendi Parlamentosuna bilgi verecek.

Papazı teslim ettiniz. Niye papazı teslim ettiniz, Amerikalı papazı? Ne diyordu Erdoğan? 11 Ocakta muhtarlar toplantısında diyordu ki: "Bu fakir bu görevde olduğu sürece –kendisi çok fakir, bunu ben de biliyorum- papazı vermem arkadaş." Ne oldu? Tıptı tıptı papazı verdin. Peki, ne oldu bu devasa Türkiye'nin itibarı? Ya, yazık, günah değil mi bu memlekete? Yazık, günah değil mi bu insanlara? Niye veriyorsun?

Merkel... "Vermem." dedi. "Vermem." dedi. Gazeteci... "Vermem." dedi, efelendi, ne oldu? Bir gecede iddianame hazırlandı, ertesi gün duruşma oldu, duruşmadan sonra tahliye edildi, tahliye edilirken bir başka mahkemenin tutuklama kararı verildi, havaalanında uçağa bindi ve Almanya'ya gitti. Ya, hangi devlette yaşıyoruz biz? Sömürge devletlerinde bile böyle bir tablo yoktur. İnsaf ya! Ya, bizim cumhuriyet birikimimize, devlet birikimimize yazıktır, günahtır. Buna nasıl izin veriyorsunuz, nasıl sessiz kalıyorsunuz? Ben vicdanen rahat etmiyorum. Elbette, yanlışlık olur vesaire ama bir dik duracaksınız, bir onurlu duruşunuz olacak. Macron telefon etti, tamam; Merkel telefon etti, tamam; Trump telefon etti, tamam. Garibanlar içeride, bakın çavuşlar içeride, hâlâ içerideler, hâlâ, davalarına bile bakılmıyor. İddianamesi olmayan yüzlerce kişi var şu anda, iddianamesi olmayan. Yahu, yazık, günah değil mi bu insanlara? Hangi hukuk, hangi adalet?

Efendim, ne istiyoruz biz değerli arkadaşlar? Bütün bunlara bakıyoruz ama bir ekonomik krizle karşı karşıyayız. Biz 13 maddelik bir metin hazırladık, 13 maddelik. Dedik ki: 13 maddeye uyarırsanız bu ekonomik krizi hep birlikte atlattığımız oluruz. Birincisi şu: Ekonomik ve Sosyal Konseyi toplayın. Üç ayda bir toplanması lazım, bir anayasal kurum. En son toplandığı tarih 5 Şubat 2009, 2019'a giriyoruz. On yıldır, üç ayda bir toplanması gereken bir kurul, arkadaşlar, on yıldır toplanmıyor. İnsaf ya, insaf! O zaman bu kurumu niye kurdunuz? İşçisi, işvereni, çiftçisi burada gelip görüşünü beyan edecekti.

Liyakat sistemini koruyun, devlette liyakat sistemi olmalıdır dedik. Liyakat sistemi olursa devlet, devlet olarak ortaya çıkar dedik. İş ehline teslim edeceksiniz, kişinin liyakatine bakacaksınız dedik. Kişi bizim partili mi, yandaş mı, bakmayacaksınız ona dedik. Liyakat sistemi içerisinde bir devlet yönetilir, devletin kurumları o zaman var olur.

Hukukun üstünlüğüne dikkat edin dedik. Hukuk güvenliği olmalıdır dedik. Hangi hukuk güvenliği, hangi hukukun üstünlüğü arkadaşlar? Birisi söylüyor, diğerleri içeri atıyor.

Merkez Bankasının bağımsızlığına dikkat edin dedik. Merkez Bankası dünyanın bütün ülkelerinde bağımsızdır. Bakın, son bir kanun teklifi geldi, efendim bütün yetkiler Erdoğan'a veriliyor, Merkez Bankası dâhil. İnsaf ya, insaf ya! Dünyada itibarımızı sıfırlayacaksınız, zaten kalan bir itibarımız varsa.

Akılcı bir sıcak para yönetimine geçin dedik. Sıcak para Türkiye'yi sömürüyor, Türkiye'yi sömürüyor, akılcı bir politika izleyin dedik. Dövizdeki 10 kuruşluk artışın maliyeti bize 22 milyar lira arkadaşlar, 10 kuruşluk dövizdeki artışın maliyeti 22 milyar

lira. Dolar esas alınarak yapılan ihaleleri Türk lirasına çevirin dedik. Yazıktır, Türk lirasına çevirin. Vatandaşa diyorlar ki: "Cebindeki doları bozdur. Bak ne kadar vatanseversin sen." Yahu dolarla milyarları alana niye demiyorsun? E sen de bir vatanseverlik göster yahu, sen de Türk lirasına geç bari. Türk lirası ikinci sınıf para, ikinci sınıf para. Yap-ışlet-devret, yapılan ihaleler, üst geçitler, tıp geçitler; bütün bunların tamamı dolarla arkadaşlar, ücret de dolarla.

Kamu İhale Yasası, ya buna uyun dedik. Bakın, 186 kez değişti Kamu İhale Yasası, 186 kez yani bazen tebliğlerle, bazen kanunlarla. Niçin? İşi kime vereceğim, onu ayarladık, mesele bitmiştir. Beşli çete diye tanımlanan bir şey vardı; girin internette o beşli çeteyi görürsünüz, kimlerdir onlar. Devletin en büyük ihalelerini alanlar bunlar.

Vergi toplayan iradeyi koruyun dedik. Paranın nerelere harcandığının iyi denetlenmesi lazım. Sayıştayın gerçek anlamda bağımsız olması lazım. Sayıştay, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapıyor. Bütçeyi onaylıyoruz ama denetim yetkisini Sayıştaya veriyoruz, Sayıştay Meclise bağlı bir kurum ama yok arkadaşlar.

Bütçe disipliniyi sağlayın dedik. Kredi Garanti Fonu, bütçesi buraya gelmiyor. Niye gelmiyor? Türkiye Varlık Fonu, bütçesi buraya gelmez. TOKİ'nin bütçesi buraya gelmez. Niye arkadaşlar? Size mi güvenmiyorlar? Evet, size güvenmiyorlar, Meclise güvenmedikleri için buraya gelmiyor. Gelsin buraya. Bütçe hakkı denen bir şey var.

Dış politika 180 derece değişmek zorundadır, dış politika. Suriye'yle ilişkiye geçilmek zorundadır. Eğer Suriye'nin toprak bütünlüğünü savunuyorsanız, Suriye'nin parçalanmasını engellemek istiyorsanız Suriye'yle masaya oturup konuşmak zorundasınız. Arka kapıdan konuşuyorlar, kendi kendilerine de efeleniyorlar. Bunlar bitti artık ya, bunlar bitti, yok öyle bir şey. Dış politikanın yeniden millî bir kimliğe kavuşması lazım, yeniden. Gayri millî bir politika, yeniden millî bir kimliğe kavuşması lazım. İktidarıyla, muhalefetiyle dış politikada bir olmak lazım.

Kontrolsüz borçlanma... Zaten bugüne, bu noktaya gelmemizin temel nedeni, adamlar bize borç para verdiler ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini, şimdi de saray hükümetini teslim almış vaziyettedirler. Hiç birbirimizi kandırmayalım, hiç. Onlar ne diyorlarsa koşulsuz yerine getiriyorlar. 80 milyon vatandaşın aklı vardır arkadaşlar.

Adaletsiz bir vergi politikası, vergi cennetleri var. Bu Meclis görevini yaptı 2006 yılında "Vergi cennetlerinde şirket kuruyorsanız oradan gelen kâr paylarından vergi alacağım." diye. Ama vergi cennetleri listesinin Bakanlar Kurulu tarafından yayınlanması lazım. 2006, 2019'a geliyoruz, yayınlamıyorlar. Niye yayınlamıyorlar? Çünkü beylerin vergi adalarında şirketleri var, 1 sterlinlik şirkete 15 milyon dolarlık gemi satıyorlar. Man Adası olayı, sapına kadar doğrudur, tamamı doğrudur. (CHP sıralarından alkışlar) Efendim, tazminat... Tazminatı bir değil, bin yapmazsanız namertsiniz. Hakkın ve hukukun, tüyü bitmemiş yetimin arkasından gideceğim. 15 milyon dolar, kimin malıydı bu 15 milyon dolar? Hangi şirketindi bu gemi? Sordum 50 sefer. Siz niye sormuyorsunuz Allah aşkına? Ya, tüyü bitmemiş yetimin hakkını korumak şu Parlamantonun ortak görevi değil mi? 15 milyon dolar niye geliyor biliyor musun Man Adası üzerinden? Bu devlete 5 kuruş vergi ödememek için, 5 kuruş. Asgari ücretlinin burnundan getiriyorsunuz "Vergi öde." diye, sanayicinin burnundan getiriyorsunuz. Ama bu beylerin, saray ve etrafındaki çetenin her türlü şeyi serbesttir, her türlü şeyi, vergi ödemezler. Sormuyor musunuz Allah aşkına, grup başkan vekilleri sormuyor mu "Ya, 2006'da bu Meclisten bir kanun çıktı, yıl geldi 2019'a, niye bir vergi cennetleri listesi yayınlamıyorsunuz?" Sorsunlar, sorsunlar, MASAK veya Maliye Bakanlığı on beş dakika içinde listeyi hazırlar, bakanın önüne koyar, en geç on beş dakika içinde. Ama olmuyor. Niçin? Vurgun oralarda vuruluyor da ondan. Üretimi önceleyen bir planlama olması lazım, üretimi önceleyeceksiniz. Üretimsiz bir ülke ayakta duramaz değerli arkadaşlar.

Tasarruf yapın dedik bir başka şeyde. Bakın, 100 Günlük Program açıkladılar. Programın bir maddesini okuyayım: "Kamu idarelerinin harcamalarını gözden geçirmesini ve bu şekilde tasarrufların artırılmasını sağlayacak yöntem belirlenmesi." Yani yöntem belirleyecekler nasıl tasarruf yapacağız diye. Yahu, çağırırsınız bir ev hanımını vallahi de billahi de size bütün yöntemleri öğretir ya, bütün yöntemleri öğretir tasarruf nasıl olurmuş. (CHP sıralarından alkışlar) Tasarrufu vatandaştan beklemeyin, tasarruf baştan başlayacak, saraydan başlayacak. O efuliler, ejder meyveleri; bunlardan vazgeçeceksiniz. Orada har vurup harman savuracaksın, asgari ücretlinin ensesine binip "Niye tasarruf yapmıyorsun?" Ya, tasarruf yapacak hâl mi kaldı vatandaşta, hâl mi kaldı?

Değerli arkadaşlarım, son söz, buradan bizi dinleyen bütün vatandaşlarıma sesleniyorum, bizi dinleyen bütün vatandaşlarıma: 1 Ocak 2019'dan itibaren, 1 Ocak 2019'dan itibaren Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin olduğu bütün yerlerde asgari ücret net 2.200 lira olacak. (CHP sıralarından alkışlar) Söylüyorum, arkasında da duracağız. Daha önce de, 2016 yılında da düşük rakam göstermişlerdi, "Bizim bütün belediyelerde asgari ücret 1.500 lira olacak." dedik ve 1.500 lira oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Genel Başkan.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) – Şimdi, 1 Ocak 2019'dan itibaren bizim belediyelerde ve kazanacağımız belediyelerde asgari ücret net 2.200 lira olacak; bu birinci şartımız, birinci öngörümüz.

İkinci öngörümüz şu: Bize ait olmayan ama kazanacağımız belediyelerde hiç kimsenin işine son vermeyeceğiz, hiç kimsenin ekmeğiyle, aşıyla, işiyle uğraşmayacağız. (CHP sıralarından alkışlar) Yani kul hakkı yemeyeceğiz, çalıştığın sürece, biz, arkadaşlarım, hep birlikte arkada olacağız. Dolayısıyla asgari ücreti bu kürsüden ilan ediyorum: 1 Ocak 2019'dan itibaren net, vergisiz 2.200 lira olacak ve yeni belediyeler aldığımız zaman da o belediyelerde de 2.200 lira olacak ve hiç kimsenin işine son verilmeyecek. (CHP sıralarından alkışlar) Bunun garantisi de benim ve bunun garantisi Meclis olacaktır.

Hepinize selamlar, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından ayakta alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Genel Başkan.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ilk konuşmacı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Genel Başkanı dikkatle dinledim. Çok ağır sataşmaları vardı. Kürsüden değil ama izin verirsiniz yerimden bazı konulara açıklık getirmek isterim.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Biz de Maliye Bakanı için konuşalım Başkan, o da bize sataştı.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, bütçede bu usul devam edecekse bu bütçe görüşmeleri planladığınız şekilde devam etmez, bilginiz olsun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İzmir Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu'nun 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bir demokrasiyi demokrasi yapan iktidarla birlikte şüphesiz muhalefetin varlığıdır. Elbette muhalefet iktidara her türlü

eleştirisini dile getirecektir, bunlar çok ağır da olabilecektir, biz bütün bunları dinleriz. Sayın Genel Başkan burada konuşurken dikkatle baktım, bir saatlik konuşmasının büyük bölümünde aslında AK PARTİ Grubuna ve sanıyorum AK PARTİ'ye oy verenlere seslenmek istedi. Daha çok beden dili itibarıyla bu gruba yöneldi. Şunu ifade etmek isterim ki: "Sarayın beslemeleri" -tırnak içinde- "yürütme organı" ve bu minval üzere birtakım ifadeler aslında Sayın Genel Başkanın kurmak istediği iletişimin önündeki çok ciddi duvarlardır, engellerdir. Emin olun, sesini bize ulaştıramaz. Dile dikkat etmek gerekir, bu birincisi. (CHP sıralarından gürültüler)

İkincisi: Sayın Genel Başkan bir Türkiye tablosu çizdi, çok dramatik bir tablo. Baktığımızda on altı yıldan beri halk eziyoruz, azınlığı koruyoruz, ülkeyi batırdık, herkes perişan. [CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar(!)] Sefalet diz boyu, tefecilere hizmet ediyoruz. Sayın Genel Başkanın diliyle söylüyorum: Vallahi de billahi de böyle bir Türkiye olsa kendisi Başbakan olurdu, Cumhurbaşkanı olurdu biz de muhalefetle aynı lafları söylüyor olurduk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Böyle bir Türkiye yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

Buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – On altı yıldan bu yana bu ülkede seçimler yapılıyor. Halkımız kendisine zulmedenlere karşı herhâlde mazoşist değil.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – AK PARTİ Grubu kendi sözünden söz versin Grup Başkanına, konuşsun efendim yani. Kendisine söz vermemişler, burada rol çalıyor.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Dolayısıyla, ya halkta arıza var ya bu ifadelerle Türkiye'nin tasvirinde bir arıza var, bir problem var. Biz halkta arıza olduğu kanaatinde değiliz, halk doğruyu yapıyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkanım, izninizle, son bir şey: Sayın Genel Başkan "20 Temmuz sivil darbesi" diyor. Bakın, 20 Temmuzda bu Parlamento OHAL'i ilan etti. İlan eden kim? Parlamento. Yani hepimizin milletten oy alarak geldiği ve millet iradesini temsil ettiği bu yer. Her 23 Nisanda buraya geliyoruz, doksan beş yıllık bu geleneğe saygı gösteriyoruz. Aynı saygının Parlamantonun aldığı kararlara da mutlak surette gösterilmesi lazım. Yoksa o saygı doğru olmaz.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Grup Başkanının kullandığı haktan yararlanmak istiyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Gereğini söylemesi lazım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

Lütfen yeni bir satışma, tartışmaya meydan vermeden.

3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İzmir Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu'nun konuşmasının hem Adalet ve Kalkınma Partisinin seçmenine hem de milletvekillerine yönelik mesajlar içerdiğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hiç huyum değildir Sayın Başkan.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Genel Başkanımızın yaptığı konuşma, vücut dili açısından da, seslendiği dimağlar açısından da elbette Adalet ve Kalkınma Partisinin seçmenine de, milletvekillerine de yönelik mesajlar içermektedir. Ancak ne kendilerini sorumlu tutan ne de suçlayan bir dil kullanmıştır. Aksine, bu ülkede yaşananları birer birer delillendirmiş ve bir cevap verilecekse bunların cevabını beklemiştir. Sayın Grup Başkanı yaptığı cevap konuşmasında "Haksız ihale yok." dememiştir, "Sarayda israf yok." dememiştir. (CHP sıralarından alkışlar) Kaçak sarayı, uçan sarayı, yazlık sarayı, "Bunların inşası için doğa katliamı yok." dememiştir, "İsraf yok." dememiştir, beşli çetenin varlığını inkâr etmemiştir. Sadece "Böyle bir şey varsa bu millet bize oy vermezdi." demiştir. O zaman mesajı bugünden itibaren millettir. Bu gerçekleri yaşayan herkesin önündeki ilk hedef, 31 Martta Naci Bostancı'ya gereken cevabı vermektir. (CHP sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - 1 Nisanda oradayız, 1 Nisanda.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Milletimiz bugünden itibaren değil, on altı yıldır mesajı alıyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Hayır, bitmedi.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) - Milletimiz her zaman alıyor mesajı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, sözüm bitmedi.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Affedersin, affedersin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Daha ilk sözüm kesildiğinde Sayın Başkan...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Affedersiniz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanın, Sayın Genel Başkanımızın "besleme" olarak nitelendirdiği kesim ne Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu ne de Adalet ve Kalkınma Partisine oy verenlerdir; saray tarafından beslenen beşli çetedir, haramzadelerdir, milletin kanını emenlerdir! (CHP sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar)

Sayın Başkan, son sözümün bir muhatabı sizsiniz, şahidi de bendim. 20 Temmuz günü Sayın Genel Başkanımıza bir telefon açtınız ve olağanüstü hâlin ilan edileceğini söylediniz. Sayın Genel Başkanımız da nazik bir dille, ülkenin yaşadığı süreç, hep birlikte darbeye karşı verilen mücadele, onurlu duruştan sonra bu olağanüstü hâl ilanının ne kadar yanlış olduğunu ifade edip "Beyefendi, müsaade edin de birileri demokrasiyi savunsun." demişti. Biz o gün buraya geldik, OHAL'den değil demokrasiden yana oy kullandık, alınan kararın karşısında olduğumuzu söyledik. Üç aylığına ilan edilen OHAL iki yıl boyunca milletin anasını ağlattı, burnundan getirdi, Türkiye ekonomisini gerilettili, Türkiye'yi insan hakları konusunda dünyada kötü örneklerin en başına oturttu ve bir felaketi yaşatarak başımızdan defoldu, gitti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bundan sonra bu ülkeye hiçbir iktidar OHAL'i yaşatmasın. O hâlde, OHAL'i ilan edenler de bu ülkenin başından uzak dursunlar. (CHP sıralarından alkışlar)

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018

Sayıli Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11) (Devam)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ilk konuşmacı Grup Başkan Vekili ve Manisa Milletvekili Sayın Erkan Akçay.

Buyurun Sayın Akçay. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; 2019 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine başlamış bulunuyoruz. Bizleri izleyen aziz vatandaşlarımızı ve muhterem heyetinizi Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Sözlerime başlarken güzel ülkemiz Türkiye'yi bizlere vatan yapan aziz atalarımızı, milletimizin birliği, devletimizin dirliği, vatanımızın savunması için kahramanca mücadele ederken şehadet şerbetini içen evlatlarımızı, Çanakkale'den Sarıkamış'a, Sakarya'dan İzmir'e Kurtuluş Savaşı'mızın kahramanlarını ve aziz şehitlerimizi, cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, partimizin kurucusu Başbuğ Alparslan Türkeş'i rahmet ve şükranla anıyorum. Şu anda vatanımızın her köşesinde, sınır ötesinde terörle mücadele eden, destansı başarılar elde eden Silahlı Kuvvetlerimize, güvenlik güçlerimize başarılar diliyor, dualarımızı gönderiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe kanunu, Meclisimizin temel yasama ve denetim faaliyetlerinden biridir. Meclisin bütçe hakkı en önemli demokratik ilke ve esaslardandır. Meclisimiz bütçe kanunu vasıtasıyla gelirleri toplamak, harcamaları yapmak, milletin kaynaklarını yine milletin ihtiyacı için kullanmak üzere yürütmeyi görevlendirir. Bu anlamda, bütçe hakkı yürütmenin dengelenmesi, denetlenmesi, sosyal ve idari önceliklerin belirlenmesi için hayati bir öneme sahiptir. Çiftçinin, esnafın, işçinin, memurun, sanayicinin velhasıl Türk milletinin alın teriyle yarattığı kaynak, bugünden itibaren on iki gün sürecek müzakerelerle bütçe kanunu olarak hayata geçecektir.

Bütçe millet malıdır, beytûlmaldır. Bütçe, Hükümet faaliyetlerine tutulan bir ayna ve muhasebedir aynı zamanda. Bütçede vatandaşlarımızın sorunlarına çare, beklentilerine cevap aranır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak da aradığımız dirliktir, düzendir, güvenliktir, adalettir, refahtır, sağlıktır, eğitimidir, iştir, aştır. Atanamayan öğrenmelerimizin, gıda ve ziraat mühendislerimizin, veterinerlerimizin ve sağlıkçılarımızın haklarını bu bütçede arayacağız. Eğitim meselemizi görüşeceğiz. Asgari ücretlinin, emeklinin, işçinin, memurun geçim sıkıntısını gündeme taşıyacağız. Zor günlerden geçen esnafımızın sesi olacağız. Çiftçimizin emeğinin, alın terinin hesabını soracağız. Bunları yaparken yönümüzü Türk milletinden başka bir yere döndürmeyeceğiz. Öteki, beriki demeyeceğiz. Sizin mahalle, bizim mahalle yarışına girmeyeceğiz çünkü bizim başka bir ajandamız ve gündemimiz yoktur.

Hukuk dışında hiçbir informel yapıyı ve örgütü devlet işlerinde paydaş göremeyiz. Ecdadın kaniyla tesis ettiği millî varlığın bir ganimet gibi hoyratça kullanılmasına asla müsaade edemeyiz. Ecdadımızın emaneti olan değerlere sahip çıkacak, ısrarla millet, kararlılıkla birlik, sevgiyle kardeşlik diyeceğiz.

Değerli milletvekilleri, bu denli önemli bütçe hakkının kullanımı konusunda yasama aleyhine bir bilgi asimetrisinden kaynaklanan bir tablo söz konusudur. Elbette Meclisimiz için bütçeyi kavramak ve tahlil etmek ve gerekli olduğunda bütçede değişiklik yapmak anayasal bir haktır. Parlamenter hükümet sisteminde yasama ve yürütme organlarının aynı siyasi partiden veya koalisyonlardan oluşması sebebiyle her iki organ aynı mali politikaları benimsiyordu ancak Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin sunduğu imkânlarla yasama organı bütçede kendi önceliklerini ortaya koyabilecektir, sistem bu imkânı vermektedir. Bu çerçevede, yasama organı bütçeyi ayrıntılı inceleyebilmeli, bütçeyle ilgili bilgilere kapsamlı, doğru ve zamanında ulaşabilmelidir.

Plan ve Bütçe Komisyonunda bütçe tekliflerini ayrıntılı inceleme ve bu teklifleri biçimlendirme imkânı -geçen dönem itibarıyla söylüyorum- zayıftır, bütçede binlerce tertip ve tasnif vardır, elimizdeki bütçe teklifine ilişkin kitapçıklar binlerce sayfayı bulmaktadır. Bütün bu verilerin milletvekilleri tarafından konsolide edilmesindeki zorluk Meclisimizin bütçe hakkını kullanabilme kapasitesini de azaltmaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, yürütmenin bütçe için verdiği bilgilerle yetinmek zorunda kalmaktadır. İşte, bu bilgi asimetrisini gidermek için Plan ve Bütçe Komisyonunda müstakil bir bütçe ofisinin teşkil edilmesi, ayrıca bir denetim komisyonunun da kurulması gerekmektedir çünkü bütçe hakkı sadece bir ön izin verme değil, aynı zamanda uygulama sonuçlarının da denetimini içermektedir. Ancak denetim sayesinde bütçe üzerinde Meclisin rolü garanti altına alınabilir. Yasamanın bütçe üzerindeki kontrolü yönetim sistemlerinin demokratikliğini ölçen unsurlardan biridir. Anayasa'mızda ve kanunlarda bütçenin kapsamı, zamanlaması, usulleri belirlenmiştir. Bütçenin kapsamı ancak bütçe hakkının millet adına sahibi olan Meclisin bu sürece daha fazla dâhil olmasının imkân ve araçlarının da geliştirilmesi gerekmektedir. Meclisin bütçe hakkı Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin özü olarak denge, denetim ve kuvvetler ayrılığı ilkeleri çerçevesinde geliştirilmesi gereken bir alandır.

Değerli milletvekilleri, öncesi ve sonrasıyla 15 Temmuz hain darbe girişimi, devleti yönetme zihniyetinin, devlet şuurunun ülkemizin bekası için ne denli önemli olduğunu hepimize göstermiştir. Devlet, milletin teşkilatlanmış hâlidir. Devlet, Türk milleti için birliğin, hürriyetin ve istikbalin teminatı, saadetin kaynağıdır.

Türk devlet felsefesi bengü il "devleti ebed müddet" "hikmeti hükümet" gibi kavramlarla nitelendirilirken her bir kavramın özünde yer alan unsur hukuktur, töredir; zira il gider, töre kalır. "Devlet ebed müddet" anlayışının dayanakları öncelikle bu tarihî süreklilik içinde aranmalıdır. Türk milleti bağımsızlığına düşkün bir millettir. Milletimiz tarih boyunca kurduğu devletlerle kaderini bir ve aynı görmüştür. Devletsiz millet, milletsiz devlet, Türk'ün tarihinde hiç olmamıştır.

Günümüzde devletli olmak, bir beka meselesi, varoluş mücadelesidir. Amacımız, millet ve devlet olarak varlığımızın tehlikeye düşmeden devam etmesidir. Milliyetçi Hareket Partisinin beka hassasiyetini idrak edemeyenlere, meseleye bir tarih şuurunu içinde bakmalarını tavsiye ederiz.

Hafızası olan toplumlara millet denir. Türk milleti hafızası olan bir millettir. Bu çerçevede, sayın milletvekilleri, 1877'den bu yana 93 Harbi, 1912'de Balkan Savaşları, 1914'te Birinci Dünya Savaşı, hemen akabinde yaptığımız Kurtuluş Savaşı'mız, siyasi kör dövüşleri, Anayasa kavgaları, ihtilaller, darbeler ve vatan kayıpları, çöküntü yaşayan devlet, kaosa giren millet varlığı, yıllardır maruz kaldığımız terör saldırıları ve 15 Temmuz 2016'daki hain kalkışmayla bekamıza vurulan darbe girişimi. İşte bu başlıklar hâlinde saymaya çalıştığımız son yüz elli yılda yaşadığımız bu hadiseler, geçirdiğimiz felaketler bizlere beka konusunda gereken uyarıyı ve idraki vermeye yeter de artar bile.

Devleti yönetirken, siyasetçi kimliğimizle kararlar alırken, adımlar atarken, söz söylerken geçmişte yaşadığımız bin kıssa bize bir hisse vermeyecek mi? Milliyetçi Hareket Partisinin beka hassasiyetini bu çerçevede anlamak gerekir. Başta devleti yönetenler olmak üzere, bütün siyasetçiler, bilim insanları, medya, sanatçılar, iş adamları, hasılı, bütün millet olarak hepimiz aklımızı başımıza devşirmek durumundayız.

İyi bir devlet yönetiminin temel esasları bellidir. Hukuk ve adalet, emanet, ehliyet, meşveret ve maslahat; şahsi menfaatini değil, kamu yararını gözetmek anlamında maslahat.

Sonuç olarak, ülkemizi yeniden ayağa kaldırmalıyız, şahlandırmalıyız. Başta yönetim sistemi olmak üzere, kamu yönetiminde hukuku ve niteliği hâkim kılarak devleti informal yapıların çörekleneyeceği bir yapı olmaktan tamamen çıkarmalıyız. Bunu temin için de kamu yönetiminde görev verilecek kişilerin ehliyet ve liyakatine azami önem verilmelidir.

Muhterem milletvekilleri, siyaset, her şeyden evvel, çözüm üretme, toplumun taleplerine karşılık verme ve kendi programını gerçekleştirme faaliyetidir. Bize göre, siyasetimizin öznesi insan, nesnesi devlet, yüklemi demokrasi ve cümlesi millettir. Gündelik siyasi çekişmelerin girdabına kapılmak, siyaseti demokratik bir yarış ve rekabet olmaktan çıkarır, siyaseti bir kavga alanı hâline getirir, bir kör dövuşüne, bir sağırklar diyaloguna döndürür. Polemik üretmek, demagoji yapmak, dedikodu yaymak; kutuplaşmayı, ayrımcılığı teşvik ve tahrik etmek; yabancılardan, illegal örgütlerin politikalarına yaslanıp bundan siyasi çıkar ummak, siyaset değildir; insani, ahlaki ve millî hiç değildir. Siyaseti ve muhalefeti sadece iktidar karşıtlığına hatta iktidar düşmanlığına indirgersek, dahası bununla yetinirsek muhalefeti siyaset kısırlılığına ve bir çıkmaz sokağa sürüklediğimiz gibi, aklınızı, fikrinizi, dilinizi, uğraşınızı iktidarın markajına mahkûm edersiniz. İktidara nasıl ki ülkeyi iyi yönetme sorumluluğu yüklenmişse muhalefet de siyasetin en önemli unsurudur; yapıcı eleştirileriyle, aynı zamanda, erken uyarı merkezidir. Ne iktidar bir iktidar kibriyle davranıp uzlaşmaz bir tutum içinde olmalı ne de muhalefet bir muhalefet kompleksinin dar kalıpları içinde sıkışıp kalmalıdır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu ilkelerle siyaset yapıyoruz; konjonktürel değil, ilkelerimizle hareket ediyoruz.

Biz Milliyetçi Hareket Partisiyiz, "Önce ülkem ve milletim." ülküsüyle siyasi rotamız istikametinde tavır ve tutum almaktayız. Hadiseler karşısında tribünde oturup "Çarşı, her şeye karşı." anlayışında değiliz. Milletimizin istek ve beklentileri istikametinde kafa yoruyoruz, politika üretiyoruz, tutum alıyoruz çünkü biz Türkiye Cumhuriyeti'ni, Türk milletini bir adanmışlıkla karşılıksız seviyoruz. Zihin dünyamız Kutadgu Bilig'den, Dede Korkut'tan, Nutuk'tan, Dokuz Işık'tan ve millî tarih şuurundan beslenir. Biz Türk milletinin binlerce yıllık tarihinin 21'inci yüzyıla taşıdığı varlığının çelikleşmiş iradesiyiz.

Sayın milletvekilleri, aziz Türk milleti; özetle ifade etmeye çalıştığım bu siyaset anlayışı çerçevesinde diyebiliriz ki Milliyetçi Hareket Partisi olarak ülke ve dünya gerçeklerini görüyor, buna göre öngöründe bulunuyor ve tutum alıyoruz. Bütün meselelere dün, bugün, yarın perspektifiyle, millî tarih şuuruyla bakıyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak ilkel ve sorumlu bir tutumla sorunların çözümüne katkı veriyoruz ve çözüm üretiyoruz; inisiyatif alıyor, sorumluluk üstleniyoruz; kendi gündemimize hâkim oluyoruz. Ülkemizin jeostratejik konumu, yaşadığımız siyasi, ekonomik ve sosyal şartlar, bölgemizin ateş çemberi içinde âdeta yangın yerine döndüğü, dünyanın neredeyse büyük bir kaosa sürüklendiği bir ortamda hepimizin millet olarak, fakat bilhassa sorumlu mevkilerde olanlar başta olmak üzere, siyaset kurumları ve siyasetçiler olarak temel millî meselelerde yekvücut olmamız fevkalade önem arz etmektedir.

Bu anlayış aynı zamanda Cumhur İttifakı'nın da ruhunu teşkil etmektedir. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin bütün kurum ve kurallarıyla yerleşmesi önemli bir önceliğimizdir. Milliyetçi Hareket Partisi bu anlayışla siyaset yaparken aynı zamanda milletimizin derdiyle, dilekleriyle, talepleriyle ve beklentileriyle hemhâl olmakta, bütün sosyal kesimlerin, işçi, memur, emekli, çiftçi, esnaf, iş dünyası, kadınlarımız, çocuklarımız ve gençlerimizin sorunlarının çözümü için seferber olmuş durumdayız.

Milliyetçi Hareket Partisinin sözü sözdür, sözü senettir. Seçim beyannamemizdeki taahhütlerimizin ve kanun tekliflerimizin arkasındayız, takipçisiyiz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – EYT...

ERKAN AKÇAY (Devamla) – EYT, ek gösterge, şartlı ceza indirimi ve diğer konularda, her meselenin sahibi, takipçisi ve arkasındayız. (MHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Karakolda doğru söyler, mahkemede şaşar.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Bu bakımdan, Meclisten çıkacak kanunların yürütme -yani iktidar- tarafından makul ve sağlıklı bir şekilde uygulanacağı bir uzlaşmayı ve mutabakatı da hep birlikte bütün partiler olarak sağlamak zorundayız.

Cumhur İttifakı'nı baltalamak, Milliyetçi Hareket Partisini akılları sıra kendi sorumsuz, popülist, istismar kulvarlarına sıkıştırmak ve aleyhimize yanlış propagandalar yapmak beyhude provokatif gayretlerdir. Bu ayak oyunları Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemini ve Cumhur İttifakı'nı baltalamaya yönelik boş heveslerdir. 50'nci yılımızı idrak ettiğimiz bugünlerde gururla söyleyebiliriz ki Milliyetçi Hareket Partisi her zaman krizleri gideren, sorunları çözen ve çözüm üreten bir parti olmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 15 Temmuz kadar yaşadığımız önemli hadiseler, ülkemizin sürüklenmek istendiği kaos ortamından çıkışı için köklü reformlara ihtiyaç göstermiştir. 15 Temmuz öncesinde, bilhassa 2007'de Cumhurbaşkanlığı seçiminde ve hemen akabinde Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesine ilişkin yapılan referandumla birlikte uç veren ve 2007'de öncülerini görmeye başladığımız ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak da defaatle uyardığımız, 2007'den sonraki 2014 Cumhurbaşkanlığı seçimiyle kendini iyice gösteren, yönetim sisteminde kriz çıkaran arızaların giderilmesi gerekiyordu. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi cumhuriyet tarihimizin en önemli yönetim reformlarından biri olmuştur. Kuvvetler ayrımı net olarak temin edilmiştir. Yasama, yürütme ve yargı organları kendi içinde daha güçlü, daha bağımsız, denge ve denetim mekanizmasının daha etkin şekilde çalışacağı bir sistem oluşturulmuştur. Marifet odor ki sistemi iyi işletmek sorumlulara düşmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak da bu konuda azami özeni gösteriyoruz. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin tüm kurum ve kurallarıyla sağlıklı bir zemine oturtulması ve sistemin tüm unsurlarıyla işlemesi Milliyetçi Hareket Partisi olarak üzerinde hassasiyetle durduğumuz ve önemli gördüğümüz bir husustur. Bu süreçte siyasetçileriyle, sivil toplum kuruluşları ve özel sektörüyle, yasama ve yürütmesiyle kronikleşen sorunlara çözüm üretmek, gerilim ve kutuplaşmadan kaçınmak, millî kimliğe, millî kültüre ve millî varlığa sahip çıkmak, birlik ve beraberliğimizi güçlendirmek gerekmektedir.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi siyasi ve sosyal uzlaşmayla millî iradenin en belirgin bir şekilde kamu yönetimine yansıtacağı örnek bir yönetim sistemidir. Sistem üç kuvvetin net bir şekilde ayrımına dayanan ve dört ana sütun üzerine inşa edilmiştir: Güçlü Meclis, güçlü yönetim, millî devlet, demokratik istikrar. Aziz Türk milletinin vicdanından doğan Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi devletimizin dirliği, milletimizin birliği, vatanımızın bütünlüğü, istikbal ve istiklalimizin güvencesidir. Bu sistem, Türk milletinin tarihin süzgecinden 21'inci yüzyıla taşıdığı ileri bir hamledir, yerlidir, millîdir. Bu sistem, Türkiye'nin milletler mücadelesinde tahkim edilen stratejik bir kurumsal yapısıdır. Bu sistemle Türk milletinin istiklal ve istikbalini korumak, geleceğin güçlü ve büyük Türkiye'sini kurmak Cumhur İttifakı'nın öncelikli hedefidir. Her şeyden öte bu sistem, Türk milletinin demokratik rûştünün de ispatıdır. Bu vesileyle tekraren hatırlatmak isteriz ki Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi ve buna bağlı olarak tesis edilen Cumhur İttifakı'yla yeni bir siyaset ortamı oluşmuştur. Artık siyasetin fiziği de, kimyası da değişmiştir. Yeni siyasette uzlaşmazlıklara, siyasi kör dövuşlerine, siyasi yabancılaşımaya ve gerçeklerden koptuğu yer yoktur.

Muhterem milletvekilleri, jeopolitik ve stratejik bakımdan çok önemli bir coğrafyada yaşıyoruz ve bizler biliyoruz ki yüzyıllardır coğrafyamızda ve etrafımızda emperyal güçlerin hesapları vardır. Türkiye düşmanları dün Serv'de yapamadığını sık sık denemekten çekinmemektedir. Bu nedenledir ki ülkemiz, sürekli olarak siyasi, ekonomik, sosyal ve terörist saldırıların hedefindedir.

Özellikle son dört yılda yaşadıklarımızı şöyle bir göz önüne getirmeye keşke zamanımız elverseydi, bir özetlemek isterdim ama başlıklar hâlinde, yine hafızayı tazelemek bakımından hatırlatmakta fayda görüyorum. 6-7 Ekim 2014'te Ayn el Arap, diğer adıyla Kobani bahanesiyle bir kalkışma denenmiş, 50 vatandaşımız hayatını kaybetmişti. 20 Temmuz 2015 tarihinden itibaren ise çözüm sürecinin sonlandırılması bahane eden PKK alçakça saldırılara geçmiş ve altı aylık süreçte 1.178 şehit

vermiştik. Yine, bazı il ve ilçelerimizi tesiri altına alan, emperyalist destekli terör örgütünün işgal ve isyan teşebbüslerini, kazılan hendekleri, dikilen barikatları, açılan tünelleri, döşenen patlayıcıları göz önüne getirdiğimizde bu zorlu ve çetin mücadeleyi açıkça görürüz. Ayrıca, 15 Temmuz 2016'daki hain terör örgütü FETÖ'nün darbe girişimiyle Türkiye'nin demokrasisi yok edilmek, meşru iktidar okyanus ötesinden gelen talimatlarla düşürülmek, Türkiye kaosa, bir iç kargaşaya sürüklenmek istenmişti. Planın sahipleri - FETÖ, PKK, IŞİD gibi- farklı olduğu zannedilen ama aynı amaca hizmet eden pek çok karta sahiptir. İpi dışarıda olan bu terör maşalarıyla Türkiye Cumhuriyeti yoğun bir mücadele içindedir.

İşte bütün bu komplike ve koordineli terör saldırıları ve kuşatılmışlık karşısında Türkiye, güney sınırlarımızda, PKK'nın uzantısı PYD terör örgütüne karşı Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı Operasyonlarını başarıyla gerçekleştirmiş; yine, yurt içinde PKK, FETÖ gibi terör örgütlerine karşı yürütülen terörle mücadele bugün de aynı kararlılıkla, amansız bir şekilde ve başarıyla devam etmektedir.

Bu vesileyle hatırlatmak isterim ki terörle mücadelede uzun vadeli analizler ortaya konulması gereken çok boyutlu bir bakış açısına ihtiyacımız vardır. 6 Ağustos 2012'de terör olaylarının ve sınır geçişlerinin engellenmesi için, Afrin'den Kandil'e uzanacak hilal şeklinde bir güvenlik kuşağı oluşturulması önerisinde bulunmuştuk. Bu uyarı şimdiki mücadelenin önemli mihenk taşlarından biridir. Güvenlik güçlerimiz, millî bekamıza göz diken terör örgütleriyle meşru zeminde başarılı bir şekilde mücadele etmektedir. Herkes tercihini, durduğu yeri buna göre gözden geçirmeli, muhakeme ve muhasebesini yapmalıdır. Terör ile güvenlik arasında tarafsız bir bölge yoktur. Mesele Türkiye'nin bekasını, millî ve tarihsel haklarını müdafaa meselesidir. Biz bu meselenin tarafıyız ve sonuna kadar da bu mücadelenin içinde olacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; on iki gün süresince esnafımızın, çalışanımızın, çiftçimizin, üreticimizin, sanayicimizin, emeklimizin, memurumuzun ekonomik talep ve beklentilerini hep birlikte görüşeceğiz, konuşacağız. Komisyon aşamasında da yaptığımız gibi bazı eleştirilerimiz, uyarılarımız ve önerilerimiz de olacaktır.

Ekonominin asıl hedefi, tıpkı siyasetin olduğu gibi insandır. İnsanı esas alan bir ekonomi, büyümeden önce kalkınmayı esas almalıdır. Kalkınmada hedef, toplumun daha müreffeh bir hayat sürmesi olmalıdır. Üzülerek ifade etmeliyiz ki Türkiye hâlâ ürettiğinden fazla tüketen, kazandığından fazla harcayan bir ülke görünümündedir. Bir an evvel yapısal reformlarımızı tamamlamalı, üretim ekonomisine geçmeliyiz.

Ayrıca ekonomi politikalarını kalkınma perspektifiyle, bütüncül bir anlayışla yürütme mecburiyeti vardır. Ekonomide perakendeci anlayıştan vazgeçmeliyiz; ekonomi bir bütündür, bir veriyi düzeltirken diğer veriyi görmezden gelemeyiz. Kaldı ki ekonomi sadece rakamsal veriler değildir; hukuktur, adalettir, eğitimidir, gençliktir, güveniktir, huzurdur, velhasıl topyekûn millettir. Bu nedenle ekonomik öğeler arasındaki diyalektik ilişki gözden uzak tutulmamalıdır.

Kalkınma için Türkiye ekonomisini millî bir hüviyete getirmemiz gerekmektedir. İçinde bulunduğumuz çağda millî sanayisini, millî üretim mekanizmasını kuramamış bir ülkenin bağımsızlığı tehdit altındadır. Geçtiğimiz iki yılda ekonomik olarak zor günler yaşadık, 15 Temmuz darbe ve işgal girişiminin devamı niteliğindeki ekonomik operasyonlara maruz kaldık. Çok şükür ki devlet, millet bir olduk, millî mukavemet bilinciyle bu operasyonlara karşı koyduk. Ekonomideki yapısal zaafılar ve bozukluklar emperyalist odaklara ve onların yerli taşeronlarına ekonomik saldırı fırsatı vermiştir. Bu saldırılara karşı milletimizin kararlı duruşunu anlamlı kılmak için ekonomiyi tam anlamıyla millîleştirmekten başka çaremiz yoktur. Hiç kimse krizden medet ummamalıdır. "İktidar kaybetsin de nasıl kaybederse kaybetsin." denmemesi gerekir. Türk milletinin geleceği sıcak para odaklarının insafına, döviz spekülâtorlerinin iştahına, faiz ve rant lobisinin icazetine, emek hırsızlarının iradesine bırakılmamalıdır. Bağımsız ekonomi ve bağımsız maliye bağımsız Türkiye'dir. Millî bir ekonomi, üretin, geliştiren, yatırım ve tüketim ölçülerini rasyonel eşiklerde planlayan, kendi dinamiklerinden güç alan, millî ve manevi özellikleriyle ayakta duran ekonomidir.

Sanayimizi, bilim ve teknolojimizi süratle ileri seviyelere getirmek mecburiyetimiz vardır. İstihdam sorunu çözülmesi beklenen önemli sorunlarımızdan birisidir. Tarım ve hayvancılık güçlendirilmelidir. İşçisi, emekçisi, memuru huzurlu ve güvenli bir ekonomik ortama kavuşturulmalıdır. Ayrıca, bütçe imkânlarını ve bütçe önceliklerini biraz daha zorlayarak sosyal kesimlerin beklentilerini makul bir şekilde uzlaşıyla karşılamak mecburiyetimiz vardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vatan toprakları istila edilirken Mustafa Kemal Atatürk "Hattımüdafaa yoktur, sathımüdafaa vardır. O sath bütün vatandır." demiş, yeni bir mücadele, direniş ve diriliş şekli başlatmıştı. Bugün de aynı şiarla hareket etmeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Müdafaaımızı ve hamlelerimizi tüm vatan sathına, dış politikadan ekonomiye, sanayiden sanata, eğitimden tarıma tüm alanlara yaymalıyız. Büyük ve güçlü Türkiye'yi el birliğiyle inşa etmeliyiz çünkü bu vatan bizim, bu ana kucağında hepimiz yaşıyoruz, bu çatı hepimizi bir araya getiriyor. Türk milletinin güzel yarınları için bugün bıkıp usanmadan, şikâyet etmeden, aramızda bakmadan, gönül seferberliği ruhuyla çalışmalıyız. Farklı düşünebiliriz, farklı beklentilerimiz de olabilir, farklı takımları da tutabiliriz ama "önce ülkem" demekten başka çaremiz yoktur.

Buluşma yerimiz büyük Türkiye'dir, çağrımız "Dilde, fikirde, işte birliğe."dir. Milliyetçi hareket kutlu istikamette tarihsel vizyonuyla vazifesini yerine getirmeye devam edecektir. Gönülümüzde Kızıllema ülküsüyle yürüyeceğiz. Yeter ki istiklal şairimiz Mehmet Akif'in ifade ettiği gibi aramıza tefrika girmesin, yeter ki yüreklerimiz toplu vursun. Unutulmamalıdır ki Türk milleti bir ve beraber olduğunda büyük medeniyetler kurmuş, tarihin akışını değiştirmiş, dünyaya mührünü vurmuştur. Bu istikamette ülkemizin bekası, milletimizin refahı; sosyal, siyasi, ekonomik uzlaşmanın, hakkın, hukukun peşinde olacağız. Tarafımız Türkiye'dir, safımız Türk milletidir. Mensubu olmakla övündüğümüz milletimizi ve devletimizi ilelebet payidar kılacağız.

Konuşmama son verirken 2019 yılı bütçesinin hayırlı sonuçlar getirmesi temennisiyle yüce heyetinizi ve büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Grup Başkan Vekili ve Sakarya Milletvekili Sayın Muhammed Levent Bülül.

Buyurun Sayın Bülül. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı üzerine Milliyetçi Hareket Partisinin görüşlerini arz etmek üzere söz almış bulunmaktayım. Yüce heyeti ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçeler bir milletin bağımsızlığının ve egemenliğinin simgesidir, uzun ve zahmetli çalışmaların sonucunda ortaya çıkan hukuki bir belgedir. Bütçelerin her ne şart altında olursa olsun titizlikle hazırlanması ve uygulanması gerekir. Bir yıllık gelir, harcama tahmin ve hedefleri bütçenin hazırlanmasıyla ortaya çıkar. Zira devletin işleyişi, milletimize hizmetin ve yatırımların gerçekleştirilmesi için başka bir seçenek de bulunmamaktadır.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz bütçe, geçici bütçeler hariç olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti'nin 96'ncı bütçesi, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin ise ilk bütçesidir. Milliyetçi Hareket Partisi yeni sistemde Cumhurbaşkanlığı tarafından

Meclise sunulan bu ilk bütçeyi önemli görmekte ve nihayetinde desteklemektedir. Memnuniyetle ifade etmek isteriz ki bütçe görüşmeleri sırasında Komisyon çalışmaları olgunluk içinde geçmiştir. Bu çalışmalarda yoğun mesai harcayan sayın milletvekillerine, yürütmeyi temsilen katılan yetkililere ve emektar Meclis personeline teşekkürlerimi sunuyorum. Temennimiz odur ki bu kanunla ülkemizde bütün toplum kesimleriyle birlikte devletin yasama ve yürütme organları marifetiyle, biriken sorunlara çözüm üretmek, gerilim ve kutuplaşmayı ortadan kaldırmak, millî duruşla birlik ve beraberliğimizi pekiştirmek mümkün olabilecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemiz ve bölgemiz olağanüstü zor bir süreçten geçmektedir. Siyasi ve sosyal alanda köşeye sıkıştırılmak istenen devletimiz, bir yandan da ekonomik manipülasyonlarla mücadele etmektedir. Yaşamış olduğumuz darbe girişimi sonrasında, ülkemizin istikrarını, itibarını ve bütünlüğünü bozmaya çalışanların faaliyetleri hız kesmeden devam etmektedir. Bu sıkıntılı dönemde devletimizin ve milletimizin yanında olmak, devletimize ve milletimize yönelen tehdit ve tehlikeler karşısında ortak, millî tavır geliştirebilmek hayati önemdedir. Böyle zamanlarda gününbirlik politikalar, ben merkezli siyasi hesaplar, gevşek ve tarih şuurundan uzak politikalar devletimize ve milletimize zarar verecektir. Bu noktada, millî tavır ve duruş, siyaset anlayışımıza hâkim olmalıdır.

Millî tavır ve duruş, sadece iktidarı ve çoğunluğu elinde bulunduran siyasi yapıların değil Türkiye'de siyaset adına temsil imkânı bulan bütün kesimlerin ortak sorumluluğu olarak görülmelidir. Bölgemizde yaşanan gelişmelere bakıldığında, eli kanlı ve cani terör örgütlerinin dünyadaki büyük güçlerin veya devletlerin vekili sıfatıyla bölgemizde faaliyet gösterdiği anlaşılmaktadır. Dünya, aynı Birinci ve İkinci Dünya Savaşı öncesindeki gelişmelere benzer olaylara sahne olmaktadır. İkinci Dünya Savaşı sonrasında ortaya çıkan uluslararası sistem çökmüş, zaten tartışmalı olan uluslararası hukuk normları işlemez hâle gelmiştir.

Bu şartlar altında, Türkiye Cumhuriyeti devleti, doğusundan batısına, kuzeyinden güneyine birçok hasmane girişime muhatap olmaktadır. Ülkemiz, topraklarının işgale uğradığı Birinci Dünya Harbi'nden bu yana en ciddi tehdit ve tehlike sarmalıyla mücadele etmektedir. Türkiye'nin böylesine sıkıntılı bir süreçte hür ve bağımsız bir şekilde yoluna devam edebilmesi gerekmektedir. Bunun için millî imkânları seferber ederek gelecek bin yıllarda da vatan toprağında haysiyetimizle yaşayabilmek en şerefli gayemiz olmalıdır.

Bu çerçevede "Türk demokrasisinin üçüncü dönemi" olarak değerlendirdiğimiz Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin geleceğe daha sağlam adımlarla yürümesi lazım gelmektedir. Bu hedefe ulaşmada istişare ve liyakat vazgeçilemez iki unsurdur.

Türk devlet geleneği açısından da büyük önem taşıyan istişare ve liyakat anlayışının hâkim olduğu dönemlerde Türk devletleri hep güçlü ve kudretli olmuş, liyakatin ve istişarenin ortadan kalktığı veya dikkate alınmadığı dönemlerde ise Türk devletleri büyük hezimet ve üzüntülere düşer olmuştur.

Milliyetçi Hareket Partisi her zaman liyakat ve istişarenin önemine vurgu yapmış, Türkiye Cumhuriyeti devletinin yarınları için liyakat sahibi kadroların devlet yönetiminde bulunmasına büyük önem vermiştir. Yine, ülkemizi ve milletimizi alakadar eden millî meselelerde her zaman yapıcı olmuş ve bütün toplum kesimlerinin millî meselelerde ortak tavır sergilemesi konusunda müşfik ve yapıcı bir anlayışla siyasi sorumluluğunu yerine getirmiştir.

Değerli milletvekilleri, şu anda ilk bütçesini görüşmüş olduğumuz Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi 16 Nisan 2017 tarihinde milletimizin onayına sunularak kabul edilmiştir. 24 Haziran 2018 tarihinde seçilen Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın 9 Temmuz 2018 tarihinde ant içmesiyle birlikte yeni hükûmet sistemimiz yürürlüğe girmiştir.

1982 Anayasası'nda öngörülen hükûmet sistemi, kriz üretme kapasitesi oldukça yüksek olan bir sistem olmuştur. Bu sistem, klasik parlamenter sistemlere göre Cumhurbaşkanının yetki ve sorumluluklarının oldukça geniş tutulması nedeniyle yürütmeye yetki karmaşasına sebep olmuştur.

2007 yılında yaşanan 367 krizinin bir sistem krizine dönmesinin ardından yapılan Anayasa değişikliğiyle Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesine karar verilmiştir. Mevcut hâliyle yürütmeye çift başlılığa zaten müsait olan 1982 Anayasası'nın yapılan değişiklikten sonra daha ciddi yönetsel krizlere sebep olabileceği partimizce 2007 yılında dile getirilmiştir. Nihayet 2014 yılında Cumhurbaşkanı ilk defa halk tarafından seçilmiştir. Bununla birlikte, çift başlılığın tamamen su yüzüne çıktığı sıkıntılı bir yönetim düzeni fiiliyata geçmiş, Milliyetçi Hareket Partisinin 2007 yılında işaret ettiği problemler gerçeklik kazanmıştır. Ortaya çıkan çarpık sistem sorun çözmekten çok sorun üretmeye müsait hâle gelmiş, nitekim bu şartlar 15 Temmuz 2016 hain darbe girişimine de ortam hazırlamıştır.

Milliyetçi Hareket Partisi siyasi geçmişinde çok defa yaptığı gibi yine sistemin açmazlarını ve tikanıklıklarını ortadan kaldırmak amacıyla bir Anayasa değişikliğinin gerekliliğini ifade etmiş, Türkiye Cumhuriyeti devletinin bekası için bu değişikliğin vazgeçilmez bir ihtiyaç olduğunu vurgulamıştır. Türkiye Cumhuriyeti devletinin devleti ebet müddet anlayışı içinde varlığını sürdürebilmesi ve cumhuriyetimizin temel niteliklerinin muhafazası için Milliyetçi Hareket Partisi siyasi uzlaşma ortamı içinde milletimizin tüm kesimlerinin birlikteliğiyle bu değişikliğin gerçekleşmesini teklif etmiştir. Partimizin teklifine olumlu cevap veren Adalet ve Kalkınma Partisiyle birlikte hazırlanan Anayasa değişiklik teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçmiş, daha sonra 16 Nisan 2017 tarihinde halk oylamasıyla milletimizce onaylanmıştır.

9 Temmuz 2018 tarihinden bu yana yürürlüğe girmiş olan Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi, Türk devlet geleneğine, yönetim felsefesine uygun bir sistemdir. Bu sistemin kökleşmesi ve kurumsallaşması hayati önem arz etmektedir. Yeni dönemde yasama, yürütme ve yargıda yaşanan uyum sürecinde ortaya çıkan düzenlemelerin Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin murat ediliş gayesine uygun olarak gerçekleşmesi gerekmektedir.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde Türkiye Büyük Millet Meclisinin daha belirgin hâle gelen kuvvetler ayrılığı prensibine uygun olarak yürütmenin tasallutu altına girmeden kanun yapabilmesi mümkün hâle gelmiştir. Yürütmenin bütçe ve kesin hesap kanunu dışında kanun teklif edemediği sistemde Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama işlevini çok daha etkin bir şekilde yerine getirmesi sağlanmıştır.

Yine, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama yetkisini baypas eden yürütmeye verilen kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi ortadan kaldırılmıştır. OHAL dönemi kanun hükmünde kararnameleri ise üç ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanmazsa hükümsüz kalmaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetim fonksiyonları yeni sistemde daha güçlü hâle gelmiştir. Yazılı soru, genel görüşme, Meclis araştırması, Meclis soruşturması gibi denetim imkânları sayesinde Türkiye Büyük Millet Meclisi yasama işlevinin yanı sıra etkin bir denetim işlevine de sahip olmuştur.

Yeni sistemde siyasi partilerin ittifak yaparak milletvekili genel seçimlerine girebilmesinin önü açılmıştır. İlk olarak 24 Haziran seçiminde hayata geçen ittifaklar sayesinde bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında 9 siyasi parti temsil edilmektedir. Yine, Türkiye nüfusundaki artışa paralel olarak milletvekili sayımız da 550'den 600'e çıkmıştır.

İfade ettiğimiz bu gelişmeler ışığında önceki dönemde yönetimde istikrarı temin etmeye çalışırken feda edilen temsilde adalet anlayışının yeni dönemde teminat altına alındığını, maddi anlamda eksik temsilin de ortadan kalktığını ifade etmek gerekmektedir.

Meclisin çalışma usul ve esaslarını düzenleyen ve sessiz anayasa olarak tabir edilen İç Tüzük, kural üretmenin hukuki kurallarını saptamaktadır. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçildikten sonra Meclis içtüzüğü'nde lafzî yönü ağır basan bazı

değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklik sürecinde de ifade ettiğimiz üzere Milliyetçi Hareket Partisi olarak, yeni dönemin ruhuna ve var ettiği güçlü Meclis anlayışına uygun bir şekilde yeni bir İç Tüzük hazırlanmasının gerekliliğine inanmaktayız. Bu sayede, yürütmenin, yargının yeniden yapılandığı bir süreçte Türkiye Büyük Millet Meclisi de güçlenecek ve Türk demokrasisinin teminatı olmaya devam edebilecektir.

Değerli milletvekilleri, güçlü devlet, güçlü yönetim ve demokratik istikrar anlayışı yeni sistemin temel taşlarını oluşturmaktadır. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi, siyasi ve toplumsal uzlaşmanın hâkim olduğu bir sistemdir. Bu sistemde millî iradenin doğrudan tercihiyle yürütmenin başının yani Cumhurbaşkanının seçilebiliyor olması tartışmasız ve doğrudan bir meşruiyet zemini oluşturmaktadır. Yeni sistemde halkın doğrudan yürütmenin başını seçebilmesi yönetimde istikrar anlayışını teminat altına alırken yasama organının oluşumunda temsilde adalet anlayışını ise kısıtlamamaktadır.

Yine, yeni sistemde hükûmet tartışmaları, koalisyon pazarlıkları, hükûmet kurmak için gerçekleştirilen milletvekili transferleri tarihe karışmış, önceki sisteme göre yönetim veya sistem krizi çıkma ihtimali minimum seviyeye inmiştir. 24 Haziran seçimlerini örnek verecek olursak, Türk seçmeni hiçbir duraksamaya yer vermeyecek bir şekilde meşru ve şeffaf bir seçimle Cumhurbaşkanını seçmiş ve bu sayede yürütme yani Hükûmet sandıktan çıkmıştır. Seçimin sonrasında Cumhurbaşkanı yeminini ederek görevine başlamış ve yeni Kabinesini oluşturarak yönetsel bir boşluğa fırsat verilmemiştir.

Cumhurbaşkanlığı yönetim sisteminde devlet çok daha hızlı organize olup karar alabilmektedir. Çözüm odaklı çalışan ve siyasi, ekonomik ve demokratik istikrarı temin eden yeni sistemle çok daha dinamik bir devlet organizasyonu ortaya çıkacaktır. Bu kapsamda, 9 politika kurulu, 4 Cumhurbaşkanlığı ofisi, 1 İdari İşler Başkanlığı, 11 bağlı kuruluş ve 16 bakanlıktan oluşan Cumhurbaşkanlığı teşkilat yapısının ve idari teşkilatının hızlı ve sorunsuz bir şekilde oluşturulmasını önemli ve değerli bulmaktayız.

Değerli milletvekilleri, Anayasa değişikliğiyle yürürlüğe giren Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde yargı alanında da bazı değişiklikler yapılmıştır. Yargının bağımsız olması yanında tarafsız olması da Anayasa hükmüne bağlanmıştır.

Askerî yüksek mahkemeler kaldırılmış, disiplin mahkemeleri hariç olmak üzere askerî mahkemeler kapatılmıştır. Askerî mahkemelerin sadece savaş hâlinde kurulabileceği hükmüne bağlanmıştır.

Anayasa Mahkemesinde askerî yüksek mahkeme üyeleri arasından seçilen 2 üyelik kaldırılarak toplam üye sayısı 17'den 15'e düşürülmüştür. Yeni sistemde Cumhurbaşkanının seçtiği üye sayısı 14'ten 12'ye düşmüştür. Anayasa Mahkemesi üyelerinin neredeyse tamamının Cumhurbaşkanı tarafından seçildiği yönünde yapılan haksız eleştiri ve ithamlar gerçeği yansıtmamaktadır. Zira, Anayasa Mahkemesi üyeleri on iki yılına seçilmekte ve aynı anda, aynı Cumhurbaşkanı tarafından üyelerin tamamının seçilmesi mümkün olamamaktadır.

Daha önceki dönemde var olan Hâkimler ve Savcılık Yüksek Kurulunun gizli ve hain emellere sahip olan FETÖ gibi terör örgütlerinin sızma ve yönlendirmelerine maruz kaldığı bilinmektedir. Bu yapının ortadan kaldırılması amacıyla Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, "Hâkimler ve Savcılar Kurulu" adıyla yeniden yapılandırılmıştır.

Anayasa'da yapılan değişiklikle Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyelerinin şeffaf bir şekilde ve isabetle seçimini temin etmek maksadıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine yetki verilmiştir. Bu çerçevede, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilecek 7 üye nitelikli çoğunluk aranarak seçilmektedir.

Yeni sistemde daha önce yargı denetimine tabi olmayan Cumhurbaşkanının her türlü eylem ve işlemleri yargı denetimine tabi olmaktadır. Önceki sistemde vatana ihanet suçu dışında herhangi bir suçtan dolayı cezai sorumluluğu bulunmayan Cumhurbaşkanı, yeni sistemde, Meclis tarafından salt çoğunlukla suçlanabilmekte, üçte 2 çoğunlukla Yüce Divana sevk edilebilmektedir. Cumhurbaşkanının cezai sorumluluğuyla birlikte Cumhurbaşkanı yardımcılarının ve bakanların cezai sorumluluğu da Anayasa'mızda düzenlenmiş bulunmaktadır.

İfade etmiş olduğumuz bu düzenlemeler umuyoruz ki Türkiye açısından daha tarafsız ve bağımsız bir yargının oluşmasına hizmet edecektir, her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyduğumuz adaletin hakkıyla tecelli edebilmesi mümkün olabilecektir.

15 Temmuz hain darbe girişimi sonrasında FETÖ'yle mücadele kapsamında yargı üyelerine yönelik soruşturmalar ve ihraçlar neticesinde Türkiye'de mevcut hâkim, savcı kadrolarının büyük bir bölümü boşalmıştır. Boşalan bu kadrolara -hâkimlik stajını bitirmeden- stajyer hâkimler ve meslekte beş yılını doldurmuş avukatlardan çok sayıda atama yapılmıştır. Ülkemizin içinde bulunduğu olağanüstü şartlarda alınması elzem olan bu tedbirlerin bazı olumsuz sonuçlarını da müşahade etmekteyiz. Mesleki liyakat ve tecrübe konusunda eksiklikler yargı kararlarına yansıkça vatandaşımızın adalete olan güveninde azalmalar meydana gelebilmektedir. Bu konuda gerekli tedbirlerin alınması gerektiğini ifade etmek istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, Türk milleti, Anadolu coğrafyasını vatan yaptıktan sonra, bu coğrafyada Türk devletini meşgul etmek, gelişmesini ve büyümesini önlemek maksadıyla birçok isyan ve kalkışma girişimiyle karşı karşıya kalmıştır. Devletin zafiyet içerisinde olduğu ve gevşeklik gösterdiği dönemlerde bu teşebbüsler netice almış ve devletin sarsılmasına, gerilemesine hatta dağılmasına neden olmuştur. Bugün de Türkiye Cumhuriyeti devleti birçok terör örgütünün hedefi ve faaliyet alanı durumundadır. Kâğıt üstünde müttefikimiz durumunda bulunan devletler ile Türkiye'de faaliyet gösteren terör örgütlerinin irtibatı herkeşce malumdur. Türkiye'de elde ettikleri yerli iş birlikçiler, gayrimillî unsurlar eliyle bu kirli ittifak ve beraberlikler gizlenerek milletimizin gözlerine perde çekilmeye çalışılmaktadır. Memnuniyetle ifade etmek gerekir ki milletimiz yaşanan bunca tehdit ve saldırıdan sonra oynanan oyunu fark etmiştir. Bilinmelidir ki Türk milletinin Anadolu ve Ön Asya topraklarından sürülmesini ve yok edilmesini arzulayan Şark siyaseti, Şark meselesi ve Sevr mantığı aynen devam etmektedir. Buna mukabil, Türk milleti irfanı ve idrakiyle bu düşmanca emelleri alt edecek ve hükümsüz kılacaktır. Allah'a şükürler olsun ki millî ruh hem devletimizde hem de milletimizde en üst seviyelerdedir. İçinden geçmekte olduğumuz netameli dönemde millî şuur ve millî reflekslerdeki yükseklik terör odaklarının ve arkalarındaki yapıların kâbusu olmuştur.

Devletimiz, ordusu, istihbaratı, Emniyeti, Jandarması, Sahil Güvenliği, güvenlik korucuları yani bütün unsurlarıyla Türk milletine ve devletine yönelen saldırıları bertaraf etmektedir. Terörle mücadelede Türkiye Cumhuriyeti devleti büyük bir kararlılıkla ve "En iyi savunma, saldırıdır." anlayışıyla terörü bataklığında kurutmak için seferber olmuştur. Sadece 2018 yılında ülke sınırları içerisinde etkisiz hâle getirilen terörist sayısı 1.289'dur. Türkiye'nin, meşru müdafaa hakkını kullanarak kendisine yönelen terör saldırılarını bertaraf etmek için girişmiş olduğu Fırat Kalkanı Operasyonu'yla 1.775'i DEAŞ'lı, 310'u PKK ve PYD'li terörist etkisiz hâle getirilmiştir. Burada gururla vurgulamak gerekir ki dünyada Türk ordusundan daha fazla DEAŞ'lı teröristi etkisiz hâle getiren başka bir ordu veya askerî bir güç bulunmamaktadır. Fırat Kalkanı bölgesinin terörden temizlenmesiyle bölge insanı huzur ve güven ortamında yaşamaya başlamış, bu bölgeden Türkiye'ye yönelen saldırılar son bulmuştur.

Türkiye, Fırat Kalkanı Operasyonu'ndan sonra topraklarımıza yapılan terör saldırılarına mukabele etmek, vatandaşımızın can ve mal güvenliğini temin edebilmek maksadıyla Afrin'e yönelmiştir. Terör örgütü PKK 1980'lerin başından itibaren Afrin'de faaliyetlerini sürdürmeye devam etmiş ve oluşturmaya çalıştığı terör koridorunun uç noktası olarak Afrin ve çevresini belirlemiştir. Buraya yaptığı yığınaklarla Türkiye'ye karşı defaatle saldırı girişiminde bulunmuş ve teröristlere silahlı eğitimini bu bölgede vermiştir. Türkiye, Rusya ve ABD üçgeninde stratejik bir öneme sahip olan bölge, ayrıca ABD'nin terör örgütlerine stratejik olarak destek verdiği bir konuma gelmiştir.

Bu ahval içerisinde, Türkiye, bölgeyi terör örgütlerinden arındırmak için uluslararası hukuktan kaynaklanan meşru müdafaa hakkını kullanarak Zeytin Dalı Operasyonu'nu düzenlemiştir. Bu operasyon milletimizi birbirine kenetlemiş, her türlü uluslararası tepki ve içeride iş birliği siyasi odakların dezenformatif faaliyetlerine rağmen büyük bir başarıyla sonuçlandırılmıştır. Bu harekât kapsamında 4.774 PKK/PYD-YPG'li terörist etkisiz hâle getirilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti devleti bu bölgeyi de teröristlerden temizleyerek güvenli hâle getirmiş, oluşan huzur ve güven ortamı, Afrin ve Fırat Kalkanı bölgesine toplamda 200 binin üzerinde Suriyelinin geri dönüşüne imkân sağlamıştır.

Terörle mücadele kapsamında, Türkiye, Menbic, Fırat'ın doğusu ve Kandil terör yuvalarını da yok etmek mecburiyetindedir. Amerika Birleşik Devletleri'nin cesaretlendirmesiyle, bölgede müstakil bir terör bölgesi oluşturmaya yönelik çalışmalara tahammül devleti olumsuz yönde etkilemiştir. En son Fırat'ın doğusunda, ABD desteğiyle PKK/PYD unsurlarına kurdukları gözetleme noktaları Türkiye Cumhuriyeti devletine tehdittir, güvenliğimizi tehlikeye sokan bir husustur. Bu hasmane ve terörist faaliyetler, Türkiye'nin bölgeye müdahalesini meşru kılacak önemli delillerdir. Bu çerçevede, inşallah, Menbic'de, Fırat'ın doğusunda ve Kandil'de terör yuvaları imha edilecektir.

Türkiye Cumhuriyeti devletinin bugüne kadar karşılaştığı en sinsi terör yapılanması olan FETÖ'yle mücadelenin de hiçbir şekilde tavsatılmadan, sulandırılmadan kararlılıkla sürdürülmesi gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, son dönemde dünyada yaşanan ticaret savaşları ve ekonomik mücadeleler Türkiye gibi gelişmekte olan birçok devleti olumsuz yönde etkilemiştir. Bu ülkelerin içerisinde Türkiye, yaşanan olumsuzluklardan en fazla pay alan ülke durumundadır. Burada, özellikle bölgemizde yaşananlar, Türkiye'nin egemenlik haklarını ve millî güvenliğini tehdit eden gelişmeler ve küresel ölçekte bizzat Türkiye'yi hedef alan ekonomik manipülasyonlar ekonomik verilerde olumsuzluğa yol açarak ülkemize önemli bir mali yük bindirmiştir.

Dünyada küresel güçler, arzuları ve hedefleri doğrultusunda hareket etmeyen, ne yapacağı kestirilemeyen ve güçlenme eğilimi içerisinde olan devletlere karşı sadece ordularıyla müdahalede bulunmazlar. Bu müdahaleler genellikle ve daha çok ekonomik saldırılar şeklinde gerçekleşmekte, ülkelerin iç dinamikleriyle oynanmaktadır.

Yakın geçmişimizde Türkiye'ye yönelik olarak her türlü kaos enstrümanının devreye sokulmuş olduğunu görmekteyiz. Son olarak 24 Haziran seçimleri öncesi ve sonrası kur ve faiz üzerinden Türkiye'ye küresel odakların organizasyonu ile ekonomik saldırılar gerçekleşmiştir. Ekonomimizin bu süreçte mevcut kırılganlığı ortaya çıkan zararı artırmış, enflasyon artmış, büyüme azalmış, işsizlik oranı yükselmiş, ekonomi sıkıntı içerisine girmiştir. Bu durum hâlen devam etmekte, reel sektörde ciddi tahsilat sorunlarıyla beraber nakit sıkışıklığı yaşanmaktadır. Türkiye açısından borçlanma faizleri artmakta, faiz arttıkça finansman kaynaklarından faydalanmak çok daha maliyetli hâle gelmektedir.

Resmî rezerv varlıklarına bakıldığında, 2017 yılı Ocak ayı verilerine göre rezervlerimiz yüzde 26,5 oranında azalmış, eylül ayında 84,7 milyar dolara gerilemiş, ekim ayı itibarıyla bu rakam 86,2 milyar dolar düzeyine gelmiştir. Artan döviz kuru ve faizle birlikte Türk lirasında yaşanan değer kaybı ticari işletmeleri zora sokmuş, girdi ve kaynak maliyetleri yükselmiştir. Bu süreçte birçok firmanın konkordato başvurusuna yöneldiği görülmektedir. KOBİ'lerin ve esnafın da taşıyabileceği ve baş edebileceğinin çok üzerinde sıkıntılarla boğuştuğu görülmektedir. Bu süreçte hane halkı borçlanması oldukça yüksek seviyeye çıkmış, tüketici kredileri ve kredi kartı borçları olan kişi sayısı 30 milyona ulaşmıştır. Enflasyon, kurdaki artışın etkisiyle hızla yükselmiş, son on beş yıl içerisinde görülen en yüksek rakamlara ulaşmıştır. Gıda enflasyonunda ise ortalama enflasyonun üzerinde artış meydana gelmiştir.

2019-2021 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program, 20 Eylül 2018 tarihinde "Yeni Ekonomi Programı" ismiyle kamuoyuna duyurulmuştur. Yeni Ekonomi Programı'nda çerçevesi çizilen hedefler ile bütçe teklifinin birbiriyle uyumlu olduğu görülmektedir. Dengeleme, disiplin ve değişim esasları üzerine oturtulmuş olan Yeni Ekonomi Programı'nda belirtilen makroekonomik hedefler, bazı alanlar hariç olmak üzere genel olarak gerçekçi gözükmektedir. Bu programla, ekonomide büyüme yavaşlamakta, cari açığın gayrisafi yurt içi hasılaya oranının 2019 yılında 3,3'e; 2021 yılında 2,6'ya düşürülmesi planlanmaktadır. Kişi başına millî gelirin ise 9.385 dolardan 2021 yılında 10.973 dolara yükselmesinin hedeflendiği görülmektedir.

Yapmış olduğumuz değerlendirmelerde, ihracatın desteklenmesi gereken bir dönemde oldukça sınırlı bir artışın hedeflendiği görülmektedir. Ayrıca ithalatın artışının önce yüzde 3,2; sonra yüzde 3,1 olarak öngörüldüğü anlaşılmaktadır. İşsizlik oranlarının ise 2019 yılında yüzde 12,1; 2021 yılında ise yüzde 10,8 seviyelerinde olması beklendiği görülmektedir. Bu oranlar, kanaatimizce iyimser oranlardır.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak 24 Haziran 2018 seçim beyannamemizde, Türkiye'nin kısa vadede üzerinde tedbir üretmesi gereken konuları sırasıyla ifade etmiş bulunmaktayız. Seçim sonrasında Mecliste tek başımıza yeterli çoğunluğu elde edemesek de her zaman, sorun çıkaran değil, çözüm üreten; göz boyayan değil, gerçekçi olan bir siyaset anlayışı içerisinde hareket etmeye kararlıyız. Bu çerçevede, katma değeri yüksek olan üretimin özendirilmesi, yurt içi tasarrufların artırılması, ithalat bağımlılığının azaltılması, üreticiye gerekli desteğin sağlanması, adaletli bir vergi sisteminin oluşturulması, verginin tabana yayılması, kamu yatırımlarının adil bir şekilde dağıtılması, tarım ve hayvancılık reformu, iş gücü piyasası ve çalışma reformu gibi milletimizin refahını ilgilendiren konuların ivedilikle çözülmesi ve hayata geçirilmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, toparlayın lütfen.

Teşekkür ederim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Milliyetçi Hareket Partisi olarak, bu çalışmalarda uzlaşmanın temin edilebilmesi ve çözümün ortaya çıkması için gerekli adımları atıp sorumluluk alabileceğimizi de belirtmek isteriz.

MHP'nin amacı "Dostlar alışverişte görsün." mantığıyla bir şeyler yapıyormuş gibi gözükmek değil; vatandaşımızın sıkıntı duyduğu, şikâyetçi olduğu haklı sorunlarının hâlli için samimi çaba sarf edip çözüme ulaşmaktır. Burada da yeniden altını çizmekte fayda olacaktır. Milliyetçi Hareketçi Partisi vermiş olduğu sözlerin arkasındadır ve takipçisidir. Parti olarak kendi gündemine hâkimdir. Bizler, hiçbir zaman, anlayış ve hedef birliği içerisinde olmadığımız, flu olarak gördüğümüz yapılarla beraber hareket etmeyeceğiz. 27'nci Dönemde Milliyetçi Hareket Partisi, ortaya koyduğu hedefler doğrultusunda, Cumhurbaşkanlığı'nın ruhuna bağlı kalarak Türkiye'nin millî ve yerli anlayışla 2023, 2053, 2071 hedeflerine güvenle varabilmesi için kararlı ve tavizsiz duruşuna devam edecektir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin önüne koyduğu hedeflere varması için en önemli gelişmeyi millî eğitimde gerçekleştirmesi gerekmektedir. Geçtiğimiz günlerde kamuoyuna sunulan 2023 Eğitim Vizyon Belgesi'nde belirtilen hedefleri desteklemekteyiz. Nesillerimizin millî ve manevi değerleri özümseyen, bilimsel ve teknolojik imkânlardan faydalanmayı bilen, çalışan ve üreten ahlaklı nesiller olarak yetişmesi için üstün gayret sarf etmek gerekmektedir. Dünya toplumlarında görülen ahlaki erozyonun etkileri çocuklarımızın kültür ve medeniyet kodlarıyla buluşturulması sayesinde yok edilebilecektir. Bu topraklar geçmişten bugüne bilgi ve hikmet kaynağı olarak kabul edilecek dünya çapında değerleri yetiştirmiştir.

Cumhuriyet tarihimiz boyunca Türk milleti, en hassas dönemlerinde, tam da belini doğrultacağı zamanlarda, devamlı surette suni gündemlerle meşgul edilmeye çalışılmıştır. Bu süreçlerde oluşturulan gündemler âdeta bir zehir gibi Türk milletinin kanına işlemekte, insanımızın gözleri kararmakta ve herkes birbirine düşman gözüyle bakmaktadır. Misal olarak vermek gerekirse

"Atatürk'ü, cumhuriyeti savunuyorsan Osmanlı'ya düşman olacaksın, Osmanlı'yı savunuyorsan Atatürk'e düşman olacaksın, bunun ortası olmayacak." şeklinde yürütülen fitne milletimizin içinde habis bir ur gibi yayılmıştır. Türk milleti bu fitnelerle tahrik edilmiş, birbirine düşürülmüş, bunların neticesinde büyük çekişmeler ve tartışmalar ve hatta darbeler meydana gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Tamam, bitiriyorum.

BAŞKAN – Evet, süreniz doldu, lütfen, teşekkür edelim, Genel Kurulu...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Son iki paragraf kaldı; teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Teşekkür ederim.

Türkiye'nin karşılaştığı sıkıntılarla mücadele etmesi gereken dönemlerde bu ve benzeri fitneler Türkiye'yi yolundan saptırmakta, hedeflerine ulaşmasını engellemektedir. Yapılması gereken, milletin ve nesillerin bu değerlerin tamamına sahip çıkmasıdır.

Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin dediği gibi, milliyetçi hareket Kocatepe ile Anıttepe arasındaki çelik halattır. Bu çelik halat kuvvetlendikçe milletimiz geleceğe daha büyük bir güvenle bakacak, bu sayede Atatürk de bizim olacaktır Sultan Abdülhamit de, Fatih de bizim olacaktır Sultan Alparslan da.

Bu düşüncelerle, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyor, görüşülmekte olan 2019 yılı Bütçe Kanunu ve 2017 yılı Kesin Hesap Kanunu'nun ülkemiz için hayırlar getirmesini temenni ediyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bülbül.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.21

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.37

BAŞKAN: Binali YILDIRIM

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Fatma KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komasyon yerinde.

İYİ PARTİ Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü Türkkan konuşacaktır.

Buyurun Sayın Türkkan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biz, aslında, burada bütçeyi değil, ekonomiyi konuşuyoruz, farkında mısınız? Zira, bütçe, ekonominin nasıl yerle yeksan olduğunu o kadar iyi anlatıyor ki rakamlara baktığınızda. Tek bir rakam vereceğim size: Bütçede 65 milyar lira yatırımlara harcanırken 117 milyar lira borç faizlerine ayrılmış yani bu bütçede 65 milyar lira yatırımlara ayırmışız, 117 milyar lira da faizlere. Yani dikkatinizi çekiyorum: Borç ödemeye değil, alınan borçların faizlerine. Borç yerinde duruyor, durmaya devam ediyor. Şimdi size soruyorum: Bugün burada konuştuğumuz bütçe mi, ekonomi mi? Kararı siz verin.

Her gittiğimiz yerde -sizlere de oluyordur- "Ne olacak bu memleketin hâli?" diye soruyorlar. Buna benzer bir durum, merhum 9'uncu Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in başından geçmiş. Öyle bir anekdot anlatacağım size: Gazeteciler soruyorlar: "Sayın Demirel, memleketin durumu nasıl?" "Tek bir kelimeyle cevap vereyim isterseniz, iyi ama iki kelimeyle cevap vereyim isterseniz, iyi değil." demiş. Ben size üç kelimeyle söyleyeyim: Bu memleketin durumu hiç iyi değil. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Aslında, Türkiye'nin bütçe geleneği çok eskiye dayanıyor, yüz yıllarla ifade edebileceğimiz bir mali disiplin geleneğine sahip bir ülke burası. Osmanlı İmparatorluğu'nun oluşturduğu mali disiplin, cumhuriyetle de devam etti. Osmanlı İmparatorluğu, oluşturduğu mali disiplin ve yaptığı doğru bütçelerle kıtalara hükmetti, asırlara direnen kalıcı bir devlet kurdu. Balkanlardan Anadolu'ya, Afrika'nın Akdeniz kıyılarına kadar Osmanlı bütçesinden ayrılan kaynaklarla birçok hizmetler yaptı, o ülkelere ciddi eserler kazandırdı. Böylesine sağlam temellerin üzerine kurulmuş bir geleneğin şu andaki temsilcileriyiz bizler ama gelin görün ki yine Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminde, ne zaman ki mali disiplinden uzaklaşıldı, ondan sonra tarihte yaşananlar, hepimiz için acı bir tecrübe oldu.

Osmanlı Devleti'nin ilk padişahı olan kurucusu Osman Gazi, oğlu Orhan Gazi'ye devletin dayanması gereken mali sistem konusunda bir nasihat veriyor. Bakın, ne diyor, biliyor musunuz? "Ey oğul, beytülmalı koru. Devletin servetini çoğaltmaya çalış. Sana ait olana kanaatle, gerekli olanlardan başka lüzumsuz yere telef etme, israftan kaçın." Yani hiçbir işe gereğinden fazla para harcamamaya bilhassa özen göster, devlet hazinesini dolu tutmaya gayret et, devlet gelirlerini artırmak için de çareler üret diyor. Osmanlı İmparatorluğu'nun kurucusu Osman Gazi'nin bu sözleri, ilk yıllardan itibaren devlet maliyesine verdiği önemi, tutumlu davranılması, gereksiz harcamalar yapılmaması gerektiğini göstermesi bakımından çok önemli.

Osmanlı'nın bütçe anlayışında 1839 Tanzimat Fermanı'yla birlikte önemli gelişmeler yaşanıyor. Niye Osmanlı'yı çok anlatıyorum, biliyor musunuz? Osmanlı'nın israf etmemeye verdiği önemi bilin -Osmanlı'dan çok bahsediyorsunuz ya- bir de siz, kendi yaptığınız israfları göz önüne getirin, ne kadar Osmanlı çocuğu olduğunuzu biraz daha anlayın diye anlatıyorum.

1839 Tanzimat Fermanı'nda "bütçe" kelimesi yer almıyor ama bütçe fikri ortaya konuluyor ve bütçenin oluşturulması gerektiği, açık ve kesin olarak şu şekilde belirtiliyor: "Her devletin, topraklarını korumak üzere askere ve orduya ve bunlar için gerekli şeylere ihtiyacı vardır. Buysa parayla sağlanabilir. Para vergiyle elde edildiği için vergi konusunun da iyi bir biçimde düzenlenmesi çok önemlidir. Vergi toplama yetkisinin bir kişiye devredilmesi yöntemi, özetle, ülkenin siyaset ve maliye işlerini bir tek adamın keyfine ve belki de ezici pençesine bırakmak anlamına gelmektedir. Yüce devletimizin karadaki ve denizdeki askerî giderleri ile öteki harcamalarının da gereken yasalarla saptanıp belirlenerek ona göre ödenmesi gerekmektedir." Bunun söylendiği tarih, 1839 yani Tanzimat Fermanı.

Tek adam rejimi, o zaman da vurgulanmış, uygulandığı her zaman diliminde, her ülkede zulüm, baskı ve fukaralığın dışında hiçbir şey getirmemiştir. Tarihte de bu böyle olmuştur, Türkiye'de de farklı olmayacaktır. Fukaralık artacak, halk yoksullaştıkça itaat kültürü gelişecek, iktidarın da zaten istediği bu değil mi? Halk fukaralaşsın, itaat kültürü gelişsin; iktidar bundan, bu itaatten kendi gemisini yürütsün. Bütün bunları söylediği hâlde, farklı davranıldığında görüyoruz ki Osmanlı'da da bugünküne benzer bir tablo ortaya çıkmış ve maalesef, imparatorluğun yıkılışı hızlanmış.

Ondan sonraki süreçte bir bakmışsınız ki İngiltere'yle Baltalimanı Ticaret Anlaşması imzalanmış, yüksek faizle dış borçlanma başlamış, yabancılara toprak satılmaya başlanmış, yabancı sermayeye demir yolu imtiyazları verilmiş ve bunun

sonucunda da 1881'de Düyun-ı Umumiyyenin kurulmasıyla devletin temel gelir kaynakları, yabancıların yönetimine bırakılmış ve bu kararlar beraber, Osmanlı ekonomisi artık dışa bağımlı hâle gelmiş.

Peki, size sormak istiyorum şimdi: Bu tarihî gerçekler size bir şeyler hatırlatıyor mu? Bugüne ait bir şeyler  ağıştırıyor mu size? Yani sanki tarih, tekerrürden ibaret gibi. Osmanlı işte böyle davranınca ekonomisi 19'uncu yüzyıl sonunda maalesef iflas etti, Galata bankerlerine kadar düştü. Esas sebebi neydi biliyor musunuz? Azalan  retim -o zaman da aynı sancı var- köylünün ihmal edilmesi -şimdi hiç yüzüne bakmadığımız o köylü, o zaman da ihmal edilmiş son dönemde- savaşların kaybedilmesi, vergi adaletinin ve düzenin bozulması, değişen dünyayı takip edememek, geriden takip etmek. Sanayi Devrimi'ni iskalamış, onu kaçırmış, borç-faiz-banker batabatına saplanmış, kapitülasyonlar, rüşvet, vurgunculuk ve en sonunda emperyalist baskılar sonunda Osmanlı ekonomisi   kt . Evet, Osmanlı'nın ekonomik iflasında emperyalizmin ve emperyalizmin a   zl  kapitalist şirketlerinin rolü çok büyüktü. Osmanlı, bu emperyalist ve kapitalist baskıya ne yazık ki direnemeyerek maalesef   kt .

şair Mehmet Akif, Safahat'ta diyor ki: "Tarihi 'tekerrür' diye tarif ediyorlar. Hiç ibret alınsaydı tekerrür m  ederdi?" AK PART  iktidarı, keşke ecdat edebiyatı yapmak yerine Osman Gazi'nin, oğlu Orhan Gazi'ye verdiği nasihatten, Tanzimat Fermanı'ndaki hükümlerden, Mehmet Akif'in Safahat'ından ders alsaydı. Bu nedenledir ki Gazi Mustafa Kemal Atatürk, 1923'te "Ancak bağımsızlığımıza saygılı olmak ve kanunlarımıza bağlı kalmak koşuluyla yabancı sermayeye kapımız açıktır." diyor. Bakın, özellikle vurguluyor: "Bağımsızlığımıza saygılı olmak ve kanunlarımıza bağlı kalmak koşuluyla yabancı sermayeye kapımız açık." diyor. Atatürk, cumhuriyeti kurarken bu Osmanlı tecrübesinden aldığı derslerle, ekonomik bağımsızlığa çok önem verdi; bu nedenle kapitülasyonları kaldırdı, gümrükleri belirledi, Osmanlı borçlarını ödeyip Düyun-ı Umumiyyeyi ortadan kaldırdı, imtiyazlı yabancı şirketlere de son verdi.

Bakın, burada bir şeye dikkat çekmek istiyorum, son c mleme dikkat edin, imtiyazlı yabancı şirketlere son verdi diyorum. Türkiye'de, özellikle son beş yılda, yabancı olduğunu bildiğimiz ama sermaye yapısı hakkında bazı ş phelerimizin olduğu bazı yabancı şirketlere imtiyaz sağlayacak kanunları yapmakla görevli bir Meclis çatısı altında bulunuyoruz şu anda. Bu durumun son örneğini geçen hafta gördük. Meclis gündemine alınan Digturk, Turkcell, Vodafone ve TÜRK TELEKOM gibi imtiyazlı şirketlerin fukara, borcunu ödeyemeyen vatandaştan tahsilatını kolaylaştıran kanunları çıkarmadık mı beraber? Yani Osmanlı'nın yıkılışına sebep olan imtiyazlı şirketleri bu dönemde sizler yarattınız, tekrar imtiyazlı şirketler var. Yabancı şirketlerin ülkemizde daha fazla para kazanacağı kanunları çıkarmakta acele ederken bizler, ülke olarak fabrikaları, limanları, devletin stratejik önemi haiz yatırımlarını sattık.

Peki, şimdi size soruyorum arkadaşlar: Millî olmak için mi bunları yaptınız? Millî olmak için bunları mı yapmanız gerekiyor? Bir taraftan bunları yaparken diğer taraftan ülkenin bekasından söz etmek mümkün mü? Size net olarak ifade ediyorum: Siz millî değilsiniz. Siz ülkenin bekasını düşünmüyorsunuz. Sizler bugüne kadar yediniz, yandaşlarınıza yedirdiniz, israf ettiniz,  retmediniz t kettiniz, y netemeyip idare ettiniz. Ekonomi o yüzden bu hâlde bugün.

Ekonomiyi kutsal değerlerimiz olan bayrağa ve ezana bağlama kurnazlığından da vazgeçin artık. Her olumsuzluğu dış g  lere bağlamaktan da vazgeçin. (İYİ PART  sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hastaneye gittiğimizde doktor, hastalığın teşhisini koymadan önce tedavi önerebilir mi size? Yani önce hastalığın teşhisini koymak zorunda. Mümkün değil bu. Aynı şey ekonomi için de geçerli. Ekonomik kriz yokmuş gibi davranarak bu ekonomik problemi  ozmeniz mümkün değil. Var olduğunu kabul etmek zorundasınız, aksi hâlde  ozemezsiniz. Ancak Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı ile Sayın Cumhurbaşkanına göre öyle değil, ülkede kriz yok! Sayın Erdoğan "Kriz mriz yok. Bunların hepsi manipülasyon." diyor ya! Bunlar uydurma laflar, ülkede kriz yok... Gelin görün ki, bir taraftan bankalara bakın, Bankalar Birliğinden rakamları alın, krediler  denemiyor arkadaşlar; kredi alanlar, kredileri geri Ödeyemiyor; kiracı olanlar, kiralari Ödeyemiyor; fatura kesen esnaf, faturasını tahsil edemiyor; vatandaş, pazara, markete gitmeye korkar oldu artık ama Sayın Cumhurbaşkanına göre: "Kriz mriz yok."

Ya, merak ediyorum, Allah aşkına, siz nerede yaşıyorsunuz? Yani aynı ülkede yaşıyor muyuz diye ben çok merak ediyorum zaman zaman. Kriz yok, her şey güllük gülistanlık ama biz baktığımızda arkamıza, bu s ylediğinizin çok tersi manzaralarla karşılaşıyoruz. Ya sizler aynı sokakta y r m yorsunuz veyahut da bizler size göre çok varoşta kaldık, siz -"high life" derler ya yabancılar- çok yüksek sosyete hayatı yaşıyorsunuz. Bizimle alakanız kalmamış, milletle alakanız kalmamış. Tüketiciler geri gerilerken, fiyatlar artarken, d kk nların ciroları düşerken, art arda, şirketlerin konkordato ilanları çoğalırken "Kriz mriz yok." demek, insanların aklıyla dalga geçmek demektir.

Eskiden sadece ticaret erbabının anlamını bildiği konkordatonun ne demek olduğunu sayenizde yediden yetmişe herkes öğrendi. Artık o gün yapan ev hanımları bile konkordato konuşmaya başlamış, o hâle getirdiniz konkordato meselesini.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Merkez Bankası verilerine göre, 2018 yılı Mayıs ayı itibarıyla, bankalar dışında kalan özel sektörün borcu, 200 milyar doları aşmış durumda. Bu rakamın şu an hangi seviyede olduğunu bilmiyoruz. Bu söylediğim rakam 2018 Mayıs ayı itibarıyla. T  K'in sipariş edilmiş istatistiklerinin ardına gizlenmeye devam ediniz. Ekranlara gönderdiğiniz o yandaşların iymser sözlerine, pembe tablolar çizmelerine, g zellemelerine kanmaya devam edin.

Bakın, kasım ayında, sadece kasım ayında 356 firma konkordato ilan etmiş. Bunu biz değil, Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar Pekcan, kasım ayında Meclis Plan ve Bütçe Komisyonunda yaptığı konuşmada açıkladı. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin verilerine göre de bu yıl içerisinde 10.295 firma kepenk kapatmış. Sadece ekim ayında 1.235 firma kepenk kapatmış. Bir ay içerisinde 356 konkordato başvurusunun olması, aslında bize ekonomimizin nereye gittiğini çok açıkça gösteriyor. Her şey şahane ise, her şey muazzamsa, ekonomimiz harikaysa, Sayın Cumhurbaşkanımızın deyimiyle kriz falan da yoksa neden bunca insan, bunca firma bu konkordato yoluna müracaat ediyor?

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye ekonomisiyle alakalı olarak ağustos ayında dış basında çıkan bir makale var. Bu dış basın dediğim gazetenin ismini vermeyeceğim ama bu gazetede çıkan makaleleri Sayın Cumhurbaşkanının meydan meydan gezip "Bakın, biliyor musunuz, bizim ekonomimizi ne kadar övüyor." dediği bir gazeteden bahsediyorum, aynı gazeteden bahsediyorum. Yani sizin çok dışlayacağınız bir gazete değil bu. Oradan bir pasaj okuyacağım size, o makalede diyor ki: "Her şey, Türkiye'nin, daha doğrusu Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yaptığı hatalarla başladı. Erdoğan, düşük faiz oranının düşük enflasyona neden olduğu gibi tamamen hatalı bir teoriye inanıyor. Kendisine Merkez Bankası Başkanını seçme yetkisi tanıyan ve damadını da Maliye Bakanı yapan Erdoğan'ın bu teorisi, şimdi sınava tabi tutuluyor ve sınav iyi gitmiyor." Makalede şu yorum dikkat çekici: "Ekonomi konusunda iş bilmez bir lider, kendi ekonomisini sakat bırakıp bundan başkalarını sorumlu tutuyor. Sonra da bu suçlamalar, yine ekonomiyi bilmeyen bir başka liderin hamleleriyle kısmen doğru çıkıyor."

Bunu ben söylemiyorum. Bunu, bir dönem, Sayın Cumhurbaşkanının da yazılanları referans olarak gösterdiği Batı kaynaklı bir gazetede çıkan makaleden aldım. şu bir gerçek ki Türkiye ekonomisi biraz daha böyle giderse, insanlarımız yiyecek ekmeğe muhtaç kalacak. Bu iş, parti veya oy verme meselesi değil yani bunun farkına varmanızı istiyorum. Her zaman Hükümetiniz, sahip olduğu yoğun medya desteği ve iktidar olanaklarıyla ekonomide bir başarı hikâyesi anlatıyor. Milletimizi de bu masala inanmaya zorlayamazsınız. Bu gerçekler gün gibi ortada dururken bunu başarmanız mümkün değil.

Aşari  cret Tespit Komisyonu toplandı, biliyorsunuz, geçtiğimiz günlerde, 2019 yılı aşari ücretini belirlemek için ilk

toplantısını gerçekleştirdi. Toplantıya bu yıl ilk kez, özel güvenlik görevlisi olarak çalışan bir kadın işçi de katıldı. Milyonlarca asgari ücretliyi temsilen Komisyonda yer alan o 2 çocuk annesi kız kardeşimiz, yaşadığı geçim sıkıntısını anlattı bu Komisyonda. Neler dedi biliyor musunuz? “On beş gün önce yakmaya başladım doğal gazı. Bu, on beş günlük bir fatura; 150 lira gelmiş. 850 lira zaten kira ödedim, bin lira yaptı. Şimdi, kredi taksitim var 650 lira, bunu ödeyeceğim; 1.650 lira yapıyor. Ben yol ve yemek ücreti alıyorum ama iş yerinde yemek yiyorum, çalışma saatinin içerisinde yemek yemek zorundayım, para zaten oraya gidiyor. Yol parası da zaten yola gidiyor. 1.603 liradan bana kala kala elimde 3 lira kalıyor.” Bakın, bir daha söylüyorum: “1.603 lira olan asgari ücretten ayda elimde 3 lira kalıyor.” diyor bu kız kardeşimiz. İşte insanımızı getirdiğiniz nokta bu. Yani bırakın bütçeyi vesaireyi ya; milletin çaresi, çare beklediği konu 3 lira. Size çok garip gelebilir, 3 lira ne ki? Yani 500 milyon dolarlık uçağa binen bir Cumhurbaşkanının bulunduğu bir ülkede 3 lira mesele mi olur? Ama Türkiye’de, yüzde 43’ü asgari ücretle çalışan işçilerin bulunduğu bir ülkede 3 lira bu kadar önemli bir para.

İnsan onuruna yaraşır yaşama seviyesini sağlayacak bir ücret karşılığında çalışması gereği, Anayasa’da düzenlenmiş olmasına rağmen, milyonlarca çalışan, ailesiyle birlikte ne yazık ki düşük ve yetersiz gelirle fukaralığa terk ediliyor.

Bir tablo göstermek istiyorum size şimdi. Bu tablo, Avrupa Birliği ülkelerinde ve Türkiye’de asgari ücretle çalışanların toplam çalışanlara oranını gösteriyor. Bu kapsamda son veri, 2014 tarihli. Tabloda şu en üstteki turuncu renk var ya, bu turuncu renkte biz varız, liderliği kimseye vermiyoruz. Bakın, çok ciddi, açık ara öndeyiz yani. Yüzde 43’le Türkiye 1’inci sırada yani Türkiye’de çalışan ücretlilerin yüzde 43’ü, asgari ücretle çalışıyor. 2’nci sırada kim yer alıyor? Slovenya. Aradaki fark çok büyük, Slovenya yüzde 19. 1’inci ile 2’nci arasındaki farka bakın, bu bile bizdeki durumun ne kadar vahim hâlde olduğunu gösteriyor. İspanya’da bu oran yüzde 1, Belçika’da 0,4. En düşük, asgari ücretlinin Avrupa’daki dağılımı bu.

Çalışanların neredeyse yarısının asgari ücretle çalıştığı bir ülkede siz ne refahtan bahsedebilirsiniz ne zenginlikten ne de gelişmişlikten; gerçeklerle yüz yüze kalmak lazım.

2002’de siyaset arenasına çıkarken yaptığınız bir hesap vardı, çay-simit hesabı, hatırlıyor musunuz? Sayın Cumhurbaşkanı çok kullanırdı onu, hatırlarım ben “Çay-simit hesabı; bu kadar çay içecek, bu kadar simit yiyecek, bu aile 4 kişilik.” vesaire diye ama siz bu hesapları çoktan bıraktınız, artık sizin hesap kalemlerinizde çay-simit yok, sizde ejder meyveli smoothie var, tanesi 500 milyon dolar olan uçak var. Hesaplar değişti ama milletin hesabı aynı, millet hâlâ çay-simit hesabı yapmaya çalışıyor, siz bıraktınız ama millet bu hesabı hâlâ bırakamadı maalesef.

Bu noktada 14’üncü yüzyılın düşünürü, devlet adamı ve tarihçi İbni Haldun’un devlet anlayışından bir örnek vermek istiyorum size. “İsraf döneminde devlet, bir sona doğru ilerlemeye başlar. Hükümdar ve çevresi, öncekilerin biriktirdiği serveti telef eder; görevler, ehil olmayanlara dağılır; ordu, bozulur; zevk düşkünlüğü arttığı için gelirler giderleri karşılayamaz.” Yani sanki bugünü anlatıyor İbni Haldun; ne büyük adam, yedi yüzyıl evvel bugünü görmüş. “Devletin çöküş yaşaması bu dönemde başlamaktadır.” diyor İbni Haldun; anlayana tabii.

Ülkenin dış borcu aldı başını gitti. AK PARTİ’nin iktidarı devraldığı 2002 yılında kamu dış borcu 64,5 milyar dolar, Merkez Bankası dış borcu 22 milyar dolar, özel sektör dış borcu 43 milyar dolar olarak kayıtlara geçmişti. Bu veriler eşliğinde 2002 yılında toplam brüt dış borç, 129,6 milyar dolar olarak açıklanmıştı. Aradan geçen on altı yılın sonunda Türkiye’nin yüksek bir oranda borçlandığı gözlemleniyor. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan verilere göre, 30 Haziran 2018 tarihi itibarıyla kamu dış borcu, 306 milyar Türk lirası. Net dış borç stokunun 300 milyar dolara ulaştığı gözlemleniyor. Türkiye, brüt dış borç stoku 457 milyar dolarla âdeta Türkiye Cumhuriyeti rekorunu kırdı. Arkadaşlar, “Borç alan, emir alır.” diye bir şey var, bilir misiniz? Borç alan, emir alır. Yani bu “Borçlanıyoruz; borçlanmak, borç yiğidin kamçısıdır.” lafının arkasına gizlenmeyin, Türkiye’de emperyalistlerin Türkiye’yi diz çöktürmeye yaklaştığı bir dönemdeyiz. Sebebi de bu borç batağı. Artık borç yüzünden bağımsız dış politika bile geliştiremiyoruz. Dış politikamızı belirlerken Amerika ne diyecek diye kulağımızı Amerika’ya doğru çeviriyoruz; IMF’ye üye ülkelerin durumlarını gözlemliyoruz, dış politikalarımızı ona göre değerlendiriyoruz. Yüksek dış borcu olan ülkelerin bağımsızlığı her zaman tehlikededir. Aynı zamanda bu ülkelerin dış politikada bağımsız, kendi ülkesinin menfaatini öne çıkaran politikalar oluşturacağını düşünenler varsa aranızda onlar hayal âleminde dirler.

AK PARTİ hükümetlerinin ekonomi politikası her zaman vatandaşlarımızı borçlandırmak üzerine kurgulanmıştır. Türkiye’yi böyle bir iktidar anlayışıyla on altı yıl yönettiniz. Ekonomik gidişat hakkında uyarıları yaptığımızda Hükümet bunu muhalefet yapmak olarak değerlendiriyor, o zanna kapılıyor. Ya, biz size gerçekleri anlatıyoruz aslında. Bu marazi narsist öz güven görüntüsünden bir an önce vazgeçin. Yani o, herkesin anladığı ama sizin anlamadığınızı zannettiğiniz altı boş, narsist öz güveniniz ülkeyi uçuruma sürüklüyor.

“Büyüdü” dediğiniz ülkede büyüme rakamlarına baktığınızda tüketimden kaynaklı bir büyüme gözüküyor yani üreterek büyüyen, ihracat yaparak büyüyen, ihracata dayalı, üretimden kaynaklı bir büyüme olmadığı için taze paranın ardı kesilince de ülke hızla fukaralaşmaya başladı. Şu anda bulunduğumuz durum bu. Gerçekten büyüdük, doğru ama tüketerek büyüdük; üreterek, katma değer yaratan bir ihracat yaratarak büyümedik biz. Tüketimi besleyen, dışarıdan gelen para kesilince de hızla fukaralaşmaya başladık. Bağımsız ekonomistlerin hepsinin ortak kanısı şu ki ülkeyi önümüzdeki süreçte ciddi bir fukaralık beklemekte.

Bugün artık herkes sizin sayenizde borç batağında yüzüyor. İktidarı devraldığınız 2002 yılında hane halkının borcu 6,6 milyar liraydı. Şimdi ne kadar? Biraz evvel Sayın Kılıçdaroğlu da ifade etti, 520 milyar lira. Tam 80 misli fazla borçlanmış insanlar.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Nasıl atıyorsun ya!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Milletin ocağını batırdılar.

Devam et Başkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Söyleyeceğim sonra ne olduğunu biraz beklersen. Acele etme, sana da sıra gelecek, sana da sıra gelecek. Herkes nasibini alacak, sen de alacaksın. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Allah Allah.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Bu borcun 419 milyar lirası tüketici kredilerinden, 101 milyar lirası ise kredi kartlarından kaynaklanıyor. Şirketlerin borçları ise 88 milyar liradan 2 trilyon 513 milyar liraya çıkmış. Zannetmeyiniz ki bu borçlar öyle, yatırımlara falan gitti, şirketler borçlanırken ilave yatırımlar yaptı; bunlar günü güne ekleyerek, faizi faize ekleyerek idare edilen borçlardan büyüdü.

Siz üretim yapanları cezalandırıyorsunuz, üretim yapanlara üvey evlat muamelesi yapıyorsunuz âdeta. Ülkenin büyümesini üreterek değil, tüketerek sağlamaya çalıştınız on altı yıldır. On altı yılda bana, kurulan ciddi bir tek fabrika söyleyemezsiniz. Gizli bir el size bu ülkede üretim yapmayın diye talimat vermiş, ona inanmaya başladım ben.

Türkiye’de bu yanlış ekonomik uygulamalar nedeniyle hem vatandaş hem küçük ve orta ölçekli sanayici, KOBİ’ler; hepsi borç batağında yüzüyor. Bugün itibarıyla vatandaşın yasal takibe giren tüketici kredisi ve kredi kartı borcu toplamı 29 milyar lirayı aşmış. 333 bin KOBİ de 36 milyar liralık borcunu zamanında ödeyemediği için yasal takibe girmiş. Küçük ve orta ölçekli işletmelerin bankalara borcu bu yılın ilk on aylık döneminde 127 milyar 200 milyon lira artarak 640 milyar 100 milyon lira oldu. O çok övündüğünüz on altı yıllık döneminizdeki borç artışına bakın diye söylüyorum bu rakamları. AK PARTİ iktidarı acaba bu yüksek

artışın sebebinin de açıklayabiliyor mu?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde çalışanlar açısından durumun vahametini ortaya koymak için 81 milyon nüfusa sahip Türkiye ile sayı olarak bize yakın, 83 milyon nüfusa sahip Almanya'yı çalışan sayıları ve işsiz sayıları açısından bir kıyaslamak istiyorum müsaade ederseniz. Ülkemizde istihdam edilen kişi sayısı 29 milyon, Almanya'da bu sayı 45,1 milyon. Bakın, nüfusumuz aynı hemen hemen, bizde istihdam edilen kişi sayısı 29 milyon, Almanya'da 45 milyon. Özel sektörde çalışan 14,8 milyon insanımız var bizim, Almanya'da 32 milyon kişi özel sektörde çalışıyor. Bizim kamu çalışanımız 3 milyon, Almanya'da 4,7 milyon kamu çalışanı var. Yaklaşık 81 milyon nüfuslu ülkemizde serbest çalışan 2,8 milyon vatandaşımız var, Almanya'da bu sayı 4,3 milyon. Ülkemizde 12,4 milyon kişi emekli aylığı alıyor, Almanya'da 19,8 milyon kişi emekli aylığı alıyor. 3,6 milyon insanımız işsiz gezerken 85 milyonluk Almanya'da işsiz sayısı 2,2 milyon ve bu işsizlerin önemli bir kısmı da ülkeye gelen göçmenler. Rakamlardan da anlaşılacağı üzere on altı yıldır işsizlikle mücadelede bir arpa boyu yol katedemediğiniz ortada.

AK PARTİ döneminde işsizlik hiç azalmamış, aksine kronik bir hâle gelmiştir. Bakmayın siz o TÜİK'in yayınladığı aldatıcı rakamlara, doğru rakamı yayınlayanı ertesi gün pat diye paket edip gönderiyorsunuz zaten; yalan haber, yalan istatistik yapanlar durmaya devam ediyor. İşsizlik açısından 1960'tan beri Türkiye en kötü on yılını yaşıyor aslında. 1960 yılından bu yana Türkiye'nin ekonomik büyüme ortalaması yüzde 4,5; üniversiteler ve ilgili çevreler tarafından son on yılın büyüme ortalaması ise yüzde 3,9 olarak hesaplanmış ve üzümler ifade ediyorum ki 2021 yılı tamamlandığında ekonomik büyüme açısından son altmış yılın en kötü on yılı olacağı ifade ediliyor değerli arkadaşlar.

Ülkemizin ekonomik ve sosyal açıdan gelecek planlaması için önemli bir husus da ülkemizdeki Suriyeli mülteciler konusudur. Evet, bu konuda sizin kafanız karışık, biliyorum, ne yaptığınızı çok bilmiyorsunuz. Suriyelilere ne kadar para harcadığınızı da belli değil. Sayın Cumhurbaşkanının birkaç farklı konuşmasına baktım, bir yerde 25 milyar dolar, ondan bir süre sonra 35 milyar dolar diyor, sonra bir bakmışsınız 32 milyar dolar diyor, yani kontrol yok bu konuda. Arada giden milyar dolarların hesabı sanki hiç verilmeyecekmiş gibi o kadar rahat telaffuz ediliyor ki. 35 milyar deniliyor, 25 milyar deniliyor, 32 milyar dolar deniliyor; kimin ne kadar para harcadığını bilen yok Sayın Cumhurbaşkanından başka. Sayın Cumhurbaşkanı mutlaka biliyordur ama Meclis bilmiyor, sizler bilmiyorsunuz, biz bilmiyoruz.

Ülkemizde kaç Suriyeli mülteci var, ne kadar para harcadık, bütçemize bunun yükü nedir bilen var mı? Yok. Yani afaki bir rakam dolaşıyor ortada ama net bir bilgi yok. Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in defalarca belirttiği gibi, Suriyeli mültecilerin dönebilecekleri bir Suriye inşa etmek en önemli dış politika önceliklerimizden biri olmalı. Bu, Türkiye'nin selameti için de önemli bir konu. Aksi hâlde Suriyeli konusunun, Türkiye'nin ekonomik dengesini bozmakla beraber hem demografik yapısını hem de beraberinde getireceği sosyal problemleri iyice düşünün derim.

Burada en doğru bütçeyi yaptığınıza inansak bile bunu sizin iktidarınızın ve kadrolarınızın yönetebileceğine asla ve kata inanmıyorum. Zaten 2019 yılı bütçe teklifinin hâlihazırdaki ekonomik durumla örtüşmediği de ortada. 2019 yılı bütçesinin bir amacı yoktur, eğer bir amacı varsa da matematiği yoktur. Bu bütçeye "zam ve israf bütçesi" de diyebilirsiniz, başka da bir isim takmak zor. 2019 yılı bütçesinde zam var, faiz var, vergi var ama üretim yok, gerekli yatırımlar yok. Kamu yatırımlarına ayrılan pay düşürülmüş, borç faizlerine ödenecek miktarlar artırılmış, harçlara, cezalara yüzde 20'nin üzerinde zamlar yapılmış. Dar gelirli hiç düşünülmemiş, genç girişimciler unutulmuş. Memur için, işçi için gerçek anlamda iyileştirme zaten hiç yok. Eğer yaşadığımız toplum ve ekonomik sistemin gerçekleri ile elimizdeki bütçe metni aynı düzleme oturmuyorsa uygulayacağımız bütçenin bir felsefesinin olduğunu da iddia edemeyiz arkadaşlar. Bütçede öngörülen enflasyon hedefi, büyüme hedefi, gelir hedefleri, kurumlara tahsis edilen ödeneklerin arkasındaki matematik gerçeklikten uzaktır. AK PARTİ Hükümetinin yıllardır uyguladığı yanlış politikalar neticesinde ancak cari açık vererek büyüyeblen ve dolayısıyla da dış finansmana bağımlı hâle gelmiş, dahası, şirketler kesimi de büyük bir borç yükü altına girmiş olan Türkiye ekonomisinin 2019 yılında büyümesinin önünde çok büyük engeller vardır. Türkiye, ihracatta katma değer yaratamamaktadır.

170 milyar dolar ihracatımız var diye söylüyoruz ya, bu 170 milyar dolar ihracatın katma değerinin 10 milyar dolardan daha az olduğuna ilişkin iddialar bulunmakla birlikte, bunun aksini ispat eden bilimsel bir çalışma veya herhangi bir bakanlıkça açıklanan bir veri de elimizde yok. Dolayısıyla, hâlihazırda 157 milyar dolar olan ve yıl sonunda 170 milyar dolara çıkması beklenen ihracatın katma değer üretme kabiliyetinden yoksun olduğu ortadadır.

Ülkemiz ekonomisinin şu anda karşı karşıya olduğu yapısal tıkanma yetkili makamlarca görmezlikten gelinmektedir. Oysa karşı karşıya kaldığımız sorunların çözümü doğru bir ekonomi planlaması, üretime dayalı büyüme, liyakat sahibi yöneticilerin göreve getirilmesi, kamu harcamalarında israfa son verilmesi ve belki de hepsinden daha önemlisi ülkemizde hukuku ve adaleti tesis etmekten geçiyor.

Türkiye'deki bu ekonomik sorunun çözümünü sadece matematiksel değerlerle çözmeyi beklerseniz mesafe katetmeniz mümkün değil. Ülkede yok ettiğiniz hukuku ve adaleti tekrar tesis etmezseniz ekonomideki büyüme hayal olur, ekonomide düzelme hayal olur, ihracat hayal olur, yabancı yatırımcı hayal olur, dövizin düşmesi hayal olur, Merkez Bankasının rezervlerinin artması hayal olur. Birinci önceliğimiz: Hukuku ve adaleti tekrar ülkede kâin kılacaksınız, ondan sonra matematik hesaplarına bir daha bakalım.

TÜSİAD geçtiğimiz günlerde bir açıklama yaptı, uyarıcı bir açıklamaydı, dikkatimizi de çekti. TÜSİAD Başkanı Bilecik diyor ki: "Ekonomide gemiyi yeniden yüzdürmemiz gerekiyor. Bunun için suların yeniden yükselmesini bekleyecek zamanımız yok. Siğ sularda yol almanın çaresini bulmalıyız." Çözüm reçetesi de veriyor Sayın Bilecik: "Ekonomiyi sadece ekonomik reformlarla güçlendiremezsiniz. Şeffaf, uzlaşmacı, adil, demokratik bir toplum olunmalı. Güçlü Türkiye'nin olmazsa olmaz şartı özgürlüklerin ve hukukun üstünlüğünün esas alındığı bir demokratik sistemi inşa etmektir." diyor TÜSİAD Başkanı Sayın Bilecik: TÜSİAD'ın bu görüşlerinde haklılık payının çok olduğunu görsek de "Şimdiye kadar neredeydiniz beyler?" demekten kendimizi de alıkoymuyoruz maalesef. On altı yıldır bazı çevrelerin susması, on altı yıldır konuşması gerekenlerin konuşmaması ülkenin bu hâle gelmesinde de ciddi katkı sahibidir.

Dikkat ediyorum, gazete manşetlerine bakıyorum, sizler ekonomiyi soğanla çözmeye çalışıyorsunuz. Biz de bekliyoruz yani ekonomiyi soğanla çözenizi bekliyoruz ki soğanı çözerseniz de belki soyana da sıra gelir diye beklemeye devam ediyoruz. 2002'de hatırlıyorum "Avrupa Birliğine gireceğiz." diye yola çıkmıştınız. Güzel bir hedefti o, Avrupa Birliği hakikaten güzel bir hedefti ama son gördüğümde baktım ki soğan deposunda sayım yapıyordunuz. Avrupa Birliğini unutmusunuz, soğan depolarına dalmışsınız. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

1970'li yılların sonundaydı -hatırlıyorum, benim üniversiteye de girdiğim senelerdi- gazeteler yağ stoku yapan bakkallara yapılan baskınları manşetlerine taşıyordu, yağ stoku. Ülkede döviz yok, yağlı tohum üretimi yok, yağ olmayınca ithalat da yapamıyorsunuz, döviziniz yok, üretilen yağı da kısıtlı piyasaya veriyorlar ve yağ kuyrukları vardı. O yağ kuyruklarını yok etmek için de zabıta şimdiki gibi bakkallara -market o zaman pek yok, AVM yok- yağ stoku baskını yapıyorlardı. Sene 2018, aradan elli sene geçmiş, yarım asır, bu kez soğan depolarına yapılan baskınlar manşetlerde. Zabıta elli yıl önceki yağ depolayan depolardan çıkıp soğan depolayan depolara daldılar. Elli senedir Türkiye'nin geldiği nokta bu, yağdan soğana terfi ettik.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çok ileri gittiğimizi anlatmak için verdim bu örneği, bayağı ileri gitmişiz. Türkiye

ekonomisi yıllarca düşük büyümeye mahkûm edilme potansiyeli taşıyan ekonomik krizle karşı karşıyadır. Türkiye Cumhuriyeti, tarihinde ilk defa özel sektör borçları kaynaklı bir ekonomik kriz yaşamaktadır; 2002 krizinden farklı bu kriz, 2002'de bir banka krizi vardı. Şimdi bankacılık krizi yok, bankacılar kâr patlaması yapıyorlar, enteresan. Zira, faiz yüküyle vatandaş o kadar boğdular ki... Bankaların durumu iyi ama vatandaş perişan, üretici perişan, özel sektör borçlar altında ezilmiş durumda. Çoğu yurt dışından alınmış bu özel sektör borçlarının artık uygun maliyetle çevrilme imkânı da kalmamış. Bu kriz aynı zamanda aslında bir yönetim krizi. Krizi aşmak ve geleceği inşa etmek için -az evvel zikrettiğim gibi- adaletten ayrılmadan, bu çok önemli, adaletten ayrılmadan, evrensel hukuk, çağdaş eğitim, katma değerli üretim, şeffaf devlet yapısı, fikir ve vicdan özgürlüğü, bilim ve sanata yatırım, içeride ve dışarıda huzuru temin edecek akıllı politikalar olmazsa olmaz olarak belirlenmelidir, başka çaremiz yok. Sanayici, ekonomide istikrar, yatırım ortamının iyileştirilmesi, üretme daha fazla teşvik için acil hamle ve çözüm bekliyor sizden. Ekonomi yönetimi ise sadece süreci siyasi olarak konsolide etmenin peşinde, herhangi bir çözüm aradığı yok "Siyasi olarak nasıl konsolide edebiliriz, şu çıpayı marta nasıl atabiliriz." onun peşinde.

Bu iktidar, sanayicinin rekabet gücünü de öldürmüştür. Sanayideki bu tepetaklak gidiş birer birer fabrikaların kepenklerini kapattırıştır, şalterlerini indirmiştir. Bakın, ben Kocaeli Milletvekiliyim, daha dün kadar sanayi kenti olarak anılan Kocaeli'deki sanayiciler, üzülere söylüyorum ki gerçekten kan ağlıyor şu an. Fabrikalar ya üretimi düşürdüler ya da üretimden vazgeçtiler. Yerel gazeteleri açın bakın, her gün bir fabrikadaki işçi çıkarma haberleriyle kalkıyoruz. Kocaeli sanayi kenti sıfatını bu gidişle yakın zamanda kaybedecek.

Peki, Kocaeli öyle de diğerleri farklı mı? Kayseri farklı mı? Sakarya farklı mı? Kahramanmaraş farklı mı? Gaziantep farklı mı? Denizli, Konya farklı mı? Hayır, hepsi aynı durumda, hepsinde sanayiciler teker teker şalter indiriyorlar. İstihdam üzerindeki vergi yükünün en fazla olduğu ülkemizde sanayiciler çalışanlarıyla birlikte ayakta kalmaya çabalıyor, size rağmen ayakta kalmaya çalışıyorlar. Tekrar ediyorum: Size rağmen. Sanayi tabanı eridi Türkiye'de.

Türkiye'nin eline su dökemeyecek ülkeler adım adım büyürken Türkiye küçüldü ve küçülmeye devam ediyor. Adalet ve Kalkınma Partisinin ekonomi planında tüketim ekonomisini azdırmak, yandaşları zengin etmek, siyasetin finansmanını sağlamak ve sadece seçim kazanmak var, bundan ötesi yok. Türkiye sanayiye yönelik planlamasında bir tercih yapmak zorunda artık. Ya yüksek teknolojiye dayalı bir sanayi planlamak zorunda -ki buna karar verip gerçekleşmesini beklemek hayli uzun yıllarını alır ülkenin, çok mümkün görünmüyor şu anda- ya da tarım ve tarıma dayalı sanayisini geliştirmek zorunda Türkiye. Yüksek genç insan gücü ve kullanılmayan tarım arazilerinin çokluğu, Türkiye'yi tarıma dayalı sanayiye önem vermesiyle birlikte dünyada çok önemli bir noktaya taşıyabilir. Türkiye'nin böyle bir şansı var eğer kullanabilirseniz. Dünya bunun örnekleriyle dolu. Brezilya ve Ukrayna sanayileşmedeki tercihinin tarımdan yana koyup şu anda dünyada en büyük tarım üreticileri ve tarım ürünleri ihracatçıları arasına girdi. Size bir rakam vermek istiyorum: 2007 yılında Türkiye'de ayçiçeği tohumu üretimi 850 bin ton, Ukrayna'da 1,1 milyon ton. Geçtiğimiz yıl Türkiye'de ayçiçeği üretimi 1,3 milyon ton, Ukrayna'da 16 milyon ton. Onların geldiği noktaya bakın, bizim geldiğimiz noktaya bakın. Tarım arazilerinin çokluğu, çalışan iş gücü kıyaslandığında bizim onlardan daha az şanslı olduğumuzu söylememiz mümkün değil ama bizim planlanamayan bir ekonomimiz var, sıkıntı burada, gerçekten planlanamayan bir ekonomimiz var.

Türkiye'de işsizleri yerinde istihdam etmenin en fizibil yolu tarım alanlarının bulunduğu bölgelerde bu insanların yaşamalarını ve tarımda çalışmalarını sağlamaktan geçiyor. Bu, bir taraftan yerinde istihdam sağlarken diğer taraftan, büyük bir sosyal yara olan büyük kentlere göçün de önüne geçecektir. Bu yapılırken, diğer taraftan, aynı bölgelerde tarıma dayalı sanayi teşvik edilmelidir ki tarım daha kârlı bir sektör hâline gelsin. Oysa bu tarımda geldiğimiz nokta itibarıyla bırakın gelişmeyi âdeta dip yaptık, dip. Mercimek, nohut, fasulye, aklınıza gelen bütün tarım ürünlerini ithal ediyoruz. Tarım ve hayvancılığımız acınacak hâlde. Çiftçilerimizin talepleri arşîlâya ulaştı da bir tek AK PARTİ ve ortağına ulaşmakta güçlük çekiyor.

Size bir örnek vermek istiyorum: Yaklaşık 3 milyar dolar ihracat getirisi olan fındık üreticileri iktidarın yanlış politikaları yüzünden mağdur durumda. Türkiye, dünya fındık üretiminin yüzde 70'ini karşılarken fındık üreticilerimiz cumhuriyet tarihinin en bunaltıcı günlerini yaşıyor. Avrupa'da 30 lira ve üzerinde seyir gösteren fındık fiyatı, Türkiye'de 11 ile 14 arasında seyrediyor yani biz kendi yetiştiricimizi kendimiz ezmeye devam ediyoruz. Onların fukaralaşmasından mutlu olan bir iktidar var, ilginç. Seçimden önce -üstelik daha yeni seçim oldu, altı ay bile olmadı- üreticinin yanında olacağınızda dair sözler verdiniz siz de, üreticiyi beklentiye soktunuz, umut dağıttınız ama Genel Kurula gelen fındıkla ilgili önergeleri reddederek verdiğiniz sözün arkasında durmadınız, durmadınız, millete yalan söylediniz. İş işten geçtikten sonra açıklanan ve beklenenin altında kalan fiyatla fındık üreticisinin mağduriyeti yine görmezden gelindi bu kez.

Görüşmekte olduğumuz 2019 yılı bütçesinde fındık, pancar, elma, patates, incir, mısır, buğday üreticisi için herhangi bir şey gördünüz mü siz? Ben hiç rastlamadım, bunlar yok farz edildi, görmezlikten gelindi. Ne köydeki Mehmet ağının ne Fadime ananın ne de çiftçi İsmail'in derdine derman yok bu bütçede.

Bizim sizlere tarımın dışında bir diğer önerimiz daha var: Doğru teşvikler... Yandaşlara verilen teşviklerden bahsetmiyorum, ciddi, yatırıma yönelik doğru teşvikler ve endüstri ile endüstrideki 4.0 mutlaka geliştirilmelidir. TEKNOKENT'ler yüksek istihdam alanlarına dönüştürülmeli ve bu sayede bu beyin göçünün de önüne geçilmelidir. Ciddi bir beyin göçüyle karşı karşıyayız, her gün Türkiye'de önemli bir akademisyenin, önemli bir bilim adamının yurt dışına yerleştiği haberleriyle uyanıyoruz; bu, ülke için büyük bir kayıp, bunu tersine çevirmenin yolları var, yolları biliniyor ama uygulamamakta ısrar eden bir de iktidar var.

Ben bu bütçede mühendis Ahmet'e, öğretmen Ayşe'ye, yazarımcı Alp'e dair hiçbir şey göremedim, gören varsa beri gelsin. Peki, bu gelişimi başaracak nesilleri biz nasıl yetiştireceğiz? Bunun bir tek yolu var, eğitimle, sadece eğitim. Peki, artık millî olduğunu söylemekte de zorlandığım bu eğitimdeki durumumuz nedir diye soracak olursanız, 2007 yılında Eğitim Bakanlığı öğrenci başına ödenek tutarı 2.121 dolar iken 2018 yılında 1.317 dolara gerilemiş yani on senede 2.121 dolardan 1.317 dolara geriletmişsiniz öğrenci başına ödenek gelirini. Üniversitelerde bu düşüş çok daha sert. 2007 yılında öğrenci başına 4.245 dolar ödenek aktarılırken 2017 yılında 1.060 dolara düşmüş yani dörtte 1'e düşmüş ödenek, üniversitelere ayırdığınız ödenek. Rakamlar gösteriyor ki betona verdiğiniz önemi ülkenin geleceğini inşa eden gençlerimize siz vermiyorsunuz. Beton inşa edenlere para çok, ülkenin geleceğini inşa eden gençlere para yok.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe, hükümetlerce harcama yapma, gelirleri toplama yetkisi veren bir kanundur. Bu yetki "milletin bütçe hakkı" olarak tanımlanır ve Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kullanılır. 2019 yılında toplumun hangi ihtiyaçları karşılanacak ve bunların finansmanı hangi kaynaklardan sağlanacak, burada bizler milletvekilleri olarak merak ediyoruz. Biz İYİ PARTİ olarak milletimizin bütçe hakkı kullanımını en iyi şekilde yerine getirme gayreti içerisindeyiz, bu konuda azami duyarlılığı gösteriyoruz. Plan ve Bütçe Komisyonunda da milletimizin yetkisini hür irademizle kullandık. Meclise gelirken "evet" veya "hayır" için yeminli gelmiyoruz, uygun bulduklarımız var ise, milletin menfaatine gördüklerimiz varsa bunlara "evet" diyoruz, bulmadıklarımıza da "hayır" diyoruz; hiç öyle peşin bir ajandamız yok. Ekonominin düzelmesi için getirdiğimiz bütün önerilere sizler "hayır" diyorsunuz, bir de çekimser kalanlarınız var tabii ki. Üzülererek söylüyorum ki ekonomideki yönetim zafiyetiniz, Türkiye Cumhuriyeti bütçesine faiz ödemesi olarak geri dönüyor. Sizler ki faiz karşıtlığıyla geminizin yelkenini dolduran siyaset anlayışına sahiptir, şimdi bırakın faiz karşıtlığını, burs verdiğiniz öğrencilere bile faizle kredi vermenin peşine düşmüşsünüz. Yani

memlekette faize boğmadığınız kişi, kurum, kuruluş kalmadı; o öğrencilerin peşine düşmüşsünüz, “Bunları da faiz batağına düşüreceğim.” diye karar vermişsiniz; bir de onları “beleşçi” diye adlandırıyorsunuz. Aranızda burslu okuyan çok adam vardır, ben onlardan bir tanesiyim; bizi bursla okutanları hep hayırla yâd ediyoruz. Allah rahmet eylesin, benim burs aldıklarımın biri Aydın Bolak’tı, mekânı cennet olsun; biri Sabri Ülker’di, mekânı cennet olsun. Burs bir öğrencinin hayatında çok önemlidir, ben kırk sene sonra bile bunu hatırlıyorum. Kırk sene sonra siz nasıl hatırlanacaksınız biliyor musunuz? Burs isteyen öğrencilere “beleşçi” diyen bir iktidar olarak hatırlanacaksınız siz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Bakın, faiz konusunda rakamlar ne diyor: 2018 yılını 72 milyar lira borç faiz ödemesiyle kapatmayı bekleyen yürütmenin 2019 yılı için koyduğu faiz gideri ödeneği 117 milyar liradır. Ancak arada 45 milyar lira bir fark var, borcumuzun faizine ödeyeceğimiz para yüzde 50 artmış. Türkiye’deki 500 büyük firma kazancının üçte 2’sini faize harcıyor bu ülkede, siz bu firmaların yatırım yapmasını bekleyebilir misiniz? Dünyanın hangi ülkesinde harcadıkları paranın üçte 2’sini faize yatıran bir üretici firma var, üretici fabrika var? Bu, mümkün değil. Bu insanlar nasıl ayakta kalıyor hâlâ anlamakta zorlanıyorum.

Türkiye, yine 90’lı yıllarda olduğu gibi faiz, enflasyon ve döviz sarmalına sürüklendi. Faiz ödemelerindeki yüksek artıştan dolayı oluşan bütçe açığını vergi artışı ve çeşitli zamlara dayandırmanız İYİ PARTİ olarak bizi çok şaşırtmadı, beklendiği gibi oldu. Vergi ve pasaport, ehliyet gibi harçlara yapacağınız zamlarla ortalama yüzde 23,7 gelir artırımını hedefliyorsunuz, 2019 bütçesinde ÖTV’den elde edeceğiniz bütçe gelirinde yüzde 20 artış öngörüyorsunuz.

Her daim söylüyoruz, yine vurgulayacağız: Vergi zaten tabanda. Mesele, vergiyi tabana yaymak değil, geliri tabana yayacaksınız, vergiyi tavana yayacaksınız. Mesele, harcadıktan sonra değil, kazandıktan sonra vergiyi toplamak. Harcadıktan dolayı vergi olarak, adamın içtiği sigaradan, içtiği çaydan, kullandığı tuzdan vergi topluyorsunuz. Bir ülke düşünün ki topladığı vergilerin yüzde 72’sini dolaylı vergi olarak topluyor. Yani tüketenden vergi toplamak değil, kazandıktan vergi toplamaktır doğru vergi sistemi.

Daha bir şey söyleyeyim mi size: Esas mesele kimin yanında değil, kimden yana olduğunuz. Kimin yanında olduğunuzu biliyoruz biz, kimden yana olduğunuzu öğrenmek istiyoruz, bütün mesele burada. Ben size tavsiye ediyorum, bu milletin burnuna gelmiş; milletin cebinden elinizi çekin. Milletin durumu hakikaten iyi değil.

Son dokuz ayda, enerji tüketiminde fiyatlara, sanayi ve ticarethaneler için yüzde 50, meskenler için yüzde 40 zam yaptınız.

Bütçe gelirlerini artırma yükünü sadece sabit gelirli vatandaşa yıkıyorsunuz, bunu terk edin.

Ekonomi yönetiminde, maalesef, her geçen gün liyakatten, ehliyetten uzaklaşıyorsunuz. Aile içi yapılan görev dağılımları sonucunda plansız, öngörülen uzak, bilimsel dayanağı olmayan yöntemlerle ekonomiyi yönetmeye çalışıyorsunuz.

Bunun en somut örneklerinden bir tanesi, geçtiğimiz Eylül ayı sonunda İşsizlik Fonu’ndan apar topar 11 milyar lirayı aldınız, kamu bankalarına sermaye benzeri şekilde borç verdiniz. Hani, nerede İşsizlik Fonu? İşsizlik parası diye para yatıran adamlar bir baktılar ki bankadaki paraları kendilerinden habersiz, kendilerinin kullanımından uzak başka yere nakledilmiş. İşsizlik Fonu’nu boşaltarak kur dalgalanmasından oluşan zararı kapatmaya çalıştınız. Sizin çözümlerinizin hiçbirisi yapısal değil, hepsi anlık. Günü kurtarmayı yönetmek zannediyorsunuz ama biz İYİ PARTİ olarak Türkiye Cumhuriyeti devletinin gelecek on yılını, elli yılını, yüz yılını planlayalım diyoruz, size çağrılarımız bu yüzden. Bizler faniyiz ama Türkiye Cumhuriyeti devleti ilelebet baki kalacak inşallah.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hükümetlerin ekonomik programlarını ifade eden bütçelerin büyük sapmalarla gerçekleşmesi kabul edilebilir bir durum değildir. Her bütçeniz büyük bir sapmayla neticeleniyor. AK PARTİ hükümetlerinin özellikle Ulaştırma Bakanlığı bütçelerinde planlama kabiliyetinden yoksun olduğu açıkça görülüyor. 2017 yılında 24 milyar lira ödenek öngörülen Ulaştırma Bakanlığı bütçesi yüzde 32 sapsız Sayın Elvan. 2018 yılında ise 31 milyar yani 2017 yılında gerçekleşen ödenek tutarı ayrılmış olsa da şu ana kadar ödeneğin yüzde 85’inin harcanmış olduğu, harcama trendinde herhangi bir sapma olmazsa 2018 yılı bütçesinin 39 milyar lirayla bitirilecek olması bakanlık bütçesinin yine bu yıl da yüzde 25 sapacağı anlamına geliyor. 2019-2020 ve 2021 bütçeleri ulaştırma ve altyapı hususunda “Harç bitti, inşaatı paydos.” hükmündedir maalesef.

Sayıştay Başkanlığının hazırladığı 2017 raporları... Buraya dikkatinizi çekmek istiyorum: Bu raporu yayınlayan, başkan yardımcısını görevden aldığınız o kurum var ya, Sayıştay, o Sayıştay Başkanlığının hazırladığı 2017 raporları âdeti tarihe not düşülecek yolsuzluk kayıtları niteliğindedir. Bunlar bir rapor değildir, bunlar tarihe not düşülmek için yolsuzluk kayıtlarıdır. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı 2017 yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda 232 milyon lira yaklaşık maliyetli iş için toplam 659 milyon lira ödeme yapıldığı görülüyor, Sayıştay raporunda. Bakın, tekrar ediyorum: 232 milyon lira maliyetli iş için 659 milyon lira ödeme yapılıyor. Bahsi geçen bu raporun 56’ncı sayfasının son cümlesinde yer alan “Yapılan işlerin ve kullanılan yetkilerin kamu menfaatine uygun olduğunun söylenmesi mümkün değildir.” ifadeleri açıkça gösteriyor ki Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca yüklenici firmaya proje maliyetinin 426 milyon lira fazlasını ödeme olarak yapmışsınız. Bu para bu firmaya mı gitti, nereye gitti, onu da merak ediyorum. Bu firma bu parayı tek başına yiyebildi mi, onu da merak ediyorum; yedirdiniz mi, onu da bilmiyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Yani Bakanlığın takdir yetkisiyle yüklenici firmaya neredeyse maliyetin 2 katı kadar fazla ödeme yapılmış. Yani buna cevap verebilecek var mı içinde?

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Var, var, her şeyin var.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – 2 katı kadar fazla ödeme yapılıyor. Bunun izahı nedir biliyor musunuz? Bunun izahı, millet uyanmaz, millet bilmez zannediyorsunuz. Bu millet hepsini biliyor, göreceksiniz. Unutmayın ki hem bu dünyada hem de ruhumahşerde hesap var. Bu hesaba çekileceksiniz, çekilmeden gitmek yok.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamu-özel iş birliği kapsamındaki bazı büyük projeleri bir bir hatırlatmak istiyorum size: Üçüncü havalimanı, Gebze-İzmir Otoyolu, Kuzey Marmara Otoyolu, üçüncü köprü ve şehir hastaneleri. Görüleceği üzere, bu yatırımlar gibi projeler aslında kamu tarafından yapılması gereken altyapı yatırımlarını ifade ediyor. Bu yatırımların kamu-özel iş birliğiyle yapılmasının nedeni, yürütme tarafından, yeteri kadar kamu kaynağı olmaması olarak gösterildi. Önümüzdeki mali yılda Türkiye’nin karşı karşıya kalacağı riskler göz önüne alındığında; örneğin köprüden geçen araç, havaalanına incek uçak, hastaneye gidecek hasta sayısına garanti verildiği düşünüldüğünde bu hizmetlerin talebinde yaşanacak düşüşün bütçe üzerinde oluşturacağı yük artacaktır. Teorik olarak kamu-özel iş birliği projelerinin maliyeti 345 milyar lira civarındadır. Bu tutarın tamamının bütçe üzerinde ek yük oluşturmayaacağı iddia edilse de garanti verilen miktardan eksik kalan kısımın ne kadar olacağı henüz belli değil. Dolayısıyla, 2019 yılı bütçesinde kamu-özel iş birliğiyle yapılan altyapı yatırımlarıyla ilgili olarak genel bütçenin yükünün ne kadar olduğu ve bu yükün kamu maliyesinde hangi kalemler üzerinden takip edileceği de açık değildir.

Örnek olarak Osman Gazi Köprüsü’nü incelememiz yeterli. Günlük 40 bin araç geçiş garantisi verilmiş Osman Gazi Köprüsü’nde ancak Ulaştırma Bakanlığının verdiği rakamlara göre ortalama günlük 25 bin araç geçişi sağlanıyor. 2018 yılının ilk dokuz ayında Osman Gazi Köprüsü’nden 7 milyon 104 bin araç geçmiş fakat bu dokuz ay için verilen garanti sayısı 10 milyon 800 bin araç. Yaklaşık olarak 3 milyon 700 bin araçlık fark hazine tarafından yani bizim ödediğimiz vergilerden karşılanıyor. Bunun izahını nasıl yapacaksınız? Bu durum kamuyu zarara uğratmak değil midir? Vallahi “Değildir.” diyorsanız siz bu işi iyi halletmişsiniz, afiyet olsun, ne diyeyim yani. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sen işine bak!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Artık “Yol yaptık.” sözünüzün ne anlam ifade ettiği apaçık ortadadır; siz bu işleri yol yapmışsınız, yol. Sizin “Yol yaptık.” lafınızdan onu anlıyorum, siz bu işleri yol yapmışsınız. Türk milletinin ödediği vergilerle oluşan hazineyi özel şirketlere aktarmak değil midir bu? Vicdanınız rahat mı?

Yavuz Sultan Selim Köprüsü, Avrasya Tüneli, Kütahya Zafer Havalimanı; tutturulamayan garanti sayılar üzerine inşa edilmiş projeler bunların hepsi de. Osmanlı Devleti’nin ilk Padişahı Osman Gazi’nin, oğlu Orhan Gazi’ye devletin mali yapısıyla ilgili verdiği nasihati ya bilmiyorsunuz ya anlamıyorsunuz ya da anlıyorsunuz da işinize gelmiyor. Bir de nispet edercesine, hazinenin içeri boşaltan projelerden biri olan bu köprüye “Osman Gazi” ismini verdiniz. Her konuşmanızda edebiyat dolu cümlelerle vurgu yaptığınız ecadımızın kemiklerini sızlattıyorsunuz.

Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener’in belirttiği gibi, İYİ PARTİ iktidarında “kamu-özel iş birliği” adı altında yaptırdığınız bu projeleri yeniden gözden geçireceğiz, tekrar kamunun lehine çevireceğiz, kamunun soyulmasının önüne geçeceğiz, hazinenin boşaltılmasının önüne geçeceğiz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Tüyü bitmemiş yetimin hakkı bize emanettir, bu hakkın sonuna kadar savunucusu olacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Kamu-özel iş birliğini daha ağırlıklı olarak Türkiye’nin teknolojik sıçramasını sağlayacak alanlarda kullanacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisinin herhangi bir şekilde Cumhurbaşkanıyla ters düşmesi ve bütçe tasarılarına onay vermemesi hâlinde bile, Cumhurbaşkanı, sistemi işletecek güce kavuşmuştur artık. Başka bir deyişle, bugünkü Anayasa, Kanuni Esasi’nin ilk hâlinde bile daha geriye düşmüş bulunuyor. İYİ PARTİ programında belirttiğimiz gibi, acilen, güçlendirilmiş parlamenter sisteme geçiş için mutlaka ve mutlaka hazırlıklar yapılmalı. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye ekonomisi 2003-2017 döneminde, 1950-2002 dönemine kıyasla yıllık ortalama sadece 0,8 fazla büyümek için bu dönemin 3 katı kadar cari açık vermek zorunda kalmış. Yani sadece yıllık büyümeyi 0,8 fazla katedeceğiz diye, 3 katı fazla her yıl cari açık vermişiz. Millî gelir 1 dolar büyüdünde ekonomi 2 dolar borçlanmış. 75 milyar dolar büyüme gerçekleştirirken 150 milyar dolarlık borçlanma gerçekleşmiş. Tüm bu rakamlarla, önümüzdeki dönemde Türkiye ekonomisinin içine girmesinin muhtemel olduğu resesyona beraber düşündüğümüzde, 2019 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi’nin uzun zamandır sürdürülen yanlış politikalarda ısrar ettiği ve Türkiye’nin çözüm bekleyen yapısal sorunlarına çare olamayacağı açıkça görülmektedir. İYİ PARTİ olarak milletimizin sorunlarını Meclis gündemine taşıdık ve taşımaya devam edeceğiz.

Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Berat Albayrak, konuşmasında, ekonomide kötü gidişin bir unsuru olarak da terör örgütü FETÖ’yle ilişkilendirdi ve doğrudur, dış güçlere bağladı. Biz de FETÖ’nün iktisadi ve siyasi ayağı araştırılсын dedik, siz “Hayır.” dediniz. Demedik mi? “Hayır.” dediniz. Biz memleketin sorunlarını taşıdık. Emeklilikte yaşa takılanların sorunlarını beraber çözelim dedik, ona da “Hayır.” dediniz. Memurumuzun 3600 ek gösterge sorununu çözelim dedik, ona da “Hayır.” dediniz. Fındık üreticisinin derdine derman bulalım dedik, kalktınız, ona da “Hayır.” dediniz. Genç işsizlere iş bulana kadar maaş verelim dedik, bunlar baba eline bakmasın, bunlar genç adamlar, gururlu adamlar dedik, ona da “Hayır.” dediniz. Ya, asgari ücretli, evini geçindiremiyor, ekmek alamıyor, ondan vergi almayalım dedik, ona da “Hayır.” dediniz.

Vatandaşın hiçbir derdine çare olmayan, ülkeyi fukaralığa sürükleyecek olan, ülke kaynaklarını yandaşlarına peşkeş çekmeye daha çok olanak sağlayan, Bingöl’deki Mahmut’un sofrasındaki ekmeği azaltan, Trabzon’daki İdris’in evine giderken çocuklarına mahzun bakişının önüne geçemeyen, Uşak’taki Servet’in evinin kirasını ödeyemediği için ev sahibinin hakaretlerine maruz bırakan, Mersin’de atama bekleyen öğretmen Merve’nin umudunu söndüren, köylüyü, çiftçiyi, sanayiciyi, işçiyi, emekliyi, yaşlıyı, öğrenciyi mutlu edebilecek hiçbir planı içinde barındırmayan, hakikatlerden tamamen uzak bu bütçeyi yapsa yapsa ancak Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı yapardı, siz de yaptınız.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Türkkan.

Değerli milletvekilleri, söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Lütfi Elvan’dadır.

Buyurun Sayın Elvan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; heyetinizi saygıyla selamlıyor, 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu çalışmalarının ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum. Bütçe çalışmalarında emeği geçen Plan ve Bütçe Komisyonumuza, tüm bakan ve milletvekili arkadaşlarımıza ve bürokratlara teşekkürlerimi sunuyorum. Millî iradenin tecelli ettiği Genel Kurulumuzdaki bütçe görüşmelerinin de ülkemiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ olarak on altı yıldır hükümet etme görevini üstlenmiş bulunuyoruz. On altı yılda toplam 16 bütçe hazırladık ve hepsini başarıyla uyguladık. Şu anda da 17’nci bütçenin görüşmelerini yapıyoruz.

On altı yıllık süre içinde AK PARTİ olarak girdiğimiz her seçimden halkımızın desteği ve yüksek teveccühü sayesinde zaferle çıktık. Bu, büyük bir onur, büyük bir ayrıcalıktır; aynı zamanda, oldukça büyük bir sorumluluktur. Yüce milletimiz tarafından bizlere verilen bu sorumluluğun gereğini yerine getirmek için hiçbir fedakârlıktan kaçınmadık.

AK PARTİ iktidarıyla geçen bu on altı yıl, Türkiye’nin büyüdüğü, güçlendiği, kalkınmanın sürdürülebilir bir yapıya kavuştuğu ve küresel ölçekte daha fazla söz sahibi olduğu bir dönem oldu. AK PARTİ hükümetleriyle Türkiye, gerçek potansiyeline ulaştı. Ulaştırmadan sağlığa, tarımdan ticarete, sanayiden AR-GE’ye kadar tüm alanlarda sayısız projelere imza attı. Yine hem ekonomik hem de sosyal alanda pek çok yapısal reformu hayata geçirdik. Böylelikle Türkiye, bölgesinde ve küresel arenada önemli bir aktör hâline geldi.

Tabii, şunu unutmamak gerekiyor: Neye rağmen bu başarılar elde edildi? Küresel finansman krizine rağmen, ekonomik ve siyasi vesayet odaklarına rağmen, bölgemizdeki istikrarsızlıklara, iç ve dış provokasyonlara, 17-25 Aralık yargı darbe girişimine, 15 Temmuz hain darbe girişimine ve son dönemlerde kur üzerinden yapılan saldırılara rağmen bu başarılar elde edildi.

Türkiye emin adımlarla yoluna devam ediyor. İstikbalimizden ve istikrarımızdan asla ödün vermedik. Bu süre zarfında milletimiz, işçisinden esnafına, memurundan tüccarına, çiftçisinden iş insanına, ev hanımından emeklisine kadar ortak bir hedefe ulaşma arzusuyla kenetlendi. Bu hedef, birlik ve beraberliğimizin, ulusal güvenliğimizin güçlendirilmesi hedefidir. Bu hedef, terörün kökünün kaldırılması hedefidir. Bu hedef, güçlü ekonomi ve sürdürülebilir kalkınma hedefidir.

Son dönemlerde ülkemize yönelik gerçekleşen saldırılara da bu kenetlenmeyi, birliğimizi, beraberliğimizi ve bütünlüğümüzü yıkmaya yöneliktir. Bu saldırılar esnasında ellerini ovuşturular oldu, Türkiye’yi hiç görülmedik bir şekilde dışarıya şikâyet edenler oldu ancak bu yoğun temelsiz saldırılara, algı operasyonlarına rağmen ekonomimiz sağlamlığını bir kez daha kanıtlamış, kriz tellallarının sesi kesilmiştir. Bir kez daha görüldü ki köpükle gelenler köpükle gitmiştir. Allah’ın izniyle, yüce milletimizin sağlam duruşu ve Hükümetimizin kararlılığı sayesinde her türlü olumsuzluğun, her türlü saldırının üstesinden gelmeyi bugüne kadar başardık, bundan sonra da başaracağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama küresel ekonomik gidişata ilişkin bir fotoğraf çekerek devam etmek istiyorum. Küresel ekonomi en karmaşık dönemlerinden birini yaşıyor. Aslında ekonomik belirsizliklerin yanı sıra, savaşlar, bölgesel

gerginlikler, doğal afetler de artmakta ve bunların ekonomik riskleri daha da artırdığı bir dönemi yaşıyoruz. Bir taraftan ekonomik ve siyasi ilişkiler çok hızlı bir biçimde yön değiştirirken diğer taraftan korumacılık eğilimi hiç olmadığı kadar artıyor. Alınan bir karar, bir anda, tüm finansal piyasaları doğrudan etkiliyor. Kurlarda, hisse senedi ve tahvil piyasalarında yaşanan sert hareketler yatırım kararlarının ertelenmesine neden oluyor. Bu etkilere karşın, küresel düzeyde istenilen koordinasyonun sağlanamıyor olması da ülkeler açısından istikrarlı politikalar uygulanmasını güçleştiriyor. Bununla birlikte, özellikle bazı gelişmiş ülkelerin parasal genişleme politikalarından normalleşme eğilimine girdiklerini görüyoruz. Başta ABD olmak üzere, gelişmiş ekonomilerdeki faiz artışları hem rezerv para birimlerinin değerlendirilmesine hem de küresel sermayenin gelişmekte olan ülkelere çıkmasına neden oldu. Ancak, çok hızlı değişen siyasi ve ekonomik gelişmelere paralel olarak küresel sermayenin yönü son günlerde dalgalı bir seyrizlemektedir. Kısacası, başta ticaret savaşları ve küresel finansman maliyetlerindeki artış olmak üzere, küresel ekonomiye yönelik risk oluşturan faktörlerde gözle görülür bir artış söz konusudur. Hiç kuşkusuz bu durum, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere büyümenin yavaşlamasına neden olmaktadır. Bakınız, 2018 ve 2019 yıllarına ilişkin küresel büyüme tahminleri aşağı yönde revize edildi ancak önümüzdeki günlerde de tekrar aşağı yönlü bir revize mümkün görülmektedir. Benzer şekilde küresel ticarete de ciddi bir yavaşlama öngörülmektedir. Dünya ekonomisindeki genel tablo bu şekildedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; peki, ülkemizdeki durum nedir? Küresel düzeydeki belirsizlik ortamına rağmen, Türkiye ekonomisi sağlam temellere dayalı olduğunu pek çok kez olduğu gibi şimdi de göstermektedir. Gerçekleştirdiğimiz yapısal reformlar sonucunda ülkemiz, küresel makroekonomik dalgalanmaları başarıyla göğüsleme yeteneğine kavuştu. Ağustos ayında finansal piyasalarda yaşanan dalgalanmaya rağmen, Yeni Ekonomi Programı'yla ortaya konulan dengelenme politikaları, alınan tedbirler ve ihracattaki artışa bağlı olarak Türkiye ekonomisi beklentilerin üzerinde performans göstermeye devam etmektedir.

Hatırlayınız, 2016 yılı sonunda, Türkiye için karamsar bir tablo çizilmişti. 2017 yılı için Orta Vadeli Program'daki yüzde 4,4'lük büyüme hedefimiz bile yüksek görülmüştü, ana muhalefet tarafından özellikle. 15 Temmuz hain darbe girişiminin artçı etkilerine ve ülkemize yönelik artan siyasi ve ekonomik baskılara rağmen ekonomimiz 2017 yılında yüzde 7,4 gibi rekor bir seviyede büyüdü. Son on beş yılda Türkiye ekonomisi, görülmemiş boyuttaki küresel krize rağmen yıllık ortalama yüzde 5,7 büyüdü. Büyümemiz 2018 yılında da devam ediyor. Dün olduğu gibi bugün de dışarıda ve içeride benzer karamsar bir tablo çizmeye çalışanlar var ancak almış olduğumuz önlemlerle tüm olumsuz beklentileri boşa çıkarmayı sürdürüyoruz. Yılın ilk yarısında yüzde 6,2 büyüyen ekonomimiz 2018 yılının üçüncü çeyreğinde de yaz sonunda oluşturulan negatif beklentilerin aksine yüzde 1,6 büyümüştür. Türkiye, aziz milletimizin desteği ve bizlere olan inancı sayesinde, Hükümetimizin kararlı ve sağlam duruşu neticesinde ekonomik bir küçülmeye karşı karşıya kalmadan, daha ılımlı büyüme oranlarıyla ekonomide dengelenme sürecinden başarıyla çıkacaktır. Nitekim ekonomimiz hızlı bir toparlanma ve normalleşme sürecine girmiştir ve piyasalarda güven sinyali güçlenmiştir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, yürütmeyi, yaşamaya biraz saygılı bir şekilde davranma konusunda uyarır mısınız.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Birkaç göstergeye şöyle bir bakalım: Önemli öncü göstergelerden olan Satın Alma Yöneticileri Endeksi ekim ayındaki 42,7 seviyesinden yukarı yönlü hareket ederek kasımda 44,7'ye çıktı. Merkez Bankası rezervlerimiz eylül ayındaki 84,7 milyar dolardan kasım ayında 90,2 milyar dolara yükseldi. Net döviz pozisyonumuz 2017 yıl sonu tutarlarına yakın seyrediyor. Risk primimiz, CDS, ağustos-eylül döneminde 574'ten hızlı bir şekilde düşerek aralıkta 390 seviyesine geriledi. Ekonomiye duyulan güvenin en önemli ve kapsayıcı göstergesi olan Ekonomi Güven Endeksi kasım ayında yüzde 9,1 arttı. Ekonomi Güven Endeksi'nin alt bileşenlerine baktığımızda, endeksi yukarı taşımada temel rolü reel kesim güveninin oynadığını görüyoruz. Kasım ayında reel kesim güveni yüzde 6,3 arttı. Reel kesimdeki bu artışla yüzde 5,4'le hizmetler sektörü, yüzde 4,3'le perakende ticaret sektöründeki güven artışları izledi. İşin tüketici boyutuna baktığımızda ise Tüketici Güven Endeksi'nde kasımda yüzde 4'lük bir yükselişe şahit olduk. Kısacası, üreticimiz, iş dünyamız, tüketicimiz, vatandaşlarımız ekonomimizin sağlamlığına ve Hükümetimizin kararlılığına güvenmektedir ve inanmaktadır. Eline körüğü alıp kıvılcımın başında "Yangın çıkarır mıyım?" diye bekleyenler yine büyük bir hüsrana ve yıkıma uğramıştır ve bundan sonra da uğrayacaklardır. Onlara bu fırsatı vermeyen aziz milletimize bir kez daha teşekkürü bir borç biliyor, desteklerini bizden hiçbir zaman esirgemedikleri için şükranlarımı sunuyorum. Adam gibi adam Recep Tayyip Erdoğan ve arkadaşları hiçbir saldırı karşısında bugüne kadar boyun eğmedi, bundan sonra da boyun eğmeyecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, AK PARTİ hükümetleri döneminde sağladığı yüksek büyüme performansını yeni istihdam oluşturma alanında da gösterdi. OECD verilerine göre -bunları çok dikkatli bir şekilde izlemenizi arzu ediyorum açıkçası- 2007-2017 yılları arasında Türkiye istihdamını yüzde 35,5 artırarak OECD ülkeleri arasında 1'inci sıraya yerleşti. Yine bu verilere göre iş gücüne katılım oranında en yüksek artışı gerçekleştirdik. Avrupa Birliğinde 3,1 puan, OECD ülkelerinde 1,5 puan, ülkemizde ise 8,2 puan olarak iş gücüne katılım oranı artmıştır (AK PARTİ sıralarından alkışlar) ve OECD ülkeleri arasında birinci sıradadır.

Yine aynı dönemde genç istihdama bakalım. Genç istihdamdaki tablo nedir? Avrupa'da nedir, Türkiye'de nedir? Buna baktığımızda, yine aynı dönemde, 2007-2017 döneminde Avrupa Birliği ülkelerinde genç istihdamının 4,5 milyon kişi azaldığını görüyoruz. Peki, Türkiye'deki tablo nedir?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Stajyer öğrenciler var.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) - Genç istihdamında tam ilave 1 milyon istihdam sağladığımızı görüyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu alanda da OECD ülkeleri arasında ilk sırada yer alıyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Stajyer öğrenciler içinde, stajyer öğrenciler.

ÖMER FETHİ GÜNER (Niğde) – Stajyerleri yazdınız, stajyerleri.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) - Kadın istihdamına bakalım. Yine bu dönemde 3 milyon 375 bin kadının ilave istihdam edildiğini görüyoruz. Kadınların iş gücüne katılım oranı yüzde 23'lerden yüzde 34'lere yükseldi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yine OECD sıralamaları arasında ilk sırada yer alıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekonomiyle ilgili değerlendirmelerime devam etmeden önce, müsaade ederseniz, belki vaktim kalmaz düşüncesiyle, özellikle burada bütçeye yönelik dile getirilen eleştirilere cevap vermek istiyorum.

Birincisi, özellikle asgari ücrette ve işçi, memur kesiminde, reel kesimin reel oranının, enflasyon oranının altında bir desteklemenin söz konusu olduğu, ücret artışlarının yeterli düzeyde olmadığı ifade edildi. Şimdi rakamlara bakalım. Hatırlayınız, hiçbir rakam bize verilmedi. Acaba son on altı yılda gerçekten memurumuz, işçimiz enflasyonun altında ezilmiş midir? Bu konuya yönelik hiçbir rakam verilmedi.

Bakın, sizlerle bu rakamları paylaşacağım. 2002 yılında asgari ücret 184,3 lira.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Bakan verdi o rakamları.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – 2018 yılında 1.603 lira asgari ücret. Nominal artış...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Dolar kaç paraydı o zaman?

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Ona göre de söyleyeceğim, hiç merak etmeyin. Rahat olun, rahat olun.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Cevabını aldın mı?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Dolar 1,5 liraydı.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Tanal'ı uyarır mısınız Başkanım, duyamıyoruz.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Nominal artış yüzde 770. Peki, enflasyondan arındırdığımız takdirde reel olarak ne kadarlık bir artış sağlanmış? Reel olarak yüzde 108'lik bir artış sağlanmış. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

En düşük memur maaşına bakalım. 2002 yılında 392 lira. Peki, bugün nedir? 3.133 lira. Peki, reel artış nedir? Enflasyondan arındırdıktan sonra reel olarak artış nedir? Yüzde 99'dur değerli arkadaşlar. Hiçbir kesimi, ne işçi kesimini ne memur kesimini hiçbir şekilde enflasyona ezdirmedik. Bize tek bir rakam bile veremezsiniz, varsa çıkın söyleyin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Çeyrek altına bak.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Düşürün asgari ücreti 1.200'e!

EDNAN ARSLAN (İzmir) – Çeyrek altın kaçtı 2002'de?

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Gelelim yurtlar konusuna. Yurtlar yapmadığımız, gençlere hizmet etmediğimiz ifade edildi. Ben sizlere şunu tavsiye ederim: Lütfen, yapmış olduğumuz, inşa etmiş olduğumuz yurtlardan bir tanesine gidin, hangi şartlarda bu öğrenciler yaşıyor bir görün.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yetersiz, yetersiz.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Geçmişteki gibi 20-25 kişinin ranzalarda yattığı, sıcak suyun olmadığı, son derece zorluklar içerisinde yaşayan öğrenciler ve yurtlar yok artık. Yurtları dört ve beş yıldızlı otel standartlarında yapıyoruz, öğrenciler ikişer kişi kalıyorlar, sıcak suları var, televizyonları var, çalışma masaları var, neye ihtiyaçları varsa her birisi yapıyor. Ve rakamlara bakalım. Yurtlardaki toplam yatak sayısı 2002 yılında 193 bin. Peki, bugünkü yatak sayısı nedir? 781 bin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sorun devam ediyor ama.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Artışı gördünüz mü? Lütfen, bu rakamlara bakınız. Lütfen, bu rakamlara bakmadan... Vatandaşlarımızı aldatamazsınız.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Üniversite öğrencisi sayısına göre söyle. Çocuklar yurt bulamıyor, yurt!

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Vatandaşlarımız neyin yapıldığını çok iyi biliyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bugüne kadar vatandaşlarımızın size destek vermemesinin temel nedeni de bu. Rakamlarla konuşun. Vatandaşımızı hiçbir zaman aldatamazsınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bakınız, yatak kapasitesine bakalım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Öğrenci sayısı ne kadar?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Öğrenci sayısı ne kadar, öğrenci sayısı? 2002 ile 2018'i karşılaştırm.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Ona da geleceğiz efendim, ona da geleceğiz.

Yatak kapasitesi 188 bin iken 669 bine çıkmış, hem de nitelikli yatak olarak; aradaki fark bu.

Peki, burslarda ve kredilerdeki durum nedir? "Burs ve kredi alınmıyor." dendi mi burada? Peki, nedir? Bu rakamlara bakalım.

Bakınız değerli arkadaşlar, 2002 yılında bir öğrenci 45 lira burs veya kredi alıyordu, bugün neye çıktı? 500 liraya çıktı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, kaç kişiyi icraya verdiniz?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım, Tanal'ı uyarır mısınız?

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Peki, Mahmut Bey'in sorusuna cevap verelim. Ne kadarlık bir artış oldu? Reel olarak bir artış söz konusu mu? Reel olarak yüzde 137'lik bir artış söz konusu.

Peki, yüksek lisans öğrencilerinde durum nedir? 90 lira alıyorlardı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kaç öğrenciyi icraya verdiniz?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hepsi yurt dışında, Türkiye'yi terk ettiler.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Peki, bugün kaç lira alıyorlar? Bin lira alıyorlar değerli arkadaşlar, bin lira.

Peki, doktora öğrencilerinde durum nedir?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Geçinebiliyorlar mı? Geçinemiyorlar.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – 135 lira alıyorlardı, bugün bu 1.500 liraya çıktı. Aradaki fark bu değerli arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kaç kişiyi icraya verdiniz?

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Peki, şimdi bu sorulan soruya gelelim: Burs veya kredi verilen kişi sayısı?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tabii, icralık kaç öğrenci var?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Tanal'ı uyarır mısınız?

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Şimdi değerli arkadaşlar, bakınız, 2003 yılında sadece 452 bin kişiye burs veya kredi veriliyordu, bugün 1 milyon 600 bin kişiye burs veya kredi veriliyor. Aradaki fark yine bu.

Bir başka çarpıcı örnek beslenme yardımı, hemen aklıma geldiği için söylüyorum. Aylık beslenme yardımı yurttan kalan öğrencilere sadece 11 liraydı, bugün bu 375 lira, hatırlatırım size. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Çok ayıp bir şey o. Beslenme yardımı fakirlik demek, yoksulluk demek.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, böyle bir usul yok ama.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Bütçeye gelelim...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Çok ayıp bir şey. Beslenme yardımı yoksulluk demek ya.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Bütçe konusuna gelelim. Yine, bütçeyle ilgili olarak son derece mesnetsiz ve yersiz ifadeler kullanıldı.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kılıçdaroğlu değil mi?

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Bütçe her bir milletvekilimizin önünde var. Bütçemiz gayet açık ve şeffaf, isteyen hangi kaleme ne kadarlık bir ödenek konulduğunu çok rahat bir şekilde görebiliyor. Şunu sormak istiyorum: Acaba içeriğine hiç baktı mı? Hiç zannetmiyorum çünkü içeriğine baksaydı o ifadeler kullanılmazdı diye düşünüyorum. Eğitim, sağlık, sosyal hizmetler ve vatandaşımızın refahını, huzurunu doğrudan etkileyen hiçbir alanda tasarruf öngörmedik bütçemizde; bunu buradan ifade etmek istiyorum. Bu bütçe de halkımızın bütçesidir, milletimizin bütçesidir sevgili kardeşlerim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, borçlanma konusu çok konuşuldu, buna mutlaka cevap vermeliyim. Borçlanma konusu...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İcra dosya sayısı konuşuldu, icra dosya sayısı.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlar, çok enteresan, dikkat ederseniz borçlanmada ya hiç rakam kullanılmadı ya da kullanılan rakam belirli bir oranı ifade etmiyor, sadece o yıldaki... 2002 yılındaki ekonomik büyüklük ile sanki bugünün ekonomik büyüklüğü aynı imiş gibi bir tavır içerisine giriliyor.

Şimdi, ekonomide kıyas önemlidir ama elma ile armudu kıyaslayamazsınız, elma ile elmayı kıyaslırsınız; fark bu. Burada şunu ifade edeceğim: Borçlardan bahsedildi, kamu borcunun 64 milyar dolar olduğundan bahsedildi. Şimdi, o dönemde 236 milyar dolarlık millî gelirimiz vardı, bugün millî gelirimiz 850 milyar doların üzerinde.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – 4 kat artmış, asgari ücret artmış mı o kadar?

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – 2002 yılında yaşamayacaksınız, bugün yaşayacaksınız, bugünün rakamlarıyla hareket edeceksiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Asgari ücret o kadar artmış mı?

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Şimdi, bakınız, 2002 yılında bizim borçlarımızın millî gelire oranı yüzde 72 yani benim kasamdaki toplam paranın yüzde 72'si borç; bugün benim kasamdaki paranın sadece yüzde 29'u borç. Bunu anlamalısınız, lütfen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kime gidiyor bu?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Vatandaş ile özel sektörü de kat, herkes borçlu ya.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Bakın, şu da söyleniyor, deniliyor ki: "Efendim, Türkiye'nin kamu ve özel kesim borçları o kadar yüksek ki, o kadar yüksek ki artık bunun altından kalkılması mümkün değil."

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Evet, aynen öyle.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Birey borcunu da kat, kredi kartı borcunu da kat.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Bakalım dünyada nedir tablo. Bakın, özel kesim borçlarını dâhil etmiyorum, ülkelerin sadece kamu borçlarının millî gelire oranını sizlere okuyacağım. Japonya'da yüzde 240, Türkiye'de kamu kesimi artı özel kesimin borçlarını dâhil ettiğinizde millî gelire oranı yüzde 53. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kamunun borcu artı özel sektörün borcunu birlikte düşünün, yüzde 53. Bu, Japonya'da yüzde 240, Yunanistan'da yüzde 180, İtalya'da yüzde 130, Portekiz'de yüzde 125, Amerika Birleşik Devletleri'nde yüzde 106. Buna özel sektör borcu da dâhil değil, onu da söyleyeyim ama ben Türkiye'yi söylerken kamu artı özel olarak söylüyorum. Dolayısıyla Türkiye borçlanma yönü itibarıyla herhangi bir sıkıntı içerisinde değildir, bunu özellikle ifade etmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Kısa vadeli borçlarımıza baktığımızda –bir yıllık süreci kastediyorum- şu anda bizim kısa vadeli borcumuz 2013 yılındaki borcumuzdan daha düşüktür. Özel kesim borçlarına baktığımızda, evet, 200 milyar doların üzerinde bir borç söz konusudur ama geçen yılki borç oranından farklı değildir; bunu özellikle vurgulamak istiyorum.

Bütçe... Yine bütçenin faiz bütçesi olduğu ifade edildi. Arkadaşlar, rakamlar burada ama hiçbir rakam ifade etmediler. Bakınız, sizinle paylaşacağım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 117 milyar.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Vergi gelirlerimizin yüzde 86'sı nereye gidiyordu? Faiz harcamalarına gidiyordu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Faiz gideri işte, 117 milyar.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Peki, vergi gelirlerimizin yüzde kaç şu anda faiz harcamalarına gidiyor? Yüzde 10,6'sı gidiyor. Fark bu, vergi gelirlerimizin yüzde 86'sı faiz harcamalarına giderken bugün sadece yüzde 10'luk kesimi gidiyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 14 tane bakanlığın bütçesinden fazla faiz gideriniz var ya.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Gelelim yap-işlet-devret hususuna. Bu konuya da değinmek istiyorum. Değerli arkadaşlar, şunu lütfen görelim: Yap-işlet-devret konusunda Türkiye dünyanın en başarılı ülkelerinden bir tanesidir. Nereye gidersek gidelim, hangi ülkeye gidersek gidelim bize şunu söylüyorlar: "Lütfen, bu yap-işlet-devret modelinizi bize bir anlatın." "Bunu nasıl başardınız?" bunu soruyorlar. Bakınız, biz milyarlarca dolarlık onlarca proje için yap-işlet-devret projelerini gerçekleştirdik.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Vatandaş borçlandırarak.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yolları da anlatın, yolları da.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Bunlardan elbette rahatsızsınız çünkü vatandaşımızın konforunu artırıyoruz, ondan dolayı rahatsız olmalısınız diye düşünüyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Köprüleri de anlatın Sayın Bakan, anlatın da yapmasınlar bir daha Sayın Bakan.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Şimdi, şehir hastanelerinden rahatsızsınız.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Çok, çok. Hasta garantili, koskocaman, böyle yandaşlara nasıl hastane verdiğinizi dünyaya anlatın. Yandaşlarınıza nasıl verdiğinizi, onu da anlatın Sayın Bakan.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Neyinden rahatsızsınız şehir hastanelerinin? Dünyanın en modern hizmetini vermesinden mi rahatsızsınız, lütfen bunu söyleyin. Neyinden rahatsızsınız? (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

Bakınız, üçüncü havalimanını yapıyoruz, yap-işlet-devret modeliyle yapıyoruz, cebimizden bir kuruş para çıkmıyor. 11,5 milyar euro özel sektör yatırım yapıyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Havuzdan alınabilir Sayın Başkan, onu da anlatın. Havuza 600 milyon doları nasıl topladınız yandaş iş adamlarından, onu da anlatın Sayın Bakan.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Bununla da yetinmiyoruz, her yıl devletin kasasına bu yapılan havaalanı yatırımından dolayı tam 1 milyar euro girecek sevgili kardeşlerim, 1 milyar euro girecek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Anlatın bakalım, yandaş iş adamlarından Sabah gazetesine 600 milyon doları nasıl topladınız, onu da anlatın, Sayın Bakan, onu da anlatın.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Tabii, sizin anlamanız güç. Ya, ne yapabilirim, ne yapabilirim, ne yapabilirim?

VELİ AĞBABA (Malatya) – 600 milyon doları nasıl topladınız yandaş iş adamlarından, onu da anlatın. Havuza nasıl para giriyor, onu da anlatın. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika...

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Gelelim gelir dağılımına, gelir dağılımına gelelim, gelir dağılımına.

BAŞKAN – Lütfi Bey, bir dakika...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Dünyada elinize su dökemezler Sayın Bakan bu konuda.

BAŞKAN – Lütfen... Arkadaşlar, lütfen hatibi dinleyelim. Lütfen..

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Gelelim gelir dağılımına.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bu konuda elinize su dökene kimse yok.

BAŞKAN – Lütfen...

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Yine, neyi ifade ettiniz? "Türkiye'de gelir dağılımı bozuluyor." dediniz mi? Dediniz. Dediniz değil mi bunu? Peki, herhangi bir rakamı burada ifade ettiniz mi?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İcra dosya sayısını söyledik, ona gelin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, anlayamıyoruz, Tanal'ı susturur musunuz.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Etmediniz. Niye etmediniz? Çünkü gelir dağılımında bir bozulma söz konusu değil, tam aksine gelir dağılımında bir iyileşme söz konusu.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Vatandaş Meclisin önünde kendini yaktı, nasıl gelir dengesi...

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Şimdi sizlerle rakamları paylaşıyorum, bu bir OECD verisidir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – 5 kişi kendini yaktı.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Günlük harcaması 2,15 doların altında kalan fert oranı 2002 yılında tam 2 milyon kişiydi, bu da yüzde 3'e tekabül ediyor, 3,04; 2017 yılında 2,15 doların altında hiçbir vatandaşımız kalmadı sevgili kardeşlerim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gelir dağılımı iyileşmiş mi kötüleşmiş mi?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – EYT'lileri anlat, EYT'lileri, bir de EYT'lileri anlat.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Bir başka örnek, devam ediyorum: Yine, bu uluslararası bir standarttır: Günlük harcaması 4,3 doların altında olan fert sayısı, değerli arkadaşlar, 2002 yılında tam 20 milyon kişiydi; aşağı yukarı nüfusumuzun yüzde 30'u 4,3 doların altında gelire sahipti. Bugün bu oran yüzde 30'dan yüzde 1,58'e düşmüş durumda. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler) Gelir dağılımı iyileşmiş mi kötüleşmiş mi? Rakamlar burada.

Devam ediyorum, bitmedi çünkü gelir dağılımı önemli. Sizler de değindiniz, devam ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Bakan, gelir dağılımında siz söylediğinize inanıyor musunuz Allah aşkına ya?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Asgari ücreti ne yapacaksınız?

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Şimdi, şunu söyleyeyim gelir dağılımıyla ilgili olarak: Bakınız, gelir dağılımında bilimsel olarak kullanılan bir katsayı var, buna ne diyorlar, biliyor musunuz?

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Gini katsayısı.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Buna "Gini katsayısı" diyorlar, gelir dağılımında kullanılan katsayı, "Gini katsayısı" diyorlar.

VELİ AĞBABA (Malatya) – "Atma Recep, din kardeşiyiz." diyorlar ya...

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Katsayı yüksekse gelir dağılımı bozuk demektir, katsayı düşüyorsa gelir dağılımı iyileşiyor demektir.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ekmek fiyatı ne kadar, ekmeğin fiyatını biliyor musun, Ankara'da ekmek kaç para? Sayın Bakanım, Ankara'da ekmek kaç para, biliyor musunuz?

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Şimdi, Gini katsayısı 2006'da 0,43'tü, bugün 0,40'a düştü. Dolayısıyla Gini katsayısında bir düşüş söz konusu oldu. Bu da ne demektir? Gelir dağılımında iyileşme var demektir.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Bakan, Ankara'da ekmek kaç para, biliyor musunuz? Sayın Bakanım, Ankara'da ekmek fiyatı...

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlar, bir başka husus gelir dağılımıyla ilgili, en fakir yüzde 20'lik dilim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Hatip, toparlayın lütfen. (CHP sıralarından gürültüler)

Arkadaşlar, lütfen hatibi dinleyelim.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Müsaade edin.

Şimdi, en alttaki yüzde 20'lik dilimin geliri, sevgili arkadaşlar, 2006 yılında yüzde 5,8 idi, bugün yüzde 6,3'e çıktı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kızılay'a gidip bu konuşmayı yapalım o zaman.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Memleketinizde evladı ölen Recep amca'yı söyle, Recep amca'yı Sayın Bakan.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Efendim?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Var ya Karaman Ermenek'ten, sizin memlekettten.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Gelir dağılımı düşük olan kesimin millî gelirden aldığı payda artış olduğunu ifade etmek istiyorum; 5,8'den 6,3'e yükselmiş durumda.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Recep amca öyle demiyor.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ankara'da ekmek fiyatı ne kadar biliyor musun Sayın Bakan?

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Bir başka husus, biraz önce ifade edildi; efendim, ayçiçeği üretimi, diğer bazı bitkisel üretimlerde düşüş olduğu ifade edildi. Sadece birkaç rakamı paylaşacağım, lütfen burada rakamlarla konuşun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Malatyalılar kayısı ağaçlarını kesiyor, kayısı ağaçlarını.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Şeker ne oldu, çay ne oldu?

VELİ AĞBABA (Malatya) – 1 milyon ağaç kesildi sayenizde.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Bakınız, ayçiçeği üretimi 2002 yılında 850 bin tonda, bugün ayçiçeği üretimi tam 2 milyon tona çıktı sevgili arkadaşlarım, 2 milyon ton. Mısır üretimi 2002'de 2 milyon 100 bin tonda, bugün 5 milyon 900 bin tona çıktı.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ya, depoda çürüdü, getirdiğiniz Çin ayçiçeği depoda çürüdü.

AYHAN EREL (Aksaray) – Elimizde kaldı Sayın Bakanım, Aksaray'da ay çekirdeği elimizde kaldı.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kimden geliyor ayçiçeği?

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Tütün ne oldu? Var mı tütün, pamuk?

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Hane halkı borçlarına yönelik de çok kısa şunu söylemek istiyorum: Hane halkı borçlarının yüksek olduğu söylendi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Adıyamanlılar diyor ki: "Yemeyeler, içmeyeler, sürüneler."

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, Türkiye'de hane halkı borçlarının millî gelire oranı yüzde 19'dur. Gelişmiş ülkelerde bu yüzde 100 civarındadır, dolayısıyla hane halkı borçları itibarıyla da Türkiye'nin durumu oldukça iyidir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şu icra dosyası sayısını söylemedin Sayın Bakan.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ekmek fiyatını bilmediğin için cevap veremiyorsun Sayın Bakan.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ olarak 2019 yılı bütçesini yeni ekonomi programı hedeflerine ulaşma yönünde önemli bir adım olarak görüyoruz. Bu adımla ekonomide öngördüğümüz dengelenme süreci ve istikrarlı yüksek büyüme süreci arasında güçlü bir köprü kuracağız.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemimizin ilk bütçesinin vatanımıza, milletimize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Başta Sayın Bakanımız, Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerimiz, Başkanımız ve milletvekillerimiz olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür eder, hepinizi saygıyla selamlarım efendim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli hatip, konuşması sırasında Sayın Genel Başkanımızın da bahsettiği konulardan bahsederek "Vatandaş kandıramazsınız, yalan atıyorsunuz ve doğrusunu biliyorsanız çıkıp burada söylersiniz." şeklinde hem ağır ithamlarda hem açık satışlarda bulunmuş hem de seçmenlerimiz önünde bizi eğer kürsüye çıkıp bunu cevaplamazsak kendi iddialarını kabul ediyor noktasına çekmiştir. Kürsüden cevap hakkımızı İç Tüzük'ün 69'uncu maddesi gereğince kullanmak istiyoruz efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Biz anlayamadık satışmalardan dolayı Sayın Başkanım, biz duyamadık yani.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayın Grup Başkan Vekili, konuşma AK PARTİ Grubu adına henüz devam ediyor, bu konuşmaları tamamlayalım, bu arada da satışma var mı ona da bakalım, sonra değerlendirelim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, şimdi bu altmış dakikalık tur örneğin yarın 12 arkadaş tarafından kullanılacak. O 12 arkadaşın her birinde -geçen seneki uygulamalardan da biliyoruz- sataşmadan hemen sonra AK PARTİ Grubu söz almak isteyecek. Bu sözü kullandırmazsanız 12 kişi ayrı ayrı eleştirip sonra iki dakika verirsiniz hiçbirisine cevap veremezler. Bu yaptığınız uygulama kötü bir örnek teşkil edeceği gibi, şu anda sayın hatibin zaten yaptığı ithamlara vereceğim cevapları iki dakikaya sığdırmam dahi mümkün değil. Siz diyorsunuz ki: “Bir de Mehmet Muş’un yaptıklarını aynı sürede yaparsın.” (CHP sıralarından alkışlar)

O açıdan, bu 33 dakikalık ağır sataşmalara ve grubumuza dönüp “Rakamları biliyorsanız söylersiniz.” diyen bu konuşmaya cevap hakkımızın bu aşamada kullanılması adaletin de İç Tüzük’ün de gereğidir efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bu konuşmanın tamamından sonra hepsine cevap verirsiniz, daha uygun olur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, yarın...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Tarafsız olun, adil olun Sayın Başkan.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Aynı durum oldu, sayın grup başkanımız da aynı şekilde tamamından sonra konuştu.

BAŞKAN – Belki söyleyeceğiniz şeyler daha da gelişebilir, o bakımdan daha isabetli olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bu, şu demek...

BAŞKAN – Evet.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi siz şunu söylüyorsunuz -onu kastettiğinizi düşünmüyorum ama- Mehmet Muş’a şu imkânı veriyorsunuz: “Vereceği cevaplar iki dakikayla sınırlı, orası doldu. Mehmet kardeşim, istediğin gibi konuş, nasılsa sana cevap verme imkânı bulamayacak.”

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Sen bizim niyetimizi okuma, boş ver.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Onun yerine, Mehmet Başkanın konuşması sırasında kendimizi savunma hakkımızı elimizden almamak için bu cevap hakkını şimdi kullandırmanız bugüne kadar yapılan genel uygulamalara da beklentimize de İç Tüzük’e de uygundur efendim.

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Tutanaklara bakın Sayın Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan tutanaklara muhtaç olmayacak kadar dikkatle dinledi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, buyurun, sizi de dinleyelim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, aynı uygulamayı daha önceki oturumda tekrarlamıştınız. HDP Grubu da konuşmasını ikiye bölmüştü. Birinci konuşmacıdan sonra Sayın Grup Başkanımız söz talep etti, zatıaliniz, grubun konuşmalarının tamamından sonra kendisine söz tevdi ettiniz. Uygulamada yeknesaklık olması bakımından...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Böyle bir uygulama yok ki ya, keyfiktir o yani.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dolayısıyla, Mehmet Muş Bey’in konuşmasından sonra verilmesi uygundur Sayın Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kötü istisna, istisna olmaz ki.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım “iktidar” demek mümkün değil ama sandalye sayısı çok olan ve bütçeyi getiren partinin grubunun bazı haklardan fedakârlık etmesi, bazı konularda alçakgönüllülükte bulunması, önceden talep ettiği söz hakkını geriye çekmesi ve bunun da bir ana muhalefet partisinin genel başkanının huzurunda olması anlaşılabilir bir yaklaşım.

Biraz önce söylendiği gibi, Osmanlı’nın kurucusu, hocasından aldığı öğütte...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kim o, kim o?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Arkadaş, Şeyh Edebalı verdiği öğütleri iktidar partisine veriyor, ana muhalefet partisine vermiyor. Müsaade edin de ana muhalefet partisinden de böyle bir direnci, böyle bir söz hakkı olsun. Muhalefeti...

BAŞKAN – Herhâlde iki dakika vermek bundan daha isabetli, öyle anlaşılıyor. (CHP sıralarından alkışlar) Daha çok zaman kaybettik.

Buyurun, iki dakikada toparlayın. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ediyorum.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Mersin Milletvekili Lütfi Elvan’ın 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanına ve Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, anlayışınız için teşekkür ediyorum.

Sayın Lütfi Elvan, Sayın Bakan birtakım rakamlar verdi, karşılaştırmalar yaptı. İki tane karşılaştırma yapacağız Sayın Bakan, bildiğiniz yerden. 3 Ocak 1993’te Sayın Genel Başkanınız Recep Tayyip Erdoğan bir hesap yapıyor ve bir çay, bir simit, 5 kişilik aileyi bir aya vuruyor, çıkan rakam kafa kafaya geliyor, çok az bir şey kalıyor. Bugüne uyarlayalım -size soruldu, söylemediniz ama- bir çay 1,75 lira, bir simit 1,75 lira, toplam 3,5 lira. Üç öğün 10,5 lira, 5 kişi 52 TL, bir ayda 1.775 TL, asgari ücretten artan para 28 TL. Şimdi, cevap size Genel Başkanınızdan gelsin: “Bu zalim yönetim bu aziz millete bir çay bir simidi bile layık görmüyor. Bunların peşinden nasıl gideceksiniz ey milletim? Kirayı, su parasını, okul masrafını soruyorum.” Bu zalim yönetim, bir çay, bir simit, geriye 28 lira bırakıyor Lütfi Elvan, Lütfi Elvan. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Simidi nereden aldın?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Şimdi sıra biraz daha geriye, dilerseniz Necmettin Erbakan’ın hesabına gidelim. Satın alma paritesini konuşurken dolar, euro, bir başka hesap olunca “Ekonominin temeli altındır. Ben altın hesabını bilirim.” derdi Hoca Efendi, değil mi? 2002 yılında asgari ücret 163 lira 56 kuruş, çeyrek altın 23,5 lira. Bir asgari ücret Necmettin Hoca’nın hesabıyla 7 çeyrek altın alıyor. Çünkü altın fiyatlarıyla, asgari ücret 1.603 lira, çeyrek altın 346 lira, bir asgari ücret 4,5 çeyrek altın alıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, Lütfi Elvan, Necmettin Hoca’nın hesabıyla -yani “Onu bunu dinlemem, ekonominin temeli altındır.” diyor ya- yine çaktın, yine çaktın, yine çaktın. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Hadi oradan.” de geç abi ya! “Hadi oradan.” diyordu ya hoca.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Başkanım, toparlıyorum müsaadenizle.

BAŞKAN – Hadi bakalım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yarım saat daha konuşsun Sayın Başkanım. Geçmişten güzel şeyler anlatıyor. Erbakancı oldu Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Başkan, biz Erbakan'ın sesinden başkanlık sisteminin ne büyük felaket getireceğini burada dinlettik de siz Erbakancı olmayıp Erbakan'ın yolunu unuttuğunuz için ülkeyi bu felakete sürüklediniz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Başkanlık sistemini isteyen bizzat Erbakan Hoca'dır. Başkanlık sistemini isteyenlerin başında Erbakan Hoca gelir.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Başkanım, son sorusuna cevap vereyim. Bakın, yurttan kalan öğrenci sayısı... Neye göre karşılaştıracaksınız? Neye göre biliyor musunuz? Toplam öğrenciye oranına. "182 bin öğrenci 664 bine çıktı." diyorsunuz yurttan kalmada. Öğrenci sayısı 1 milyon 918'den 7 milyon 760 bine... Özetle şu: Geldiğinizde her 100 öğrenciden 9,5'u yurttan yararlanırken şu anda 8,7'si yurttan yararlanabiliyor. Geri kalanı, fakir fukaranın çocukları, daha otogarlarda, daha trenden inerken işte, yönlendirmek istediğiniz cemaatlerin, birtakım karanlık odakların ellerine, onların ağına düşüyor. Buna engel olmak istiyorsanız cumhuriyet yurtlarını kurarsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Öbür türlü tarikat yurtlarına sahip çıkıyorsunuz.

Teşekkürler. (CHP sıralarından alkışlar)

LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Elvan.

LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Sayın Başkanım, doğrudan ismimi kullanarak benimle ilgili ifadeler kullandı.

BAŞKAN – Buyurun.

Yeni bir satışmaya meydan vermeden konuşmanızı tamamlayın lütfen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Mersin Milletvekili Lütfi Elvan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in satışma nedeniyle yaptığı konuşmasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Öncelikli olarak şu memnuniyetimi ifade etmek istiyorum: Demek ki özellikle Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın geçmişini, yaptıklarını okumaları, analiz etmeleri ve hangi süreçlerden geçtiğini anlamaya çalışmaları önemli diye düşünüyorum. İnşallah, sizlere ciddi katkısı olur diye düşünüyorum. Bu benim açımdan önemli bir memnuniyet yarattı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İkincisine gelince, yine aynı yaklaşım, yine hesap hatası. Şimdi, değerli arkadaşlar, 7,5 milyon öğrenciden bahsetti, öyle mi?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, çayı söyle de, şu çayı söyle öğrenciye dönelim. Çayı söyle.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Ona da geleceğim, çaya da geleceğim, hiç merak etme, çaya da geleceğim. (AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen karşılıklı konuşmayın, lütfen hatibi dinleyelim.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Yaklaşık 7,5 milyon öğrenciden bahsetti.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Önce simitten bahsetti Sayın Bakan.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Acaba bunların ne kadarı açık öğretim öğrencisi? Açık öğretim öğrencilerini niye dâhil ediyorsunuz? Böyle bir oran alamazsınız ki siz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 2002'ye sen niye dâhil ediyorsun?

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Açık öğretim öğrencilerini çıkaracaksınız, ona göre oranlayacaksınız, ona göre oranlayacaksınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 2002'ye sen ne diye dâhil ediyorsun?

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – İki...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, sen 2002'ye niye dâhil ediyorsun?

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanımızın çay hesabına gelince... Sayın Cumhurbaşkanımızın çay hesabı yaptığı dönemdeki simit gramajıyla şimdiki simit gramajı aynı mı, bir de ona bakın bakalım. (CHP, HDP ve İYİ PARTİ sıralarından gülüşmeler)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Lütfi Elvan, bravo sana!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bunu söyleme!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Meclis Başkanı bile sana gülüyor ya.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Anlamakta güçlük çekiyorsanız, anlatayım. Aşağı yukarı şu anda 100 gram civarında, 100 gram civarında.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tam 100 gram.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – 100 gram mı?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 100 gram.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Karaman'da simitçiler sizi bekliyor, haberiniz olsun.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Şu anda 100 gram civarında ve o dönemdeki simit gramajı aşağı yukarı 60 gram değerli arkadaşlar, ona da bir bakınız lütfen.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Elvan.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Dolayısıyla, şu benim bahsetmiş olduğum, konuşmamda bahsetmiş olduğum borçlanma oranı, diğer tüm oranlar, yurtların durumu, şartları, hiçbirini anlaşılan sizleri hiç ilgilendirmiyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hepsini ilgilendiriyor.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Hiçbiri ilgilendirmiyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Altın hesabına gel.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Bakan, simidi lüks yerlerde yiyor o, çayı da lüks yerde içiyor o.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Benim size tavsiyem şudur: Yapmış olduğumuz yatırımları, şehir hastanelerini...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Altında da gram altına mı düştün?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Vatandaş simitten anlar, simitten.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – 5 katına mal ediyorsunuz şehir hastanelerini, 5 katına.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) - ...yapmış olduğumuz yurtları lütfen bir ziyaret ediniz, oraları görünüz, oralardaki hizmet kalitesine bir bakınız, ondan sonra bu değerlendirmeleri yapınız.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – 5 katına mal ediyorsunuz şehir hastanelerini.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İçinde doktor yok, içinde doktor.

LÜTFİ ELVAN (Devamla) – Çok teşekkür ediyorum efendim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İçinde doktor yok şehir hastanelerinin.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bostancı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkanım, kafa karışıklığına gerek yok. 2003'te asgari ücret 161 dolar, bugün -dolar o kadar yükselmiş- bugün asgari ücret 300 dolar.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Altın hesabına niye bakmıyorsunuz?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Erbakan Hoca'ya bakın.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – “Zalim.” dedikleri iktidar getirmiş bunu, hesap ortada. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 2001'de 412 dolar, o hesap yanlış.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, ben de tutanağa geçireyim.

Birincisi, şunu gördüm: Sayın Elvan, tabii, böyle bir enkazın altından kalkmak kolay değil, ondan şu itiraf da çıktı, dedi ki: “Biz gelmeden önce 100 gramlık simit yerdı vatandaş, mani olamadık, gramajdan çaldırdık.” (CHP sıralarından alkışlar)

LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Hayır, tam tersi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sen yanlış anlıyorsun her şeyi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Ama çay-simit hesabı gramajdan bağımsız. “Bir çay, bir simit” sembolik bir şeydir, onu yiyebilmek için ne kadar para lazım?

Sayın Hocamın hesabına şunu söylüyoruz: Bugün Trump'ın dolarına sığınacağınıza Hazine'deki altına göre hesap yapın Beyefendi. (CHP sıralarından alkışlar)

LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Sayın Başkan...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, bu kayıkçı kavgasını geçti ama ya!

LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Sayın Başkan, sadece tutanaklara geçmesi açısından söylüyorum: Ben tam tersini ifade ettim, Sayın Özel 100 gramdan 100 grama düşürdüğünü ifade etti; hâlbuki 60 gramdan 100 grama çıkarıldığı ifade edildi benim tarafımdan. 60 gramdan 100 grama çıktı.

Dolayısıyla, hiçbir alanda şunu söyleyemezsiniz: Ne memuru ne işçiyi, hiçbirini enflasyon karşısında ezdirmedik ve bundan sonra da ezdirmeyeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İnim inim iniyorlar, inim inim!

BAŞKAN – Teşekkür ederiz. Tutanaklara geçti.

Değerli arkadaşlar...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan....

BAŞKAN – Buyurun Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sadece bir durum tespiti açısından söylemek istiyorum: Dünyada ülkeler Mars'ta koloniler kurmak üzere hazırlık yaparken Sayın Lütfi Elvan'ın hâlâ simide takılıp kalmasını hayretle karşılıyorum. Bunu belirtmek istedim.

Teşekkür ederim.

LÜTFİ ELVAN (Mersin) – Simide ben takılıp kalmadım, orası takılıp kaldı.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11) (Devam)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Muş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Muş.

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, 2019 yılı bütçesinin Genel Kurula gelme aşamasında emeği geçen Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyelerine ve tüm emek veren bürokratlara, devlet yetkililerine, Hükûmet yetkililerine teşekkür ediyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonumuz bütçeyi derinlemesine tartıştı, inceledi ve nihayet Genel Kurula bütçe geldi. Bildiğiniz üzere, bütçe, yeni sistemin ilk bütçesi olması sebebiyle bir farklılık arz etmekte. Bu bütçe 2002 yılından itibaren AK PARTİ iktidarlarının kesintisiz olarak getirdiği 17'nci bütçeyi oluşturmakta. Bütçe hakkının esas sahibi olan millettir. Seçilmiş hükûmetler millet adına olan, milletin ortak kasası olan bütçeyi en iyi şekilde yönetmekle sorumludur. Hükûmetler vergi ve vergi dışı yollarla adil ve düzenli bir şekilde toplumun ortak gelirini oluştururlar ve ortaya koydukları yönetim planlaması doğrultusunda verimlilik ve yerindelik ilkelerine riayet ederek toplumun ortak harcamalarını yaparlar, bu sebeple bütçe işi büyük bir sorumluluktur. Milletimiz bu noktada bütçenin adil olmasını, verimli kaynak tahsisini, gelir-gider dengesini, sürdürülebilirliğini, refah üretmesini beklemektedir. Kimler bu noktalarda daha duyarlı, daha gayretli, daha adil, daha iradeli ve daha becerikliyse milletimiz ortak kasasını, yani bütçesini onlara emanet etmektedir. Bu yönüyle bütçe bir hükûmetin en somut performans ölçütüdür.

Milletimiz AK PARTİ'nin yaptığı hizmetlerden, Türkiye'nin artan uluslararası itibarından, artan hayat kalitesinden, artan

refah seviyesinden memnun kaldı ve on yedi yıl boyunca hiçbir rakibine en ufak bir şans tanımayacak şekilde AK PARTİ'yi kesintisiz iktidarda tuttu. Türkiye'nin en zayıf alanlarından biri olan, ekonomik krizlerin tetikleyici unsuru olan kamu maliyesini disipline ettik ve hem bütçe açığı noktasında hem de kamu borç yükü noktasında dünyada örnek gösterilen ülkelerden biri hâline geldik. Bu duruşumuzu şarlar ne olursa olsun devam ettirmek istiyoruz ve devam ettirmeye devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, AK PARTİ iktidarları döneminde ortalama yüzde 5,86 büyümüştür yani 2002-2017 yılları arasında. Bu, Çin'in yüzde 9,36 büyüdüğü, Hindistan'ın yüzde 7,41 büyüdüğü bir ortamda bu iki ülkeden sonra 3'üncü sırada gelmektedir. Türkiye'nin ekonomik büyüklüğü 238 milyar dolardan 851 milyar dolara çıkmıştır. 3.589 olan kişi başına millî geliri 10.537 dolara yükselmiş bulunmaktadır. Bu süreçte tarımsal hasılamız 24,5 milyar dolardan 51,7 milyar dolara yani 2 katına çıkmıştır. Sanayi üretimimiz -ki bu çok önemli- 4,5 kat artarak 58,7 milyar dolardan 248 milyar dolara çıkmıştır; aslında Türkiye aynı zamanda önemli bir sanayi ülkesi. Hizmet sektörümüz ise 3,6 kat artarak 127 milyar dolardan 454 milyar dolara yükselmiştir. İhracatımız cumhuriyet tarihimizde şu an rekor bir noktaya gidiyor, 168 milyar doların yakalanacağı görülmektedir ve 2005-2017 yılları arasında ortalama büyümenin yüzde 4,3 olduğu dünya ticaretinde Türkiye ihracatını yüzde 6,6 büyültmeyi başarmıştır.

Değerli milletvekilleri, bakın, bir mukayese yaptığınızda gelmeden önce ve geldikten sonra gibi bir mukayese yaparsınız. Türkiye'nin AK PARTİ'den önceki on yıl boyunca verdiği ortalama bütçe açığı yüzde 6,5'tir. Bütçe açığı ne kadar fazlaysa o kadar fazla finansman ihtiyacı, o kadar fazla faiz ödemesi demektir. AK PARTİ iktidarlarında ise bu, ortalama yüzde 2,4'e düşmüştür. Daha az bütçe açığı demek daha az finansman maliyeti demek. Ve düşen bütçe açığıyla beraber Türkiye'nin kamu borç stoku da - az önce de söylendi- yüzde 72'den yüzde 28'e indirilmiştir.

Değerli milletvekilleri, ekonomi önemli, Türkiye'nin geleceği, Türkiye'nin bekası önemli. Burada az önce hak etmediğimiz, hak etmediğimizi düşündüğümüz pek çok ithamla karşı karşıya kaldık. Burada şeffaflıktan, demokrasiden, insan haklarından, hukuktan bahsedildi; bakınız, ben de sizlere resmin diğer yüzünü göstereceğim, bu ithamların ne kadar haksız ve yersiz olduğunu anlatacağım ve bunlar ne benim sözlerim ne de bizim burada uydurduğumuz şeyler; hepsi, fotoğraflarıyla size ifade edeceğim şeyler.

Bildiğiniz üzere, Türkiye otuz dört yılı aşkın bir süredir ekonomik kalkınmasının yanında terörle mücadele etmektedir ve terör Türkiye'de ekonomik kalkınmanın önündeki en büyük engeli teşkil ediyor. Bir yandan PKK/PYD, DEAŞ, DHKP-C, diğer yandan FETÖ gibi terör örgütleriyle etkin bir mücadeleyi sürdürüyoruz. Amacımız, terörün belini kırmak ve terör olaylarını tamamen sıfıra indirmektir. Güvenlik güçlerimiz sınırlarımızın içinde ve dışında operasyonlarını başarıyla sürdürüyor. Biliyorsunuz, daha önce Suriye'nin kuzeyinde Fırat Kalkanı ve Afrin operasyonlarıyla terör örgütlerinin Türkiye'ye tehdidini ortadan kaldırdık, yurt içinde de kar kış demeden terör inlerine girdik, girmeye devam ediyoruz. Terörün siyasi ayağını oluşturanlarla, belediye imkânlarını terör örgütüne seferber edenlerle, terör örgütüne insan kaynağı sağlayan hain şebekelerle hukuk devleti çerçevesinde mücadele ediyoruz. Bağımsız yargı, terörle iltisakı olanlarla ilgili yargılamalar yapıyor. Burada yargı tamamen kanunlara ve hukuka uygun bir şekilde işlemlerini gerçekleştiriyor.

Biliyorsunuz, geçtiğimiz günlerde -az önce burada ilk konuşmayı yapan hatip çokça vurgu yaptı bu konulara- Demirtaş terör suçundan ötürü yargılandığı mahkemece hüküm giydi. Burada bulunan HDP milletvekilleri bu kararı eleştirerek Demirtaş'ın terörle bir iltisakının olmadığını iddia ederek, ifade özgürlüğü vurgusu yaptı.

Şimdi soruyorum: Burada açık bir çelişki yok mu? Demirtaş'ın bizzat kendisi, PKK'yı bir terör örgütü olarak görmediğini defalarca ifade etmemiş midir? O zaman "PKK'yı terör örgütü olarak görmüyorum." deyip, öte yandan "Beni neden PKK yüzünden yargılıyorsunuz?" demek nasıl bir çelişkidir? Keza "Demirtaş neden PKK'yla ilgili yargılanıyor?" diye soran buradaki HDP milletvekilleri de "PKK terör örgütüdür." diyebilmekte midir? Hangi HDP'li milletvekili bugüne kadar çıkıp da PKK terör örgütünü lanetleyebilmiştir? Hiçbiri. Hiçbiri istisnasız.

Demirtaş'ın bizzat kendisi de dağa çıkmak istediğini fakat kendisini götürecek kuryelerin yakalanması yüzünden dağa çıkamadığını ifade etmemiş midir?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – İftiracı olma!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Kuryeler yakalandıktan sonra üzerlerinden isimler çıkıyor, babasının dükkânına gidiyorlar, bunu da kendisi gayet normal bir şeymiş gibi anlatabiliyor.

Hatırlayın, içinde HDP'lilerin de olduğu sözde Demokratik Toplum Kongresi bileşenleri -ki bu HDP'nin tek yumurta ikizidir, aralarında hiçbir fark yoktur- 27 Aralıkta öz yönetimi tarif eden bir deklarasyon yayınlamıştı. Bu, açıkça bölücü amaçlara sahip olmak değil miydi? Burada amaçlanan önce özerk yönetim, sonra yeni bir devlet kurmaktır.

Bakınız, bu deklarasyona göre oluşturulacak özerk bölgelerde güvenlik ve eğitimden sağlığa kadar her hizmetin öz yönetim meclisleri tarafından verilmesi talep ediliyordu. Sözde DTK Eş Başkanı Selma İrmak'ın Kürtçe, DTK Eş Başkanı Hatip Dicle'nin Türkçe açıkladığı 14 maddelik deklarasyonda vergi toplama ve savunma konularının özerk yönetime bırakılması isteniyordu. Bölücü deklarasyonun en tehlikeli maddelerinden bazıları şunlardır: Özerk bölge yönetiminin denetiminde yereldeki asayişin tümünü sağlayacak resmî, yerel güvenlik birimlerinin kurulması; yargı sistemi ve adalet hizmetlerinin özerk bölge modeline göre yeniden düzenlenmesi; toprak, su ve enerji kaynaklarının ekolojik çerçevede toplum yararına işletilmesi, denetlenmesi ve üretimden pay alma yetkisinin özerk bölge yönetimine verilmesi; yukarıda belirtilen hizmetlerin sunulabilmesi için yerelde bütçelemenin özerk bölge yönetimine devredilmesi.

Değerli milletvekilleri, bu maddeler ne demektir? Açıkça Türkiye'nin belli bir bölgesinde "Kendi güvenlik gücümü kuracağım, kendi vergimi toplayıp kendi yönetimimi kuracağım." demek yani Türkiye'yi bölmek demek. Bu, suç değil mi? Bu, terör örgütünün amacı değil mi? Şimdi HDP'liler bu yüzden yargılanıyorlar mı?

FATMA KURTULAN (Mersin) – Hayır, hayır.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sizi iktidardan indirdikleri için yargılanıyorlar.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bugün masum göstermeye çalıştığınız Demirtaş 27 Aralık 2015 tarihinde sözde özerkliğin ilan edildiği toplantıda aynen şunları söyledi: "Öz yönetim küçümsenemez. Katliama karşı hendekteki, barikattaki duruş ve kavrayıştır."

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Seçimde kaybettiğiniz için yargılanıyorlar.

MEHMET MUŞ (Devamla) – "Bunu aklından bile geçirenleri yok edeceğim." diyenlere hendek, barikat çok değil. Ne yapacaklardı peki?" Hatırlayın o günleri.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Adil bir seçimde kaybettiğiniz için yargılanıyorlar.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Türkiye'nin belli bir bölgesinde terör şebekeleri kendilerine özerk bir alan oluşturmaya çalışmışlar ve aynı dönemlerde, bakın, bu deklarasyonu yayınlamışlardır. Hiç masum değiller demek ki. Bu, ifade özgürlüğü değilmiş demek. 14 maddelik özerklik deklarasyonu ve Demirtaş'ın yaptığı bu açıklamalar açıkça Türkiye'yi bölmeye ve parçalamaya yönelik bir faaliyetti.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Demokrasi talepleri idi, demokrasi. Sen demokrasiyi tehdit olarak

algılıyorsun.

EROL KATIRÇIOĞLU (İstanbul) – Kuzey İrlanda'yı hiç okumadın mı?

MEHMET MUŞ (Devamla) – PKK'nın siyasi amaçlarının tezahürü niteliğindeydi bunlar. Gerek AB mevzuatı ve gerek AİHM kararları, gerek Venedik Komisyonu kararları şiddeti ve terörü övmenin, desteklemenin ifade özgürlüğü kapsamında olmadığını vurgularken kalkıp burada ifade özgürlüğü kapsamındaymiş gibi lanse etmek fevkalade yanlış olur. Terörist kurşun sıkıp bomba atarken ona o bombayı ve kurşunu tedarik eden bir yapı vardır. İşte o yapıyla iş birliği yapanlar, o bombayı atan teröristle eş değerdir. Yani katile silah verip "Bu kurşunu sık." diyenler de katildir, bunu unutmayın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Onu siz yapıyorsunuz, siz! Onu siz yapıyorsunuz!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Tırlarla giden silahlar nereye gitti?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Burada bir konuya daha değinmek istiyorum. Az önce HDP adına konuşan Sezai Temelli doğu ve güneydoğu illerimize yapılan barajların neden yapıldığını sorgulamıştır. Buradan soruyorum: Bölgedeki vatandaşlarımıza yaptığımız barajlar sizi niye rahatsız ediyor?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Suyu olmayan barajdan bahsetti, su görmeyen barajdan!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – "Suyu olmayan baraj" dedi Sezai Temelli.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bu Hükûmete bütçe görüşmelerinde "Neden vatandaşa hizmet ediyorsunuz?" diye suçlama yönelmek, nasıl bir sakat anlayışın tezahürüdür?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sen yeni yönetim biçimi önerirken bir şey olmuyor ama. Sen yeni yönetim biçimi önerirken suç değil, biz önerince mi suç oluyor?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Terör örgütü PKK da bölgeye yapılan barajlardan, havaalanlarından rahatsız değil mi? O hizmetlerin gitmemesi için iş makinelerini yakmamış mıdır, orada çalışan işçileri katletmemiş midir? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sen yeni yönetim modeli önerirsen bu suç değil, biz önerince mi suç oluyor?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Yine, az önce Pervin Buldan, isyan ve direniş vurgusu yaparak bilinçaltındaki ayaklanma özlemini dışa vurmuştur.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Senin bilinçaltındır, senin!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bu Meclis çatısı altında yapılan bu tehditleri esefle kınadığımızı belirtmek isterim. Şunu unutmayın: Türkiye'de iktidar ancak seçimle değişir.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Evet, biz de seçimle değiştirmek istiyoruz zaten.

EROL KATIRÇIOĞLU (İstanbul) – Kayyum ne oldu, kayyum?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Kayyum ne?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün size, arkasında Kandil'in olduğu kirli bir ittifak pazarlığını anlatmak istiyorum.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Siz kendi ittifakınızı anlatın.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Halkın iradesini gasbettiniz.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Biliyorsunuz, geçtiğimiz kasım ayında Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kılıçdaroğlu bir Almanya seyahati yaptı. Burada Sevim Dağdelen isimli Alman federal milletvekilinin başını çektiği bir milletvekili heyetiyle görüştü.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Oslo, Oslo, Oslo!

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Oslo'yu anlat, Oslo'yu.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Peki, kimdir bu Sevim Dağdelen? Almanya Federal Meclisinde, bakınız, PYD bayrağını açan bir milletvekilidir.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Oslo'da masaya oturan kimdi?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bula bula bu milletvekilini bulup görüşmüştür. Bu, Türk Bayrağı değildir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bakın, aynı şekilde, Helin Evrim Sommer da bu görüşmede var, bu milletvekili heyetinde; Kılıçdaroğlu'yla bir görüşme yapıyorlar.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kılıçdaroğlu mu açmış? Vah, vah, vah!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Peki, bu kişi kimdir? Bu kişi bir PKK sempatzanıdır. Türkiye'nin aleyhinde lobi yapan, Türkiye'ye yaptırım uygulanması için çaba sarf eden bir Alman parlamenterdir.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Siz teröristle masaya oturmadınız mı, ne sempatzanından bahsediyorsunuz? Çok ayıp, çok! Oslo'nun hesabını vereceksin önce!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Diğeri de Türkiye'nin Afrin ve Cerablus'a yaptığı operasyonları kınayan ve bunların yanlış olduğunu Alman Parlamentosunda anlatan bir diğer kişidir. Bakın, az önce buradan "Bir karış toprak için biz kendimiz gerekirse ölürüz." diyenler; ya, Afrin operasyonuna karşı çıkan parlamenterlerle Almanya'da ne konuştunuz? Ne konuştuğunuzu çıkın, anlatın burada. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ya, Afrin sizin toprağınız mı? Sizin toprağınız mı?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Siz kim, vatan toprağını korumak kim? (CHP sıralarından gürültüler)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Haddini aşma ya, haddini aşma!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Afrin sizin toprağınız mı? Afrin senin toprağın mı?

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sayın Başkan, lütfen uyarır mısınız.

MEHMET MUŞ (Devamla) – İşte Kılıçdaroğlu bu PKK iş birliğiyle görüştü. (CHP sıralarından gürültüler)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sayın Başkan, lütfen uyarır mısınız. "Siz kim vatani korumak kim?" diyerek açık bir şekilde tahrik etmektedir.

EDNAN ARSLAN (İzmir) – Sözlerini geri alsın Sayın Başkan!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Size mi kaldı vatan toprağı? Vatan mı kaldı? Vatani siz sattınız.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Peki, buradan CHP Grubuna soruyorum: Kılıçdaroğlu bu PKK yandaşı parlamenterlerle neyi görüştü? Hangi konularda istişarelerde bulundu?

BAŞKAN – Sayın Hatip, Genel Kurula hitap edin lütfen.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Yoksa yerel seçimler için bu kişi üzerinden HDP'yle ittifak müzakerelerinde mi bulundu? (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

EDNAN ARSLAN (İzmir) – Sözlerini geri alsın efendim, amacını aşıyor.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Lütfen sözlerini geri alsın, açıkça bizi tahrik ediyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen hatibi dinleyelim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Herkese sataşılıyor Başkan, uyarın hatibi.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ne dinleyeceğiz bunu ya! Kime yaranmaya çalışıyorsa yine.

BAŞKAN – Genel Kurula hitap edin Sayın Hatip.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Hani bir söz vardır ya “Özrü kabahatinden beter.” diye...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Vatani çetelere peşkeş çeken sizsiniz ya!

MEHMET MUŞ (Devamla) – ...CHP genel başkan yardımcısı bu konuyla ilgili bir açıklama yapıyor ve diyor ki: “Almanya ziyaretimiz gıptaıyla izleniyor. Onlar, seçilmiş Alman parlamenterleridir.” Ben de soruyorum: PKK temsilcisi bir Alman milletvekiliyle görüşmenizin neyi gıptaıyla izleniyor; çıkın, bir açıklayın bunu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler) Hani Deniz Baykal Kılıçdaroğlu’nu eleştirerek diyordu ya “CHP’de eksen kayması var.” işte o eksen yanınızda bulunan HDP’ye doğru kaymakta. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sen kendi eksenine bak, hangi ekseninde olduğun belli değil! Eksenin kaymış!

MEHMET MUŞ (Devamla) – CHP’nin Demirtaş hayranı bazı yöneticileri Demirtaş’a cezaevinden ulaklık yaparak CHP’nin antetli kartıyla Demirtaş’ın mesajını paylaşıırken bir başka CHP yöneticisi Demirtaş’la görüştüktan sonra “Muhteşem fikirleri var.” diyordu.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Tüm Türkiye öyle diyor, tüm Türkiye! Muhteşem fikirleri var, onun için hedef aldınız.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bakın, şunu görüyorsunuz değil mi? Bakın, yanına da saz çalan fotoğrafını koymuş. Bu, CHP’nin antetli bir kağıdı. Ulaklık yapan, CHP’nin genel başkan yardımcısı. Geçmişte yine bir yardımcılar da ailece oy verdiğini ifade etmişti.

AHMET KAYA (Trabzon) – CHP kadar taş düşsün başına! Yeter ya!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bakın, bu eksen kayması öyle bir noktaya gelmiştir ki...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Memleketin şaftı kaydı, ne eksen kayması!

MEHMET MUŞ (Devamla) – ...yani CHP’de bu durum öyle bir noktadadır ki CHP kongresinde bundan sonra Kılıçdaroğlu’nu devirecek tek kişi Demirtaş’tır, hiç şüpheniz olmasın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından “Yuh sana bel!” sesleri, gürültüler)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sizin iktidarınızı devirecek olan da Demirtaş’tır, sizin iktidarınızı. Sizin iktidarınız devrilecek, sizin iktidarınız.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Tabii, şimdi, Sayın Kılıçdaroğlu aklınca uyanıklık yaparak arkasında PKK/PYD’nin olduğu kirlili bir ittifakı millete yutturmaya çalışıyor. (CHP sıralarından gürültüler)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Kirlili sizsiniz ya! “Kirlili” deyip durmayın ya!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Demirtaş’tan siz korktuğunuz için bunlar yaşıyor.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Kâbusunuz olmuş Demirtaş, kâbusunuz.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bir yandan CHP’li parti yöneticileri otel lobilerinde Almanya’da gizli kapaklı bir şekilde HDP’yle görüşüp “Siz büyükşehirlerde aday göstermeyin ama bizimle ittifak yaptığınızı sakın halka açıklamayın.” derken, öte yandan da İYİ PARTİ’yle görüşmeler yaparak “HDP bizi dışarıdan destekleyecek.” müzakereleri yürütüyorlar.

Bakın değerli milletvekilleri, oyunun büyüklüğünü size anlatmak istiyorum. HDP Eş Başkanı Pervin Buldan ne diyor? “Ankara ve İstanbul gibi büyükşehirlerde CHP ve İYİ PARTİ’nin adayını destekleyebiliriz.” diyor. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sana mı soracağız?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sana mı soracağız kimi destekleyeceğimizi? Sana mı soracağız?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ya sen kendi işine bak, kendi işine. Her yerde devrileceksiniz! Size mi soracağız?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bir başka CHP yöneticisi ne diyor? “Cumhur ittifakı dışındaki herkesle iş birliği yaparız.” Aslında şecaat arz ederken sirkatin söylüyor.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Faşizmden başka her yol mübahtır.

MEHMET MUŞ (Devamla) – “Esasen HDP’yle iş birliği yapacağız.” diyemiyor fakat böyle dolambaçlı yollarla, cümlelerle bunu ifade ediyor.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – HDP yasal bir partidir, yasal bir parti! HDP yasal bir partidir, bunu bil!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Sebebi de milletten korkmaları. Açık bir şekilde söyleyin ne yapmak istediğinizi, otellerde görüşmenize gerek yok. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Açılımı anlat, açılımı.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Neden korkuyorsunuz?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Açılımı da anlat, açılımı. Oslo’yu anlat.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, milletin imkânlarını...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sana niye bu kadar dert oluyor?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Hukuka saygılı ol, hukuka.

MEHMET MUŞ (Devamla) – ...terör örgütüne aktaran HDP’li belediyelere kayyum atanmasına karşı ilk başta tepki veren CHP’dir.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Stresinden uyuyamıyorsunuz, uyuyamıyorsunuz. Olmuş korkulu rüyanız. O rüyayı göreceksiniz. Buradan yavaş yavaş sizi dışarı doğru göndereceğiz.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Demirtaş’ın kendisi bile PKK irtibatını inkâr etmezken mahkemenin hüküm vermesine burada ilk önce CHP grup başkan vekili itiraz ediyor. Neden? O yakınlığı pekiştirmek için. (CHP sıralarından gürültüler)

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – FETÖ’ye gel, FETÖ’ye!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bakın burada bir uyarıda bulunmak istiyorum...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sen git aynada kendini uyar!

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sayın Başkan, bu işe müdahale edin.

MEHMET MUŞ (Devamla) – ...İYİ PARTİ de bu oyunun bir parçası. (CHP, HDP ve İYİ PARTİ sıralarından gürültüler.)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Hadi lan! Ne oyunun parçasıymış?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Herkese sataşmasın be, herkese sataşmasın. Bir grup başkan vekilisin be!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Seçim sonrası Sayın Akşener ne demişti? “HDP, Kürt siyasi hareketinin temsilcisidir.” demistir. Çocuk katili terör örgütünün borazanlığını yapanlar ne zamandan beri Kürt kardeşlerimizin temsilcidir? Bu nasıl bir ifade? (AK PARTİ sıralarından alkışlar, İYİ PARTİ sıralarından gürültüler)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Haddini bil, haddini! Terör örgütünün borazanlığını siz yaptınız yıllarca! Silah gönderdiniz, insanları öldürdünüz. Haddinizi bilin!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Terör örgütleriyle, IŞİD’le ilişkilerini anlat!
MEHMET MUŞ (Devamla) - Bakın, Sayın Akşener şunu iyi bilsin ki: Kandil’in borazanlığını yapan HDP, Kürt kardeşlerimizi asla ve kata temsil edemez.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – IŞİD’le ortaklaşıp binlerce insanı öldürdünüz. Borazandan söz ediyor, en büyük borazan sensin.

MEHMET MUŞ (Devamla) - Burada merak ediyorum, Sayın Akşener’i tek millet değil “Türk milleti” söyleminden “HDP, Kürt siyasi hareketinin temsilcisidir.” noktasına getiren nedir? Bunun açıklanması lazım. (İYİ PARTİ sıralarından gürültüler)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Ha siktir lan!

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Orman mı lan burası? Ayı!

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Terbiyesiz! Şuna bak ya! Ne diyor bu ya?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Buraya girmesin...

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Gelin, gelin!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Terbiyesiz herif! Gel, gel!

(AK PARTİ ve İYİ PARTİ sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.48

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 21.07

BAŞKAN: Binali YILDIRIM

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Fatma KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

VII.- DİSİPLİN CEZASI İŞLEMLERİ

1.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk’e, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’a sarf ettiği bazı sözler nedeniyle iki birleşim için Meclisten geçici çıkarma cezası verilmesi

BAŞKAN - Denizli Milletvekili Yasin Öztürk’ün az önceki oturumda sarf etmiş olduğu sözler, İç Tüzük’ün 161’inci maddesinin birinci fıkrasının 3 numaralı bendi kapsamında olduğundan Meclisten geçici olarak çıkarmayı gerektirmektedir.

Bu nedenle, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk’e İç Tüzük’ün 163’üncü maddesi uyarınca Meclisten geçici olarak 2 birleşim çıkarma cezası verilmesini teklif edeceğim.

Sayın Öztürk, savunma yapabilir yahut başka bir milletvekili savunma hakkını kullanabilir.

Sayın Öztürk, savunma yapacak mı? Yok.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, bana bir söz vererseniz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kürsüde gruplar, muhalefet veya iktidar, karışıklaştıkları -çeşitli suçlara dair- suçlayabilirler, bunlar mümkün olan şeyler. Geçmişte de yaşandı, bundan sonra da yaşanacaktır. Yalnız, Meclisin dilini değiştirmeden tepki vermek de doğru olanı. Dolayısıyla bu Meclisin dilini bozabilecek davranışlardan önce biz, kendimiz imtina etmeliyiz, sonra sizlere de tavsiye ediyorum, doğru bir dil olmadığını kabul ediyorum. Bu arkadaşımızın bu dilinin Meclisin huzurunu bozmaya yönelik ve bundan sonra atacağımız adımlarda da ciddi rahatsızlıklara sebep olabilecek bir dil olduğunu düşünüyorum. Ancak bir konuyu da belirtmek istiyorum: Bu çok planlanmış bir hadise değildi, benim de çok üzülmediğim bir hadisedi. Gerçekten çok üzuldüm -beni tanıyanlar bilir- tasvip etmediğimi rahatlıkla söyleyebilirim, çok üzülmediğim bir üslupla cevap geldi. Yalnız, bu Mecliste en beyefendi, dili en duru, çalışmalarıyla da bizim beğendiğimiz, tasvip ettiğimiz bir arkadaşımızın -gelen alkışlardan artık etkilenmiş olacak ki- konuşmasını ciddi bir tahrik seviyesine çıkartması da maalesef bu konuyu kötü hâle getirdi. Bundan sonraki konuşmalarımızda tahrikten uzak ama bu dille cevap vermektense de uzak bir şekilde Meclisin devam etmesi en büyük arzumuzdur.

Teşekkür ediyorum. Sağ olun.

BAŞKAN – Denizli Milletvekili Yasin Öztürk’e, İç Tüzük’ün 161’inci maddesi uyarınca Meclisten geçici olarak iki birleşim çıkarma cezası verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... [AK PARTİ sıralarından gürültüler, alkışlar(!)]

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Niye kabul etmiyorsunuz? Yakışmadı, yakışmadı!

BAŞKAN – Kabul edilmiştir.

Sayın Öztürk, lütfen, Genel Kuruldan ayrılınız.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11) (Devam)

BAŞKAN – 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ve 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı, Grup Başkan Vekili, İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Muş’un konuşması yarım kalmıştı.

Şimdi konuşmasını tamamlamak üzere kürsüye davet ediyorum.

Buyurun Sayın Muş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu Parlamento çatısı altında 2011 yılından beri İstanbul Milletvekili olarak milletimize hizmet etmekteyim. Hiçbir konuşmamda ya da bu sekiz yıllık süreç içerisinde hiçbir milletvekilimizin şahsına, ailesine, itibarına tek bir kelime kullanmamışım. Yaptığım bütün eleştiriler, ortaya koyduğum tahliller tamamen siyasi ve partimiz açısından olayları nasıl gördüğümüzdür.

Hiç kimseyi tahrik etme niyetim yok. Sadece, aslında, gayet iyi niyetle de bir uyarıda bulunmak isteyip daha önce yapılmış olan bir konuşmaya dikkat çektim. Bunun bir tahrik sebebi olarak algılanmasını da gerçekten doğru bulmuyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sana ne oldu Sayın Muş ya?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bakın, biz az önce burada oturuyorken Cumhuriyet Halk Partisi hatip Sayın Kılıçdaroğlu'nun konuşmasını çıkarın, kaç yerinde "haramzadeler" diyor bize. Bizim kursağımızdan haram geçmedi. "Onlar yapınca onları koruyanlar, haramzadeleri kollayanlar..."

VELİ AĞBABA (Malatya) – Size hiç demedi, hiç demedi size!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Arkadaşlar, bakın konuşmaya, uzatmayın ya. Bakın konuşmanın içeriğine, bunları koruyup kollayan bizmişiz. Bizim kursağımızdan haram geçmedi arkadaşlar, geçmez de; biz böyle inanıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bakın, burada Parlamentonun uzunca bir dönem gündemini işgal etti, bugün yine tekrarlandı; Man Adası.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Malta Adası.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Efendim "15 milyon dolar yurt dışına gönderdiler, şöyle gitti, SWIFT'leri burada." Ne oldu? Mahkemeye konu taşındı, mahkeme bir karar verdi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kimin mahkemesi?

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Hangi mahkeme? Hangi yargı?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Para gitti mi, geldi mi?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, müdahale eder misiniz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, hatibi dinleyelim, daha sonra değerlendirirsiniz.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Mahkemenin verdiği karar neticesinde iddiayı ortaya koyan haksız bulundu. Bunun bir iftira olduğu, bir yalan olduğu, bunun doğru olmadığı mahkeme kararıyla tespit edildi, tescil edildi ve bu mahkeme kararı neticesinde, benim basından takip ettiğim, belki 800-900, belki de daha üzerinde bir tazminatın Sayın Kılıçdaroğlu tarafından ödenmesine hükmedildi.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Türk tarihinde görülmemiş bir tazminata hükmetti.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, mahkemenin kararını beğenmezsiniz, işinize gelince çıkarır, mahkeme kararı açıklarsınız.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Siz beğeniyor musunuz?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Söylediklerinizi, geçmiştekileri ifade ederiz, onu beğenmezsiniz. Kimlerle görüştüğünüzü ortaya fotoğraflarla koyarız, onu beğenmezsiniz. Yerinizden bağırırsınız çağırırsınız ama siz de kusura bakmayın, bizi dinlemek zorundasınız, ortaya attığınız asılsız iddiaların karşılığını almak zorundasınız. Bu, siyasetin gereğidir.

Bakın, Man Adası'ndan dolayı belki 800, belki 900 -takip edebildiğimiz kadarıyla- tazminata mahkûm edildi, bildiğim kadarıyla da bunu yatırdı.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Allah gözünüzü doyursun inşallah!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bundan önce de Sayın Kılıçdaroğlu'nun ödediği tazminatlar var. Az para değil, bu kadar şeffaf olan bir parti...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Cumhurbaşkanının sorumluluğu yok ki ödesin kardeşim!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Şunu internet sitenizde bir yayınlayın, nasıl ödediniz bu paraları? Bu tazminatlar nasıl ödeniyor? Hazine yardımı mı ödeniyor? Nereden ödeniyor, bir görelim bunu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Evini sattı, ödedi.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Evini sattı.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Birazdan cevabını alırsın Sayın Muş. Havuz medyamız, haram medyamız, iş adamımız yok bizim.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yavuz hırsız ev sahibini haksız çıkardı.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Şimdi, bakın, burada borçlardan bahsedildi, faizlerden bahsedildi, işçilerin haklarından bahsedildi. Bugün İzmir Büyükşehir Belediyesine bakın, orada niye insanlar grev yapıyor? İZBAN'da neden grev yapıyor insanlar? Niye ayağa kalktılar? Bunun bir açıklamasını yapın. (CHP sıralarından gürültüler)

MURAT BAKAN (İzmir) – İZBAN sadece belediyenin mi?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Acaba hiç yönettiğiniz belediyelerin borçlarına baktınız mı? Bu belediyeleri aldıktan sonra onların şu an geldiği borç seviyesine hiç baktınız mı?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sizin verdiğiniz ihalelere bakın.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Peki, yönetiminde olduğunuz belediyelerin siz devraldıktan bugüne kadar ödediği faizleri hiç hesapladınız mı, onlara hiç dikkat çektiniz mi?

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Ankara Belediyesinin borcunu kim ödedi?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bakın, şu anki Ataşehir Belediye Başkanı on ay ceza aldı. Neden ceza aldı? İhaleye fesat karıştırmaktan; bir önceki Belediye Başkanı görevden uzaklaştırıldı, onunla alakalı pek çok iddiayı buradan açıkladım ve buradan bir çağrıda bulundum Cumhuriyet Halk Partisi yönetimine "Bu iddiaları araştırın, gereğini yapın." diye.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Melih Gökçek'i niye uzaklaştırdınız, onu da açıklayın.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Tek ses çıkmadı. Peki, bu haramzadeyi niye koruyorsunuz? Bu bir haramzade değil mi? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Melih Gökçek ne oldu, Melih Gökçek, parselci Melih Gökçek?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bu haramzadeyle alakalı bir disiplin işlemi gerçekleştirdiniz mi? Hayır. Ama Sayın Kılıçdaroğlu'na karşı çıkan, koltuğuna aday olan anında disipline sevk edilip partiden ihraç ediliyor. Demokrasi anlayışları da bu.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Davutoğlu'nu kulaktan tutunuz, attınız.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bakın "Biz kazandığımız belediyelerde kimseyi işten çıkarmayacağız..."

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Urfa'yı, Balıkesir'i, Ankara'yı, İstanbul'u anlat. Niye görevden aldınız belediye başkanlarını?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Siz, Silivri'ye gidin, bir konuşun, Beylikdüzü'ne gidin, bir konuşun, Sarıyer'e, Maltepe'ye, Silivri'ye gidin, insanlara sorun belediyeleri kazandıktan sonra kaç kişiyi işten çıkarmışlar? Bunlardan herhâlde genel başkanınızın

haberi yok.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Belediye başkanlarını niye görevden aldınız, onları anlat; ertelediğiniz grevleri anlat.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bakın, vaatler güzel şeylerdir ama gerçekleştirirseniz. Bakın, 2009 senesinde Sayın Kılıçdaroğlu İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adayı, diyor ki: “Yoksul ailelere 600 lira maaş bağlayacağım, bir de sosyal güvence sözü veriyorum.” Şimdi, o günkü 600 lirayı aldık, günümüze getirdik, bugünün rakamlarıyla 1.463 lira yapıyor.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – 4 bakanı niye görevden aldınız? Niye bir açıklama yapmadınız?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Kendisi genel başkan, Sayın Cumhurbaşkanımız da kürsüden kendisine hatırlattı “Hadi, yap.” diye. Bekliyoruz o günden beri. İzmir’de yaptı mı? Yok. Aydın’da yaptı mı? Yok. Muğla’da yaptı mı? Yok. Eskişehir’de yaptı mı? Yok. Hatay’da yaptı mı? Yok. Peki, nerede yapacaksınız? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Asgari ücreti her yerde uyguladık 1.500 olarak.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bakın, İSKİ hadisesi: Değerli milletvekilleri, sanırım, Sayın Kılıçdaroğlu’na İSKİ’yle alakalı verilen bilgi notunda bir yanlışlık var. Kendisinin açıkladığı istatistikler 1994 öncesi SHP yönetimindeki İSKİ’ye ait, bize değil, o rakamlar bizim değil. Bakın, İstanbul’da 15 milyon nüfus var. (CHP sıralarından gürültüler)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Kadir Topbaş’ı niye aldınız arkadaşlar?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen sakin olalım.

MEHMET MUŞ (Devamla) – İSKİ’nin abone sayısı yaklaşık 6,5 milyon. Suyu kesilenlerin yüzde 64’ü iki gün içerisinde suyunu açtırıyor. Abonelik sözleşmesi için 180 TL ödeniyor.

AHMET KAYA (Trabzon) – Parsel parsel satanlara...

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bu rakam dolana kadar da herhangi bir kimsenin suyu kesilmiyor. 3 tane de fatura üst üste ödenmezse kesiliyor ve arkadaşlar, rakam da şudur: Hiçbir dönemde toplam abone sayısının binde 5’ini geçmemiştir. Yani öyle 400 bin gibi bir rakam doğru değildir.

Bakın, burada, değerli milletvekilleri... (CHP sıralarından gürültüler)

Değerli milletvekilleri, malumunuz Fransa’da son günlerde bazı gelişmeler oluyor. Genel sekreter yardımcıları Uğur Tunçay şu paylaşımı yapıyor, şunu. Şunu yapıyor, şunu. Ne diyor biliyor musunuz? “Paris sararıırken Ankara yeşil kalamaz.” Bakın, orada esen rüzgârla yelkeninizi dolduramazsınız; halka inmeniz lazım, halka. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Biz halka çıkıyoruz, inmiyoruz. Halk aşağıda mı?

MEHMET MUŞ (Devamla) – “Sarı yelekliler” olarak nitelendirilen kitle bir sokak hareketi başlatıyor. Orada polisin sert müdahalesini gördünüz değil mi?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Onun için mi Gezicileri gözaltına alıyorsunuz?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bu arada bu olaylar vesilesiyle, Türk polisine insan hakları dersleri vermeye çalışan AB’nin insan hakları standartlarını da ayrıca görmüş olduk. Tabii, bunu elbette uzun uzadıya burada anlatmayacağım.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Uyurken oradaki çocuklarımızı katlettiniz.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Şurada bunu ifade etmek istiyorum. Bu sarı yeleklileri görünce, buradaki olayları görünce sanırım CHP’nin bazı yöneticilerinde başka duygular depreşmeye başladı. Ama sakın yeltenmeyin, ne devletimiz ne milletimiz size müsaade etmez. Uyarıyorum sizi! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yelekle değil, bilekle hareket ediyoruz.

MEHMET MUŞ (Devamla) – “Demokrasi dersi verildi” “Demokrasi elden gidiyor” “Türkiye’de demokrasi kalmadı” “AK PARTİ Türkiye’de demokrasiyi yere indirdi.” Bakın, sadece küçük bir kronolojiyi sizinle paylaşmak istiyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Cezaevlerinde yer kalmadı ya!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bakın, CHP’nin demokrasi sicili; belli başlı olaylar: “Şartlar tamam olursa ihtilal meşrudur.” diyen CHP. Parlamentoda söylüyor bunu.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – “Kanlı mı, kansız mı?” diyen kim?

MEHMET MUŞ (Devamla) – 27 Mayıs darbesinin tam göbeğindedir CHP. 28 Şubat postmodern darbesine CHP destek vermiştir. 27 Nisan muhtırasının verildiği gece CHP yöneticileri arka arkaya destek açıklamaları yapmışlardır, hatırlayın.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ergenekonun savcısı...

MEHMET MUŞ (Devamla) – Kaos çıkarmak için başlatılan Gezi olaylarının baş rolünde yine CHP vardır. (CHP sıralarından gürültüler)

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Allah sizi bildiği gibi yapsın!

MEHMET MUŞ (Devamla) – 17-25 sonrası FETÖ’yle iş birliği yapan, FETÖ’yü koruyup kollamaya çalışan yine CHP’dir. Kanalların nasıl koruduğunu, makam odalarında nasıl ağırladığını iyi bilirler. (CHP sıralarından gürültüler)

Devleti katliamcı gibi gösterip...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET MUŞ (Devamla) – PKK’yı masum göstermeye çalışan akademisyenler bildirgesine imza atanları savunan yine CHP’dir.

BAŞKAN – Evet, toparlayın Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (Devamla) – PKK’nın yayın organı Özgür Gündeme sahip çıkan yine CHP’dir. Bakın, manşetleri bunlar. Ayaklanma manşetleri atıyor, ayaklanma. Kime karşı? Devlete karşı. Buna sahip çıkan kim? CHP. (CHP sıralarından gürültüler)

15 Temmuz darbe girişimine “tiyatro” diyen CHP temsilcileridir arkadaşlar, biz değiliz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Geç onları, geç. Karın doyurmuyor. Gübreye gel, gübreye.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Hatta bir CHP milletvekili 250 vatandaşımızı “devlet öldürdü” diyecek kadar ileri gitmiştir.

Şimdi, tabii, bunları hatırlatınca arkadaşlar rahatsız oluyorlar. Arkadaşlar, bunlar sizin söyledikleriniz ve yaptıklarınız. Ben yorum katmadım bunlara.

Bakın, bir de Sayın Kılıçdaroğlu’nun çok iyi seçim tahminleri vardır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – EYT’lileri anlat, taşeronu anlat...

MEHMET MUŞ (Devamla) – CHP’nin seçim tahminlerini açıklıyorum: Bakın, ben bunlara “hayaller ve gerçekler” diyorum. 2011 seçimleri öncesinde Genel Başkan Sayın Kılıçdaroğlu ne diyor?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Geç onları, geç!

MEHMET MUŞ (Devamla) – “Genel Başkan olduğum zaman kendime hedef koymuştum. Hedefimiz yüzde 40.” Ne aldılar sayın milletvekilleri? Yüzde 25,98.

2014 Cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde Sayın Kılıçdaroğlu’nun hedefi “En az yüzde 60 bekliyoruz.” Gerçek, yüzde 38. (CHP sıralarından gürültüler)

7 Haziran 2015 seçimleri öncesinde Sayın Genel Başkan aynen şöyle diyor: “Oyum düşerse illa ben koltuğumda kalacağım

diye bir düşüncem yok.” CHP'nin aldığı oy yüzde 24,82.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Seçimleri anlatma sen, bırak onları. Yokluğu, yoksulluğu anlat.

MEHMET MUŞ (Devamla) - 1 Kasım 2015 seçimleri öncesi Sayın Genel Başkan şöyle diyor: “Yüzde 35 hedefimiz; onu tutturacağız, aşabiliriz de. Eğer CHP'nin oyu düşerse biz bu işi beceremedik deriz.” CHP'nin oyu yüzde 25,3.

16 Nisan referandumı, “Kesin ‘hayır’ çıkacak.”

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sana ne, sana ne!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bütçe rakamları bunlar mı, bütçe rakamları?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Sonuç: “Evet” çıktı. 2018 seçim sonuçlarıyla ilgili tahmini. Sayın Kılıçdaroğlu, Sayın Genel Başkan diyor ki: “Hedefimiz en az yüzde 60, 51 filan değil, yüzde 60. Ben yüzde 60 diyorum ama siz yüzde 70 de diyebilirsiniz, belki yüzde 70 de çıkar.”

VELİ AĞBABA (Malatya) – Çalmasaydınız olacaktı, çalmasaydınız.

MEHMET MUŞ (Devamla) – CHP: Yüzde 22. Peki, Kılıçdaroğlu bu seçim tahminleri tutmayınca ne yapıyor?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sana ne, sana ne!

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Ahmet Davutoğlu nerede?

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sen Davutoğlu'na ne yaptığınızı anlatsana? Davutoğlu nerede?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Ya mühürsüz oy kullanıldı bahanesine sığınıyor ya halkı suçluyor ya da yüzde 20 küsurların yüzde 50'lerden büyük olduğunu anlatma çabasına giriyor. Şimdi, 2019'la alakalı da tahminlerini merakla bekliyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Davutoğlu'na sorun.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhur İttifakı 15 Temmuzda milletimizin ortaya koyduğu ruhun tezahürüdür. Bu ittifakın özünde vatan ve millet sevgisi vardır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Korku var, korku!

MEHMET MUŞ (Devamla) – İnşallah bu ittifak güçlü bir şekilde yoluna devam edecektir. Bugün başarıyla tatbik ettiğimiz Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Maşallah, Allah esirgesin.

MEHMET MUŞ (Devamla) – ...Cumhur İttifakı'nın ülkemize kazandırdığı büyük bir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Başkanım, biraz daha süre verin.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Varsın birileri dolar kuru yükselince elini ovuşturarak “Yaşasın.” diye alçakça sevin sin, hatta 10 lira olacak ve ülke batacak hayalleri kursun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Asgari ücreti 2.200 yapıyor musunuz belediyelerinizde, onu söyle!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Varsın birileri ucuz siyasi hesaplarla terör destekçileriyle iş birliği yapsın, varsın birileri terör örgütü operasyonlarından, yerli teknolojilerden, İHA'lardan, SİHA'lardan rahatsız olsun; biz Türkiye'yi büyütme ye, korumaya, kollamaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Cengiz gibileri büyütüyorsun, Cengiz gibileri!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, tüm bu sataşmalara ve hakaretlere cevap vermek için İç Tüzük 69'a göre yirmi dakika süre istiyorum efendim.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Süreyi de belirliyorsun, aferin!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Takdir Başkanın.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sataşmadan değil mi? (Gülüşmeler)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, sataşmadan.

BAŞKAN - Süreyi benden iyi biliyorsun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Devamını siz takdir edersiniz.

BAŞKAN - Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanına ve Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, önce, şu Almanya'daki fotoğraf meselesinden başlayalım.

Sayın Mehmet Muş, bahsettiğiniz kişi Sevim Dağdelen. Elimde bir haber var: “Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkan Vekili AK PARTİ Bursa Milletvekili Cemalettin Kani Torun, AK PARTİ İstanbul Milletvekili Haydar Ali Yıldız, MHP Antalya Milletvekili Mehmet Günel, CHP İzmir Milletvekili Oğuz Kaan Salıcı ve AK PARTİ Hatay Milletvekili Fevzi Şanverdi beraberindeki uzmanlarla birlikte Federal Meclis Dış İlişkiler Komisyonu Başkanı Norbert Röttgen, üyeler Mariluse Beck, Nils Annen ve Sevim Dağdelen'le görüştüler.” Fotoğraf mı? Al sana fotoğraf. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Seni haklı yapmaz ki.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Bakın, Sevim Dağdelen oturuyor, karşıda sizin partinizden 3 milletvekili. Hesap soracaksan bu fotoğrafın hesabını sor. Ama bir terör örgütüne destek verenle fotoğraf çekirtmeyi konuşuyorsan ve soracaksan, El Kaide'nin kurucusu Hikmetyar'la çekirilen bu fotoğrafın hesabını sor. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yazıklar olsun sana, yazıklar olsun!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Yok ama yok, o değil ama her kötülüğün başı Trump! Darbe yaptı, orada planladı, doları 7 liraya çıkardı! PYD'yi destekliyor, PKK'yı destekliyor, bütün Türkiye düşmanlarına kol kucak geriyor. Şu fotoğrafla övünüyorsunuz ya, şu fotoğraf. (CHP sıralarından alkışlar) Aman, aman, aman! Anadolu Ajansı gururla sunar! “Sayın Cumhurbaşkanımız Donald Trump'la kahvaltı etti.” Hadi ya! Ne yapacağız? Bir fotoğrafın hesabını soracaksa beyefendi, keşke bu fotoğrafın hesabını sorsaydı FETÖ'yle. (CHP sıralarından alkışlar) Bunların 11'i de milletvekiliniz, 6'sını bir daha milletvekili yaptınız utanmadan, sıkılmadan.

Şimdi, şunu söyleyelim: Birincisi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, Man Adası meselesine gelince, Man Adası'nda 3 kere tazminat çıktı, çıkan tazminatların üçünün de

heyeti değişti, son tazminatı veren mahkemenin heyeti bir gün önce değişti. Majestelerinin yargısı majestelerinin pislđini örtüyor. (CHP sıralarından alkışlar)

İZBAN konusunda yüzde 50 Devlet Demiryolları ortaklığını Başkanımız vücut diliyle tasdik ediyor. Sorumluluk Devlet Demiryollarında ama bir şeyi daha biliyoruz. Diyorsun ya "Grev yapmak özgürlüktür." Bir gece buraya getirip havayolları iş kolunda grevi kaldırdınız, 316 tane emekçi hostes filli direniş hakkını kullandı; ekmekleriyle oynadınız, ekmekleriyle; hepsini işten attınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Son sözüm, Sayın Başkan, bahsedilen ve sonra da silinen "tweet" bir buçuk ay öncesine kadar Genel Sekreter Yardımcımıza aitti. Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz yelekle değil, yürekle siyaset yapıyoruz. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAşKAN – Teşekkür ederiz.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan...

BAşKAN – Buyurun.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Ben de sataşmadan söz istiyorum Başkanım.

BAşKAN – Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

Lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

4.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

FATMA KURTULAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Doğrusu, hepimiz biliriz, mahalleyi birbirine katanlar olur, köyleri birbirine katan olur; demek ki Meclisi birbirine katanlar da varmış. Mecliste neredeyse kafalar kırılıyordu. Bir grup başkan vekili skneti, Meclisin itibarını koruması gerekirken Meclisi ne hâle getirdi, onu da kutlamak lazım! AKP'ye yakışan da budur.

Yine, AKP'ye yakışan bir şey daha oldu burada, Demirtaş ceza almasına rağmen hâlâ içlerindeki kin, öfke giderilmemiş; bunu çok açık gördük. Biz bunu Cumhurbaşkanının şaşsında zannederdik ama oysaki tüm AKP'lilerin içerisinden Demirtaş fkesi gitmiyor. şunu bilin ki arkadaşlar: Demirtaş direnmeye devam edecek, bu size dert olsun, Demirtaş diz kmeyecek.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – PKK'nın yaptıklarından bahsedin.

FATMA KURTULAN (Devamla) – Onu bırak sen.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Kadınlara yaptıklarından, küçücük kızlara yaptıklarından cesaretiniz varsa bahsedin.

FATMA KURTULAN (Devamla) – Sen onu bırak, o hikyeyi bırakın, hikyeyi bırakın.

Demirtaş direnmeye devam edecek. Demirtaş, 7 Haziranda başınıza ne getirdiyse bizler 31 Martta aynısını başınıza getireceğiz, bunu unutmayın. (HDP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – 1 Nisanda buradayız, 1 Nisanda.

FATMA KURTULAN (Devamla) – Demirtaş'ın yargılanması, şu dedi, bu dedi değildir, tümüyle sizin iç siyasi ihtiyalarınızdan dolayı Demirtaş ceza aldı ve bunu tüm dünya kamuoyunun gözünde Cumhurbaşkanı da zaten ilan etti.

"Demokratik zerklik" dediniz, "hendek" dediniz; şunu da unutmayın ki: Bir gün gelecek, o hendek sürecinde yaptıklarınız karşısında yargılanacaksınız, bunu unutmayın. (HDP sıralarından alkışlar)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Hadi ya! Hadi ya!

HABİBE AL (Kahramanmaraş) – Asıl siz yargılanacaksınız.

FATMA KURTULAN (Devamla) – Bunu da hiç unutmayın, "hendek" deyip suunuzu gizlemeye çalışmayın. İnsanları diri diri öldürmek, cezazeleri bir hafta sokakta bırakmak, buzdolabında saklanmasına neden olmaktan yargılanacaksınız. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Yuh olsun be! Yuh olsun sana!

FATMA KURTULAN (Devamla) – Yargılanacaksınız, bunu da unutmayın.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Rezil kadın, yuh olsun sana!

şİRİN NAL (İstanbul) – İnsanlar ölüyor, insanlar.

BAşKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

FATMA KURTULAN (Devamla) – İkinci bir şey: Pervin Buldan, siyasi kimliğinin yanı sıra eşini kaybettiği gün çocuğunu dünyaya getiren bir kadın olarak hâlâ "Barış... Barış... Barış..." diyorsa bunu minnetle karşılıyoruz biz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Hadi canım, geç oradan! Neyin barışı?

FATMA KURTULAN (Devamla) – Bunu takdir ediyoruz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Et sen et.

FATMA KURTULAN (Devamla) – Pervin Buldan'ın bilinç altında yatan barıştır, demokrasidir, adalettir.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Tabii tabii!

FATMA KURTULAN (Devamla) – Bu da tüm HDP'nin düşüncesidir; HDP size rağmen, Pervin Buldan da size rağmen "barış" demeye devam edecektir. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bilmesek inanacağız ya!

FATMA KURTULAN (Devamla) – Konuşmayın yerinizden.

Bir başka şey daha söyleyeyim arkadaşlar, Afrin'e ilişkin. Afrin'e, vatan toprağını savunmaya gittiğinizi söylüyorsunuz. Afrin sizin vatan toprağınız değil Sayın Muş, karıştırıyorsunuz, sizin hafızanız karışmış, beyniniz karışmış. Afrin sizin değil arkadaşlar, akıllı olun, akıllı, Afrin sizin değil, başka bir ülkenin toprağıdır orası. Orayı gidip gasbetmişsiniz, orayı işgal etmişsiniz... (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FATMA KURTULAN (Devamla) – ...orayı gidip İşİD'e teslim etmişsiniz, ora şaşsında İşİD'e nefes aldırdınız, bunu da kabul edin.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâziğ) – PYD'ye mi bırakacağız?

FATMA KURTULAN (Devamla) – Sarı yeleklilere gelince...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Otur, otur, yeter, tamam.

BAşKAN – Lütfen, teşekkür edin.

FATMA KURTULAN (Devamla) – Bir dakika...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Tamam, otur, bu kadar, tamam.

BAşKAN – Herkese aynı uygulamayı yaptım.

FATMA KURTULAN (Devamla) – Tamam.
Sarı yeleklileri, Fransa'yı örnek gösteriyorsunuz...

Sayın Başkan, bir dakika...

BAŞKAN – Aynı uygulamayı yaptım. Lütfen...

FATMA KURTULAN (Devamla) – Aynı uygulama değil.

BAŞKAN – İlave süre verdim.

FATMA KURTULAN (Devamla) – Arkadaşlar, şunu söyleyeyim: Siz de Fransa'yı örnek gösteriyorsunuz. Bari onu örnek alın, o plastik mermi atıyor. Kemal Korkut gerçek mermiyle öldürüldü. Berkin nasıl öldürüldü, İsmail Korkmaz nasıl öldürüldü? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Evet, Sayın Hatip, lütfen yerinize geçer misiniz.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kobani olaylarında 55 kişi nasıl öldürüldü?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Nasıl...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sen de bana oradan hep laf söyleme, tamam mı?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ne diyorsun, ne diyorsun?

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Hatip, lütfen yerinize. (HDP sıralarından alkışlar)

FATMA KURTULAN (Mersin) – Demirtaş rüyalarınıza girmeye devam edecek.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ne dedi bu Sayın Başkan? Ne dedin sen, bir söylesene! (HDP sıralarından "Otur yerine." sesleri) İyi misiniz? İyi misin? Kafası gitmiş ya.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz, Sayın Mehmet Muş'un ilk konuşmasından kaynaklanan sataşmadan dolayı 69'a göre söz istiyorum. O tur geçmeden Sayın Muş'a...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, acayip hareketler yapıyor, böyle bir şey olabilir mi ya? Bu milletvekili mi, nedir?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ne diyorsun?

BAŞKAN – Anlamıyorum, bir dakika... Kim o?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – El hareketleri yapıyor. Böyle bir şey olabilir mi?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sen ne diyorsun?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, burada benim yaptığım siyasi eleştirilere şahsım da hedef alınarak bazı açıklamalarda bulunuldu. Bu, İç Tüzük 69'a göre açık bir sataşmadır. Söz talep ediyorum Sayın Başkan.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sen ne konuşuyorsun orada kadın? Sen ne diyorsun hep?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sen ne diyorsun, ben anlamıyorum.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, ondan önce Sayın Mehmet Muş'un ilk konuşmasından kaynaklı sataşmadan dolayı söz istemiştım. Daha sonra hatıplerin konuşmasına dair...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Ben sana diyorum ki bir daha HDP'lilere sataşma diyorum. Konuşma! HDP'liler çıktığında sataşmayacaksın diyorum.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Allah Allah, sana ne? Sataşırım, sataşacağım da.

BAŞKAN – Evet, önce Sayın Lütfü Türkkan, İYİ PARTİ Grup Başkan Vekiline söz vereyim, daha sonra size söz vereceğim. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sataşamazsın sen, senlik bir şey yok ortada.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sataşıyorum, hadi bakalım, yap yapacağını, sataşıyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım lütfen.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sataşıyorum.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Cami avlusuna biz çocuğun taziyesine senden önce gittik, sen yetişmemiştin bile. Altı yıldır o çocuğu görmüş müydün sen?

BAŞKAN – Evet, buyurun.

5.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında İYİ PARTİ'ye sataşması nedeniyle konuşması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Evet, müsaade ederseniz, aranızdaki bu kayıkcı kavgasının bitmesini istiyorum. Müsaade eder misiniz?

FATMA KURTULAN (Mersin) – Çocuğun hesabını gelip bize soruyor bir de.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen konuşmacıyı dinleyelim.

Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Ben Sayın Mehmet Muş'un iktisatçı kimliğiyle çıktığında bütçeye dair bizim gözümüzden kaçan, belki de farkına varamadığımız, bütçede konuşulması gereken konulardan bahsedeceğini düşünürken Sayın Mehmet Muş iftira dolu cümleleri ardı ardına sıraladı. Baktı, gelen alkışlar da çok fazla, oradan devam ederek Sayın Meral Akşener'e kadar geldi.

Sayın Meral Akşener yirmi beş yıldır Türkiye'de ayakta kalabilen tek kadın siyasetçi.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Diğerleri oturuyor mu?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Yirmi beş yıldır ayakta kalabilen tek kadın siyasetçi. Geçmiş belli, atası belli, dedesi belli, PKK'ya karşı tavır da belli, duruşu da belli.

Bakin, ben size bir şeyler okuyacağım şimdi: "Öcalan'ın olayları okuma kabiliyeti ve tecrübesi var, mesajları sürecin geleceğini düşünen bir hassasiyeti yansıtıyor." Meral Akşener konuştu bunu(!) Değil tabii, Yalçın Akdoğan. "Öcalan'ın durduğu yer Türkiye'nin demokratikleşme sürecine katkı sağlayan bir yer, İmralı'da çok anlamlı, çok değerli şeyler söylüyor." Bunu da üç dönem milletvekilliğinizi yapan Mehmet Metiner söylüyor. "Öcalan dünyanın geleceğini iyi okuyup Kürtlerin, PKK'nın önüne yeni hedef koymuştur. Şartların iyileştirilmesi talepleri var. Bu talepler normaldir, meşrudur." Yasin Aktay söylüyor, sizin milletvekiliniz. Bülent Arınç: "Dağa çıkışlar eskiye oranla daha nitelikli hâl aldı." Dağa çıkışın nitelikli hâlini anlayamıyorum, onu siz izah edeceksiniz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Google'dan mı buldunuz?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Beşir Atalay: "Abdullah Öcalan Kürtlerin lideridir." Bunu da Beşir Atalay, o çözülme sürecinin mimarı...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bu yalanlandı Sayın Başkan, yalanlandı.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Sadullah Ergin: “Öcalan bölgenin ve Türkiye’nin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Müsaade ederseniz toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Toparlayın.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – ...reel politikasını daha sağlıklı değerlendiriyor.”

Bütün bunlardan sonra size bir resim göstereceğim, bir de haber. Sayın Ravza Kavakcı Kan kendi Twitter hesabından paylaşıyor: “AK PARTİ Genel Merkez heyetimizle gerçekleştirdiğimiz Almanya temasları kapsamında Alman Federal Konseyi “Bundesrat”ı ziyaret ettik ve ayrıca federal sistem hakkında bilgi alışverişinde bulunduk.” Bana izah edersiniz umarım geldikten sonra, bunu söyleyeyim.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Yok öyle bir şey çünkü Almanlar bile ona şaşırmışlar.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Hikâye bunlar.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Peki, bu hikâye.

Democratic Progress Institute (DPI) ziyaretini eleştirmiş, “DPI PKK’nın İngiltere temsilciliği olarak biliniyor.” demişler. Kim ziyaret etti PKK’nın İngiltere temsilciliği olarak bilinen bu kuruluşu? Okuyorum: Sayın Taner Yıldız, Sayın Mehdi Eker ve Efkân Ala. Bunları da geçtik, biraz evvel gördüm ama kendisi buradadır sanırım. Şu resmi hatırlıyor musunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Meral Akşener, Lütfü Türkkan, Yavuz Ağırlioğlu; çözülme süreci, beraber gittik. O hendekleri kazıp Mehmetçikleri o hendeklere gömdüğünüz sürecin devamında çekilen bir resim. Allah işinizi gücünüzü rast getirsin, doğru işlerle uğraşın, doğru kişilerle uğraşın. (İYİ PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) PKK’yla yaptığınız bu çözüm süreci devamında...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – En büyük mücadeleyi biz yapıyoruz, en büyük mücadeleyi biz yapıyoruz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Ben burada HDP Grubuna söyledim, sizlerle işleri yok, sizler marabalık yapıyorsunuz; ağalarınızla görüşüyorlar, onların ağaları yurt dışında, siz onlarla iş birliği hâlindesiniz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Ayıp be! Lütfü Bey, ayıptır ya!

BAŞKAN - Mehmet Bey, yeni bir satışmaya mahal vermeden...

Buyurun Sayın Muş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

6.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in satışma nedeniyle yaptığı konuşmasında Adalet ve Kalkınma Partisi ile şahsına satışması nedeniyle konuşması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada tartışmayı uzatacak değiliz, herkes konuşmasını yaptı. Milletimiz bunu en iyi şekilde değerlendirecektir, kendi terazisinde tartacaktır.

Bakın, bir tanesi bir komisyon fotoğrafı. Şimdi, buradan bizim Dışişleri Komisyonu muhtemelen gitmiş, Almanya Dışişleri Komisyonu’yla görüşüyor; bu doğru da toplantıyı organize eden biz değiliz. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından gürültüler)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Çevir kazı yanmasın Muş!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bir diğerinde siz organize ediyorsunuz ve orada davet edilenler Türkiye karşıtı parlamenterler.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Çevir!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Sizin organize ettiğiniz bir toplantı, özel bir toplantı bu ve ikinci bir toplantıda kameralar dışarı çıkartılıyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Çevir, çevir!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Basın dışarı çıkartılıyor. Neden basın dışarı çıkartılıyor, ne konuşuldu o toplantılarda? Bunu açıklamanız lazım.

İkincisi, her gördükleri sakallıyı DAES’çi sanıyorlar, her gördüklerini.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – El Kaideci o, El Kaideci.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bahsettikleri Hikmetyar, Afganistan savaşı sırasında ülkesi için savaşan, o dönemde Türkiye’nin de desteklediği birisi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İŞİD’in ağababası.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – İŞİD’in ağababası.

MEHMET MUŞ (Devamla) – O dönemde İŞİD diye bir varlık da yok ortada. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hani derler ya “Her gördüğün sakallıyı deden sanma.” diye, siz de her gördüğünüz sakallıyı DAES’çi sandığınız için böyle yorumlar yapıyorsunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hikmetyar El-Kaide’nin kurucusu Beyefendi.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bir diğer konu da şudur: Bakın, fotoğraf paylaşmak çok kolay ama bir şeye vurgu yapıyorum, bakın...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Fetullah’ın önünde niye baş bağladın ona gel? Niye resim çekirtirdin Fetullah’ın önünde?

MEHMET MUŞ (Devamla) – ...şimdi rahmeti Rahman’a kavuştuğu için, rahmeti Rahman’a kavuştuğu için bir şey söylemek istemiyorum, geçmişte Genel Başkanlarının da fotoğrafı var, gerek yok, bunları söylemenin bir manası yok şimdi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Niye baş bağladın orası mescit mi? O şih mi? Fetullah’ın karşısında niye hazır ola geçtin onu söyle?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Fakat 17-25 Aralık sonrası devlet ve siyasi partiler, burada bir kısmı mücadele ediyorken FETÖ’yle, onun temsilcileriyle, kanalları kapatılmasın diye orada mücadele eden kimdi?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Fetullah’ın karşısında niye hazır ola geçtin? Niye başını bağladın? Orası mescit mi, o şih mi? Söylesene!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Cumhuriyet Halk Partisi. Ya arkadaş, bak bu devlet mücadele ediyor, burada bir operasyon yapılmış.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Fetullah’ın karşısında niye başını bağladın? Niye hazır ola geçtin? Niye fotoğraf verdin? Bir de CHP’linin fotoğrafını bul!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bakın, Bank Asyanın önünde bunlar, Bugün gazetesinin önünde bunlar ve makamının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bakın, arkadaşlar, Zaman gazetesinde 17-25 Aralıktan sonra makam odasında karşıyorlar.

BAŞKAN – Sözlerinizi toparlayın Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (Devamla) –Bu fotoğrafların sayısını artırabilirsiniz. Aslolan ne yaptığınızdır değerli arkadaşlar.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Niye başını bağladın! Niye hazır ola geçtiniz! Niye “Fetullah Hoca Efendi Hazretleri” dediniz?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bir diğeri de, Sayın Başkan, bakın, bu tartışmayı uzatacak değilim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Uzat uzat! Fetullah’la kim iş birliği yaptıysa hodri meydan! Gel araştıralım, nerede FETÖ var,

geli!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, rahat ol, ben buradan bir uyarıda bulunmak istiyorum dedim ve Sayın Genel Başkanın yaptığı bir konuşmaya atıf yaptım, bakın böyle bir ifade kullanıyor, bunu eleştirdim. Arkadaşlar, bundan rahatsız olmayacaksınız. Böyle bir ifade var ortada ve ben de bir siyasetçi olarak bunu eleştirebilirim, eleştirmek benim en doğal hakkımdır.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – FETÖ’yle kimin iş birliği varsa, hangi siyasi partide FETÖ varsa gel araştıralım, hodri meydan!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Siyasi ayak nerede siyasi ayak?

AYHAN BİLGİN (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bilgen.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Sayın Başkan, Sayın Türkkan konuşmasında grubumuzu işaret ederek “maraba, ağababaları” gibi ifadelerle sataşmada bulunmuştur.

Söz istiyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bu işin sonunu bulamayız yani lütfen...

AYHAN BİLGİN (Kars) – Tekrar sataşmaya meydan vermeyeceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Yeni bir sataşmaya fırsat vermeyeceğim.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Ona söyleyin, ona.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Hakaret etmesinler o zaman.

BAŞKAN – Sataşmaya mahal vermeyelim lütfen.

7.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen’in, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

AYHAN BİLGİN (Kars) – Sayın Başkan, biz prensip olarak zaten muhalefet partileriyle ilgili bir polemikten yana değiliz ama barışla ilgili çok kısa bir şey aktaracağım sadece.

Mevlâna’ya birisi gelir, der ki: “Şems geldi.” O da bu müjde üzerine çıkarır, hırkasını verir. Döner, derler ki: “Ya, bu bir yalancıdır, ne diye hırkanı verdin?” Der ki: “Ben barışı müjdeleyenin yalanına hırkamı veriyorum ama barışın gerçeğine boynumu, başımı vermeye hazırım.” (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, biz barışı partilerüstü bir şey olarak görüyoruz, siyasi çıkarlar üstü bir şey görüyoruz ama belli ki bütün bu tartışmaların bütçeden çıkıp buraya gelmesinin sebebi, bir parti grubunun geçmişle ilgili pişmanlık duygularını yüksek sesle diğer gruplara saldırmaya çalışmasıdır.

Değerli arkadaşlar, istigfar düşük ses tonuyla yapılır; bağırarak çağırarak tövbe edilmez. Siz KCK’yle ilişkilerde pişmanlık taşıyor olabilirsiniz ya da FETÖ’yle ilgili ilişkilerde pişmanlık taşıyor olabilirsiniz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Oo ağır geldi bu, ağır.

AYHAN BİLGİN (Devamla) – Geçmişte Ergenekon davasıyla ilgili defaatle eleştiri yaptık, dedik ki: Bakın, kurunun yanında yaş, her şey yanıyor, insanlar haksız yere yargılanıyor. Dediniz ki: “Siz Ergenekon’u mu savunuyorsunuz?” Şimdi “Ergenekon” diye bir örgüt olmadığı deklare edildi.

Yaptıklarınızdan, yanlışlarınızdan pişmanlık duyuyorsanız lütfen daha düşük ses tonuyla ve bir öz eleştiri diliyle yapın, başkasını eleştirmeyin. Onun için de bu süreçte bırakın bu polemikleri de gerçekten ülkenin içerisinde bulunduğu bu felakete, bu tehlikeye, ülkenin içerisine, önüne gelip dayanan kriz ve uçuruma birlikte çare arayalım.

Bu polemikler, belki, evet, bir alkış vesilesi olabilir ama ülkeye, hiç kimseye, aslında hiçbir partiye de fayda sağlamaz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum, sağ olun. (HDP sıralarından alkışlar)

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Sayın Başkanım...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Hayrola? Buyur.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Mehmet Muş konuşması sırasında bıraktığı yerden devam ederek Sayın Genel Başkanımıza ve grubumuza çok ağır ithamlarda bulundu. Yeni bir sataşmaya mahal vermeden, müsaadenizle bir bilgi vererek kürsüden 69’a göre cevap hakkımı kullanmak istiyorum.

BAŞKAN – Yerinden söylesen olmaz mı?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok, oradan olsun efendim. Hakkaniyete...

BAŞKAN – E, hadi gel. (CHP sıralarından alkışlar)

8.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanına ve CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biliyorsunuz, önce sataşmadan söz alıyoruz, söylediklerine cevabı veriyoruz. Bu cevaptan sonra, bir hazmetme kapasitesindeki düşüklükten sonra çıkıp birtakım şeyleri çarpıtmaya çalışıyorlar.

Şimdi, diyor ki: “Her gördüğün sakallıyı deden sanma.” Allah göstermesin, bu adamı dedeme benzetmem. Şeytani değil, rahmani bir sakalı vardı benim dedemin.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâziğ) – Çok ayıp, çok ayıp.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – İftira atıyorsun, iftira.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Ama sen kime benzetiyorsun da bu kadar sempati besliyorsun, o tartışılır.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Arkadaşım, iftira atıyorsun, iftira. El Kaide değil o.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Ha, iftira ya, buna kim karar verecek? Bütün dünya “Kararı kim verecek?” diye bekler.

Acaba iftira mı?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâziğ) – Bu El Kaide değil ki.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Birleşmiş Milletlerin Güvenlik Konseyi 2013 yılında aldığı kararla...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâziğ) – Kim olduğunu biliyor musun onun?

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Kesinlikle iftira, yalan.
ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – ...Hikmetyar'ı teröristler listesine koydu ve ilan etti. (CHP sıralarından alkışlar)
OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Yalan, yalan.
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kim olduğunu biliyor musun?
ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bir dakika, yalan ya...
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ben Haydar gibi yapıyorum. Kim olduğunu biliyor musun? Seni konuşturmak istemiyorum.
ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Otur, otur.
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kim olduğunu biliyor musun?
ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Arkadaşlar, hani Hikmetyar'ın teröristliği yalan ya...
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kim olduğunu biliyor musun?
BAŞKAN – Sayın Demirbağ...
ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – ...Birleşmiş Milletler yalan atıyor ya...
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kim olduğunu biliyor musun? İftira atma, iftira atma.
ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – ...Hikmetyar'ın mal varlığına Türkiye Cumhuriyeti devleti bu Birleşmiş Milletler kararını dayanak tutarak el koydu. Altında Tayyip Erdoğan imzası var.
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Konuşturmayacağım. Senin yaptığını yapıyorum.
VELİ AĞBABA (Malatya) – Devam et, devam et.
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Tasvip etmiyorum ama senin yaptığını yapıyorum.
VELİ AĞBABA (Malatya) – Devam et, devam et.
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sen konuşturmadın, ben de konuşturmayacağım.
ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bak, bak, dinle, dinle. Eğer haklıysan özür dileyeceksin.
BAŞKAN – Zülfü Bey...
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sen konuşturmadın, ben de konuşturmayacağım.
VELİ AĞBABA (Malatya) – Keşke benim gibi yapabilsen. Keşke benim kadar çapın, kapasiten olsa.
ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Konuşturma, hadi bakalım konuşturma.
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ben de konuşturmayacağım.
ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Hadi. Tekrar konuşacağım.
BAŞKAN – Zülfü Bey, lütfen.
ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bunun biliyorsun nereye gideceğini. Oturacaksın.
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ben de konuşturmayacağım.
ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Başkan...
BAŞKAN – Lütfen sakın olun.
ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Oturacaksın.
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ben de konuşturmayacağım.
ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Oturacaksın.
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ben de konuşturmayacağım.
ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Oturacaksın. (Gürültüler)
Sayın Başkan, Hikmetyar...
BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.
MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Evet, bakın, kendi yaptığının bir kısmı yapılıncı duramıyorsunuz. O zaman dinlemek lazım dinlemek.
BAŞKAN – Lütfen sözlerinizi tamamlayın.
ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Başkan, Sayın Grup Başkan Vekili; arkadaşlar, beyefendiler başlarına ne geleceğini biliyor, ondan korkuyor.
MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Alakası yok, alakası yok.
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Yeterince tanıımıyorsun.
ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bakın, bu iftira ya, Birleşmiş Milletler 2015'te bunu teröristler listesine koymuş ya Tayyip Erdoğan'ın ve bütün bakanların imzasıyla Türkiye bu adamın mal varlığına el koydu, küresel terörist olduğu için. (CHP sıralarından alkışlar)
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Yeterince tanıımıyorsun. İftira atma! İftira atma!
ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Arkadaşlar, adama Birleşmiş Milletler "terörist" demiş...
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – İftira atma.
ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – ...Cumhurbaşkanı "terörist" demiş...
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – İftira atma.
ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – ...bütün bakanlar "terörist" demiş...
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Birleşmiş Milletler onu terörist listesinden çıkardı.
ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Beyefendi "Yalan, yalan" diye yırtıyor. Neden? Herhâlde dedesine benzetti, dedesine.
(CHP sıralarından alkışlar)
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Birleşmiş Milletler listeden çıkardı onu sonra.
ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Başkan, Adalet ve Kalkınma Partisinin iftira ve sataşmalarına belgelerle, uluslararası belgelerle cevap ve ders vermeye devam edeceğiz.
Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)
BAŞKAN – Teşekkür ederim.
MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, sadece kayıtlara girmesi için...
BAŞKAN – Evet, buyurun.
MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, bakın, Hikmetyar, Birleşmiş Milletler bir dönem terör listesine almış, şu an, 30 Nisan 2017'de terör listesinden çıkartmış, beraber hareket ettiği...
MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Duyulmuyor, kürsüden...
MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, bu açıklamaya müsaade ederseniz.
YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan...
BAŞKAN – İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili Sayın Ağırlioğlu, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu'nun, AK PARTİ grup başkan vekillerinin konuşurken kendi siyasi vizyonlarının hilafına davranışları terörize etmelerinden ikrah ettiklerine ilişkin açıklaması

YAVUZ AĞIRLIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hükümetimizin bu işleri konuşurken Hükümetimiz adına konuşurken grup başkan vekillerinin ısrarla kendi siyasi vizyonlarının hilafına davranışları terörize etmelerinden biraz illallah ettik, ikrah ettik. Değiştirdiğinizi iddia ettiğiniz eski Türkiye'nin en netameli zamanlarında şehitlerimizin üçer beşer ocaklarımıza ateş gibi düştüğü 1990'lı yıllarda bile ceberutluğundan muzdarip olduğunuz devletin askerleri mağaralarda sıkıştırmış oldukları teröristlere "Evlatlarım, yavrularım; analarınız, babalarınız sizi evlerinizde, sofralarının başında bekliyor." diye haykırırdı. "Değiştirdik, eski Türkiye'nin yerine yeni Türkiye'yi kurduk." dediğiniz eski Türkiye'de helikopterlerden, uçaklardan dağlara bildiriler atılırdı ki "Yavrularınız sizi evlerinizde bekliyor, dönün evinize." diye. Devleti yönetmenin bir ciddiyeti vardı eskiden, mücadele etmenin de bir ciddiyeti vardı, devleti yönetenler de muhatap oldukları kim olursa olsun terörün eline insanları geçmesin diye ihtimam gösterirlerdi. Size ne oldu ki, kalbiniz ne kadar karardı ki, Rabia'nızı daha anlaşılabilir hâle getirdiğimiz... "Tek devlet" dediğinizde Türk devleti, "tek vatan" dediğinizde Türk vatani, "tek millet" dediğinizde Türk milleti, "tek dil" dediğinizde Türk dili, "tek bayrak" dediğinizde Türk Bayrağı diyoruz. Ona rağmen, bizden bir terörist çıkarma hevesine ne ara kapıldınız siz? Niçin? Yani biz HDP'ye oy veren Kürt kardeşlerimizin hepsine "PKK'lı" dememeyi devlet ciddiyetimiz sayarken, her PKK'lıyı HDP'li sayıyoruz ama HDP'ye her oy vereni PKK'lı saymıyoruz diye devlet terbiyemizle davranırken... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ne ilgisi var ya!

YAVUZ AĞIRLIOĞLU (İstanbul) – Arkadaşlar, istirham ediyorum ya.

İYİ PARTİ'nin sadece akademik kimliğiyle siyasi kimliği arasına sıkışmış bir cümleden bir siyasi Kürtçülük çıkarma hevesi nedir?

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

YAVUZ AĞIRLIOĞLU (İstanbul) – Yani biz memleketimizi yönetim emaneti olarak, devletin yönetim emaneti olarak milleti elinizde tuttuğunuz bugünlerde Hükümete düşen daha çok terörize etmek değildir. Yani bizden, 5 milyon oy almış bir partiden, yirmi beş yıldır siyaset yapan ve milliyetçi-mukaddesatçı koordinatlarda duran birinden siyasi Kürtçü çıkarınca elinize ne geçecek sizin?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AĞIRLIOĞLU (İstanbul) – Dolayısıyla arkadaşlar -rica ediyorum- sadece şu: Yani, bazen, diyelim ki, sehven dilimiz sürçtü, bu dilimizin sürçmesinden çok daha fecisini yapmış olmanıza rağmen hatırlatmalarımıza kendi kabahatlerinizi bastırmak için bizden bir PKK'lı çıkarma hevesinden lütfen kurtulun yahu yani istirham ediyorum. Biz kabul ediyoruz -ki sizin sözlerinize biraz önce mebusumuzun yaptığını kastederek de söylüyorum- özür dileriz. Bu Meclisin şahsı manevisine de Meclisin şahsiyetine de asla yakışmaz, özür dileriz ama bir özür dileme borcunuz var bize. Yani biz özür dileriz ama bize bir özür borcunuz var.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Arkadaşlar, sisteme giren 4 arkadaşımız var.

Yerinden birer dakika söz vereceğim.

Ravza Kavakcı Kan, buyurun, yerinizden bir açıklama için söz veriyorum.

5.- İstanbul Milletvekili Ravza Kavakcı Kan'm, birçok ülkeyi ziyaret ettiklerine ve sistemle alakalı bilgi alışverişinde bulunduklarına ilişkin açıklaması

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Biraz evvel İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili kendilerine açıklama yapmamı istediler ama ben Genel Kurulun tamamına şöyle bir bilgi arz edeyim:

Sayın Başkanım, biz birçok ülkeyi ziyaret ediyoruz. Genel merkez vazifelendirmesi oluyor ya da parlamentolar arası birlik grup başkanı olarak bu ülkeleri ziyaret ediyoruz. Her gittiğimiz yerde, muhakkak ülkenin sistemiyle alakalı bilgi alışverişinde bulunuyoruz. Almanya'ya gittiğimizde de hem ulusal parlamentoyu hem federal parlamentoyu ziyaret ettik, oradaki yetkililerden bilgi aldık; biz de onlara kendi sistemimizi anlattık. İngiltere'ye gidersek herhâlde krallık gelmeyecek. Bu çıkan haberin -ki saçma sapan bir haberdir- ciddiye alınmayacağını düşündüğüm ve milletimizin zekâsına hakaret olduğunu düşündüğüm için açıkçası...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) - ... bunun gündeme gelmesi beni şaşırttı ve çok üzüldüm.

Arz ederim.

Almanlar da çok güldüler efendim.

BAŞKAN – Açıklamayı yaptınız, teşekkür ederiz.

Sayın Destici, buyurun.

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri...

Aslında müsaadeniz olursa iki dakika kürsüden konuşmak istiyorum.

BAŞKAN – Efendim, yerinizden lütfen.

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Çünkü sataşma var. (CHP, HDP ve İYİ PARTİ sıralarından gülüşmeler)

BAŞKAN - Buyurun efendim, yerinizden.

6.- Ankara Milletvekili Mustafa Destici'nin, Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında hiç kimsenin Türk ordusunu işgalci olarak gösteremeyeceğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Arkadaşlar güldü. Sataşma bana değil kahraman ordumuza sataşma var.

Kahraman ordumuz işgalci olarak gösterilemez.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sen komutan mısın?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen hatibi dinleyelim. Lütfen...

Buyurun.

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Bunu Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında hiç kimse yapamaz. Şayet bunu yapıyorsa da onun yeri burası değil, Kandil'dir, PKK'lı yılanların yanı olmalıdır. Bunu açıkça ifade ediyorum.

Bakın, bu, demokrasiyle de, inanç hürriyetiyle de açıklanamaz. Bir Herri Batasuna örneği var biliyorsunuz. Yani sırf terör örgütünün eylemlerini kınamadığı için İspanya Yüksek Mahkemesi tarafından kapatılmış 2003 yılında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Süren bitti.

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – 2009 yılında AİHM'e yaptığı başvuru reddedilmiş ve sırf...

Hangi yoldan olursa olsun mücadelemize devam edeceğiz.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Başkan, süre bitti.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Senin de ekmeğin oradan geliyor, sen de ekmeğini öyle kazanıyorsun.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Kes sesini, kes! Kes sesini!

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Terör eylemlerini kınamadığı için, teröristleri kınamadığı için AİHM kapatmıştır. Dolayısıyla da aslında Türkiye Büyük Millet Meclisinde de PKK, HDP'nin yeri yoktur.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Başkan, süre bitti.

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) - Ama maalesef Türkiye'de demokrasi çok fazlasıyla da Avrupa'nın da üstünde bir şekilde işlediği için bugün bu koltuklarda oturmaktadırlar.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) - Senden izin alacaktık değil mi? Senin müsaade ettiğin ölçülerde konuşmak zorunda da değiliz.

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Tam da üstüne, burada oturmak da yetmiyor, 92 trilyon da 2019'da para alacaklardır. Bu parayı nereye harcayacakları da kayyum atanan belediyelerdeki çalışmalardan görülüyor ve biliniyor.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Halkın oyuyla ve onayıyla buraya geldik.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan, böyle devam ederse bize de...

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) - Dolayısıyla da burada kahraman ordumuzun Afrin zaferini hiç kimse işgal olarak gösteremez. Dolayısıyla biz kahraman ordumuzla gurur duyuyoruz.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Başkan, süre bitti, ne bu sonsuza kadar süre verme hâli böyle, anlamıyoruz yani.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, böyle bir usul var mı?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – O zaman bize de verin bu kadar süre, biz de konuşalım.

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Ve hiç merak etmeyin, Afrin operasyonunu Tel Abyad, Ayn el Arap, Sincar ve Kandil zaferleri de takip edecektir ve oraya da ay yıldızlı bayrak dikilecektir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Destici.

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Ve bütün Türkiye de sınırimız ötesi de teröristlerden temizlenecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYHAN BİLGİN (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Destici.

Sayın Mehdi Eker, bir açıklama yapacaksınız sanırım.

Yerinizden bir dakika lütfen.

Buyurun.

7.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Mehdi Eker'in, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MEHDİ EKER (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, biraz önce, Sayın Türkkan, benim de adımın geçtiği bir cümle kurdu. Burada iki tane yanlış var, Genel Kurulu bu konuda bilgilendirmek isterim. Bir, "PKK'nın temsilciliği" diye, "İngiltere'deki temsilciliği" diye söylediği kuruluş "DPI" diye bir kuruluş ve bu, bağımsız, İngiltere'de, İrlanda'da faaliyet gösteren bir sivil toplum kuruluşu, asla PKK'nın temsilciliği değil, böyle bir yakıştırma...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ne iş yapar ya?

MEHMET MEHDİ EKER (Diyarbakır) - Tabii, o kuruluş, herhâlde gerekli şeyi söyler, yalanlar, belki hukuki yollara da başvurur, bu bir, bunu düzeltelim çünkü ben öyle bir kuruluşa gidip orada onların etkinliğine katılmam.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın lütfen.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Toparlama yok, bir dakika değil mi ya?

MEHMET MEHDİ EKER (Diyarbakır) – İkincisi şu: AK PARTİ Genel Merkezde Dış İlişkilerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı olarak Türkiye'nin tezlerini -Türkiye'de neden OHAL ilan edildi, FETÖ'yle ve PKK'yla mücadelede hangi unsurlara dikkat edildi, neler yapıldı- anlatmak için o kuruluşa bir konuşma yaptım.

FATMA KURTULAN (Mersin) – İŞİD'i anlattınız mı?

MEHMET MEHDİ EKER (Diyarbakır) – O konuşmanın gizli saklı hiçbir tarafı yok; Türkiye Cumhuriyeti'nin tezlerini, Türkiye Cumhuriyeti'nin yaptığı terörle mücadelenin haklılığını anlatma çerçevesinde bu konuşma yapıldı. Mesele bundan ibarettir.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Muş.

8.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, İstanbul Milletvekili Yavuz Ağralioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; az önceki konuşmamdan sonra alınan sözler oldu. Değerli arkadaşlar, bakın, ne kimseden bir terörist çıkartma maksadım var ne de herhangi bir milletvekiline burada "terörist" gibi bir ifade kullandım. Her zaman siyasetin nezaketini bilirim, siyasetin nezaket çerçevesine de uyduğumu düşünüyorum. Sayın Başkan, benim burada söylediğim sadece... Bakın, bir konuşma içerisinde geçen bir söz var, artık siz Genel Kurulda siyaset yapan, Türkiye'de Parlamentoda grubu olan bir partisiniz; yapılan sözler, açıklamalar mutlaka ki eleştirilecektir, ortaya çıkarılacaktır, açıklamalar yapılacaktır ki bu, canlı yayında söylenmiş bir sözdür, benim atfım bu sözedir, bu sözü eleştirmemdir. Buradan çıkıp da "İşte, bizden terörist çıkartmak size ne fayda sağlayacak?" "Bize nasıl terörist dersiniz?" gibi bir mana çıkartmak doğru değil Sayın Başkan, yanlış bir ifade bu. Benim öyle bir niyetimin olmadığını baştan söyledim ve konuşmamda size karşı döndüm "Bir uyarıda bulunmak istiyorum." dedim ve bir eleştiride bulundum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Ha, bu eleştiriyi siz değerlendirirsiniz, düşünürsünüz; ayrı bir şey ama benim böyle bir kastım olmadığını da bilmenizi isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bülent Turan, buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çift tabanca çalışıyor bunlar Sayın Başkan!

9.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, sadece bir hususu düzeltmek için söz aldım, Grup Başkanımızın da talebi doğrultusunda.

80'li yıllar -daha çok genciz, çocuğuz o yıllarda- Afganistan, Rus komünist rejimi tarafından işgal edilmiş; tüm Türkiye'de “Hindikuştur dağları.” diye marşlar söyleniyor ve sürekli, Afganistan'ın bağımsızlık mücadelesinin öncüleri, Türkiye'de her partiyi ziyaret ederek, her kurumu ziyaret ederek, o zamanki devletin de bir anlamda desteğiyle komünist rejime karşı kendi ülkesini savunmaya çalışıyorlar. Bu minvalde, o zaman gençlik liderlerinden olan Sayın Erdoğan'la beraber Afganistan'ın mücahitleriyle görüşmeler yapıyorlar. Bunlar gizli saklı şeyler değil.

Düzeltebilmekteki fikir de şudur Sayın Başkan: Az önce, Sayın Grup Başkan Vekili, Hikmetyar'ın BM tarafından terör listesine alındığını ifade etti.

Bununla ilgili iki mesele var. Bir tanesi, Afganistan'ın bağımsızlık savaşı sırasında tüm mücahitlerin komünist rejime karşı ayaklanması ama sonraki yıllarda, maalesef, o mücahitler istenilen sınavı veremediler. O zamanki kavgaların, iç savaşların bedeli olarak da bir kısmı tamamen bağımsızlık kavgası dışında olarak BM tarafından terör listesine alındı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, toparlayın lütfen.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, BM tarafından bir dönem yani kısa bir dönem alındı ancak hemen arkasından...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – 17-25'ten önce mi sonra mı?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – ...zaten 30 Nisan 2017'de çıkarıldı oradan. Şu an, Hikmetyar'ın partisi hükûmette olan, yasal olan bir partidir. Dolayısıyla, her sakallıya aynı tarzda yaklaşmanın doğru bir muhalefet olmadığı kanaatindeyim. İstanbul'da sakallı çiğercilerle çekilen fotoğrafları IŞİD'ci sayan anlayışın aynı eleştiriyi burada yapmasının kimseye faydası olmadığı kanaatindeyim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Seviyorsunuz onları, seviyorsunuz!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özgür Özel.

10.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, iyi bir noktaya geldik.

BAŞKAN – Artık tamamlayalım değil mi?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir kere, 2013'te Birleşmiş Milletlerin bu kararı verdiğini söylüyor ama “bazıları için” diyor.

Sayın Başkan, en iyi siz hatırlayacaksınız, Ulaştırma Bakanı sıfatıyla, 30 Eylül 2013 tarihli Bakanlar Kurulu kararında imzanız var, birazdan arz edeceğim.

“Birleşmiş Milletlerde teröre destek veren ve El Kaide'ye finans sağlayanların listesi ektedir. Birleşmiş Milletlerin aldığı karar doğrultusunda mal varlıklarına Türkiye'de varsa el koyuyoruz.” diyor. Ekli listede 138'inci sırada Hikmetyar'ın adı var, fosforladım, teslim ediyorum efendim.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Cevap verdik Sayın Başkan buna.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Birleşime otuz dakika ara veriyorum, saat 22.35'te tekrar başlayacağız.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 22.03

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.43

BAŞKAN: Binali YILDIRIM

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Fatma Kaplan HÜRRİYET (Kocaeli)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

VIII.- ÖNERİLER

A) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın yapılacak görüşmelerinde, konuşma sürelerinin yeniden belirlenmesine ilişkin önerisi

10/12/2018

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 10/12/2018 Pazartesi (bugün) yaptığı toplantıda aşağıdaki önerilerin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Binali Yıldırım
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Muhammet Emin Akbaşoğlu
Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu
Başkan Vekili

Özgür Özel
Cumhuriyet Halk Partisi Grubu
Başkan Vekili

Öneriler:

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın yapılacak görüşmelerinde, gruplar ve İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince, istemi hâlinde görüşlerini bildirmek üzere yürütme adına yapılacak konuşmaların 5'nci ve 8'inci turlarda altmışar dakika, diğer turlarda yetmişer dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların beşer dakika olması, bütçe görüşmelerinin sonunda gruplara ve İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye seksener dakika süreyle söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) önerilmiştir.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ve 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Şimdi şahsı adına, lehte olmak üzere, Grup Başkan Vekili ve Tokat Milletvekili Sayın Özlem Zengin konuşmasını yapacaktır.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı hakkında şahsım adına lehte söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisi, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Elbette, bu çalışmaların bugün gelmesinde katkı veren Plan ve Bütçe Komisyonuna ve emeği geçen bütün arkadaşlarımıza, bakanlıklarımıza hassaten teşekkür ediyorum.

Bir ülkenin mali kaynaklarının ne şekilde elde edileceğini, bu kaynakların seçimler aracılığıyla milletin yetkilendirdiği siyasal iktidar tarafından hangi politikalarla hayata geçirilmesi amacıyla kullanılacağını, bu bağlamda ülke çapında kamu gücünün bir yıl boyunca hangi istikamette kullanılacağını gösteren, bu yönde toplumun ekonomik, sosyal ve siyasal yaşamı üzerinde etki doğuran temel politik metinlerdir bütçeler. Bu çerçeveden bakıldığında asıl olan, gelir ve gider üzerinde devlet kaynaklarının asli sahibi olan milletin söz sahibi olmasıdır. Günümüzde bütçenin millet adına parlamentolar tarafından onaylanması, diğer bir ifadeyle yürütme erkinin hangi tutarda gelir elde edeceğine ve elde ettiği gelirleri hangi oranda nerede harcayacağına parlamento aracılığıyla milletin karar vermesi demokrasilerin olmazsa olmaz şartlarından kabul edilmektedir.

"Bütçe hakkı" olarak isimlendirilen ve pozitif hukukta kaynağını 1215 yılında Magna Carta'dan alan ve bugüne kadar uzanan; özetle, yasamanın izni olmaksızın yürütmenin gelir toplayamaması ve harcama yapamamasını ifade etmektedir bütçe hakkı.

Temsilî demokrasilerde bütçe hakkının millet tarafından kullanılmasının ilk aşaması serbest seçimlerdir. Zira seçimlere katılan siyasi partiler, kamusal kaynakların ne şekilde kullanılacağını seçmenlere vaatleri arasında sunmaktadırlar. Seçmenler ise kullandıkları oylarla, siyasi partiyi vadettiği politikalar doğrultusunda kamu kaynaklarını kullanmak üzere yetkilendirmektedirler. Bu anlamda, seçimlerde millet tarafından bir siyasi partiye verilen yetki, aslında, belirli bir süre için bütçe siyasetinin gerçekleştirilmesine de onay vermek anlamına gelmektedir. Bu onay aslında, seçimlerle birlikte milletin iradesinde mündemice hâldedir. Dolayısıyla seçimlerde milletin yetki alan siyasi iktidar seçim öncesinde seçmenlere sunduğu vaatlerini seçim sonrasında bütçeleştirmekte, aslında "bütçe" kavramı siyasal bir kimlik kazanmaktadır bir manada. Bütçe kanunlarının ve bu kapsamda bugün görüşmelerine başladığımız bütçe kanun teklifinin, bu manada bütçe hakkının kullanılmasının hukuki bir aracı olarak karşımıza çıktığını görmekteyiz.

Teknik anlamda, yasama tarafından yürütmeye millet adına verilen gelir toplama ve harcama yapma izni olması hasebiyle, bütçe kanunu aslında, modern hukuk devletinin temeli kabul edilen "erkler ayrılığı" prensibinin hayata geçirilmesinin de bir ifadesidir. Yasama erki ile yürütme erkinin birbirinden kesin çizgilerle ayrıldığı, anayasal yetki ve sorumluluk dengesinin sağlam bir zemine oturtulduğu Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ilk bütçesi olması hasebiyle bu teklifi çok daha anlamlı buluyoruz. Ve Meclisimizde kabul edilmesi hâlinde, yeni hükümet sisteminin ilk bütçesi olacağından, ülkemize ve milletimize şimdiden hayırlı olmasını diliyorum.

AK PARTİ'nin bugüne kadar yapmış olduğu bütçelere baktığımızda, yaklaşım olarak 2003 yılından 2018 yılına kadar 16 tane bütçe yaptığını, bunun 17'nci bütçemiz olduğunu görüyoruz. Bu manada bakıldığında, bütçelerin bir karakteristik tarafı olduğu kanaatindeyim. Belki bunları alt alta sıralarsak şunları görme imkânımız olacaktır: Gelir gider kalemleri arasındaki uçurumun azaltılması, harcama kalemlerinin sınır tanımazlığının sonlandırılması ve bütçe denkleğinin öncelenmesi; yatırım yapılacak alanların ve kaynak aktarılabilecek ekonomik, sosyal politikaların toplumsal ihtiyaçlara, ayrıca bu politikalar hakkında fayda ve maliyet analizlerine göre bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmesi ve en önemlisi, popülist anlayıştan uzak, sadece yaşanan ana değil, bugünün fertlerine karşı değil gelecek nesillere karşı da sorumluluk hisseden bir yaklaşım içerisinde, ayakları yere basan, gerçekçi ve hesaplara dayanan bir bütçe olduğunu görmekteyiz. Bu suretle, başta yatırımlar olmak üzere, ekonominin küçük büyük bütün

aktörlerinin kale alındığı bir bütçe anlayışını bütün bütçelerimizde bugüne kadar görme imkânımız oldu. AK PARTİ Grubu olarak 2019 yılı bütçe teklifinde de son on altı yıllık bütçe uygulamalarında gördüğümüz bu ilkelerin devam ettiğini görmekteyiz. İsrattan uzak, harcama ve tasarruf dengesi iyi dengelenmiş bir yaklaşım içerisindeyiz. Burada şunun altını çizmek istiyorum: AK PARTİ iktidarının bütçe hazırlama siyasetinden bugüne ve geleceğe dönük olarak sorumluluk bilincinin dayandığı en temel göstergesi, bütçenin hazırlanma ve denetlenme süreci açısından genel kabul görmüş, uluslararası standartları iç hukukumuzda kazandırdığı yasal düzenlemelerdir, AK PARTİ Hükümetinde hayata geçirilmiş olmasıdır tüm bu düzenlemelerin. Bu çerçevede, 2006 yılında 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, devamında 2010 yılında 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle birlikte kamu kurumlarının ve özellikle üst düzey yöneticilerin hesap vermesi sorumluluğunun artırılmış olması, performans ve strateji planlamaya dayalı kamu mali yönetiminin esas olarak benimsenmesi ve -en önemsendiğim bir başlık- Sayıştayın dış denetim kapsamındaki yetki alanının genişletilmesi ve kamu mali yönetiminin sistematik aksaklığını ortaya koyan genel raporların, ayrıca kurumlara ilişkin denetim raporlarının belirli aralıklarla Sayıştay tarafından Meclise sunulması gibi önemli çalışmalar hayata geçirilmiş durumdadır.

Çok değerli milletvekilleri, bir insanın özel hayatında kişisel gelirlerini harcarken yaptığı tercihler, o kişinin hayat tarzı ve hayata bakışıyla alakalı nasıl fikir veriyorsa, bir anlamda kimlik göstergesiye bütçeler de aynı şekilde, kanunlar ve kamusal kaynakların harcanması, siyasal iktidarın yönetim tarzı, politik tercihleri ve fikirleri konusunda çok önemli bir kanaat oluşturmaktadır.

Bu bağlamda, 2019 yılı bütçesine baktığımız zaman, bütçenin kamusal borçlanma maliyetine ilişkin giderler ve transfer giderlerini bir kenara koymak hasebiyle -çünkü bunlar Hazine ve Maliye Bakanlığında çok ciddi bir yekûn oluşturuyor- bu kenara konulduğunda en büyük harcamanın Millî Eğitim Bakanlığı, daha sonra Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığında olduğunu görüyoruz. Öne çıkan 3 tane bakanlık yani eğitim, sağlık ve devamında da sosyal politikalar. Buradan şunu çıkarmak çok çok tabiidir: Bizim için çocuklarımız, gençlerimiz, kadınlarımız, engellilerimiz, hastalarımız, yaşlılarımız fevkalade önem arz etmektedir.

Buradan belki şunu söylemek istiyorum: Tabii hepimiz buraya gelirken aslında hazırlanmış konuşmalarla geliyoruz. Ama günün akışı içerisinde pek çok şey işittik, daha çok yeni derin bir tartışmadan hatta kavgadan çıktık. O sebeple, o anları da hatırlayarak ve aklımda bulundurarak, özellikle kadın meselesiyle ilgili çok itidalli birkaç şeyin hatırlatmasını yapmak istiyorum.

Kadın meselesi, AK PARTİ'nin hiç vazgeçemeyeceği bir meseledir bizim açımızdan. Bugün yapılan konuşmalar içerisinde çok enteresan başlıklar vardı. Bu başlıklardan bazılarında AK PARTİ'nin kadına dair şiddeti desteklediğine, kadına alan açmadığına dair ifadeler vardı, devletin şiddeti desteklediğine... Oysaki AK PARTİ'nin yapmış olduğu bütün politikalarda kadınlara inanılmaz bir öncelik tanındığını hepimiz görüyoruz. Özellikle 2004 yılında kadın ve erkeklerin eşit haklara sahip olduğunun altını çizdik anayasal bir değişiklik yaparak. 2010 yılında da kadınlar lehine yapılacak olan uygulamaların erkekler aleyhine eşitlik ilkesinin ihlali olarak kabul edilemeyeceğine dair bir düzenleme yaptık.

Böyle bakıldığında zaman, şunu çok net ifade etmek istiyorum: Ülkemizde hukuk önünde kadın ve erkek eşittir, her daim eşittir fakat bu, toplumdaki roller açısından cinsiyet adaleti üzerine konuşmamıza engel değildir. Bunu yaparken özellikle bize bu eleştiriyi getirenlerin destek oldukları çokça şey olduğunu görüyoruz. Mesela, sizlere ben göstermek istiyorum; terör örgütünün kamplarından kaçıp kendilerini anlatan kızlarımız var. Nasıl tacize uğradıklarını anlatıyorlar, bu tacizler neticesinde ortaya gelen bebeklerin zorunlu olarak yok edilmesine zorlandıklarını anlatıyorlar. Kelimeleri dikkatli seçiyorum, bilerek kullanmak istemiyorum. Dünyaya gelen çocukların Avrupa'da satıldığını söylüyorlar. Hiçbir mahremiyetlerine saygı gösterilmediğini söylüyorlar. Bu çocuklar hakikaten çocuk; 13 yaşında, 14 yaşında. Çünkü insanlar 50 yaşında terörist olmuyor. Terör örgütleri çocukları seviyor ama görüyoruz ki daha çok kız çocuklarını seviyor. Ufacık yaşlarda onları derdest ediyorlar, dağa kaldırıyorlar, belki de bir aşk hikâyesi uyduruyorlar, kim bilir ve oralarda o çocuklar bir sürü kişi tarafından işgal ediliyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Sayın Başkan, toparlayacağım.

Böyle baktığımız zaman, kadın meselesiyle ilgili konuşmak için önce arka bahçelerin gerçeğini bir görmek lazım.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Siz kendi arka bahçenize bakın.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Biz Türkiye'de kadın meselesinde yasakları kaldıran bir partiyiz, her manada. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yasaksız Türkiye AK PARTİ'yle başlamış bir Türkiye'dir, her manada. Benim arkadaşlarımdan her birinin buradaki varlığı buna şahitlik eder. O sebeple, "AK PARTİ" dediğiniz zaman -aklınıza- kadınlar için özgürlük, hukuken güvence ve her tür haksızlık karşısında direnen bir lider görmeniz lazım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Doğrusu, ekonomik verilerle alakalı daha pek çok şey söylenebilir fakat on dakika çok kısa bir süre. Bu manada bakıldığında, şu ana kadar yaptığımız bütün çalışmaların, Türkiye'deki refahın artırılması, artırılan bu refahın tabana yayılması... Türkiye'de bunu görmek için çok uzağa gitmeye gerek yok, sokağa çıkmak kâfi; sokağa çıkmak, etrafta dolaşmak hayat tarzının nasıl değiştiğini görmek için kâfi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – İnsanlar aç, refah sadece sizde var, şatafat sadece sizde var, sizin saltanatınızda var.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Bizim her birimizin inancı 2019 yılı bütçesinde bu manada Türkiye'deki hayatı bir kat daha yükseltmesi yönünde olacaktır.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Zengin.

Sayın Nazır Cihangir İslam, sisteme girmişsiniz, gördüm; talebinizi konuşmalardan sonra değerlendireceğim.

Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, şimdi, yürütme adına Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay.

Buyurun Sayın Oktay. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri şahsım ve Sayın Cumhurbaşkanı adına saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın ülkemiz ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Bugün bütçenin teknik sunuşunu Hazine ve Maliye Bakanımız yaptılar. Yürütme adına şahsımıza ayrılan sürede öncelikle Cumhurbaşkanı Kabinesinin icraatları bakımından bütçeyi ana hatlarıyla değerlendirmeye çalışacağım. Bunun yanında, şu ana kadar bütçe çerçevesinde dile getirilen hususlara da yine cevap vermeye gayret edeceğim.

Bütçe görüşmelerini, devleti millet adına yöneten yürütme organının vizyonunu ortaya koyma ve hesap verme mecrası olarak görüyoruz. Millî iradenin tecelligâhı olan Türkiye Büyük Millet Meclisinde yaptığımız bütçe görüşmeleri bu bakımdan tarihi

öneme sahiptir. Yeni yönetim sistemimizin ilk bütçesi olması hasebiyle gerek Komisyonunda gerek Genel Kurulda uygulanan usuller ve sarf edilen sözler teamüllerin oluşmasına katkı sağlayarak geleceğe de miras kalacaktır. Türkiye, yeni yönetim sistemine demokrasiyi güçlendirmek, karar alma ve uygulama mekanizmalarını hızlandırarak milletimize daha etkin hizmet vermek için geçmiştir. Kabinemizin yapacağı icraatların yol haritası diyebileceğimiz bütçe teklifimizi siz değerli milletvekillerimiz ne kadar iyi istişare eder, tartışır ve geliştirirse o derece büyük kazanımlar elde edeceğimizi düşünüyoruz. Hiç şüpheniz olmasın ki gerek Komisyonunda gerekse Genel Kurulda dile getirilen her görüş bizim için değerlidir, önemlidir. Bu vesileyle 2019 yılı bütçemizin oluşmasına katkıda bulunan başta Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanına ve değerli üyelerine ve tüm siz saygıdeğer milletvekillerimize içtenlikle teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği gibi Türkiye, 16 Nisan halk oylamasında milletimiz tarafından kabul edilen Anayasa değişikliğiyle yeni bir yönetim sistemine geçmiştir. 24 Haziran Cumhurbaşkanlığı ve milletvekili seçimleriyle ilk uygulamasını yaptığımız bu tarihî adımı yeni reformlarla destekleyerek yolumuza devam edeceğiz. 2023 hedeflerimiz ve yine, Cumhurbaşkanımız tarafından gençlerimize, çocuklarımıza emanet edilen 2053 ve 2071 vizyonları da geleceğimize ilişkin heyecanımızın, umutlarımızın bir ifadesidir. Hayalleri olmayanın hedefleri, hedefleri olmayanın da programları olmaz. Türkiye'nin geleceğe ilişkin, hamdolsun, hayalleri de hedefleri de programları da vardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Görüşmelerini yaptığımız 2019 bütçemiz Hazine ve Maliye Bakanımız tarafından geçtiğimiz aylarda açıklanan üç yıllık Yeni Ekonomi Programı'mızın ilk ayağını oluşturuyor. Yakın zamanda yaşadığımız manipülatif dalgalanma bizi hedeflerimizden uzaklaştırmamış, tam tersine, hedeflerimize daha da sıkı sarılmaya yönlendirmiştir. Dünyanın en büyük yatırımlarının önemli kısmına uzun süredir ev sahipliği yapan bir ülke olarak bu unvanımızı önümüzdeki yıllarda da sürdürmekte kararlıyız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ülkemizin ve milletimizin geleceğini ilgilendiren hususlarda siyaset kurumunun birlik ve beraberlik içinde hareket edebilmesi hâlinde bu hedeflere çok daha kolay ulaşabiliriz.

Ülkemizi yükseltmenin yolu, yasama, yürütme ve yargı erklerinin birbiriyle çatışması değil, birbirleriyle uyumu, uyumlu çalışmasından geçmektedir. Yeni yönetim sistemimiz, yürütme ve yasamayla ilgili tercihlerin milletimiz tarafından beş yılda bir yapılmasına, dolayısıyla temel politikalarda istikrarın sağlanmasına imkân veriyor. Çok partili siyasi hayatımızda en çok özlem duyduğumuz istikrar ve güven ortamını bu şekilde sağlama almış olmamız milletimize olan sorumluluğumuzu artırmıştır.

Yürütme olarak ülkemizi daha da ileriye taşıyacak planlı, programlı, verimli, hızlı ve şeffaf icatlar ortaya koymakla mükellefiz. Cumhurbaşkanı Kabinesi olarak bu çerçevede, seçim tarihinden bugüne kadar gerçekten yoğun bir çalışma yürüttük. Kabinemizin kısa vadede sonuçlandıracağı projeler Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından 100 Günlük İcraat Programı'yla kamuoyuna açıklanmıştı. Geçiş sürecinin tamamlanması ve bakanlıklarımızın önümüzdeki beş yıllık icraatlarını belirlemesi de bu 100 Günlük Programımızın içerisindeydi hatırlarsınız. İlk 100 günü büyük ölçüde tamamladık ve 2'nci 100 günlük hazırlığımızı da yaptık. Cumhurbaşkanımız önümüzdeki günlerde ilk 100 günlük gerçekleştirmeleri ve 2'nci 100 günlük hedefleri milletimizle paylaşacaklar.

Meclisimizin de çok önemli yasama çalışmaları gerçekleştirdiğini biliyoruz. Siyasi partilerimiz aynı zamanda 2019 Martında yapılacak mahallî idareler seçimlerinin hazırlık çalışmaları içerisinde.

Tüm bu fotoğraf, Türk demokrasisinin işlerliğinin ve gücünün bir ifadesidir. Milletimiz, 15 Temmuz darbe girişiminde ülkesinin ve kendisinin geleceğine kanı ve canı pahasına sahip çıkarak demokrasiyi yaşatma konusundaki kararlılığını ortaya koymuştur. Bizler de görevlerimizi en iyi şekilde yaparak milletimize layık olmanın gayreti içindeyiz. Bütçe teklifimizi de işte bu anlayışla oluşturduk ve onaylarınıza sunuyoruz.

Şimdi, önce küresel ekonomi ve Türkiye ekonomisi üzerinde genel bir değerlendirme yapacak, ardından da bakanlıklarımızın çalışmalarına kısaca değineceğiz. Öneme binaen dış politika gelişmelerini de ayrıca ele alıyor olacağım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, artık küresel ekonomiye entegre olmuş, mal ve hizmet ticaretinin yanı sıra finans sektöründe de önemli mesafeler kaydetmiştir. Bu başarı, bizim küresel ekonomide yaşanan gelişmeleri daha yakından takip etmemizi gerekli kılmaktadır. Küresel ticarete korumacı politikaların etkisiyle 2018 yılı içerisinde global ekonomik aktivitede bir ivme kaybı gözlemlenmiştir. Sıkılaşan finansal şartlar ve jeopolitik gerginliklerle birlikte küresel büyüme tahminleri bu yıl için aşağı yönlü güncellenmiştir. 2008 yılında yaşanan küresel finansal kriz, birçok ülkede geniş kapsamlı reform politikalarına olan inancı ve ihtiyacı ortaya çıkarmıştır ancak reform uygulamalarının istenen hızda gerçekleştirilememesi ve üretim göstergelerinin birçok ülkede yavaşlamaya işaret etmesi diğer bir risktir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz aylarda yaşadığımız gelişmelerle Türkiye ekonomisinin makro temellerinin sağlam olduğuna bir kez daha hep birlikte şahit olduk. Etkili koordinasyonla yerinde, zamanında ve doğru yönde aldığımız önlemlerle ekonomimize yönelik tehditler başarılı bir şekilde bertaraf edilmiştir, bertaraf ettik. 2019-2021 dönemini kapsayan Yeni Ekonomi Programı (YEP) işte tam olarak bu anlayış içerisinde hazırlanmıştır.

Bu programla kırılganlıklarımızı asgari seviyeye indirmeyi ve ekonomimizi geleceğe daha güçlü şekilde taşımayı amaçladık. AK PARTİ iktidarlarımız döneminde uyguladığımız makroekonomik politikalar ve hayata geçirdiğimiz yapısal reformlar sayesinde Türkiye ekonomisine genel anlamda istikrar kazandırdık ve ekonomimizi büyütürken ülkemizi bir üst lige yükselttik.

Genç nüfusa sahip ülkemizde kadınlar başta olmak üzere, iş gücüne katılım oranının yanında, istihdam seviyesi de sürekli olarak artmaktadır zira devletimiz çalışanını, işçisini koruyan bir tavır sergilemektedir. Son birkaç yıldır ülkemize yönelik şoklara karşı istihdam piyasasını desteklemek üzere Sayın Cumhurbaşkanımız öncülüğünde birçok tedbiri de hayata geçirdik. Küresel ekonomik şartların daha da zorlaştığı 2018 yılında, Yeni Ekonomi Programı'nda da öngördüğümüz şekilde, ekonomimiz dengelenme sürecine girmiştir. Kısa vadede büyümemizin yavaşlaması, ancak akabinde git gide daha da güçlenen bir ekonomik toparlanmanın sağlanması, sürdürülebilir, dengeli ve sağlıklı büyüme hedeflerimize uyumluluk arz etmektedir.

Sayın Başkan, değerli vekiller; üretim ve ihracat yapımızı düşük teknolojik yapıdan ısrarla orta-ileri teknolojik yapıya taşıma kararlılığındaız. 2017 itibarıyla orta-ileri teknolojik ürünlerin toplam imalat sanayi ihracatımız içindeki payı yüzde 34,6'ya ulaşmıştır. Ancak, küresel düzeyde daha rekabetçi ve daha büyük oyuncu olmamız için ileri teknoloji ürünlerin, katma değeri yüksek ürünlerin payının çok daha yüksek seviyelere çıkartılması gerektiğinin de farkındayız.

Yeniden dengeleme kapsamında enflasyonla mücadele de en önemli hedeflerimizden birisidir. Yüksek enflasyonla yaşamının maliyetlerinin bilincindeyiz. Gerek yatırım ortamının iyileştirilmesi gerekse uluslararası rekabetçiliğimizin artırılması bağlamında enflasyonu düşürme mücadelemizde kararlı bir duruşa sahibiz. Bu hedefimiz doğrultusunda mümkün olan her türlü tedbiri almaya devam edeceğiz.

Devletin ekonomi alanında temel görevlerinden biri de serbest piyasa ekonomisinin verimli şekilde işlerliğini sağlamak üzere denetleyici ve düzenleyici uygulamalarla piyasa aktörleri arasındaki dengeyi korumak ve kollamaktır. Bunu sağlamak için iktidarımız gerekli tedbirleri kararlılıkla uygulamaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; mali disiplinden taviz vermenin bedelini geçmişte fazlasıyla ödedik. Bizler, bu deneyimi bir daha asla yaşamamak üzere bu alandaki tavrımızı kararlı bir şekilde sürdürmeye devam edeceğiz.

İktidarlarımız döneminde sürdürdüğümüz ihtiyatlı maliye politikaları, mali disipline verdiğimiz büyük önem, hayata

geçirdiğimiz yapısal reformlar, kayıt dışılığı azaltma yönünde sürdürdüğümüz kararlı mücadele ile kamu mali dengelerimizde önemli iyileşmeler sağladık. AK PARTİ iktidarları döneminde uygulanan başarılı ve ihtiyatlı maliye politikaları sayesinde faiz giderlerinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranı ciddi bir şekilde düşürülmüştür. Faiz giderlerinin bütçe içindeki payı iktidarlarımız öncesinde yüzde 40'lar seviyesinde iken bu oranı 2019 yılında yüzde 12,2'ye düşürüyoruz. Diğer taraftan, 2002 yılında her 100 liralık vergi gelirinin yaklaşık 86 lirası faiz ödemelerine giderken 2019 yılında sadece yaklaşık 16 lirası faiz ödemelerine gidecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yeni Ekonomi Programı kapsamında bütçemizi para politikasıyla eş güdümlü olarak yürütecek makroekonomik istikrarı koruma, mali disiplini sürdürme, cari dengeyi iyileştirme, enflasyonu düşürme, istihdamı artırma ve gelir dağılımını iyileştirme hedeflerimiz doğrultusunda uygulayacağız. AK PARTİ iktidarlarının uygulamaya koyduğu bütçelerin en önemli özelliklerinden bir tanesi, daha önce de ifade ettiğim üzere, bütçeden faize harcanan kaynakları azaltırken doğrudan vatandaşlarımıza hizmet olarak yansıtacak sosyal desteklere, eğitime, sağlığa, tarımsal desteklere, mahallî idarelere ve yatırımlara ayrılan kaynakları sürekli artırmak olmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sosyal yardımlar alanında yaptığımız çalışmalarla sosyal yardıma ve korunmaya ihtiyacı olan kesimlerimize yardım ve hizmetlerin sunulmasını; kimsesiz çocuklarımızın koruyucu, önleyici, eğitici hizmetlere ve aile sıcaklığını hissettirecek ortamlara kavuşmasını; engelli vatandaşlarımızın topluma sunulan tüm hizmetlerden yararlanmasını sağlamayı amaçladık.

AK PARTİ iktidarlarımız döneminde, çalışanlarımızın yaşam standartlarını sürekli gözeterek mali ve sosyal haklarında ciddi iyileşmeler ve kamu görevlilerinin aylık ve ücretlerinde enflasyonun üzerinde artış sağladık.

Yoksullukla mücadelede dünyaya örnek olan başarılar elde ettik. Türkiye'de 2002 yılında yüzde 30 olan günlük 4,3 doların altında harcama düzeyiyle geçinen toplum kesimi oranını 2015 yılına gelindiğinde yüzde 1,58'e düşürerek dünyada yoksulluk oranlarını en fazla azaltan ülke olduk.

Sosyal yardım harcamalarının gayrisafi yurt içi hasılaya oranını yaklaşık 3 katına çıkardık. Son on altı yılda ihtiyaç sahibi vatandaşlarımız yaklaşık 283 milyar TL tutarında sosyal yardım yaptık.

Engelli bireylere eğitime, sağlığa ve istihdamda fırsat eşitliği sağlanması için önemli adımlar attık. 2002 yılından itibaren 2018 yılı Kasım sonuna kadar 382 bin engelli vatandaşımızın istihdamını sağladık.

İktidar olarak daima şehit yakını, gazi ve gazi yakınlarımızın yanında olduk. Bugüne kadar şehit yakını, gazi ve gazi yakınlarından 24.139 kişinin istihdamını gerçekleştirdik. Sosyal yardım ve istihdam ağını güçlendirerek kadın ve gençlerimizin istihdamını destekledik. 2007-2017 yılları arasında kadın istihdamımız 3 milyon 375 bin kişi artmıştır. Bu dönemde kadın istihdamını yüzde 63 oranında artıran ülkemiz OECD ve Avrupa Birliği üyesi 28 ülke arasında ilk sıraya yükselmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Türkiye AB'ye aday ve üye ülkeler arasında toplam istihdamını 2007-2017 yılları arasında hem sayısal hem de oransal olarak en fazla artıran ülke olmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçemizde en yüksek payı 161 milyar TL'yle yine eğitime ayırdık. AK PARTİ iktidarları döneminde eğitime ayırdığımız kaynakların artmasıyla birlikte okullaşma oranı da artmıştır. Öğretmen ve derslik başına düşen öğrenci sayılarında önemli düşüşler sağlanmıştır. 2018-2019 eğitim ve öğretim yılında, resmî ve özel olmak üzere toplam 68.471 okulumuzda, tüm kademelerde, 1 milyon 126 bin 851 öğretmen ve 17 milyon 658 bin 637 öğrencimizle eğitim ve öğretime devam ediyoruz. Öğretmen başına düşen öğrenci sayımız ilköğretimde 16'ya, ortaöğretimde de ortalama 12'ye düşmüştür. Ülkemizin tüm coğrafi bölgelerindeki öğretmen doluluk oranları birbirine yakın bir orana yükseltilmiştir. Bugün itibarıyla, üniversite sayımız 207'ye ulaşmıştır. Bundan sonraki çalışmalarımız artık niteliğin daha da üst seviyelere çıkartılmasına odaklanacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gençlerimize yurt ve burs imkânlarını da artırıyoruz. Sayın Elvan bu konuda detaylıca bilgi verdiler. Bir kez daha tekrarlamak istiyorum ben: 2002 yılında 75 il ve 57 ilçede toplam 190 yurtta 182 bin yatak sayısı ile öğrencilerimize hizmet verilmekteydi. Bugün ise 81 il, 239 ilçe ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 4 adet olmak üzere toplam 781 yurtta yaklaşık 670 bin yatak sayısına ulaşılmıştır. Yatırım ve kiralama programı dâhilinde 2021 yılı sonuna kadar yurt kapasitemiz 881 bine ulaşacaktır. Yatırım programında 158 bin kapasiteli 181 adet yurt projesi bulunmaktadır. 2018 yılında aylık 470 TL olan burs, kredi miktarı 2019 yılında aylık 500 TL olarak ödenecektir. 2019 yılında yüksek lisans öğrencilerine aylık 1.000 TL, doktora öğrencilerine ise yine 1.500 TL burs ve kredi ödemesi yapılacaktır.

2003 yılından bu yana yürütülen yoğun çalışmalar neticesinde lisanslı sporcu sayımız da 2018 yılı Aralık ayı itibarıyla 8 milyon 341 bine yükseltilmiştir.

Sayın Başkan, değerli vekiller; iktidar olarak sağlığa ayırdığımız kaynakları da artırarak hem vatandaşlarımıza sunduğumuz sağlık hizmetlerinin kalitesini yükselttik hem de sağlık hizmetlerini her bir vatandaşımız için daha ulaşılabilir hâle getirdik. Sağlık hizmetlerimizde, sağlığa gelişim, kalite ve sürdürülebilirlik odaklı olarak programlarımızı oluşturuyoruz. Sağlığa gelişmişlik endekslerinden olan anne ölüm oranı ve bebek ölüm hızı, alınan önlemler sayesinde hızla düşürülmüş olup doğumda beklenen yaşam süresi ise 72,5'tan 78'e çıkarılmıştır. Fonksiyonel ve modern mimari anlayışa sahip sağlık tesisleri inşa ederek vatandaşlarımıza yönelik yüksek standartlarda sağlık hizmeti sunumunu sağlamak amacıyla kamu-özel iş birliğiyle şehir hastaneleri projelerini hayata geçirdik. Şu ana kadar Yozgat, Mersin, Isparta, Adana, Kayseri, Elâzığ, Eskişehir ile Manisa'da şehir hastanelerini hizmete açtık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyetimizin hukuk devleti niteliğinin her anlamda daha da güçlendirilmesi ve demokratik standartlarımızın yükseltilmesi için önemli çalışmalar yaptık. Anayasa değişiklikleri yanında, başta temel kanunlarımız olmak üzere tüm mevzuatımızı yeniledik. Türk Ceza Kanunu dâhil önemli temel yasaları, ülkemizin ve çağın ihtiyaçları dikkate alınarak demokratik hukuk devletinin gereklerine uygun bir biçimde yeniledik. Demokratik değerlere bağlı ve insan haklarına saygılı bir adalet sistemine sahip olduğumuz konusunda hiç kimsenin şüphesi olmamalıdır. Adalet alanındaki vizyonumuzu güven veren ve erişilebilir bir adalet sistemi olarak belirledik. Adalet sistemimizin daha ileri noktalara taşınması sistemin sürekli değişimi ve gelişimini gerektirmektedir. 2002 yılında adli yargıda 3.581 olan mahkeme sayısını 2018 yılında 6.489'a, idari yargıda 146 olan mahkeme sayısını 195'e çıkarttık. Bölge adliye ve bölge idare mahkemelerinin faaliyete geçmesiyle birlikte Yargıtay ve Danıştayın iş yükü azalmış ve uyuşmazlıkların daha etkin bir yargılamayla daha hızlı çözülmesi sağlanmıştır. Ayrıca bodrum katlarında konumlanmış adliyeler yerine modern ve ihtiyaca cevap veren binalar inşa edilmiştir. 2002 yılından bugüne kadar toplam 253 adet hizmet binasının inşaatı tamamlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ iktidarlarımız döneminde gerek doğal ve kültürel kaynaklarımızın korunması ve güçlendirilmesi gerekse hizmet sektörüne yönelik yaptığımız yatırımlar neticesinde turizm sektörümüz en çok istihdam sağlayan ve en çok döviz getiren sektörlerimizden birisi hâline gelmiştir. Önümüzdeki dönemde sağlık turizmi, kış turizmi, konferans ve fuar turizmi gibi alternatif turizm alanlarına daha fazla yönelerek ülkemizin sahip olduğu turizm potansiyelinden çok daha etkin bir şekilde faydalanabilmeyi hedefliyoruz. 2019'da, yaklaşık 44 milyon olan geçen yılki turist sayısını daha da artıracaktır ancak ana hedefimiz turist sayısının yanı sıra turizm gelirlerini de artırmak olacaktır. Turizmde pazar payımızı artırmak ve Türkiye için en doğru algıyı oluşturmak bakımından tanıtım faaliyetlerimiz çok önemli bir rol oynamaktadır. Bu doğrultuda turizmde Türkiye markasının yeniden yapılandırılması 2019 yılı tanıtım faaliyetlerimizin merkezinde yer alacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; millî teknoloji, güçlü sanayi vizyonumuzla sanayimizin gücüne güç katmak ve rekabeti artırmak için üretimde yapısal dönüşümü hızlandırıyor ve üretim reformunu ülke genelinde güçlü ve dengeli bir biçimde yayıyoruz.

Yüksek katma değerli üretim, sanayide verimlilik artışları, dijital dönüşüm ve bölgesel kalkınma olmak üzere dört temel stratejimizi hayata geçiriyoruz. İhracatın temel sürükleyicisi sanayimizde ara malı ithalatını azaltmak üzere Uçtan Uca Yerleşme Programı'nı başlatıyoruz. Yerleşme, teknoloji üretimi ve markalaşma, yüksek katma değerli dönüşümün ana eksenleri olurken AR-GE ve inovasyon faaliyetleriyle desteklenecek. Bunu sağlamak için bireysel girişimci adaylardan büyük şirketlere kadar herkese AR-GE ve inovasyon yapmaları için destekler veriyoruz.

KOSGEB kanalıyla KOBİ'lerimizi birçok alanda yerli ve millî sanayi için destekliyoruz. TÜBİTAK vasıtasıyla birçok proje ve özel sektöre yönelik destek programlarıyla millî ve özgün teknolojilerin yanında olmaya da devam ediyoruz. Patent, marka ve tasarımların ticarileştirilmesine yönelik çalışmalarımız ivme kazanmıştır. Marka başvurularında 2011'den bu yana yıllık 120 binin üzerinde başvuruyla Avrupa'da birinci sırada yer alıyoruz. Diğer taraftan, 45 binden fazla başvuruyla tasarım alanında Avrupa'da ikinci sıradayız. Faydalı Modelle beraber değerlendirildiğinde 12 binin üzerinde yerli buluş başvurusuna ulaşılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidara geldiğimizden bu yana tarımı öncelikli sektörlerden biri olarak gördük ve tarıma güçlü destek verdik. Çiftçiye verilen destek miktarı yıl sonu itibarıyla 14,5 milyar TL'ye ulaşacaktır. 2019 yılında ise destek miktarımızı bu seneye göre yüzde 10,7 oranında artırarak toplam 16,1 milyar TL'ye çıkarıyoruz. Tarımsal kredi sübvansiyonu, müdahale alımları ve tarımsal KİT'lerin finansmanı da dâhil, tarıma toplamda 21,4 milyar TL'lik kaynak ayırıyoruz. Tarım sektörü yatırım ödenekleri dâhil, tarım sektörüne toplam 26,5 milyar TL kaynak aktarıyoruz.

Alan bazlı destekler kapsamında mazot, kimyevi gübre, organik tarım ve iyi tarım uygulamaları, fındık üreticilerine yönelik destekler ile 5 dekar ve altındaki küçük aile işletmelerine destekler veriyoruz. Gübre ve yemden alınan KDV'yi tamamen kaldırdık. Çiftçilerimize, evet "Mazotun yarısı sizden, yarısı bizden." dedik. Mazot ve gübreye bugüne kadar 17,3 milyar TL destek verdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ülkemiz için stratejik açıdan önemli ve arz açığı olan ürünleri destekliyoruz. Bu kapsamda çiftçilerimize 2003-2018 döneminde toplam yaklaşık 34 milyar TL fark yani prim desteği ödedik. Hayvancılık destekleri kapsamında ise 2003 yılından bugüne kadar toplam 28 milyar TL destek verdik.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yerel hizmetlerin yerinde, daha etkin ve kaliteli şekilde sunulabilmesi için iktidarımız döneminde mahallî idarelere hem daha fazla görev ve sorumluluk verdik hem de bütçeden ayrılan kaynağı artırdık. 2019 yılı bütçesinden yerel yönetimlere ayırdığımız toplam kaynak tutarı önceki yıla göre yüzde 28,4 artışla yaklaşık 94 milyar TL olmuştur.

Şehirlerimizi daha yeşil ve ferah bir yaşam alanı hâline dönüştürmek, şehirlerimizin yaşam ve çevre kalitesini yükseltmek ve kimlikli şehirler oluşturmak üzere millet bahçeleri yapıyoruz. İlk yüz günde 33 adet millet bahçesinde çalışmalara başlandı. Bunlardan 5 adet millet bahçesi hedeflendiği şekilde tamamlandı ve malumlarının olduğu üzere, kasım ayı içerisinde İstanbul Kayaşehir, Başakşehir, Baruthane, Çırpıcı ve Hoşdere millet bahçelerinin açılışını da yapmış bulunuyoruz. Planladığımız projelerle hedefimiz ilk etapta kişi başına düşen yeşil alan miktarını İstanbul'da yüzde 10, Ankara'da yüzde 6 artırmaktır. Millet bahçelerinin 81 ile yaygınlaştırılmasına ilişkin çalışmalarımız da hızla devam etmektedir.

TOKİ tarafından 2017 yılında 2.092 şehit ve vazife malulü ailesine ve 2018 yılında da yine bugüne kadar 364 şehit ve vazife malulü aileye faizsiz konut kredisi verilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ iktidarı zamanında enerji sektöründe çok önemli ilerlemeler kaydettik. 2002 yılında 31.846 megavat olan elektrik enerji kurulu gücümüz 2018 yılı üçüncü çeyrek sonu itibarıyla yüzde 177 artarak 88.347 megavata ulaşmıştır. 2002 yılında toplamda 5 şehrimize giden doğal gaz yıl sonu itibarıyla 81 ilimizin tamamına ve 500'den fazla ilçe ve beldemize ulaştırılacaktır. Rusya Federasyonu'ndan başlayarak Türkiye'nin alım terminaline ve devamında ülkemiz üzerinden komşu devletler sınırına kadar uzanan, her biri yıllık yaklaşık 16 milyar metreküp doğal gaz taşıma kapasitesine sahip iki hattan oluşan TürkAkım doğal gaz boru hatlarından birinin deniz altı boru döşeme işi tamamlanmış olup bu projenin 2019 sonunda faaliyete geçmesi planlanmaktadır.

Akdeniz ve Karadeniz'deki hidrokarbon potansiyelinin keşfedilmesi için millî gemilerimizle detaylı sismik aramalar yürütmekteyiz. Bu sismik aramalardan sonra derin ve sığ deniz sondajlarını da yine millî sondaj gemimizle yürütmek için 30 Ekim 2017 tarihinde temin edilen ilk millî sondaj gemimiz Fatih'i kullanıyoruz. Fatih'in yanı sıra ikinci sondaj gemimiz ise 2019 yılı başında portföyümüze dâhil olacaktır. Bu gemilerimizle Akdeniz ve Karadeniz'in her birinde ayrı ayrı sondajlar yapmak suretiyle petrol ve doğal gaz aramacılığında aktif bir strateji izleyeceğiz.

Saygıdeğer Başkan, değerli milletvekilleri; ulaştırma, denizcilik ve haberleşme hizmetleri için 2003 yılından 2018 sonuna kadar yaklaşık 537 milyar TL harcama yaptık. Ülkemizde bölünmüş yollarla birbirine bağlı il sayısı 6'dan 76'ya, bölünmüş yol uzunluğu 6.101 kilometreden 26.637 kilometreye; otoyol uzunluğu 1.714 kilometreden 2.842 kilometreye çıkarılmıştır. Tünel uzunluğu 9 kat artarak 50 kilometreden 463 kilometreye çıkarılmıştır.

Yollarımızın standardının yükselmesi sayesinde akaryakıt ve iş gücü tasarrufundan yılda yaklaşık 18 milyar TL'ye ulaşan ekonomik fayda sağlanmıştır.

Ülkemizdeki yüksek hızlı hat uzunluğu 1.213 kilometreye, bu hatlardan taşınan yolcu sayısı yaklaşık 44,1 milyona ulaşmıştır. On altı yıl içerisinde 11.497 kilometrelik konvansiyonel hattın 10.982 kilometresinin komple bakım ve yenilemesi yapılmıştır.

Bugüne kadar 289 milyonun üzerinde yolcunun taşındığı asırlık rüya Marmaray, mega bir demir yolu projesi olarak vatandaşlarımızın hizmetine sunulmuştur.

Asya, Avrupa ve Afrika olmak üzere, kıtaların ve köprülerin buluşma noktasında yer alan Türkiye'nin dünyanın en büyük havalimanlarından biri olacak yaklaşık 200 milyon yolcu kapasiteli İstanbul Havalimanı'nın 29 Ekim 2018 tarihinde hizmete açılmasıyla birlikte havacılıkta dünyada en önemli hatlardan biri olma konumu güçlendirilmiştir.

Ülkemizin uzaydaki etkinliğini artırmak ve bu alandaki çalışmaları hızlandırmak amacıyla da Türkiye Uzay Ajansı'nı kuruyor ve faaliyete geçiriyoruz.

Denizcilik alanında büyük liman projelerimizle ticaretimizi desteklerken, Kanal İstanbul Projesi'yle dünya denizciliğinde önemli bir değişimin kapısını aralıyoruz. Tersane sayımız 37'den 78'e, sektöre yapılan ÖTV desteği 6,86 milyar TL'ye, Türk sahipli gemi filomuz 571'den 1.511'e, yat limanı sayımız 62'ye, yat bağlama kapasitemiz 8.500'den 18.545'e çıkarılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, terörle mücadelede Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğinde önemli bir strateji değişikliğine gitmiştir. Terör örgütlerine karşı mücadelemiz olay kaynaklı operasyondan kesintisiz operasyona, savunmadan terörü kaynağında kurutma olarak tanımlayabileceğimiz yeni bir yapıya dönüşmüştür. Bu bağlamda, mücadelemiz terör bitene kadar da bitmeyecektir.

2018 içerisinde kırsalda sözde barınma ve üs bölgelerine 87.699, şehir merkezlerinde ise PKK-KCK şehir yapılanmasına yönelik 6.763 operasyon yapılmıştır. 2018 yılında 352 terörist teslim olmuştur. Bunların yanında, 2018 yılında 152

teröristin aileleriyle görüşerek ikna yoluyla teslim olmaları sağlanmıştır. Terör örgütünün üst düzey zayıatları artmış, 2018'de 13'ü "kırmızı" kategoriden olmak üzere 104 sözde üst düzey terörist etkisiz hâle getirilmiştir.

2017 yılı başından bu yana ülkemizde eylem yapamayan DEAŞ terör örgütüne yönelik olarak 2018 yılında 1.206 operasyonla 2.648 kişi gözaltına alınarak 854 kişi tutuklanmıştır.

Terör saldırıları içerisinde en kritik olanı, hiç kuşkusuz ülkesini korumak için Türk Silahlı Kuvvetleri envanterine verilen uçak, tank ve silahlarla kendi devletine ve halkına acımasızca saldıran FETÖ terör örgütüne mensup hainlerin 15 Temmuzda girişmiş olduğu kanlı darbe girişimidir. Bu yıl yapılan 21.893 operasyonla 47.778 kişi gözaltına alınmış, 9.140 kişi de tutuklanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEAŞ tehdidini ortadan kaldırmak, hudut güvenliğini sağlamak, Suriyeli göçmenlerin yurtlarına dönüşlerine yardımcı olmak ve bölgedeki sivilin terör olaylarından zarar görmelerini engellemek amacıyla Türk Silahlı Kuvvetleri desteğindeki Özgür Suriye Ordusuyla birlikte 24 Ağustos 2016'da Fırat Kalkanı Harekâtı başlatılmış ve 29 Mart 2017 tarihinde tamamlanmıştır.

Fırat Kalkanı Harekâtı'nı müteakip hem ülkemiz sınırlarının hem de Afrin bölgesinin istikrar ve güvenliğini sağlamak, bölgedeki teröristleri etkisiz hâle getirmek ve bölge halkını teröristlerin baskı ve zulmünden kurtarmak amacıyla 20 Ocak 2018'de Zeytin Dalı Harekâtı başlatılmış ve harekât kapsamında 4.500'den fazla PKK, PYD, YPG ve DEAŞ terör örgütü mensubu etkisiz hâle getirilmiştir.

Öte yandan, Astana Mutabakatı gereği ateşkes ihlallerinin gözlenmesi amacıyla, İdlib gerginliği azaltma bölgesinde 12 gözlem noktası oluşturulmuş olup bu gözlem noktalarının inşa faaliyetleri devam etmektedir. Bilindiği üzere İdlib'de gerginliğin azaltılması ve askerî bir müdahalenin önüne geçilmesi amacıyla 2018 Eylül ayında Tahran'da ve Soçi'de başarılı görüşmeler yapılmış ve en nihayet Dörtlülük Zirve de İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.

Bedelli askerlik kapsamında 635.392 vatandaşımızın müracaat işlemi tamamlanmış, 67.591'inin temel eğitimleri sona ermiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk savunma sanayisini geliştirmek için var gücümüzle çalışıyoruz. Bu çerçevede 2002 yılında göreve geldiğimizde yüzde 15'lerde olan yerlilik ve millîlik oranını yüzde 65 seviyesinin üzerine çıkartarak savunma sanayisi alanında bağımsızlığımızı artırdık. Bununla da yetinmedik, yetinmiyoruz, bu oranların çok daha üzerine çıkmakta da sonuna kadar kararlıyız. Suriye'de gerçekleştirdiğimiz operasyonlarda ve terörle mücadele harekâtlarında kullanılan millî ve yerli ürünlerimiz de bu bağımsızlığın göstergesi niteliğindedir. Savunma sanayimizin tasarlayıp ürettiği ve sahada kendisini ispatlayan ürünlerin ihracatı da yapılmaya başlanmıştır. Bunun, ayrıca, ülkemizde ileri teknoloji ve katma değeri yüksek ürünlerin geliştirilmesine katkı vereceğine de yürekten inanıyoruz. Savunma sanayimizin tasarlayıp ürettiği ve sahada kendisini ispatlayan ürünlerin ihracatı da -biraz önce ifade ettiğim gibi- yapılmaktadır ve yapılmaya da devam edecektir. Atak helikopteri, Kirpi, Cobra II, Ejder Yalçın zırhlıları, denizaltı kurtarma, ana amfibi ve kurtarma, yedekleme gemileri, silahlı ve silahsız İHA'lar ve SİHA'lar, yine MPT-76 millî piyade tüfeği güvenlik kuvvetlerimize teslim edilmiştir. Sismik ve bilimsel araştırma gemisi Oruç Reis MTA'ya teslim edilmiştir, Bora, HİSAR-A ve HİSAR-O füzelerinin testleri de başarıyla gerçekleştirilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemiz, 2009-2018 yılları arasında 5 kıtada ve 54 ülkede deprem, sel, kuraklık, kıtlık, yangın, aşırı yağışlar, kasırga ve iç karışıklıklar gibi afet ve acil durumlardan etkilenen insanlara yardım etmek üzere insani müdahale ve yardım çalışmalarını da gerçekleştirmiştir, gerçekleştirmeye de devam etmektedir.

Bu çalışmalar kapsamında yapılan Türkiye'nin uluslararası sivil koruma ve insani yardım faaliyetleri için, toplamda yaklaşık 2 milyar Amerikan doları harcanmıştır.

2018 Küresel İnsani Yardım Raporu'na göre, Türkiye, ülke içi ve sınır dışında yaptığı 8 milyar Amerikan doları insani yardımla, 2017 yılında en çok insani yardım gerçekleştiren ülke olmuştur. Türkiye, son on altı yıldır hayata geçirdiği insani dış politikayla, hem bölgesinde hem de tüm dünyada takdir toplayan bir ülke olmuştur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Özellikle "Dünya 5'ten büyüktür." tespitiyle, küresel sistemin çarpıklıklarına Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin yapısı üzerinden yönelttiğimiz eleştirilerle getirdiğimiz teklifler dünya çapında yankı bulmuştur. Davos toplantısıyla sembolleşen Filistinli kardeşlerimize yapılan zulümlere ve Kudüs'ün mahremiyetine yönelik saldırılara karşı gösterdiğimiz onurlu duruş da ülkemizi farklı bir konuma taşımıştır.

Suriye ve Irak krizlerinde, Türkiye'nin hiçbir ayırım gözetmeksizin tüm mazlumlara ve mağdurlara kapısını açması, özellikle Batı ülkelerinin ezberlerini bozmuştur.

Ülkemizdeki yabancıların toplam sayısı 4,7 milyona ulaşmıştır. Bunların 3,6 milyonu aşkını geçici koruma altındaki, statüsündeki Suriyellilerdir.

Son haftalarda Paris başta olmak üzere çeşitli Avrupa şehirlerinde ortaya çıkan görüntüler Batı'nın bu konulardaki çelişkilerini ve ikiyüzlülüğünü ayrıca ortaya çıkarmıştır. Türkiye kendisine çizdiği fiziki sınırlarının çok ötesindeki gönül coğrafyasıyla geleceğin rol modeli olma yolunda ilerlemektedir.

Güvenlik kaygılarını karşılayacak adımların insani hassasiyetler korunarak da atılabileceğini Suriye'deki operasyonlarımızla tüm dünyaya ispat ettik. Bundan sonra da bölgemizde ve dünyada ecdadımızın, tarihimizin, medeniyetimizin bize işaret ettiği insan odaklı politikalarımızı uygulamayı sürdüreceğiz.

Geçtiğimiz ekim ayı başında İstanbul'daki Suudi Arabistan Başkonsolosluğunda vahşice bir cinayete kurban giden gazeteci Cemal Kaşıkçı olayında hukuktan ve ahlaktan yana koyduğumuz tavır bunun son örneğidir. Türkiye'nin bu konuda ortaya koyduğu ilkeli tutum tüm dünya tarafından takdirle karşılanmış, cinayetin üstünün örtülmesinin de önüne geçilmiştir. İnsanlık dışı bu olayın peşini, emri vereninden uygulayanına kadar tüm suçlular tespit edilip yargı önüne çıkartılana kadar bırakmayacağımızı burada bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Suriye meselesi ülkemizin geleceği bakımından en hayati dış politika başlığı olarak gündemimizdeki yerini korumaya devam ediyor. Türkiye devleti ve milleti olarak mazlumlara ve mağdurlara gönlümüzü açarak insanlık sınavını başarıyla vermiş olmaktan dolayı da müsterihiz. Tabii, ülkemizdeki sığınmacıların geri dönüşleri ancak Suriye'nin yeniden huzura, güvene ve istikrara kavuşmasıyla mümkündür. Henüz kendi iç bütünlüğünü sağlayamamış olan Suriye'de operasyon yürüten ülkelere baktığımızda, bizim dışımızdaki ülkelerin böyle bir niyetinin olmadığını da ne yazık ki açıkça görüyoruz. Sınırlarımızın hemen yanı başına yerleştirilen terör örgütleri kullanılarak Suriye krizinin ülkemize ihraci gayretleri, bizi bu meselede sahada fiilen var olmak mecburiyetiyle karşı karşıya bırakmıştır. Türkiye Fırat Kalkanı Harekâtı'nda DEAŞ'ı büyük bir yeniliğe uğratmış, Zeytin Dalı Harekâtı'nda da PYD üzerinden kurulan oyunu bozmuştur. İdlib'de Rusya'yla vardığımız ve İran tarafından da desteklenen mutabakat sayesinde çok büyük bir insani kriz yaşanmasının önüne geçtik. Şimdi de gündemimizde Fırat'ın doğusunda oluşturulmaya çalışılan terör koridorunu parçalamak vardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu meselenin çözümü için diplomatik yolları sonuna kadar zorluyoruz. Ancak bu yolların ülkemizi oyalama taktiğine dönüşmesi, Sayın Cumhurbaşkanımızın deyimiyle, bizi bir kez daha kendi göbeğimizi kendimizin kesmesine mecbur bırakacaktır. Buna ilişkin tüm hazırlıklarımızı da yapmış durumdayız. Diğer taraftan, Cenevre sürecinin çıkmaza girmesi üzerine Astana'da başlatılan görüşmelerin siyasi çözüme dönüşmesi için her türlü gayreti gösteriyoruz. Buradan, Suriye meselesinde kalıcı çözümün ancak tüm kesimleri kucaklayan yeni

bir anayasa ve demokratik seçimlerle mümkün olduğunu bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Irak, mezhep kavgaları, siyasi çekişmeler ve çeşitli dış güçlerin müdahaleleri sebebiyle kritik bir süreçten geçiyor. Bu ülkenin toprak bütünlüğü ve siyasi birliği temelinde bir çözüm için her türlü katkıyı veriyoruz, vermeyi de sürdüreceğiz. Hem çok derin tarihî bağlarımızın olduğu hem de çok önemli kültürel ve ticari ilişkilerimizin bulunduğu Irak'taki her gelişme bizim için önemlidir. Aynı şekilde, Kuzey Irak'ın bölücü terör örgütünden temizlenmesi konusunda da Irak Hükûmetiyle iş birliği içinde çok önemli çalışmalar yürütmekteyiz. Türkiye'nin, tüm güney sınırları boyunca uzanan Irak ve Suriye'deki hiçbir gelişmeye karşı duyarsız ve tepkisiz kalması mümkün değildir. Irak ve Suriye'deki her hadiseye devlet ve millet olarak beka meselemiz olarak bakıyoruz. Bu anlayışla, siyasi, ticari, insani, diplomatik ve askerî tüm imkânlarımızı güneyimizdeki coğrafyanın güvenliği için seferber etmekten kaçınmadık, kaçınmıyoruz ve kaçınmayacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; güneyimiz gibi kuzeyimizdeki coğrafyada da sıkıntılı bir süreç yaşanmaktadır. Rusya ile Ukrayna arasında bir süredir devam eden gerilim bölge için risk teşkil etmektedir. Türkiye, Kırım'ın Rusya tarafından ilhakını tanımamıştır, tanımayacaktır. Ukrayna'nın toprak bütünlüğüne, egemenliğine ve istikrarına yönelik diğer saldırıları da tasvip etmiyoruz. Karadeniz'in kuzeyindeki sorunların barışçı yöntemlerle çözümü hususunda Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından taraflara telkinlerimizi her fırsatta yapıyoruz. Tabii, Türkiye'nin Rusya'yla ilişkileri Karadeniz'deki gelişmelerin çok ötesinde bir genişliğe ve derinliğe sahiptir. Suriye'de elde ettiğimiz kazanımlarda Rusya'yla sağladığımız ortak anlayış birliğinin çok büyük katkısı vardır.

Yine, Akkuyu ve TürkAkım başta olmak üzere, ülkemiz için stratejik öneme sahip enerji projeleri konusunda da Rusya'yla çok iyi bir noktaya gelmiş bulunuyoruz. S-400 gibi savunma projelerinde de önemli mesafeler katettik. Yılda 20 milyar doları aşkın ticaret hacmimiz olan Rusya'yla ilişkilerimizi yapıcı iş birliği temelinde geliştirmenin hem ülkemizin hem de bölgemizin çıkarlarına uygun olduğuna inanıyoruz.

Türkiye-Amerika ilişkileri son dönemde çalkantılı bir süreçten geçmektedir. Esasen Amerika bizim çok uzun yıllar boyunca en önemli müttefiklerimizden olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Ancak son dönemde Amerika'yla, bilhassa PYD ve FETÖ terör örgütleri konusunda giderek derinleşen farklı yaklaşımlara sahip olduğumuzu görüyoruz.

Amerika'nın yaptırımları çerçevesinde yaşadığımız sorunlar ilişkilerimizin bir başka sorunlu yönünü oluşturuyor. Türkiye olarak Amerika'dan beklentimiz, her alanda müttefiklik ruhuna uygun şekilde hareket etmesidir. Karşımızda, ülkemizin terör örgütleriyle yürüttüğü mücadelesine saygı duyan ve destek veren bir Amerika görmek istiyoruz. Filistin ve Kudüs konusunda İsrail'in hukuksuz ve ahlak dışı uygulamalarına destek olan değil buna karşı çıkan bir Amerika hiç şüphesiz bölgemizdeki sorunların çözümüne daha çok katkı sağlayacaktır. Bunlar sağlandığı takdirde Amerika eskisi gibi güvenilir bir ortak olmayı sürdürebilir. Türkiye'nin kendi hedefleri ve çıkarları doğrultusunda izlediği politikaların başka ülkelere karşı bir pozisyon olarak algılanması da doğru değildir.

Dış politikamızın bir başka kadim meselesi de Kıbrıs, Ege ve son dönemde tırmanan Doğu Akdeniz'deki hidrokarbon kaynaklarının paylaşımı sorunudur. Türkiye'nin ne Kıbrıs'ta ne Ege'de ne de Doğu Akdeniz'deki hidrokarbon kaynakları meselesinde çıkarlarından en küçük bir taviz vermeyeceğinin altını çizerek bir kez daha ifade etmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bilhassa Avrupa Birliği tarafından şımartılan Yunanistan ve Kıbrıs Rum kesiminin ülkemiz ve Kıbrıs Türkleri aleyhine atmaya çalıştığı adımlara kesinlikle ve kesinlikle müsaade edilmeyecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu konudaki kararlılığımızı, diplomatik girişimlerimiz yanında, askerî gücümüz ve enerji politikalarımızla da gösteriyoruz, göstermeye de kesinlikle ve aynı kararlılıkla devam edeceğiz.

Kıbrıs'ta kapsamlı çözümün tesisine yönelik olarak Birleşmiş Milletler himayesinde sürdürülen müzakereler yarım asırdır devam etmektedir. Meselenin özünde, Kıbrıs Rum tarafının Kıbrıslı Türklerle siyasi eşitlik temelinde ortaklık kurmaya ve siyasi gücü paylaşmaya yanaşmaması yatmaktadır. Kıbrıslı Rumların bu zihniyeti değişmediği sürece de müzakerelerden sonuç alınması ve adada yeni bir ortaklığın tesisi mümkün olmayacaktır. Bir kez daha altını çizerek belirtmek isterim ki biz tüm ülkelerle ilişkilerimizi "kazan-kazan" temelinde, bu çerçevede devam ettirmeyi arzu ederiz.

Sayın Başkanım, eğer müsaadeniz olursa birkaç soruya da cevap vermek istiyorum. Süre az kaldığı için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İki dakikada toparlayın lütfen.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Toparlayacağım efendim, sadece birkaç soruya daha cevap vermek istiyorum.

Bir konu vardı, iflas eden esnaf sayısı ile ilgili, 72 bin kişiyi aştığı ifade ediliyordu. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği verilerine göre, ekim ayında 1.235 şirket kapanmasına rağmen 7.160 yeni şirket kurulmuştur. Ekim ayında nette kurulan şirket sayısı yüzde 5,5 artış göstermiştir. Ocak-ekim döneminde ise 10.295 şirket kapanırken 72.798 şirket kurulmuştur. Böylece bu dönemde net kurulan şirket istatistiklerinde yüzde 26,3 artış görmekteyiz.

Bir başka soru veya tenkit vardı, o da yine "5488 sayılı Kanun'daki tarımsal desteklemeler için bütçeden ayrılacak kaynağın gayrisafi millî hasılanın yüzde 1'inden az olamayacağı hükmüne uyulmaması." şeklindeydi. OECD'nin Tarım Politikaları İzleme ve Değerlendirme 2018 Yılı Raporu'na göre, toplam tarımsal desteklemelerin gayrisafi millî hasılaya oranı 2017 yılı tahmininde yüzde 1,9 olmuştur.

Yine bir başka soru veya tenkit vardı, bütçede kadınlara pay ayrılmadığıyla alakalı. 2016 yılından itibaren kadına yönelik politikalar kapsamında ayrılan bütçeye ilişkin bilgilere merkezî yönetim bütçe kanunu tasarısına ekli bütçe gerekçesinde yer verilmekte olup 2019 yılına ilişkin bilgilere de bütçe gerekçesinin 183 ila 185'inci sayfalarından ulaşılabilir. Bu kapsamda, 2019 yılı bütçesinden kadına yönelik politikalar için toplamda yaklaşık 658 milyon TL kaynak aktarılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son sözlerinizi lütfen...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Yine "Hazine ve Maliye Bakanı 'Af yapmıyoruz.' demesine rağmen, son dört ayda af getirdi." şeklinde bir başka soru, tenkit vardı. Burada da bazı kanun ve KHK'lerde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifinin görüşmeleri sırasında teklife eklenen bir maddeyle 7143 sayılı Yapılanma Kanunu'na başvuran ancak ödeme yapmayarak yapılandırmayı ihlal etmiş olan borçluların, ödemelerini 2019 yılı Ocak ayı sonuna kadar yapmak şartıyla mevcut kanundan yararlanmalarına devam etme kararı verilmiştir. Yani söz konusu düzenleme yeni bir yapılanma değil, ödeme süresinin uzatılmasına dönüktür. Bir başka ifadeyle, cumhuriyetin ilanından bugüne 55 adet mali af içerikli kanun yayımlanmıştır. Hükûmetlerimiz döneminde toplumun her kesimini ilgilendiren toplam 6 adet yapılanma yasası...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Bu düşüncelerle, bir kez daha, 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Görüş ve eleştirileriyle 2019 yılı bütçemizin hazırlanmasına katkıda bulunan Plan ve Bütçe Komisyonu başta olmak üzere tüm üyelerimize yürekten teşekkür ediyorum.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, Cumhurbaşkanı Yardımcısına torpil yapabilirsiniz, normal. Açın bence.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz. Açıklamalarınızı gayet güzel yaptınız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkan tarafsız olmalı.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Güzel” diyemezsiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Efendim, sataşma yok diye illa...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ama buna “güzel” diyemezsiniz, sizin böyle bir yorum yapma hakkınız yok İç Tüzük'e göre.

BAŞKAN – Evet, eyvallah. Ya, ne yapalım, biraz havayı yumuşatalım diyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hava zaten yumuşak.

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, aleyhte, şahsı adına olmak üzere Siirt Milletvekili Sayın Meral Daniş Beştaş.

Buyurun Sayın Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, gecenin son konuşması. Ben konuşmaya başlamadan önce hâlen cezaevlerinde tutulan bütün arkadaşlarıma buradan selam göndermek istiyorum ve tabii ki bugün açlık grevinin 33'üncü gününde olan Sevgili Leyla Güven'i burada saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Meclis âdeta bir teamül hâline getirdi, kendi üyesi cezaevindeyken buradan bütçe görüşmelerini açıyor, kapatıyor. Geçen dönem de Anayasa değişti, bütçeler yapıldı, birçok değişiklik yapıldı ama hapiste milletvekilleri konuşulmadı. Evet, gerçekten burada büyük bir ayıpla, halk iradesine büyük bir duyarsızlık ve saygısızlıkla, aslında, milletvekili rehin olarak tutulurken Parlamento çalıştırılıyor.

Evet, bu vesileyle, parti ayrımı gözetmeksizin bütün milletvekillerine söylüyorum: Bu Parlamentonun 1 üyesi Leyla Güven, şu anda Diyarbakır E Tipi Cezaevinde ve hukuksuzluğa, haksızlığa karşı, insanlığa karşı suç olan tecride dair açlık grevinin 33'üncü gününde. Bütün dünya duydu, siz de bir kez daha benim ağızdan duyun diyorum.

Evet, bugün kadın haklarına dair çokça şey söylendi. Ben size iki fotoğraf göstereceğim. Bugün burada Hükûmet sıralarından konuşma yapılırken Diyarbakır il binamız basıldı, 300 polisle. Değerli milletvekilleri, bu fotoğraflara bakın lütfen. 300 polisle 80 yaşındaki anneler yerlerde sürüklendi. Terliklerini, ayakkabılarını giymelerine bile izin verilmeden tülbentli anneler gözaltına alındı, yürümekte zorluk çeken anneler. Gerçekten neydi? Billboard'larda “Analar ağlamasın.”dan bugün Hatun ananın cenazesinin defnedilmemesine, Taybet ananın cenazesinin bir hafta sokakta bekletilmesine ve bu annelerin, sadece barış isteyen annelerin yerlerde sürüklenmesine ne diyeceksiniz?

Evet, buradan demokrasi havariliği yapmak kolay ama gerçekten, bu görüntüler uzaydan gelmedi, bugün Diyarbakır'dan geldi ve şu anda Batman il binamız kuşatılmış vaziyette. Sebep neymiş? Açlık grevine girmişler. Açlık grevi dünyanın hiçbir yerinde suç değildir, hiçbir ceza kanununda suç olarak nitelendirilemez. Dünyanın en masum, en meşru yöntemidir. Kişiler, insanlar kendi bedenlerini açlığa yatırıyorlar bir talep uğruna. Açlık grevinin kamu düzeniyle, suç ve ceza ilişkisiyle hiçbir şekilde ilgisi yoktur. İşte, ömrünü barışa adanmış bu beyaz tülbentli annelerimize gerçekten bu zulmü reva görenler bunun hesabını verecektir ve emin olun, annelerimizin zılgıtlarıyla en güçlü yanıtı bugün de aldınız. Şunu unutmayın: Barış bu topraklara annelerimizin ısrarıyla, talepleriyle ve direngenliğiyle gelecek. Bu vesileyle bu baskını kınıyorum ve Hükûmetin bu acziyetini, bu çaresizliğini bütün Türkiye'ye de ilan etmek istiyorum. Bunu A Haberde, diğer kanallarda göremezsiniz, şu annenin yerde sürüklendiğini göremezsiniz çünkü orada yalan üzerine haberler bütün Türkiye'yi uyutmaya devam ediyor.

Evet, bugün bütçeyi konuşuyoruz. İlk başta söyleyeyim: Bu bütçe bir savaş bütçesidir. Bu bütçe vicdansız ve adaletsiz bir bütçedir. Eş genel başkanlarımız çok ayrıntılı bir şekilde açıkladılar. Vicdan ve adalet ölçülerinden yoksundur çünkü emekçi yerine sermayeyi, cinsiyet eşitliği yerine erkekliği, bilim yerine geriliği, çocuk, genç yerine cemaatleri, doğa yerine talanı ve barış yerine savaşı tesis etmeyi amaçlayan bir bütçeyle karşı karşıyayız. Deminden beri konuşmaların tümü aslında bunu açıkça ilan etmektedir.

Evet, gerçekten, burada yeni bir durum da var -çok yeni değil ama bu yıl ayyuka çıktı- iktidar yetkilileri hiç çekinmeden – “yürütme” demeyeceğim, burada AKP Grubu tarafından- yanlış ve yalanı gerçek ve hakikatmış gibi, doğru ve gerçekmiş gibi anlatıyorlar. Buna ne diyelim, bilmiyorum ama yanlış kavramlarla, mesnetsiz kavramlarla bir yalan dünyası yaratılmış. Yani öyle bir yalan dünyası ki kendileri anlattıklarına neredeyse inanacaklar. Defalarca tekrar ederek bizim yaşadığımız gerçekleri bize farklı anlatmaya çalışıyorlar. Şimdi, nedir gerçekten? Yalan dünyasından her gün yeni haberler izliyoruz. Biz burada dinlerken diyoruz ki: “Ya, bu siyah.” Bize siyaha “beyaz” dedirtmeye çalışıyorsunuz. Bu mümkün değil. Bu konuda herkes aynı yalanı tekrar ede ede, bütün kanallar her şeyi söyleye söyleye söylediğimiz hakikatler sanki yokmuş gibi davranılıyor.

Şimdi, iki bakanlık birleşti, kadının adı kaldırıldı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı oldu. Diyor ki Bütçe Komisyonunda: “43,4 milyar TL'ye çıkarıldı.” Aslında bu nedir? Yoksullaşmanın itirafı. Yani burada itirafı ilk elden söyleyeyim: Bir kere, bu iktidar eliyle halk yoksullaştırıldı, hem yoksullaştırılıyor hem de “Yardım ediyoruz.” diyor, bir lütuf gibi sunuluyor.

Yine, çocuklara ilişkin, Bakan diyor ki: “Kız çocuklarının okullaşma oranı arttı.” Ya, bir de bize kız çocuklarının okula devam oranını söyleyin. Bu veriler de elimizde. Tabii ki devam oranları yok çünkü eve kapatma ve bu şekilde farklı bir politikanın zeminini büyütme olasılığı var.

Yine, Bakan, Komisyonunda vahim bir itirafta daha bulundu, diyor ki: “90 bin işverene anket yaptık.” İşverene yaptınız da işçiye ne yaptınız? İşçiye anket yaptınız mı? Asıl bu ülkenin büyük yükünü çeken işçilere anket yapmak yok.

Çevre ve Şehircilik Bakanı sit alanlarından söz ediyor. Sayın Bakanlar, Hasankeyf ne durumda? Emin olun, Moğol ordusu bile bu kadar büyük bir yıkım yapamamıştı oraya. Şimdi Daniştay durdurma kararı verdi Hasankeyf'le ilgili. Peki, oradan taşıdığınız, dinamiklerle zarar verdiğiniz tarih ne olacak? Hasankeyf'e ilişkin bugüne kadar söylenenlere kulaklarınızı tıkamıştınız.

Yine, İşçileri ve Sağlık Bakanlığı diyor ki: “Uyuşturucuyla mücadele ediyoruz.” Gelin, sizinle beraber sivil kıyafetlerle bir ortaokulun önüne gidelim. Uyuşturucu kullanma yaşı ortaokula, ilkokula kadar indi. Her gün vatandaşlar bunu bize söylüyor. Şu anda ÇEMATEM'de 105 tane yatak var. Bunlar gerçekler.

Yine cinsiyetçi bir bütçeyle karşı karşıyayız. Toplumsal cinsiyete duyarlı bir bütçe olması bir yana, zaten bütçeyi erkekler yaptı. Bunu Bütçe Komisyonunda da söylemiştim. Plan ve Bütçe Komisyonunun, evet, 3 üyesi kadın. İşçileri Bakanlığında tanık oldum. Bir tek kadın arkadaş vardı, en arkada, en köşede oturuyordu. Şimdi erkeklerin yaptığı bir bütçede doğal olarak toplumsal cinsiyet, çocuk yararına bir hassasiyet olmuyor ve nitekim önümüzdeki bütçede de bunlar olmuyor. “Şekil esası belirlir.” deriz biz

hukukçular. Evet, şekil önemlidir. Kadın duyarlılığıyla yaklaşmak için kadınların orada bulunması gerekiyor. Diğer rakamları zamanım olmadığı için veremiyorum.

Kadın haklarından söz edildi. Bizim 95 belediyede 48 kadın merkezimiz kapatıldı. Kadınlara sosyal, ekonomik, psikolojik danışmanlık yapan kadın merkezlerimiz kayyumlar tarafından kapatıldı ve bugün bize deniyor ki: "Kadın haklarına dair bir şey söylemeyin."

Evet, insanlar aç, insanlar işsiz, insanlar yoksul ama burada bütçe yapıyoruz. Kime yapıyoruz? Bir avuç ayrıcalıklı kesime yapıyoruz aslında. Burada vatandaş lehine kesinlikle bir bütçeden söz edemeyiz.

Diğer yandan şöyle de bir şey var: KHK'lere değinmeden geçemeyeceğim tabii ki. Sonsuz bir işsizlik hadisesi çıkardınız. "Ömür boyu işsiz kalacaksınız." diyorsunuz. Ölümü sürüklüyorsunuz. Buna "sosyal ölüm" demiştik. Evet, şu anda yüz binlerce insan ailesiyle beraber sosyal ölümle yüz yüze ve bunu da demokrasi adına, ilerleme adına yapıyorsunuz.

Gerçekten bütçede söyleyecek birçok şey var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla)- Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla)- Plan Bütçe Komisyonunda bunları dilimiz döndüğünce söyledik. Bu vicdansız ve adaletsiz savaş bütçesine, halktan yana olmayan, halka karşı olan bütçeye tabii ki olumlu oy vermeyeceğiz.

Son olarak şunu da söyleyeyim: Siz bizden daha çok Demirtaş demiyorsunuz. Ama şunu söyleyelim: Demin Eş Genel Başkanımız Sayın Pervin Buldan'a ve önceki dönem Eş Genel Başkanımız Demirtaş'a ilişkin söylediğiniz sözlerde yaranızı biliyoruz. Siz yetişmiyorsunuz onlara. Onlar gibi siyaset yapamıyorsunuz. Demirtaş kâbusunuz olmaya devam edecek. Bugün 14 tane "tweet" atmış. Lütfen o "tweet"leri bir okuyun, tekrar rüyalarınıza girsin. Siz Demirtaş'la ilgili ne yaptıysanız bunu halkın gönlünden alamadınız. HDP'yi zayıflatamadınız. Sizin derdiniz budur ve dert olmaya devam edecek.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bostancı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkanım, Sayın Beştaş yapmış olduğu konuşmada "Siz, siz" diyerek o bağlam içerisinde "savaş bütçesi" "Moğol ordusunun yapmadığı durumları yaratma", aynı zamanda "uyuşturucuya göz yumma" "kategorik davranma" tarzında ağır eleştirilerde bulundu. İzin verirsiniz kürsüden cevaplayayım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İsim vermedim Başkan. "Yürütme" dedim ben.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yürütmeye söyledi Sayın Başkan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bu talepten İç Tüzük'ün 69'uncu maddesine göre Sayın Bostancı'ya söz veremezsiniz. Bu talepten sebep: İç Tüzük'ün 69'uncu maddesine göre Hükûmete söz verebilirsiniz. Bu konuda İç Tüzük'ü yeniden değerlendirmenizi takdirlerinize bırakıyorum.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkanım, bütçe üzerine konuşuyoruz. Bütçe çerçevesindeki tartışmalarda defalarca söz aldılar.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim, olabilir, bütçe sizin değil, bütçe yürütenin. Siz yeni sistemi reddediyorsunuz. Yeni sistem buna cevaz vermiyor.

BAŞKAN – Sataşmaya meydan vermeden meramınızı anlatınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Olmaz ki Sayın Başkan.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

9.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde aleyhte yaptığı konuşmasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; Sayın Beştaş'ı dinledik. Türbanlı annelerden, onların polisler tarafından uğradığı eziyetlerden bahsetti, annelerin yanında olduğundan bahsetti. Sayın Beştaş, gerçekten eğer annelerin yanında olsaydınız, eğer ahlak ve vicdan adına konuşuyor olsaydınız Diyarbakır meydanında aylarca gösteri yapan ve dağdaki çocuklarını talep eden anneler için konuşurdunuz ama konuşmadınız. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) O kadınlar, onlar da tül bentliydi, onlar da mağdurdur. Onlar üstelik, zaman zaman hassasiyet gösterir gibi yaptığınız, çocuklarını talep ediyorlardı. Derler ki: Ahlaki ve vicdani tavır ile ahlaki ve vicdani poz arasında fark vardır; sizin farkınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkanım, uyuşturucu ticaretinden, okulların önünde çocukların uyuşturucu kullandıklarından bahsetti. Elbette polisin görevi bunların canını okumaktır, hukuk çerçevesinde gereğini yapmaktır. Uyuşturucu ticaretini kim yapıyor arkadaşlar, kim? PKK yapıyor, PKK. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kaynağını eleştirin. Uyuşturucu ve silah ticareti birbirinin kardeşidir. Bunların da ağababası terördür. Lütfen, buna itiraz edin; etmiyorsunuz.

Hasankeyf'te yapılanları görmüyorsunuz, orada koca koca binaları tekniğin bütün imkânlarıyla kaldırıp başka yerlere taşıyan ve insanlığın mirasına sahip çıkan bir uygulama var ama siz, onları görmek yerine Moğol ordusundan bahsediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bostancı, sözlerinizi tamamlayın lütfen.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ben Batman Milletvekiliyim. Hasankeyf'te ne olduğunu çok iyi biliyorum; tüm tarihi, halkların tarihini yok ediyorsunuz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Moğol ordusunun tarihte neler yaptığını bilerseniz dilinize almazdınız.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Bostancı, doğrudan şahsıma yönelik vicdani ve ahlaki bir poz verdiğimi söyledi. Çok ağır bir sataşma var.

BAŞKAN – Buyurun.

Yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim lütfen. 10'unda başladık 11'indeyiz, ona göre.

10.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniye yaptığı konuşmasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben ahlaki ve vicdani bir poz vermiyorum. Ne ben ne de partimdeki herhangi bir milletvekili hayatının her alanında ahlak ve vicdan dışı bir tutum içinde olmamıştır. Bu konuda aksine bir iddianız varsa bununla yüzleşebiliriz ama benim yalan dünyası kavramlarıyla açıkladığım meseleyi gerçekten objektif değerlendirmeye davet ediyorum.

Anneler meselesine gelince. Biz, bir kısım anneleri yerlerde sürükleyip diğerlerini göstermelik baş tacı yapmıyoruz. Ben, nerede oturursa otursun, annelerin tümünün anne olarak kesinlikle yanında olduğumuzu söylemek istiyorum.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Şehit askerlerin annelerinin de yanında mısınız?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Biz savaşa karşı çıkarken, biz bu ölüme, ölüm politikasına karşı çıkarken bütün anneler için aynı şeyi savunuyoruz. Ne Trabzon'daki bir annenin ne dağa çıkan Diyarbakırlı bir gencin annesinin ağlamasını istemiyoruz. Biz ölümler arasında ayırım yapmıyoruz, biz gözyaşı arasında ayırım yapmıyoruz. Çözüm sürecinde Edirne'den Hakkâri'ye kadar anneler bu sürecin arkasında durdu ama sizin politikalarınızda bugün Mardin'de de, bugün İzmir'de de anneler ağlamaya devam ediyor. Annelerin ağlamamasına dair son söz hakkı bence iktidarındır ve bunu siz kullanmayın çünkü sizin savaş politikanızla her yerde ölümler, canlar toprağa düşmeye devam ediyor. Bu anneler barışı savunuyordu, barışı istiyordu. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Bu ülkenin her yerinde anneleri ağlatan, ağıtları yükselten PKK'dır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Cumartesi Annelerine ne diyorsunuz?

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Cumartesi Anneleri...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Eğer “Anneler ağlamasın.” diyorsanız ve ahlaki, vicdani bir poz değil, tavır gösterecekseniz kaynağa itiraz edeceksiniz...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Cumartesi Annelerini yerde sürükleyen de Hükûmettir.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – ...asıl faile itiraz edeceksiniz; terörün göbeğine, merkezine itiraz edeceksiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ne oldu Başkanım? Devam edelim gündeme.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, sadece kayıtlara geçsin. Aynı sözleri tekrar etti ama uzatmamak adına kesiyorum. Cumartesi Annelerine İçişleri Bakanının “Sirkeci’de mi kayboldu çocukları?” dediğini hatırlatmak isterim. Galatasaray Meydanı’nda annelerin yerlerde sürüklendiğini yine hatırlatmak isterim. Aynı annelerin Cumhurbaşkanı tarafından ağırlandığını ve sonradan, şimdi annelerin dışlandığını hatırlatmak isterim. Kimin annelere düşmanlık yaptığını bütün dünya görüyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Nazır Cihangir İslam, buyurun, kısa bir açıklama, yerinizden.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

11.- İstanbul Milletvekili Nazır Cihangir İslam’ın, bütçe görüşmelerinin hayırlı olmasını dilediğine ve grubu olmayan siyasi partiler ile bağımsız milletvekillerine söz hakkı verilebilmesi için tüm siyasi parti gruplarından destek beklediklerine ilişkin açıklaması

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bütçe görüşmelerinin hayırlı olmasını diliyorum. On iki gün boyunca burada aşağı yukarı yüz saat yani altı bin dakikalık konuşma yapılacak fakat grubu olmayan siyasi partiler ve 2 bağımsız arkadaşımız için yani toplam 8 kişi için söz hakkı yok, geldiğimiz gibi dinleye dinleye gideceğiz ve her şeyi içimize atacağız. Başkanlığınızın ilk danışma toplantısına lütfen bizi davet ediniz ve bu konunun hiç olmazsa şu anda teamül düzeyinde ama uzun vadede kalıcı olarak çözümü için bütün siyasi parti gruplarından destek bekliyoruz.

Çok teşekkür ederim, sağ olun efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildirimiminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11) (Devam)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, böylece bütçenin tümü üzerindeki konuşmalar tamamlandı.

Şimdi, 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın maddelerine geçilmesini oylarınıza sunacağım.

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi’nin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Şimdi sırasıyla teklif ve tasarının 1’inci maddesini okutuyorum:

2019 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUN TEKLİFİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Gider, Gelir, Finansman ve Denge

Gider

MADDE 1- (1) Bu Kanuna bağı (A) işaretli cetvellerde gösterildiğı üzere, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli;

- a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine 949.025.615.000 Türk lirası,
 - b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelere 73.771.848.000 Türk lirası,
 - c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlara 6.536.982.000 Türk lirası,
- ödenek verilmiştir.

2017 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU TASARISI

Gider bütçesi

MADDE 1- (1) 16/12/2016 tarihli ve 6767 sayılı 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli;

- a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine 634.176.488.900 Türk Lirası,
 - b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelere 79.433.539.000 Türk Lirası,
 - c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlara 4.216.853.000 Türk Lirası,
- ödenek verilmiştir.

(2) Kanunların verdiği yetkiye dayanarak yıl içerisinde eklenen ve düşülen ödenekler sonrası 2017 yılı merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiğı üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

- a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin bütçe giderleri 659.558.969.447,78 Türk Lirası,
 - b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin bütçe giderleri 99.655.039.838,81 Türk Lirası,
 - c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların bütçe giderleri 3.941.504.800,71 Türk Lirası,
- olarak gerçekleşmiştir.

(3) 2017 yılı merkezi yönetim net bütçe gideri 678.269.192.686,76 Türk Lirasıdır.

BAŞKAN – Okunan maddeler kapsamına giren kamu idarelerinin 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi ve 2017 yılı kesin hesaplarının görüşmelerine yarınki -yani bugünkü- birleşimde devam edilecektir.

Alınan karar gereğince, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarını görüşmek üzere 11 Aralık Salı günü -bugün- saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 00.32